

Õppekava "750kw ja suurema peamasinate efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik" moodulite rakenduskava				
Sihtrühm	Kutsekeskhariduse laevamehaanika õppeliini õpilased			
Õppevorm	statsionaarne			
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht	Õpetajad	
M-1	Õpitee ja töö muutuv keskkonnas	5 EKAP 130 tundi	Ain Randi, Jaan Atspol, Marje Mets, Külli Loopmann Ragne Rämmal- Orason	
Eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane kujundab oma tööalast karjääri ja arendab eneseteadlikkust tänapäevases muutuv keskkonnas, lähtudes elukestva õppe põhimõtetest.				
Nõuded mooduli alustamiseks: Puuduvad				
Õpiväljundid Õpilane:	Hindamiskriteeriumid Õpilane:	Õppemeetodid	Hindamismeetodid ja - ülesanded	Mooduli teemad
1. kavandab oma õpitee, arvestades isiklikke, sotsiaalseid ja tööalaseid võimalusi ning piiranguid	- analüüsib juhendamisel oma huvisid, väärtusi, oskusi, teadmisi, kogemusi ja isikuomadusi, sh õpi-, suhtlemis- ja koostööoskusi seoses õpitava erialaga - sõnastab juhendamisel eneseanalüüsi tulemustest lähtuvad isiklikud õpieesmärgid ja põhjendab neid - koostab juhendamisel isikliku eesmärgipärase õpitegevuste plaani arvestades oma ressursside ja erinevate keskkonnateguritega	- Loeng - Diskussioon - Rühmatöö - Ajatelje koostamine - SWOT- analüüs - Õppekäik	- Digitaalne õpimapp - Eneseanalüüs - Isikliku õpitee plaan - Hindeline test - Töölehed	SISSEJUHATUS ERIALASSE (A. Randi) 10 tundi Õpitav valdkond ja õpitav eriala. Eesti Merekoool ning kooli positsioon Eesti merehariduse- ja merenduse süsteemis. Võimalikud rollid tööturul, töövoimaluste kaardistamine. SISSEJUHATUS MERESÕIDUPRAKTIKASSE (J. Atspol) 10 tundi Erinevad laevakeskkonna tingimused. Infoallikate kasutamine praktika- ja töökoha leidmiseks. Kandideerimisdokumendid. Ettevalmistused praktikaks. Praktikadokumendid. Tutvumine töökeskkonnaga. Hoiakute kujundamine- distsipliin ja täpsus praktikakohal. SISSEJUHATUS ÕPINGUTESSE (R. Rämmal-Orason) 10 tundi

				Kooli õppeinfosüsteem TAHVEL, koduleht, e-post, digitaalne õpimapp. VÕTA süsteem ja õppetööd reguleerivad eeskirjad. Õppetegevust toetavad võimalused ja tõhusad õpistrateegiad. Muutustega toimetulek. KARJÄÄRI PLANEERIMINE (K. Loopmann) 20 tundi Eneseanalüüs ja isikususeomadused. Väärtused, huvid ja oskused lähtuvalt tulevast erialast. Õpioskused ja -eesmärgid, õpimotivatsioon. Kandideerimisdokumentide koostamine. Tööintervjuu. SUHTLEMINE (M. Mets) 14 tundi Eneseväljendus, sh erinevad suhtlustehnikad õpi- ja töösituatsioonis. Suhtlemisvajadused ja – ülesanded. Verbaalne ja mitteverbaalne suhtlemine. Ametlik ja mitteametlik suhtlemine. Suhtlemisbarjäär ja suhtlemine ekstreemolukorras. Positiivne minapilt ja adekvaatne enesehinnang. Käitumisviisid.
2. mõistab ühiskonna toimimist, tööandja ja organisatsiooni väljakutseid, probleeme ning võimalusi	● selgitab meeskonnatööna turumajanduse toimimist ja selle osapoolte ülesandeid ● kirjeldab meeskonnatööna piirkondlikku ettevõtluskeskkonda ● selgitab regulatsioonidest lähtuvaid tööandja ja töötaja	● Loeng ● Diskussioon ● Rühmatöö ● SWOT ja PESTLE analüüs ● Töölehed	● Digitaalne õpimapp ● Kirjalik töö ● Kompleksülesanded: töökeskkonna riskide hindamine, töötamise õiguslikud alused	TÖÖÕIGUS JA -OHUTUS, MAJANDUSE ALUSED (A. Randi) 30 tundi Majanduse põhiolemus. Majanduslik mõtteviis, vajadused ja ressursid. Turumajanduse olemus. Ettevõtluskeskkond (SWOT ja PESTLE analüüs). Ettevõtlusvormid. Töö tegemiseks sõlmitavad lepingud. Tööandja ja töötaja rollid töösuhtes, õigused ja kohustused. Töö- ja puhkeaeag.

	rolle, õigusi ja kohustusi ● kirjeldab organisatsioonide vorme ja tegutsemise viise, lähtudes nende eesmärkidest ● valib enda karjääri eesmärkidega sobiva organisatsiooni ning kirjeldab selles enda võimalikku rolli ● seostab erinevaid keskkonnategureid enda valitud organisatsiooniga ning toob välja probleemid ja võimalused			Töökeskkonna ohutus ja ohutegurid. Töökeskkond laevadel.
3. Kavandab omapoolse panuse väärtuste loomisel enda ja teiste jaoks kultuurilises, sotsiaalses ja /või rahalises tähenduses.	● analüüsib erinevaid keskkonnategureid ning määratleb meeskonnatööna probleemi ühiskonnas ● kavandab meeskonnatööna uuenduslikke lahendusi, kasutades loovtehnikaid ● kirjeldab meeskonnatööna erinevate lahenduste kultuurilist, sotsiaalset ja/ või rahalist väärtust ● valib meeskonnatööna sobiva jätkusuutliku lahenduse probleemile ● koostab meeskonnatööna tegevuskava valitud lahenduse elluviimiseks	● Loeng ● Diskussioon ● Rühmatöö ● Töölehed ● Ajurünnak ● Loovtöö	● Digitaalne õpimapp ● Probleemianalüüs - ja lahendus rühmatööna ● Projekti kavandamine loovtööna	ETTEVÕTLIKKUS JA LOOVUS (R. Rämmal-Orason) 20 tundi Rahatarkus- eelarve ja säästmine. Ettevõtlus. Äritegevuse liigid. Keskkonnategurite analüüs. Väärtusloome ja panustamine. Lahendustele orienteeritus. Loovus toote- ja teenuse arenduses. MEESKONNATÖÖ (M. Mets) 6 tundi Meeskonnas õppimine. Meeskonna moodustamine. Probleemilahendamise meetodikad. Käitumine teises kultuurikontekstis. Toimetulek pingetega, mis tulenevad piiratud suhtluskeskkonnast, ebaregulaarsest töö- ja puhkeajast, rasketest ilmastikutingimustest, personaalsest vastutusest.

4. Mõistab enda vastutust oma tööalase karjääri kujundamisel ning on motiveeritud ennast arendama.	● analüüsib oma kutsealast arengut õpingute vältel, seostades seda lähemate ja kaugemate eesmärkidega ning tehes vajadusel korrekture eesmärkides ja/või tegevustes ● kasutab asjakohaseid infoallikaid endale koostab kandidideerimiseks vajalikud materjalid ● selgitab tegureid, mis mõjutavad tema karjäärivalikud ja millega on vaja arvestada otsuste langetamisel, lähtudes eesmärkidest ning lühi- ja pikaajalisest karjääriplaanist ● selgitab enda õpitavate oskuste arendamise ja rakendamise võimalusi muutavas keskkonnas	● Diskussioon ● Rühmatöö ● Töölehed ● Esitlus	● Digitaalse õpimapi esitlus ● Eneseanalüüs	ÕPITEE JA ENESEARENG (J. Atspol, R. Rämmal-Orason, K. Loopmann) 10 tundi, III kursusel Sh: 8 tundi (J. Atspol): Tööturu trendid. Motiveerivad eesmärgid. Infoallikate kasutamine praktika- ja töökoha leidmiseks. Praktikapäeviku täitmine ja -aruande koostamine. Õpitavate oskuste edasiarendamise ja rakendamise võimalusi muutavas keskkonnas. 2 tundi (J. Atspol, R. Rämmal-Orason, K. Loopmann): Digitaalse õpimapi esitlus-refleksioon õpingute jooksul koostatud digitaalse õpimapi põhjal. Enese õpitee tagasivaade.
Iseseisev töö moodulis	Iseseisev töö moodulis: 20 tundi ● Isikliku õpitee plaan ● Eneseanalüüs ● Kompleksülesanne: töökeskkonna riskide hindamine, töötamise õiguslikud alused ● Hindeline test ● Digitaalse õpimapi loomine ja arendamine			
Praktiline töö	● Õppekäigul osalemine (õpekaater) ● Meeskonnatööna probleemianalüüs ja -lahendus. Projekti kavandamine.			
Hindamine	Moodulit hinnatakse mitteeristavalt ("arvestatud").			

Hindamismeetodid: Suuline töö • Diskussioon	Suuliste töödega hinnatakse, kuidas õpilane: • analüüsib juhendamisel oma huvisid, väärtusi, oskusi, teadmisi, kogemusi ja isikuomadusi, sh õpi-, suhtlemis- ja koostööoskusi seoses õpitava erialaga • sõnastab juhendamisel eneseanalüüsi tulemustest lähtuvad isiklikud õpieesmärgid ja põhjendab neid
Kirjalik töö • Digitaalne õpimapp • Kompleksüle sanne: töökeskkonna riskide hindamine, töötamise õiguslikud alused • Töölehed • Loovtöö (Meeskonnatööna probleemianalüüs ja -lahendus. Projekti kavandamine.)	Kirjalike töödega hinnatakse, kuidas õpilane: • sõnastab juhendamisel eneseanalüüsi tulemustest lähtuvad isiklikud õpieesmärgid ja põhjendab neid • koostab juhendamisel isikliku eesmärgipärase õpitegevuste plaani arvestades oma ressursside ja erinevate keskkonnateguritega • selgitab meeskonnatööna turumajanduse toimimist ja selle osapoolte ülesandeid • kirjeldab meeskonnatööna piirkondlikku ettevõtluskeskkonda • selgitab regulatsioonidest lähtuvaid tööandja ja töötaja rolle, õigusi ja kohustusi • kirjeldab organisatsioonide vorme ja tegutsemise viise, lähtudes nende eesmärkidest • valib enda karjääri eesmärkidega sobiva organisatsiooni ning kirjeldab selles enda võimalikku rolli • seostab erinevaid keskkonnategureid enda valitud organisatsiooniga ning toob välja probleemid ja võimalused • analüüsib erinevaid keskkonnategureid ning määratleb meeskonnatööna probleemi ühiskonnas • kavandab meeskonnatööna uuenduslikke lahendusi, kasutades loovtehnikaid • kirjeldab meeskonnatööna erinevate lahenduste kultuurilist, sotsiaalset ja/ või rahalist väärtust • valib meeskonnatööna sobiva jätkusuutliku lahenduse probleemile • koostab meeskonnatööna tegevuskava valitud lahenduse elluviimiseks • analüüsib oma kutsealast arengut õpingute vältel, seostades seda lähemate ja kaugemate eesmärkidega ning tehes vajadusel korrekture eesmärkides ja/või tegevustes • kasutab asjakohaseid infoallikaid endale koolitus-, praktika- või töökoha leidmisel ning koostab kandideerimiseks vajalikud materjalid • selgitab tegureid, mis mõjutavad tema karjäärivalikuid ja millega on vaja arvestada otsuste langetamisel, lähtudes eesmärkidest ning lühi- ja pikaajalisest karjääriplaanist • selgitab enda õpitavate oskuste arendamise ja rakendamise võimalusi muutuv keskkonnas
Kokkuvõtva hinde kujunemine	Moodulit hinnatakse mitmeeristavalt. Hindamise eelduseks on aruteludes ja rühmatöodes osalemine. Moodul loetakse arvestatuks, kui õppija on saavutanud kõik õpiväljundid lävendi tasemel.

Õppematerjalid	• Meretöö seadus¹. Vastu võetud 11.06.2014. (RT I, 29.06.2014, 108) • Vabariigi Valitsuse 26.juuni 2013 määrus nr 96 „Laevapere liikmete koolitus- ja kvalifikatsiooninõuded ning diplomeerimise kord“ (RT I, 27.06.2013, 10) • Töölepinguseadus. Vastu võetud 17.12.2008 (RT I, 2009, 5, 35) • Töötervishoiu ja tööohutuse seadus. Vastu võetud 16.06.1999 (RT I 1999, 60, 616) • Eesti Merekooli õppetööd reguleerivad juhendid ja eeskirjad • SA Innove (2014) Praktilised sammud oma elutee kavandamiseks • McKay, M., Davies, M., Fanning, P. (2004). Suhtlemisoskused. Väike Vanker • Suppi, K. (2013) Ettevõtlus. Õpik- käsiraamat. Atlex • Haridus- ja Teadusministeerium (2014). “Karjääri planeerimise oskuste kujundamine kutseõppes. Õpetajaraamat kutseõppeasutuse õpetajale” SA Innove • Eesti Töötukassa veebileht https://www.minukarjaar.ee/ • Noorteinfo veebileht https://www.teeviit.ee • Töö ja oskused 2025. https://oska.kutsekoda.ee/wp-content/uploads/2016/04/Tulevikutrendid-1.pdf • HARNO “Õpitee ja töö muutuvus keskkonnas” mooduli soovituslikud juhendid https://bit.ly/3b3rQXD • Õpetajate koostatud jaotusmaterjalid

Õppekava "750kW ja suurema peamasinat efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik" moodulite rakenduskava				
Sihtrühm	Kutsekeskhariduse laevamehaanika õppeliini õpilased			
Õppevorm	statsionaarne			
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht	Õpetajad	
M-2	Psühholoogia III	2 EKAP 52 tundi	Marje Mets	
Eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane orienteerub üldistes psühholoogiaalastes mõistetes ja valdkondades ning oskab neid teadmisi vajadusel kasutada argielus. Lisaks õpib ta end ja teisi inimesi analüüsima ja põhjalikumalt tundma. Õppimise käigus arendab õpilane suhtluspädevust, enesemääratluspädevust, tegevuspädevust ning täienevad teadmised inimeseõpetuse valdkonnas.				
Nõuded mooduli alustamiseks: Puuduvad				
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Õppemeetodid	Hindamismeetodid ja ülesanded	Mooduli teemad
1. Orienteerub peamistes psühholoogiaalastes mõistetes ja teemades.	- Nimetab vastavasse temaatikasse kuuluvaid psühholoogiaalaseid mõisteid - Seletab oma sõnadega lahti õpetaja või kaasõpilase poolt etteantud psühholoogiaalase mõiste ning vajadusel toob selle kohta asjakohaseid näiteid elust - Seostab psühholoogiaalaseid mõisteid ja teemasid ning näeb nendevahelisi erinevusi	- Loeng - Arutelu - Suuline ja kirjalik analüüs	- Suuline ettekanne - Kirjalik töö	PSÜHHOLOOGIA OLEMUS 8 tundi Mõiste, ülesanded, liigid, integratsioon teiste ainetega. Psühholoogia ajalugu ja uurimismeetodid. KOGNITIIVNE PSÜHHOLOOGIA 8 tundi Aisting, taju, tähelepanu, mälu, mõtlemine. Keel. Efektive õppimine. Vaimsed võimed ja nende mõõtmine. ÜLEVAADE JUHTIMISTEOORIAST JA – PSÜHHOLOOGIAST 4 tundi Juhtimise olemus, funktsioonid, stiilid. Subordinatsioon. Töökeskkond.

2. Näeb probleeme, analüüsib neid, leiab lahendusi, tuleb probleemide lahendamise ülesannetega toime (sh kriitilistes olukordades).	• Osaleb diskussioonides kaitstes oma seisukohti ja põhjendab neid • Loeb teksti kriitiliselt ja/või suudab etteantud juhtumeid kriitiliselt kuulata, leida üles probleemi(d), oskab juhtumit analüüsida, oskab pakkuda lahendusvõimalusi • Selgitab, kuidas adekvaatselt käituda ja teisi juhtida kriisisituatsioonis • Mõistab juhtumise esineva probleemi olemust ja seletab lahti selle tekkepõhjused ja pakub välja võimalikke lahendusi	• Loeng • Arutelu • Suuline ja kirjalik analüüs • Test • Õppefilm • Eksperiment • Jutustamine • SWOT analüüs • Joonistamine • Rühmatöö • Probleemi lahendamine	• Suuline ettekanne • Kirjalik töö	KLIINILINE PSÜHHOLOOGIA 10 tundi Erinevad (noorte)probleemid. Aitamine ja toimetulek. Nõustamine. KRIISIPSÜHHOLOOGIA 12 tundi Käitumine ja juhtimine kriisiolukordades. Laev kui kõrge riskiteguriga töö- ja elukeskkond.
3. Hindab üldinimlikke väärtusi nagu inimväärikus, ausus, hoolivus, vabadus, tolerantsus, vastutustunne, õiglus, lugupidamine enda ja teiste vastu.	• Analüüsib isiku tugevaid ja nõrku külgi • Selgitab analüüsitava teksti sisu • Toob esile oma seisukohti ja põhjendab neid • Teeb meeskonnatööd ja aktsepteerib seejuures meeskonnaliikmete arvamusi	• Loeng • Arutelu • Suuline ja kirjalik analüüs • Eksperiment • SWOT analüüs • Rühmatöö • Probleemi lahendamine	• Suuline ettekanne • Kirjalik töö	SIKSUSEPSÜHHOLOOGIA 10 tundi Isiksus. Emotsioonid. Motivatsioon. Eneseväljendus ja suhtlemisoskused.
Iseseisev töö moodulis	Iseseisva töö maht sisaldub moodulis (8 tundi): • Eneseanalüüs (4 tundi) • Sõbra või tuttava juhtumit analüüs ja lahendusvõimalused (4 tundi)			

Praktiline töö	-		
Hindamine	Eristav hindamine		
Hindekriteeriumid	Hinne „3“	Hinne „4“	Hinne „5“
<u>Kirjalik töö</u> Mõistete tundmine Juhtumite analüüs	Õpilane omab teadmisi inimese arengu ja perekonnaelu alastes mõistetes ent ei suuda leida näiteid ja seoseid. Ei suuda oma sõnadega mõisteid lahti seletada. Oskab selgitada juhtumi olemust ja leida lahendusvariandi. Kirjalik töö ei ole esitatud tähtaegselt.	Õpilane omab põhjalikke teadmisi inimese arengu ja perekonnaelu alastes mõistetes, oskab tuua näiteid ja/või leida seoseid. Oskab selgitada juhtumi olemust, oskab välja tuua põhjus-tagajärg seoseid, suudab leida lahendusvariante. Kirjalik töö on esitatud tähtaegselt.	Õpilane omab sügavaid teadmisi inimese arengu ja perekonnaelu alastes mõistetes, oskab tuua näiteid ja leida seoseid. Oskab latusalt selgitada juhtumi olemust, oskab välja tuua põhjus-tagajärg seoseid, suudab leida lahendusvariante, suudab leida praktilisi näiteid elust. Kirjalik töö on esitatud tähtaegselt.
<u>Suuline ettekanne</u> Mõistete tundmine Juhtumite analüüs	Õpilane omab teadmisi inimese arengu ja perekonnaelu alastes mõistetes ent ei suuda leida näiteid ja seoseid ning väljendab end ebakindlalt. Ei suuda oma sõnadega mõisteid lahti seletada. Oskab selgitada juhtumi olemust ja leida lahendusvariandi. Ei suuda olukordi põhjendada.	Õpilane omab põhjalikke teadmisi inimese arengu ja perekonnaelu alastes mõistetes, oskab tuua näiteid ja/või leida seoseid, vastab arusaadavalt. Oskab selgitada juhtumi olemust, oskab välja tuua põhjus-tagajärg seoseid, suudab leida lahendusvariante.	Õpilane omab sügavaid teadmisi inimese arengu ja perekonnaelu alastes mõistetes, oskab tuua näiteid ja leida seoseid, vastab arusaadavalt ja mõtestatult. Oskab latusalt selgitada juhtumi olemust, oskab välja tuua põhjus-tagajärg seoseid, suudab leida lahendusvariante, suudab leida praktilisi näiteid elust. Loeb lisaks õpetaja poolt soovitatud või enda poolt otsitud teemakohast lisamaterjali ning suudab seda analüüsida.
Kokkuvõtva hinde kujunemine	Õpilane on sooritanud kirjalikud ja suulised tööd ning iseseisvad tööd vastavalt etteantud nõuete.		
Oppematerjalid	• Uljas, J., Rumberg, T. (2002). Psühholoogia : gümnaasiumiõpik. Tallinn : Koolibri		

Õppekava "750kW ja suurema peamasinate efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik" moodulite rakenduskava				
Sihtrühm	Kutsekeskhariduse laevamehaanika õppeliini õpilased			
Õppevorm	statsionaarne			
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht	Õpetajad	
M-5	Merepraktika	3 EKAP 80 tundi	Arnold Urb, Andrei Pridannikov	
Eesmärk: Õpetamisega taotletakse, et õpilane oskab ohutult teostada enamuse tekimeeskonna tavapärastest laevatöödest vastavalt rahvusvahelistele (STCW koodeksi jaotise A-II/1) nõuetele. Õpilane omandab arusaama laeva ehitusest, taglasest, süsteemidest ja seadmetest. Õppimise käigus süvendab õpilane oma teadmisi seadusandlusest, matemaatikast ja füüsikast ning arendab meeskonnatöö oskust, infotehnoloogilist ja kutsealast pädevust.				
Nõuded mooduli alustamiseks: Puuduvad				
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Õppemeetodid	Hindamismeetodid ja ülesanded	Mooduli teemad
1. Kasutab kaitse- ja päästevahendeid õigesti.	- Loetleb päästevahendeid kasutusala ja eesmärgist lähtuvalt - Kirjeldab kaitse- ja päästevahendite sihipärast kasutamist	- Loeng - Segatund - Slaidi esitlus - Filmide esitlus - Kontrolltund	Kirjalik töö	LAEVA PÄÄSTEVAHENDID JA SEADMED NING NENDE KASUTAMINE 14 tundi Kollektiivsed päästevahendid. Individuaalsed päästevahendid. Ellujäämine ekstreemsetes olukordades.
2. Peab sidet vastavalt rahvusvahelise mereorganisatsiooni (IMO) nõuetele	- Kirjeldab GMDSS-iga seotud protseduure ja toiminguid - Tunneb ära RSK ühelipuliste signaalide tähendused - Loeb ja kirjutab morse tähestikus	- Loeng - Segatund - Slaidi esitlus - Filmide esitlus - Kontrolltund	- Kirjalik töö - Referaat	KOMMUNIKATSIOON JA EESKIRJAD 12 tundi Meresõiduohutus. Sidevahendid, GMDSS, võimalused ja organiseerimine. Leppemärgid ja häiresignaalid laevas

	Selgitab visuaalsete sidevahendite kasutamise meetodeid ja töövõtteid			Rahvusvahelise Signaalkoodi Lipud (International Code of Signals) – 1965, ühetähelised signaalid. Morse tähestik. Pürotehnilised vahendid, EPIRB, SART ja nende kasutamine laevadel.
3. Selgitab, kuidas käidelda ohtlikku- ja kahjulikku lasti vastavalt rahvusvahelistele nõuetele	- Kirjeldab ohtliku ja kahjuliku lasti käitlemise seadusandlust ja korda. - Kirjeldab IMDG nõuete rakendamist ohtlike lastide veol - Selgitab ohtliku lasti klasse ja alamklasse ja nende märgistust. - Kirjeldab ohtliku lasti pakendi klassifikatsiooni. - Nimetab ohtliku ja kahjuliku lasti veol nõutavat dokumentatsiooni - Selgitab ohtliku lastiga tankerite, gaasiveo- ja puistelasti laevade lastikäitlemise lisaohutusreegleid.	- Loeng - Segatund - Slaidi esitlus - Filmide esitlus - Kontrolltund	- Referaat - Kirjalik töö	TEKIOPERATSIOONID 20 tundi Ankruoperatsioonid. Haalamisoperatsioonid. Laevaoperatsioonid eritingimustes. Ohtliku lasti käitlemine Lastimis-, lossimis- ja stauimistööd. Laevasüsteemide kasutamine
4. Analüüsib põhilisi tekitöid ja operatsioone.	- Selgitab tekioperatsioonide ja tööde tehnoloogiat ning eripära - Kirjeldab haalamisega ja ankruoperatsioonidega seotud protseduure, toiminguid ja ohutustehnikat	- Loeng - Segatund - Slaidi esitlus - Filmide esitlus - Kontrolltund	Kirjalik töö	TEKITÖÖD 20 tundi Töötamine vahendite ja seadmetega Tekitöövahendid ja riistad ning nende kasutamine Töötamine treppide ja landgangidega Taglase määratlus, põhitööd ja üldosa.

	• Kirjeldab suhtlemist silla- ja tekioperatsioonide protsessis • Selgitab võimalike tekitöö mehhanismide ja vahendite kasutamise meetodeid ja töövõtteid.			Trossid, sõlmed, pleissimine, punumine. Töötamine vahendite ja seadmetega. Teki hooldustööd ja tööriistad.
5. Kirjeldab „Rahvusvahelise Laevakokkupõrgete Vältimise Eeskirja (COLREG) – 1972“ osade A, C, D ja lisade I-IV sätteid.	• Kirjeldab Rahvusvahelise Laevakokkupõrgete Vältimise Eeskirja – 1972 osasid A,C,D lisade I-IV sätteid • Seostab Rahvusvahelise Laevakokkupõrgete Vältimise Eeskirja – 1972 reegleid õpitava erialaga	• Loeng • Segatund • Slaidi esitlus • Filmide esitlus • Kontrolltund	• Kirjalik töö	RAHVUSVAHELINE LAEVAKOKKUPÕRGETE VÄLTIMISE EESKIRI (COLREG) – 1972. 14 tundi RLKVR-72 A osa – Üldosa. RLKVR-72 C osa - Tuled ja Märgid. RLKVR-72 D osa - Heli- ja Valgussignaalid. RLKVR-72 Lisa I – Tulede ja märkide paigutus ja tehnilised nõuded. RLKVR-72 Lisa II - Täiendavad signaalid vahetus läheduses kalastavatele kalalaevadele. RLKVR-72 Lisa III Helisig. Seadmete teh.andmed Lisa IV - Hädasignaalid
6. Kirjeldab Rahvusvahelise Meremärgistuse ja Tuletornide Administratsioonide Assotsiatsiooni (IALA) poolt loodud ühtsete meremärkide Süsteemi A osa.	• Kirjeldab Rahvusvahelise Meremärgistuse ja Tuletornide Administratsioonide Assotsiatsiooni (IALA) poolt loodud ühtsete meremärkide Süsteem A osa sätteid. • Seostab Rahvusvahelise Meremärgistuse ja Tuletornide Administratsioonide Assotsiatsiooni (IALA) poolt loodud ühtsete meremärkide Süsteem A osa reegleid õpitava erialaga	• Loeng • Segatund • Slaidi esitlus • Filmide esitlus • Kontrolltund	• Kirjalik töö	

Iseseisev töö moodulis	Iseseisva töö maht sisaldub moodulis: 12 tundi • Referaat (GMDSS töökorraldus ja sidevahendite kasutamine, Lastide liigitamise põhimõtted, Ohtlik- ja kahjulik last) • Näidiste valmistamine (Aas-, tagasi-, pikk- ja lühikesest pleissist ning lihtmargist)		
Praktiline töö	Sõlmede sidumine, pleissimine ja markide tegemine.		
Hindamine	Eristav hindamine		
Hindekriteeriumid	Hinne „3“	Hinne „4“	Hinne „5“
<u>Kirjalik töö</u> Kaitse- ja päästevahendid	Õpilane nimetab laevadel kasutatavate kaitse- ja päästevahendite liike ja neile esitatavaid nõudeid. Kasutab enamalt jaolt eesmärgipäraselt neid teadmisi. Loetleb enamike kaitse- ja päästevahendeid, nende markeeringut, päästepaatide ja – parvede varustust. Rahuldaval tasemel kirjeldab kaitse- ja päästevahendite kasutamist.	Õpilane nimetab laevadel kasutatavate kaitse- ja päästevahendite liike ja neile esitatavaid nõudeid. Kasutab eesmärgipäraselt neid teadmisi. Loetleb enamike kaitse- ja päästevahendeid, nende markeeringut, päästepaatide ja – parvede varust. Heal tasemel kirjeldab kaitse- ja päästevahendite kasutamist.	Õpilane nimetab kõiki laevadel kasutatavate kaitse- ja päästevahendite liike ja neile esitatavaid nõudeid. Kasutab eesmärgipäraselt ja loovalt neid teadmisi. Silmapaistvalt ja eriti laiapõhjaliselt loetleb kõiki kaitse- ja päästevahendeid, nende markeeringut, päästepaatide ja – parvede varust. Selgitab, millest sõltub päästepaatide ja – parvede varustus. Väga heal tasemel ja loovalt kirjeldab kaitse- ja päästevahendite kasutamist ja loob seoseid teiste teemadega.
<u>Kirjalik töö</u> Ühelipulised RSK signaalid	Õpilane nimetab enamike RSK ühelipulisi signaale, nende nimetusi ja tähendust. Rahuldaval tasemel kirjeldab nende signaalide kasutamist.	Õpilane nimetab kõiki RSK ühelipulisi signaale, nende nimetusi ja tähendust. Heal tasemel ja eesmärgipäraselt kirjeldab nende signaalide kasutamist.	Õpilane nimetab kõiki RSK ühelipulisi signaale, nende nimetusi ja tähendust. Väga heal tasemel ja loovalt kirjeldab nende signaalide kasutamist. Loob seoseid teiste teemadega.
<u>Kirjalik töö</u> Morse kiri	Õpilane kasutab enamike morse tähestiku tähti. Kirjutab teksti morse tähestikus. Rahuldaval tasemel kirjeldab nende kasutamist laevanduse valdkonnas.	Õpilane kasutab kõiki morse tähestiku tähti. Kirjutab teksti morse tähestikus. Heal tasemel ja loovalt kirjeldab nende kasutamist.	Õpilane kasutab kõiki morse tähestiku tähti. Kirjutab teksti morse tähestikus. Väga heal tasemel ja loovalt kirjeldab nende kasutamist. Loob seoseid teiste teemadega.

<u>Kirjalik töö</u> Lastide liigitamise põhimõtted	Õpilane nimetab enamiku lastide liigitamise põhimõtteid. Kasutab enamalt jaolt eesmärgipäraselt neid teadmisi. Nimetab enamike lastide mõõtmise ühikuid ja konverteerib neid vastastiku. Rahuldaval tasemel kirjeldab nende teadmiste kasutamist.	Õpilane nimetab kõiki lastide liigitamise põhimõtteid. Kasutab eesmärgipäraselt neid teadmisi. Nimetab kõiki lastide mõõtmise ühikuid ja konverteerib neid vastastiku. Heal tasemel kirjeldab nende teadmiste kasutamist.	Õpilane nimetab kõiki lastide liigitamise põhimõtteid ja neile esitatavaid nõudeid. Kirjeldab nende võtete eesmärgipäraselt ja loovat kasutamist. Silmapaistevalt ja eriti laiapõhjaliselt nimetab kõiki lastide mõõtmise ühikuid, konverteerib neid vastastiku. Väga heal tasemel ja loovalt kirjeldab ülal toodud oskusi ja loob seoseid teiste teemadega.
<u>Kirjalik töö</u> Tekitööd ja operatsioonid	Õpilane selgitab rahuldaval tasemel tekioperatsioonide ja tööde tehnoloogiat ning eripära. Kirjeldab rahuldaval tasemel haalamisega ja ankruperatsioonidega seotud protseduure, toiminguid ja ohutustehnikat. Kirjeldab rahuldaval tasemel suhtlemist silla- ja tekioperatsioonide protsessides. Selgitab rahuldaval tasemel võimalike tekitöö mehhanismide ja vahendite kasutamise meetodeid ja töövõtteid.	Õpilane selgitab heal tasemel tekioperatsioonide ja tööde tehnoloogiat ning eripära. Kirjeldab kõiki haalamisega ja ankruperatsioonidega seotud protseduure, toiminguid ja ohutustehnikat. Kirjeldab heal tasemel suhtlemist silla- ja tekioperatsioonide protsessis. Selgitab heal tasemel võimalike tekitöö mehhanismide ja vahendite kasutamise meetodeid ja töövõtteid.	Õpilane selgitab tekioperatsioonide ja tööde tehnoloogiat ning eripära Kirjeldab haalamisega ja ankruperatsioonidega seotud protseduure, toiminguid ja ohutustehnikat Kirjeldab suhtlemist silla- ja tekioperatsioonide protsessis Selgitab võimalike tekitöö mehhanismide ja vahendite kasutamise meetodeid ja töövõtteid.
<u>Referaat</u> GMDSS töökorraldus ja sidevahendite kasutamine.	Mitteeristav hindamine Kirjeldab GMDSS (<i>Global Maritime Distress Safety System. Ülemaailmne satelliitnavigatsioonisüsteem</i>) korraldust ja selle süsteemiga seotud protseduure ja toiminguid viidates kõikidele rahvusvahelistele nõuetele.		
<u>Referaat</u> Ohtlik last	Mitteeristav hindamine Kirjeldab ohtliku ja kahjuliku lasti käitlemise seadusandlust ja korda. Kirjeldab IMDG nõuete rakendamist ohtlike lastide veol. Selgitab ohtliku lasti klasse ja alamklasse ja nende märgistust. Kirjeldab ohtliku lasti pakendi klassifikatsiooni. Nimetab ohtliku ja kahjuliku lasti veol nõutavat dokumentatsiooni. Selgitab ohtliku lastiga tankerite, gaasiveo- ja puistelasti laevade lastikäitlemise lisaohutusreegleid.		

<u>Kirjalik töö</u> COLREG osad A ja C lisad I ja II	Mitteeristav hindamine Vastab 50-st küsimusest koosnevale valikvastustega testile 90% täpsusega.
<u>Kirjalik töö</u> COLREG osa D ja lisa III ja IV	Mitteeristav hindamine Vastab 50-st küsimusest koosnevale valikvastustega testile 90% täpsusega.
<u>Kirjalik töö</u> IALA ujuvmärgistus regioon A	Mitteeristav hindamine Kirjeldab Rahvusvahelise Meremärgistuse ja Tuletornide Administratsioonide Assotsiatsiooni (IALA) poolt loodud ühtsete meremärkide Süsteemi A regiooni sätteid. Seostab Rahvusvahelise Meremärgistuse ja Tuletornide Administratsioonide Assotsiatsiooni (IALA) poolt loodud ühtsete meremärkide Süsteem A osa reegleid õpitava erialaga.
Kokkuvõtva hinde kujunemine	Kokkuvõttev hinne kujuneb õpiväljundite eristavate hinnete kaalutud keskmisest hindest. Kõik iseseisvad tööd peavad olema arvestatud ja õigeaegselt esitatud.
Oppematerjalid	• Rahvusvahelise lennu- ja mereotsingute ning -pääste käsiraamat (IAMSAR) • Rahvusvahelise laevakokkupõrgete vältimise eeskirja konventsioon - Elektrooniline Riigi Teataja • Electronic IMDG Code • Ots, E. „Õpime madruseks“ • Varend, R. „Laeva taglasetööd I ja II • arvutiprogramm „Rules Master Pro“ • Jaotusmaterjal (tunnikonspektid)

Õppekava "750kW ja suurema peamasinate efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik" moodulite rakenduskava

Sihtrühm	Kutsekeskhariduse laevamehaanika õppeliini õpilased		
Õppevorm	statsionaarne		
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht	Õpetajad
M-6	Laevade ehitus ja teooria III	7,5 EKAP 200 tundi	Jaan Atspol, Harry Sillamaa

Eesmärk: Õpetusega taotletakse, et vastavalt STCW koodeksi jaotise A-II/1nõutele ja B-II/1 soovitudele omab õpilane baastadmisi laeva peamistest struktuuriüksustest, tunneb eri laevaosade õigeid nimesid ja laeva konstruktsiooni; omab tööalaseid teadmisi püstuvuse, trimmi ja pingete arvutamise kohta. Saab aru veekindluse põhimõtetest ja teab ujuvuse osalise kadumise korral ettevõetavaid meetmeid.

Õpingute käigus arendab õpilane eesti keele-, füüsika-, matemaatika alaseid pädevusi ning õppimisoskust ja loogilist mõtlemist

Nõuded mooduli alustamiseks:

Läbitud *Matemaatika* moodulist alljärgnevad teemad:

- Arvutamine
- Mõõtühikud
- Avaldised. Võrrandid ja võrratused

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Õppemeetodid	Hindamismeetodid ja ülesanded	Mooduli teemad
Liigitab erinevaid laevatüüpe	Liigitab kasutuseesmärgi järgi kaubalaevu ja selgitab nende kasutamise võimalusi Liigitab kasutuseesmärgi järgi reisilaevu ja selgitab nende kasutamise võimalusi Liigitab kasutuseesmärgi järgi eriotstarbelisi laevu ja nende kasutamise võimalusi	Loeng Slaidi esitlus	Suuline vastus	LAEVADE TÜÜBID (H. Sillamaa) 8 tundi kaubalaevad; reisilaevad; eriotstarbelised laevad

Kirjeldab laeva osasid ja laeva konstruktsiooni	Kirjeldab laevakere kuju, omadusi ja mõõtmeid Nimetab kõiki laevakere osi Kirjeldab laeva seadmeid ja süsteeme Kirjeldab laevakere konstruktsiooni	Loeng Slaidi esitus Laeva makettide demonstratsioon	Kirjalik töö Suuline vastus	LAEVAKERE EHITUS (H. Sillamaa) 30 tundi talastik ja plaadistus; teenistusruumid; töö-, elu-, ja olmeruumid; seadmed ja süsteemid; ; põhi, pardad, tekk; platvormid; vaheseinad; täävid; piigid; tankid; jäätugvedused; tekiehitused; tekihooned; lastiruumid
Arvutab püstuvust, trimmi ja pingeid	Kirjeldab laeva meresõidumadusi Arvutab laeva püstuvust ja tugevust Arvutab täidlustegureid, staatilise püstuvuse diagrammi, löikejõude ja paindemomenti, süvist ja trimmi	Loeng Slaidi esitus Ülesannete lahendamine Diagrammi joonestamine	Kirjalik töö Suuline vastus Praktiline töö	LAEVAKERE KUJU JA OMADUSED (J. Atspol) 80 tundi laeva tasandid; täidlustegurid; põhimõtted; laeva meresõidumadused; laeva püstuvusinformatsioon ja püstuvusarvutused ; trimm ja selle arvutused
Selgitab laeva ujuvuse osalise kadumise korral võetavaid põhilisi meetmeid	Selgitab uppumatuse tagamise meetmeid Kirjeldab uputatud ruumide liigitust Selgitab konstruktsioonilisi ja organisatsioonilistehnilisi meetmeid uppumatuse tagamiseks	Loeng Diskussioon Slaidi esitus	Kirjalik töö Suuline vastus	UPPUMATUS (J. Atspol) 48 tundi uppumatuse tagamise meetmed; uputatud ruumide liigitus; konstruktsioonilised ja organisatsioonilistehnilised meetmed uppumatuse tagamiseks; võitlus uppumatuse säilitamise eest
Kirjeldab laeva propulsiivseadmeid	Nimetab laeva propulsiivseadmeid Selgitab propulsiivseadmete tööpõhimõtteid	Loeng Diskussioon Slaidi esitus	Kirjalik töö Suuline vastus	LAEVA JÕUSEADMED 20 tundi käituriid; elektriijaamad
Kirjeldab laevakere ja mehhanismide hooldustöid ning laeva mereklaarimist	Kirjeldab laeva korpuse hooldustöid Kirjeldab laeva teki hooldustöid Kirjeldab laeva mehhanismide	Loeng Diskussioon Slaidi esitus	Praktiline töö Suuline vastus	TÜÜPILISED LAEVATÖÖD (H. Sillamaa) 14 tundi laevatööd tekil ja masinaruumis; laeva

	hooldustöid Kirjeldab laeva seadmete hooldustöid Kirjeldab laeva mereklaariks seadmist			mereklaarimine
Iseseisev töö moodulis	Iseseisva töö maht sisaldub moodulis (20 tundi): • Laeva püstuvuse, kreeni ja trimmi arvutused			
Praktiline töö	-			
Hindamine	Eristav hindamine			
Hindekriteeriumid	Hinne „3“	Hinne „4“	Hinne „5“	
<u>Kirjalik töö</u> Seadmed ja süsteemid Laeva tasandid, täidlustegurid ja põhi -mõõtmed Uputatud ruumide liigitus; Konstruktsioonilised ja organisatsioonilistehnilised meetmed uppumatuse tagamiseks Elektriijaamad	Õpilane valdab teemat osaliselt, esineb eksimusi mõistetes	Õpilane valdab teemat põhjalikult, kuid esineb üksikuid vigu	Õpilane valdab teemat põhjalikult ja vastab kõigile esitatud küsimustele	

Suuline vastus Laevade tüübid Talastik ja plaadistus Teenistusruumid, elu- ja olmeruumid Põhi, pardad, tekk; platvormid; vaheseinad; täävid; piigid; tankid; jäätugvedused; tekiehitused; tekihooned; lastiruumid Laeva meresõidumadused Laeva püstuvusarvutused Uppumatuse tagamise meetmed Võitlus uppumatuse säilitamise eest Käiturid Laeva mereklaarimine	Õpilase vastus on pealiskaudne.	Õpilase vastus hõlmab küsimust, kuid esineb pisivigu	Õpilase vastus on korrektne
Praktiline töö Laeva püstuvusarvutused Trimm ja selle arvutused Laevatööd tekil ja masinaruumis	Õpilane demonstreerib hooldustööde ülesandeid osaliselt; õpilane on lahendanud ülesande vigadega	Õpilane demonstreerib hooldustööde ülesandeid täielikult, aga eksib tööde järjekorra kirjelduses; õpilane on lahendanud ülesande minimaalsete vigadega	Õpilane demonstreerib hooldustööde ülesandeid täielikult, ilma vigadeta ja teab nende läbiviimise järjekorda; õpilane on lahendanud ülesande ilma vigadeta ja lävendit ületaval tasemel

Kokkuvõtva hinde kujunemine	Koondhinne kujuneb praktiliste tööde, suuliste vastuste ja kirjalike tööde tulemusena
Oppematerjalid	• Alop, A. Laeva teooria ja laevade üldehitus, 1999 • Pursey, H.J. „Merchant ship construction“, 1994 • Rebane, V., Noor, I. Laevade ehitus, 2007 • Rhodes, M. A. Ship Stability for Mates/Masters, 2009 • Pursey, H.J. „Merchant Ship Stability Problems, 1992 • Loengukonspekt

Õppekava "750kW ja suurema peamasinate efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik" moodulite rakenduskava

Sihtrühm	Kutsekeskhariduse laevamehaanika õppeliini õpilased			
Õppevorm	statsionaarne			
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht	Õpetajad	
M-20	Ohutusalane baasväljaõpe	1,5 EKAP 40 tundi	kursus	
Eesmärk: Õpetusega taotletakse, et lähtuvalt STCW koodeksi jaotiste A-VI/1, A-VI/1-1, A-VI/1-2, A-VI/1-3, A-VI/1-4 nõuetest ja võttes arvesse jaotise B-VI/1 soovitusi omandab õpilane päästevahendite, isikukaitse- ja tuletõrjevahendite kasutamise oskuse, hindab õigesti kannatanute seisundid ning kasutab õigeid võtteid esmaabi andmisel ja kannatanu transportimisel, järgib ohutusmärgistust, tööohutuse- ja keskkonnakaitse nõudeid ning tõhusa suhtluse, heade inim- ja töösuhete hoidmise põhimõtteid. Õpetuse käigus arendab õpilane kutse- ja erialaseid oskusi ning iseseisvuse ja vastutuse ulatust.				
Nõuded mooduli alustamiseks: Läbitud kohustusliku valikmooduli <i>Füüsiline ja riigikaitsealane ettevalmistus</i> M-203 füüsilise ettevalmistuse osa (ujumine)				
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Õppemeetodid	Hindamismeetodid ja ülesanded	Mooduli teemad
1. Tegutseb merel laeva mahajätmise häire-signaali tuvastamisel vastavalt signaalile ning kooskõlas kehtestatud korrale, rakendab laevalt lahkumise järgses tegevuses ja vees meetmeid ellujäämist ähvardavate riskide vähendamiseks.	- Loetleb võimalike ohuolukordi ja laeval olevate päästevahendite liike - Kirjeldab päästepaatide ja –parvede varustust, isikukaitsevahendeid ja rõivaid ning nende asukohti - Selgitab tegutsemist päästevahenditesse asumise kohta kutsumise ja laeva mahajätmise korralduse puhul - Kirjeldab tegutsemist vettesattumise puhul ja päästepaadis või –parvel ja	- Loeng - Slaidi ja videoprogrammid	Praktiline töö	ENESEPÄÄSTE VÕTTED Laevadel olevad päästevahendid. Personaalsete päästevahendite paiknemine laevas, tegevused kogunemiskohtades ja päästevahenditesse asumise kohtades. Tegevused laeva mahajätmisel.

	pääsenuid ähvardavaid peamisi ohtusid			
2. Kasutab tule kustutamisel tuletõrjetööde iseloomule kohast rõivastust ja varustust ning nõuetekohaseid toiminguid, tehnikat ja tulekustutusaineid.	• Loetleb tule ja plahvatuse elemente, süttimise liike ja allikad ning tuleohtlikke materjale • Näitab tuletõrjetööde iseloomule kohast rõivastust ja varustust • Liigitab tuletõrjemeetodeid, tulekustutusaineid, tuletõrjumise toiminguid, tuletõrjeseadmeid ja –vahendeid	• Loeng • Tulekustutusriietuse- ja vahendite praktiline kasutamine	• Praktiline töö	TULETÕRJE ALUSED Tuletõrjeorganisatsioon laeva pardal. Tule ja suitsu avastamise-, automaatsed alarm- ja fikseeritud ning tuld lämmatavad süsteemid. Tule ja plahvatuse elemendid. Tule levik ja evakuaatsiooniteed. Kustutusained, tulekustutusvahendid ja -protseduurid, hingamisaparaadid (BA – Breathing Apparatus ja EEED – Emergency Escape Breathing Device).
3. Hindab adekvaatselt meditsiinilise häda-juhtumi korral kannatanute kehalist seisundit, vajadusi ja iseenese ohutust, kasutab õigeid võtteid kannatanule esmaabi andmisel ja transportimisel.	• Hindab kannatanute vajadusi ning iseenese ohutust • Vaatab üle kannatanute kehalise seisundi ja funktsioonid • Tunneb meditsiinilise häda-juhtumi korral koheselt sooritatavaid võtteid • Demonstreerib kannatanu transportimise võtteid • Kasutab improviseeritud sidemeid ja esmaabipaki materjale	• Loeng • Esmaabivahendite ja -võtete praktiline demonstratsioon	• Praktiline töö	ESMAABI BAASÕPE Kannatanu terviseseisundi hindamine. Vigastatu asendi valik sõltuvalt vigastuse iseloomust ja ulatusest. Esmaabi andmine teadvuseta kannatanule, elustamine, verejooksu peatamise võtted, šokk ja selle tunnused, luumurrud, põletus, külmakahjustus, elektritrauma. Õnnetusjuhtumi korral kannatanu päästmine ja edasitoimetamine. Esmaabivahendid ja nende kasutamine.
4. Täidab võimalike ohuolukordade korral häireplaanis antud	• Tegutseb võimaliku ohuolukorra avastamisel vastavalt ohuolukorra häireplaanile ja	• Loeng • Videoprogramm	• Praktiline töö	ISIKLIK OHUTUS JA ÜHISKONDLIK VASTUTUS Laeva häirekavad eriolukordadeks,

konkreetsed ülesandeid, täidab tööohutuse- ja keskkonnakaitse nõudeid, järgib laeval tõhusa suhtluse, heade inim- ja töösuhete hoidmise põhimõtteid.	plaanis antud ülesannetele • Hindab evakuatsiooniteede ning sisekommunikatsiooni- ja häiresüsteemide tundmise väljaõppe ja õppuste tähtsust • Kirjeldab laevanduse mõju merekeskkonnale ja keskkonnakaitse alaseid tegevusi • Selgitab tööohutuse nõuete pideva täitmise tähtsust • Seostab heade inim- ja töösuhete hoidmise tähtsuse ja peamised meeskonnatöö põhimõtted ja tavad • Käsitleb ühiskondliku vastutust, isikute õigusi ja kohustusi, uimastite ja alkoholi kuritarvitamise ohtusid			häiresignaalid ja laevapere kohustused. Operatsioonilise või avariilise reostuse mõju merekeskkonnale, keskkonnakaitse protseduurid ja nõuded. Ohutud töövõtted, ohutus- ja isikukaitsevahendid, töö kinnistes ruumides. Inimsuhted laevas ja avameelne suhtlemine laevas kohustuste teemal. Laevapere õigused ja kohustused. Narkootikumid ja alkohol, tervisekaitse ja hügieen laeva pardal.
Praktiline töö	• Personaalsete päästevahendite praktiline kasutamine • Tuletõrjeriistade ja -kaitsevahendite kasutamine, suitsu sukeldumine ja tule kustutamine. • Praktilise esmaabi osutamise võtted			
Hindamine	Mitteeristav hindamine			
Hindamismeetodid <u>Praktiline töö</u> Päästevahendite paiknemine laeval Tule kustutamine suitsu	Praktiliste töödega hinnatakse, kuidas õpilane: • Loetleb võimalike ohuolukordi ja laeval olevate päästevahendite liike • Kirjeldab päästevahendite ja -parvede varustust, isikukaitsevahendeid ja rõivaid ning nende asukohti • Selgitab tegutsemist päästevahenditesse asumise kohta kutsumise ja laeva mahajätmise korralduse puhul • Kirjeldab tegutsemist vettesattumise puhul ja päästevahendis või -parvel ja pääsenuid ähvardavaid peamisi ohtusid • Loetleb tule ja plahvatuse elemente, süttimise liike ja allikad ning tuleohtlike materjale • Näitab tuletõrjetööde iseloomule kohast rõivastust ja varustust			

sukeldumisel Haava sidumine ja lahase paigaldamine	• Liigitab tuletõrjemeetodeid, tulekustutusaineid, tuletõrjumise toiminguid, tuletõrjeseadmeid ja –vahendeid • Hindab kannatanute vajadusi ning iseenese ohutust • Vaatab üle kannatanute kehalise seisundi ja funktsioonid • Tunneb meditsiinilise hädajuhtumi korral koheselt sooritatavaid võtteid • Demonstreerib kannatanu transportimise võtteid • Kasutab improviseeritud sidemeid ja esmaabipaki materjale • Tegutseb võimaliku ohuolukorra avastamisel vastavalt ohuolukorra häireplaanile ja plaanis antud ülesannetele • Hindab evakuaatsiooniteede ning sisekommunikatsiooni- ja häiresüsteemide tundmise väljaõppe ja õppuste tähtsust • Kirjeldab laevanduse mõju merekeskkonnale ja keskkonna-kaitse alaseid tegevusi • Selgitab ööhutusnõuete pideva täitmise tähtsust • Seostab heade inim- ja töösuhete hoidmise tähtsuse ja peamised meeskonnatöö põhimõtted ja tavad • Käsitleb ühiskondliku vastutust, isikute õigusi ja kohustusi, uimastite ja alkoholi kuritarvitamise ohtusid
<u>Eneseanalüüs</u>	Õpilane selgitab võimalikke laevas tekkivaid ohtusid ning analüüsib ennast vastutaja- ja abistaja rollis
Kokkuvõtva hinde kujunemine	Hinne kujuneb kõigi alakursuste teooria testide või küsitluste ja praktiliste tööde sooritamise alusel, kursuse lõppedes väljastatakse õpilasele eraldi tõendid kõigi alakursuste läbimise kohta
Oppematerjalid	Loengukonspektid, slaidi- ja videoprogrammid

Õppekava "750kW ja suurema peamasinate efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik" moodulite rakenduskava

Sihtrühm	Kutsekeskhariduse laevamehaanika õppeliini õpilased			
Õppevorm	statsionaarne			
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht	Õpetajad	
M-21	Päästevahendi/valvepaadi vanema väljaõpe	1 EKAP 26 tundi	kursus	
Eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab STCW koodeksi jaotise A-VI/2 nõudeid ja jaotise B-VI/2 soovitusi järgivad õiged käsklused ning teadmised ja oskused päästepaadi või -parve juhtimiseks. Õppimise käigus arendab õpilane meeskonnatöö oskust, suhtluspädevust ning täiendab oma erialaseid teadmisi.				
Nõuded mooduli alustamiseks: Läbitud moodul <i>Ohutuslane baasväljaõpe</i> M-20				
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Õppemeetodid	Hindamismeetodid ja ülesanded	Mooduli teemad
1. Annab õigeid käsklusi päästepaadi või -parve ja valvepaadi veeskamiseks, selle pardale minekuks, laevast eemaldumiseks ja päästepaadi või -parve käitamiseks ning inimeste päästepaadist või -parvelt lahkumiseks.	- Sõnastab päästepaadi või -parve ja valvepaadi ettevalmistamisel, pardaleminekul ja veeskamisel antavaid käsklusi - Kirjeldab esmaseid laevalt lahkumise järgseid tegevusi ja päästepaadi või -parve veest pardaletõstmisel järgitavaid piiranguid.	- Loeng - Videoprogramm - Veeskamisseadmete praktiline demonstratsioon	Praktiline töö	PÄÄSTEPAADI VÕI -PARVE EHTUS JA VARUSTUS NING ÜKSIKSEADMED Päästepaadi või -parve eriomadused ja võimalused. Seadmed päästepaatide- või parvede veeskamiseks, veeskamine tormise mere puhul. Päästepaadi või -parve veest pardaletõstmise viisid.
2. Juhib päästepaati	Loetleb juhtimistoiminguid laevalt	Loeng	Praktiline töö	TEGUTSEMINE LAEVAST LAHKUMISE

või -parve ja valvepaati laevalt lahkumise järel.	lahkumise järel toimetulek tormisel merel. Selgitab päästevahendi või valvepaadi võimalikult kiiremaks leidmiseks võetavaid meetmeid, päästmisvõtteid helikopteri abil ja tegevust randumisel	Videoprogramm		JÄREL Varustuse kasutamine, toidu- ja vee-ratsioonide määramine päästepaadil või –parvel. Päästepaadi või –parve võimalikult kiiremaks leidmiseks ja asukoha tuvastamiseks võetavad meetmed. Alajahtumise vältimine, kaitsekatete ja –rõivaste, sh veeülikondade ja termokaitsevahendite kasutamine. Päästmine helikopteri abil. Päästeparvede kokkukogumine ja ellujäänute ning merrekukkunud isikute päästmine. Päästepaadi või –parve randumine.
3. Määrab asukoha kasutades määramist abistavaid seadmeid	- Demonstreerib kaasaskantava raadioaparatuuri kasutamist - Kirjeldab signalisatsiooniseadmete, sh pürotehnika kasutamist päästevahendi või valvepaadi asukoha leidmise võimaldamiseks	- Loeng - Kaasaskantava raadioaparatuuri tutvustamine	Praktiline töö	ASUKOHA MÄÄRAMISE SEADMETE JA PÜROTEHNIKA KASUTAMINE Päästepaadi või -parve kaasaskantava raadioaparatuuri kasutamine. Signalisatsiooniseadmete, sh pürotehnika kasutamine. Kommunikatsiooni- ja signalisatsiooniseadmete kasutamine ja valik lähtutavalt valitsevatest asjaoludest ja tingimustest
Praktiline töö	- Veeskamisseadmete kasutamise demonstreerimine - Päästevahendis vajamineva kohustusliku varustusnimekirja koostamine - Kaasaskantava raadioaparatuuri töökorda seadmine ja side loomine			
Hindamine	Mitteeristav hindamine			
Hindamismeetodid	Praktiliste tegevuste juures hinnatakse, kuidas õpilane:			
<u>Praktiline töö</u>	- Sõnastab päästepaadi või -parve ja valvepaadi ettevalmistamisel, pardaleminekul ja veeskamisel antavaid käsklusi - Kirjeldab esmaseid laevalt lahkumise järgseid tegevusi ja päästepaadi või -parve veest pardaletõstmisel järgitavaid piiranguid. - Loetleb juhtimistoiminguid laevalt lahkumise järel toimetulek tormisel merel. - Selgitab päästevahendi või valvepaadi võimalikult kiiremaks leidmiseks võetavaid meetmeid, päästmisvõtteid helikopteri abil ja tegevust			

	randumisel • Demonstreerib kaasaskantava raadioaparatuuri kasutamist • Kirjeldab signalisatsiooniseadmete, sh pürotehnika kasutamist päästevahendi või valvepaadi asukoha leidmise võimaldamiseks
Kokkuvõtva hinde kujunemine	Hinne kujuneb küsitluste ja praktiliste tööde sooritamise alusel, kursuse lõppedes väljastatakse kursusel osalenud õpilastele kursuse läbimise kohta tõend.
Oppematerjalid	• Loengukonspektid • Slaidi- ja videoprogrammid • Seadmete ja aparatuuri skeemid ja kasutusjuhendid

Õppekava "750kW ja suurema peamasinate efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik" moodulite rakenduskava

Sihtrühm	Kutsekeskhariduse laevamehaanika õppeliini õpilased			
Õppevorm	statsionaarne			
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht	Õpetajad	
M-22	Esmaabikoolitus	1 EKAP 26 tundi	kursus	
Eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab STCW koodeksi jaotise A-VI/4 nõuetele vastavad teadmised ja oskused. Õppimise käigus arendab õpilane oma kutse- ja erialased oskusi ning iseseisvuse ja vastutuse ulatust.				
Nõuded mooduli alustamiseks: Läbitud moodul <i>Ohutusplane baasväljaõpe</i> (M-20)				
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Õppemeetodid	Hindamismeetodid ja ülesanded	Mooduli teemad
1. Teeb kindlaks vigastuste võimaliku põhjuse, olemuse ja ulatuse.	- Selgitab vigastuste võimaliku põhjuse, olemuse ja ulatuse kindlakstegemist vastavalt esmaabi andmise tavadele - Kirjeldab vigastustele vastava esmaabi andmist.	- Loeng - Slaidiprogramm - Praktiline esitlus	Praktiline töö	VIGASTUSTE VÕIMALIKU PÕHJUSE, OLEMUSE JA ULATUSE KINDLAKSTEGEMINE Toksilised ohud laeval. Kannatanu või patsiendi läbivaatus. Seljavigastused. Põletused, tulise vedelikuga saadud põletused. Kuuma ja külma mõjud. Luumurrud, nihestused ja lihaste vigastused.
2. Osutab vigastuste ja patsiendi seisundi kohast abi.	- Osutab vigastuste ja patsiendi seisundi kohast ravi. - Järgib nõudeid iseenese ja teiste isikute võimaliku kahjustamise ohu vähendamiseks	- Loeng - Slaidiprogramm - Praktiline esitlus	Praktiline töö	PÄÄSTETUTELE OSUTATAV ARSTIABI Raadiomediitsiiniteenused. Farmakoloogia. Steriliseerimine. Südameseiskus, uppumine ja asfüksia

Praktiline töö	• Määrab kirjelduse ja pildi järgi vigastuse ulatusi • Kirjeldab vigastustele vastava esmaabi andmist. • Kasutades raadiotelefoni kirjeldab raadio-mediitsiini teenuse osutajale kannatanu seisundit
Hindamine	Mitteeristav hindamine
Hindamismeetodid <u>Praktiline töö</u>	Praktiliste tegevuste juures hinnatakse, kuidas õpilane: • Selgitab vigastuste võimaliku põhjuse, olemuse ja ulatuse kindlakstegemist vastavalt esmaabi andmise tavadele • Kirjeldab vigastustele vastava esmaabi andmist. • Osutab vigastuste ja patsiendi seisundi kohast ravi. • Järgib nõudeid iseenese ja teiste isikute võimaliku kahjustamise ohu vähendamiseks Eneseanalüüsi juures hinnatakse, kuidas õpilane suudab iseseisvalt võtta vastutust
Kokkuvõtva hinde kujunemine	Hinne kujuneb küsitluste ja praktiliste tööde sooritamise alusel. Kursuse lõppedes väljastatakse õpilastele kursuse läbimise kohta tõend
Oppematerjalid	• Loengukonspekt • Liiger, M, Pärn, M. (2010). Esmaabi käsiraamat ettevõttele. Pandekt OÜ. Tallinn. • Euroopa esmaabi käsiraamat. (2009). Eesti Punane Rist, Tallinn

Õppekava "750kW ja suurema peamasinate efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik" moodulite rakenduskava

Sihtrühm	Kutsekeskhariduse laevamehaanika õppeliini õpilased			
Õppevorm	statsionaarne			
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht	Õpetajad	
M-23	Tuletõrjumine laiendatud programmi järgi	1 EKAP 26 tundi	kursus	
Eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab STCW koodeksi jaotise A-VI/3 nõuetele vastavad tulekustutusosalased teadmised ja oskused. Õppimise käigus arendab õpilane meeskonnatöö oskust ning suhtluspädevust.				
Nõuded mooduli alustamiseks: Läbitud moodul <i>Ohutusalane baasväljaõpe</i> (M-20)				
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Õppemeetodid	Hindamismeetodid ja ülesanded	Mooduli teemad
1. Juhib tulekustutustöid merel ja sadamas, vajadusel koordineerib tegevust kaldal asuvate tuletõrjajatega.	- Hindab tulekahju korral olemasolevate teabeallikate kaudu saadud informatsiooni õige meetmete võtmiseks - Kirjeldab oma tegevust tulekustutustööde juhtimisel merel ja sadamas ning koordineerituna kaldal asuvate tuletõrjajatega	- Loeng - Videofilmid - Praktiline tegevus	- Praktiline töö - Suuline vastus	TULEKUSTUTUSTÖÖDE KORRALDAMINE, TAKTIKA NING JUHTIMINE MEREL JA SADAMAS Vee kasutamine tulekustutamisel, selle mõju laeva püstuvusele. Suhtlus ja koordineerimine tulekustutustööde ajal. Ventilatsiooni, kütuse- ja elektrisüsteemide kontrollimine. Tulekustutustööde ohud. Ohtlikke kaupu hõlmavad tulekustutustööd. Tegevuse koordineerimine kaldal asuvate tuletõrjajatega.

2. Koostab ohuolukorra plaane, määratleb personali hulgast tuletõrjesalkade koosseisud.	• Koostab juhendi järgi ühe ohuolukorra plaani järgides tuletõrjumise strateegia ja taktika laeva eri osades koostamine. • Arutleb tuletõrjesalkade koosseisu ja personali tuletõrjesalkadesse määramise printsiipide üle	• Praktiline tegevus	• Praktiline töö • Rühmatöö	TULETÕRJESALKADE KOKKUPANEK JA KOOLITUS Ohuolukorra plaanide koostamine. Tuletõrjesalkade koosseis ja personali määramine tuletõrjesalkadesse. Tuletõrjumise strateegia ja taktika laeva eri osades.
3. Inspekteerib ja hooldab statsionaarseid tulekustutussüsteeme, käsi- ja kaasaskantavaid tulekustutusseadmeid.	• Toob esile peamised nõuded tulekahjusignalisatsiooni ja tulekustutussüsteemide ja – seadmete inspekteerimisel • Selgitab toimimisjuhiseid ja õigusnõudeid kõigi tulekahjusignalisatsiooni ja tulekustutussüsteemide ja -seadmete töökorrasoleku tagamiseks	• Loeng • Praktiline tegevus	• Praktiline töö	TULEKAHJUSIGNALISATSIOONI JA TULEKUSTUTUS-SÜSTEEMIDE JA – SEADMETE INSPEK-TEERIMINE JA HOOLDUS Tulekahjusignalisatsiooni süsteemid. Statsionaarsed tulekustutussüsteemid. Käsi- ja kaasaskantavad tulekustutus-seadmed, sh vahendid, pumbad ning elu- ja varapääste-, elustamis-, isikukaitse ja kommunikatsiooniseadmed.
Hindamine	Mitteeristav hindamine			
Hindamismeetodid <u>Praktiline töö</u>	Praktiliste töödega hinnatakse, kuidas õpilane: • Koostab juhendi järgi ühe ohuolukorra plaani järgides tuletõrjumise strateegia ja taktika laeva eri osades			
<u>Suuline vastus</u>	Suuliste vastustega hinnatakse, kuidas õpilane: • Selgitab toimimisjuhiseid ja õigusnõudeid kõigi tulekahjusignalisatsiooni ja tulekustutussüsteemide ja -seadmete töökorrasoleku tagamiseks • Arutleb tuletõrjesalkade koosseisu ja personali tuletõrjesalkadesse määramise printsiipide üle • Kirjeldab oma tegevust tulekustutustööde juhtimisel merel ja sadamas ning koordineerituna kaldal asuvate tuletõrjutega			

	• Hindab tulekahju korral olemasolevate teabeallikate kaudu saadud informatsiooni õige meetmete võtmiseks
<u>Rühmatöö</u>	Rühmatööga hinnatakse, kuidas õpilane: • Toob esile peamised nõuded tulekahjusignalisatsiooni ja tulekustutussüsteemide ja –seadmete inspekteerimisel
Kokkuvõtva hinde kujunemine	Hinne kujuneb suuliste vastuste, rühmatöös osalemise ja praktiliste tööde sooritamise alusel. Kursuse lõppedes väljastatakse õpilasele tõend kursuse läbimise kohta.
Õppematerjalid	• Loengukonspekt • Laevade ohuolukordade plaanid • Tulekahjusignalisatsiooni- ja tulekustutussüsteemide skeemid, käsi- ja kaasaskantavad tulekustutusseadmed

Õppekava "750kW ja suurema peamasinate efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik" moodulite rakenduskava

Sihtrühm	Kutsekeskhariduse laevamehaanika õppeliini õpilased			
Õppevorm	statsionaarne			
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht	Õpetajad	
M-28	ISPS koolitus	0,5 EKAP 12 tundi	Jaan Atspol	
Eesmärk: Õpetamisega taotletakse, et lähtuvalt STCW koodeksi jaotiste A-VI/6-1 ja A-VI/6-2 punktide 6-8 nõuetest ja võttes arvesse jaotise B-VI/6 soovitusi oskab õpilane täita turvalisuse alaseid ülesandeid, sh piraatluse ja relvastatud röövi vastase võitlusega seotud ülesandeid Õppimise käigus arendab õpilane enesemääratlus-, suhtlus- ja tegevuspädevust ning inglise keele oskust.				
Nõuded mooduli alustamiseks: Läbitud on mooduli <i>Laevade ehitus ja teooria</i> III (M-6) laevade ehituse osa				
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Õppemeetodid	Hindamismeetodid ja ülesanded	Mooduli teemad
1. Kirjeldab laeva turvaplaanis ettenähtud tingimuste tagamist	- Selgitab meresõiduturvalisuse mõisteid ja määratlusi. (sh nende aspektide kohta, mis võivad olla seotud piraatluse ja relvastatud rööviga) - Kirjeldab rahvusvahelise meresõiduturvalisuse poliitikat ja valitsuste, laevandusettevõtjate ja isikute kohustusi, (sh nende aspektide kohta, mis võivad olla seotud piraatluse ja relvastatud rööviga). - Seostab meresõiduturvalisuse tasemeid ja nendest tulenevaid turvameetmeid ja –protseduure laeval	Loeng	Test	SISSEJUHATUS 1 tund Praegused turvaohud ja –mustrid. Laeva- ja sadama operatsioonid MERENDUSTURVALISUSE POLIITIKA 1 tund Rahvusvahelised konventsioonid, koodeksid ja soovitused. Asjakohased rahvuslikud seadused ja reeglid. Definitsioonid. Tundliku turvalisusalase teabe ja informatsiooni käsitlemine.

	• Kirjeldab turvalisusega seotud ettekannete tegemise korda. • Selgitab asjakohaste konventsioonide, koodeksite ja IMO ringkirjade nõudeid õppuste ja harjutuste läbiviimiseks (sh nende aspektide kohta, mis võivad olla seotud piraatluse ja relvastatud rööviga) • Järgib laeva turvaplaanis sisalduvate turvalisusega seotud tegevuste kontrollimiseks ja jälgimiseks läbiviidava kontrolli ja ülevaatus korda			
2. Märkab turvariske ja -ohte	• Loetleb turvalisuse dokumentide, sh turvalisuse deklaratsiooni • Selgitab turvameetmetest kõrvalehoidmiseks kasutatavaid meetodeid (sh piraatide ja relvastatud röövi toimepanijate poolt kasutatavaid meetodeid) • Märkab võimalikke turvahte • Tunneb ära relvi, ohtlikke aineid ja seadmeid ning selgitab nende poolt põhjustatavat kahju • Kirjeldab rahvamasside juhtimise ja kontrollimise tehnikaid • Demonstreerib turvalisuse alase teabe ja turvalisuse alaste sidepidamiste jooksul vahetatud teabe käitlemist • Järgib füüsilise läbiotsimise ja	• Loeng • Slaidiprogramm	• Test	3. VASTUTUSALAD 2 tundi Liikmesriikide vastutusosalad. Reederi, laeva, sadarajatise turvaohvitseri vastutusala. Laevapereliikmete, sadama personali ja muu personali vastutusala. 4. OHUHINNAGUD 1 tund Ohuhinnangute meetodid ja abivahendid.. Tegevuspaiga ülevaatus.

	silmatorkamatu kontrolli teostamise meetodeid			
3. Teostab laeva korralist turvaülevaatus	• Nimetab teki-, laeva ümbritsevate- ja piirangualade tõhusa jälgimise meetodeid • Kasutab laevale ja laeva piirangualadele juurdepääsu kontrollimise meetodeid • Rakendab lasti ja laeva varude ülevaatamise meetodeid • Eristab isikute ja nende isiklike asjade pardale toimetamise, pardalt lahkumise ja pardal viibimise ajal kontrollimise meetodeid	• Loeng • Videofilm	• Test	TURVAVARUSTUS 1 tund Turvavarustus ja –süsteemid. Turvavarustuse ja –süsteemide operatsioonilised piirangud. Turvavarustuse ja –süsteemide kontrollimine, kalibreerimine ja hooldus. OHTUDE IDENTIFITSEERIMINE, TUNDMINE JA REAGEERIMINE OHTUDELE 3 tundi Relvade, ohtlike ainete ja seadmete identifitseerimine äratundmine. Füüsilise läbivaatuse ja mittepealetükkiva läbivaatuse meetodika. Otsingute läbiviimine ja koordineerimine. Potentsiaalset turvaohu kujutavate inimeste ära tundmine mittediskrimineerival moel. Turvameetmete eiramise tehnikad. Masside ohjamise ja kontrolli tehnika.
4. Kasutab nõuetekohaselt olemasolevaid turvaseadmeid ja turvasüsteeme	• Selgitab eri liiki turvaseadmete ja -süsteemide kasutamist, (sh piraatide ja relvastatud röövi toimepanijate rünnakute vastu kasutatavaid seadmeid ja süsteeme, sh seadmete piiranguid) • Toob esile turvasüsteemide ja –seadmete katsetamise, kalibreerimise ja hoolduse vajaduse, eriti merel viibimise ajal.	• Loeng • Praktiline tutvumine turvaalaste seadmete ja –süsteemidega laeval	• Test	LAEVA TURVALISUSEALASED TEGEVUSED 1 tund Turvatasemetega määratletud turvameetmed. Laeva ja sadamavahelise liidese toimimise tagamine. Turvadeklaratsioon. Turvaintsidentidest teavitamine. Turvapoliitika elluviimine. VALMISTUMINE OHUOLUKORDADEKS, ÕPPUSED JA TREENINGUD 1 tund Ohuolukordade tegevuskavade elluviimine Turvalisusalased õppused ja treening. ADMINISTREERIMINE 1 tund Dokumentatsioon ja aruandlus

Hindamine	Mitteeristav hindamine
Hindamismeetodid <u>Test</u>	Testiga hinnatakse, kuidas õpilane: • Selgitab meresõiduturvalisuse mõisteid ja määratlusi. (sh nende aspektide kohta, mis võivad olla seotud piraatluse ja relvastatud rööviga) • Kirjeldab rahvusvahelise meresõiduturvalisuse poliitikat ja valitsuste, laevandusettevõtjate ja isikute kohustusi, (sh nende aspektide kohta, mis võivad olla seotud piraatluse ja relvastatud rööviga). • Seostab meresõiduturvalisuse tasemeid ja nendest tulenevaid turvameetmeid ja –protseduure laeval • Kirjeldab turvalisusega seotud ettekannete tegemise korda. • Selgitab asjakohaste konventsioonide, koodeksite ja IMO ringkirjade nõudeid õppuste ja harjutuste läbiviimiseks (sh nende aspektide kohta, mis võivad olla seotud piraatluse ja relvastatud rööviga) • Järgib laeva turvaplaanis sisalduvate turvalisusega seotud tegevuste kontrollimiseks ja jälgimiseks läbiviidava kontrolli ja ülevaatus korda • Loetleb turvalisuse dokumentide, sh turvalisuse deklaratsiooni • Selgitab turvameetmetest kõrvalehoidmiseks kasutatavaid meetodeid (sh piraatide ja relvastatud röövi toimepanijate poolt kasutatavaid meetodeid) • Märkab võimalikke turvaohte • Tunneb ära relvi, ohtlike aineid ja seadmeid ning selgitab nende poolt põhjustatavat kahju • Kirjeldab rahvamasside juhtimise ja kontrollimise tehnikaid • Demonstreerib turvalisuse alase teabe ja turvalisuse alaste sidepidamiste jooksul vahetatud teabe käitlemist • Järgib füüsilise läbiotsimise ja silmatorkamatu kontrolli teostamise meetodeid • Nimetab teki-, laeva ümbritsevate- ja piirangualade tõhusa jälgimise meetodeid • Kasutab laevale ja laeva piirangualadele juurdepääsu kontrollimise meetodeid • Rakendab lasti ja laeva varude ülevaatusmeetodeid • Eristab isikute ja nende isiklike asjade pardale toimetamise, pardalt lahkumise ja pardal viibimise ajal kontrollimise meetodeid • Selgitab eri liiki turvaseadmete ja -süsteemide kasutamist, (sh piraatide ja relvastatud röövi toimepanijate rünnakute vastu kasutatavaid seadmeid ja süsteeme, sh seadmete piiranguid) • Toob esile turvasüsteemide ja –seadmete katsetamise, kalibreerimise ja hoolduse vajaduse, eriti merel viibimise ajal.
Kokkuvõtva hinde kujunemine	Kursuse lõppedes väljastatakse tõend ja kursus loetakse läbituks, kui valikutega test on sooritatud vähemalt 80%-le.

Oppematerjalid	Rahvusvaheline konventsioon inimeste ohutusest merel (International Convention for the Safety of Life at Sea) koos parandustega (SOLAS); Rahvusvaheline laeva ja sadamarajatiste turvalisuse koodeks (International Ship and Port Facility Security Code) (ISPS); Meresõiduohutuse seadus (MSOS) VV määrus nr 96 Laevapere liikmete koolitus- ja kvalifikatsiooni-nõuded ning diplomeerimise kord. (jõustus 01.07.2013) International Chamber of Shipping. (2001, November). Guidance for Shipowners, Ship Operators and Masters on the Protection of Ships from Terrorism and Sabotage. London: ICS. IMO. (1986). MSC/Circ.443--Measures to prevent unlawful acts against passengers and crews on board ships.

Õppekava "750kW ja suurema peamasinate efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik" moodulite rakenduskava

Sihtrühm	Kutsekeskhariduse laevamehaanika õppeliini õpilased		
Õppevorm	statsionaarne		
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht	Õpetajad
M-29	Praktilised laevatööd	3 EKAP 80 tundi	Praktikabaasi praktikajuhendajad

Eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane teeb laeva pardal lihtsamaid laevatöid.

Õppimise käigus arendab õpilane suhtluspädevust ning meeskonnatöö oskust.

Nõuded mooduli alustamiseks: Puuduvad

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Õppemeetodid	Hindamismeetodid ja ülesanded	Mooduli teemad
1. Korraldab oma töökohta, käsitseb otsi ja trosse ning elektrilisi, mehaanilisi ja käsitööriistu	- Kannab laevatöödeks ettenähtud tööriideid ja -jalanõusid - Kinnitab otsi ja trosse - Täidab ohutusnõudeid mehaaniliste-, elektriliste- ja käsitööriistade kasutamisel laevatöodes	- Loeng - Arutlus - Praktilised ülesanded	Praktiline töö	OHUTUS NING TÖÖRIISTAD 16 tundi Otsade ja trosside käsitsemine. Laevatöodel kasutatavad tööriistad. Ohutuse tagamine.
2. Valdab põhilisi lukksepatöö võtteid - toorikute ettevalmistamine ja detailide töötlemine ning puurimine ja keermestamine, detailide ettevalmistamine	- Kasutab lukksepatöö põhilisi töövahendeid (meislid, viilid, saed, märkimisvahendid jt) vastavalt tehnoloogiatele pidades silmas tööohutusnõudeid - Valmistab vastavalt keevisliite olemusele ette detailid arvestades kõiki nõudeid	- Loeng - Praktilised ülesanded	Praktiline töö	TÜÜPILISED LAEVATÖÖD TEKIL JA MASINARUUMIS 44 tundi Lukksepatööde põhilised töövahendid.

keevitamiseks				
3. Teeb värvimistöid	- Puhastab tööpinnad - Värvib laeva osasid	- Loeng - Praktilised ülesanded	Praktiline töö	VÄRVIMINE 20 tundi Värvitavate objektide ettevalmistamine.
Iseseisev töö moodulis	-			
Praktiline töö	Trosside kinnitamine Otste kinnitamine Tööriistade nõuetekohane kasutamine Värvimine			
Hindamine	Mitteeristav hindamine			
Hindamismeetodid <u>Praktiline töö</u> Trosside kinnitamine Otste kinnitamine Tööriistade nõuetekohane kasutamine Värvimine	Praktiliste töödega hinnatakse, kuidas õpilane: - Kannab laevatöödeks ettenähtud tööriideid ja -jalanõusid - Kinnitab otsi ja trosse - Kasutab ohutusnõudeid arvestades elektrilisi-, mehaanilisi- ja käsitööriistu laevatöödel - Kasutab lukksepatöö põhilisi töövahendeid (meislid, viilid, saed, märkimisvahendid jt) vastavalt tehnoloogiatele pidades silmas tööohutusnõudeid - Valmistab vastavalt keevisliite olemusele ette detailid arvestades kõiki nõudeid - Puhastab tööpinnad - Värvib laeva osasid			
Kokkuvõtva hinde kujunemine	Õpilane on teinud etteantud juhiste jaoks kõik vajalikud praktilised tööd.			
Oppematerjalid	- Ots, E. Õpime madruseks. Tallinn, 2013 - Randi, A. Tööohutusjuhend meremeestele laevatööde teostamisel nr 25. Tallinn, 1996.			

Õppekava "750kW ja suurema peamasinate efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik" moodulite rakenduskava

Sihtrühm	Kutsekeskhariduse laevamehaanika õppeliini õpilased		
Õppevorm	statsionaarne		
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht	Õpetajad
M-32	Külmutus- ja kliimatehnika	3 EKAP 80 tundi	Rein Albri

Eesmärk:

Õpetusega taotletakse, et õpilane teab ja tunneb külmutus- ja kliimatehnika teoreetilisi aluseid, põhi- ja abiseadmete ehitust ning töö põhimõtteid, külmutusseadmetes kasutatavate tööainete (külmutusagensid, külmakandjad, õlid ja määrdeained jms.) omadusi ning nendele esitatavaid nõudeid, külmutustehnikaga seotud ohutus- ning keskkonnaohutuse nõudeid.

Nõuded mooduli alustamiseks:

Läbitud moodul: *Loodusained (M-105)* füüsika osa

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Õppemeetodid	Hindamismeetodid ja ülesanded	Mooduli teemad
1. Kirjeldab tehiskülma arengu erinevaid etappe ja selle praktilist kasutatavust ning termodünaamilisi aluseid, termo-dünaamika I ja II seaduse olemust ja nende rakendatavust külmutus- ja kliimatehnikas.	- Nimetab tehiskülma arengu põhietappe. - Selgitab tehiskülma vajadust - Selgitab termodünaamilise süsteemi olemust. - Nimetab tehiskülma soojusfüüsikaliste alustega seotud mõisteid - Selgitab termodünaamika I ja II seaduse olemust ja nende rakendatavust külmutus- ja kliimatehnikas..	- Loeng - Küsimuste esitamine ja vastamine	Kirjalik töö	LÜHIÜLEVAADE TEHISKÜLMA AJALOOST 2 tundi TEHISKÜLMA SOOJUSFÜÜSIKALISED ALUSED 10 tundi
2. Kirjeldab külmutus- ja kliimatehnikas kasutatavate külmutusagensite, külmakandjate, õlide ja määrde-ainete omadusi,	Selgitab külmutus- ja kliimatehnikas kasutatavate töökehade külmutusagensite ja külmakandjate liigitust ja nende termodünaamilisi, füüsikalise-keemilisi ja füsioloogilisi omadusi.	- Loeng - Küsimuste esitamine ja vastamine	Kirjalik töö	KÜLMUTUS- JA KLIIMATEHNIKAS KASUTATAVAD ABIMATERJALID 10 tundi

nendele esitatavaid tehnilisi-, ohutus- ja keskkonnaohutusnõudeid .	• Selgitab termodünaamiliste töökehade – agensite olekumuutusega seotud mõisteid. • Nimetab külmutus- ja kliimaseadmetes kasutatavate külmutusagensitega, külmakandjatega ning määrdeõlidega seotud tehnilisi-, ohutus- ja keskkonnaohutuse nõudeid. • Nimetab esmaabivõtteid külmutusagensist kahjustatud inimesele.			
3. Kirjeldab külmutusseadmete termodünaamilisi ringprotsesse ja soojuslikke diagramme, ühe-, kahe- ja mitmeastmelise komprimeerimisega külmutusseadmete skeeme, absorptsioon- ja kaskaadkülmutusseadmete skeeme.	• Selgitab külmutusseadmetes toimuvate termodünaamiliste ringprotsesside olemust ja kulgu. • Selgitab ideaalse Carnot' ringprotsessi ja jahutusteguri (COP) olemust. • Selgitab külmutusagensite soojuslike olekudiagrammide (T-s; logp-h) mõistet, koosnevust ja nende kasutamist külmatehnikas. • Selgitab üheastmelise komprimeerimisega aurukompressor-külmutusseadme koosnevust, skeemi ja tööpõhimõtet. • Selgitab kaheastmelise komprimeerimisega aurukompressor-külmutusseadme koosnevust, skeemi ja töö põhimõtet. • Selgitab mitmeastmelise komprimeerimisega aurukompressor-külmutusseadme koosnevust, skeemi ja töö	• Loeng • Küsimuste esitamine ja vastamine • Harjutused simulaatoril	• Kirjalik töö	KÜLMUTUSSEADMETES TOIMUVAD SOOJUSLIKUD PROTSESSID (KUJUTATUD t-S JA LOGP-H DIAGRAMMIDEL) 6 tundi ÜHE-, KAHE- JA MITMEASTMELISED KÜLMUTUSSEADMED 16 tundi

	põhimõtet. • Selgitab absorptsioon- ja kaskaadkülmutusseadme koosnevust, skeemi ja töö põhimõtet.			
4. Kirjeldab õhu konditsioneerimise aluseid: nõudeid sisekliimale, - olme- ja tööstuslik sise-kliima, ventilat- -sioon, ruumide jahutamine ja kütmine.	• Selgitab sisekliima mõistet, nõudeid sisekliima kujundamisel. • Nimetab sisekliimategurite piirväärtusi olme- ja tööstusruumides. • Selgitab ventilatsiooni-süsteemi olemust ja eesmärki. • Nimetab laevades jahutamiseks ja kütteks kasutatavaid õhukonditsioneeride (kliimaseadmete) liigitust, tüüpe ja koosnevust.	• Loeng • Küsimuste esitamine ja vastamine • Harjutused simulaatoril	• Töö simulaatoril	ÕHUKONDISIOONEERID (KLIIMASEADMED) 12 tundi
5. Kirjeldab külmutus- ja kliimaseadmetes kasutatavaid põhi- ja abiseadmete ehitust ja tööpõhi-mõtteid (olme-, kaubanduslike- ja tööstuslike külmutusseadmete kompressorid, soojusvahetid, armatuur, kontrollmõõteriistad).	• Nimetab külmutuskompressorite tüüpe ja liigitust. • Selgitab külmutuskompressorite ehitust ja töö põhimõtteid. • Nimetab külmutus- ja kliimaseadmetes kasutatavate soojusvahetite (kondensaatorid, aurustid jms.) tüüpe ja liigitust. • Selgitab soojusvahetite ehitust ja töö põhimõtet. • Nimetab kontrollmõõteriistade ja armatuuri (manomeetrid, termomeetrid, ventiilid, reguleerventiilid, klapid jms.) tüüpe ja liigitust. • Selgitab kontrollmõõteriistade ja armatuuri otstarvet, koosnevust	• Loeng • Küsimuste esitamine ja vastamine	• Kirjalik töö	KÜLMUTUS- JA KLIIMATEHNIKAS KASUTATAVAD ABISEADMED 12 tundi

	ja töö põhimõtet.			
6. Kirjeldab külmutus- ja kliimaseadmete ekspluatatsiooni ja hoolduse aluseid.	- Nimetab külmutus- ja kliimaseadme optimaalsed tööparameetrid. - Selgitab optimaalsete tööparameetrite reguleerimise ja hoidmise aluseid ja meetmeid. - Selgitab külmutus- ja kliimaseadmete ohutu ja keskkonnasäästliku ekspluatatsioonilise hoolduse aluseid ja nõudeid.	- Loeng - Küsimuste esitamine ja vastamine - Harjutus simulaatoril	Töö simulaatoril	KÜLMUTUS- JA KLIIMASEADMETE EKSPLUATATSIOONI ALUSED 12 tundi
Iseseisev töö moodulis	-			
Praktiline töö	Praktiline töö toimub külmutussimulaatoril ja töötava külmutusseadme abil.			
Hindamine	Eristav hindamine			
Hindekriteeriumid	Hinne „3“	Hinne „4“	Hinne „5“	
<u>Kirjalik töö</u> Tehiskülma soojusfüüsikalised alused.	Õpilane selgitab üldsõnaliselt tehiskülma soojusfüüsikalist olemust.	Õpilane oskab võrrelda ja analüüsida tehiskülma soojusfüüsikaliste alustega seotud mõisteid.	Õpilane näitab sügavaid ja mitmekülgseid teadmisi ning oskusi tehiskülma arengust, tehiskülma soojusfüüsikalistest mõistetest ning toob konkreetseid näiteid.	

<u>Kirjalik töö</u> Külmutusagensid ja külmakandjad.	Õpilane kirjeldab üldsõnaliselt külmutusagensite ja külmakandjate olemust, nende liigitust ja kasutusala.	Õpilane oskab võrrelda ja analüüsida külmutusagensite ja külmakandjate termodünaamilisi, füüsikalise-keemilisi ja füsioloogilisi omadusi.	Õpilane näitab sügavaid ja mitmekülgeid teadmisi ja oskusi külmutusagensite ja külmakandjate kasutamisest külmutus- ja kliimaseadmetes, oskab põhjendada külmutusagensite ja külmakandjate valikut, teab neile kehtestatud ohutus- ja keskkonnaohutuse nõudeid.
<u>Kirjalik töö</u> Üheastmelise auru-kompressorkülmutus-seadme ringprotsessi kujutamine logp-h diagrammil etteantud parameetritel	Õpilane kannab logp-h diagrammile ringprotsessi kuju vastavalt etteantud arvulistele parameetritele.	Õpilane oskab analüüsida ja hinnata logp-h diagrammil kujutatud külmutusseadme ringprotsessi ning leida faasimuutuste arvulised väärtused.	Õpilane näitab sügavaid ja mitmekülgeid teadmisi ja oskusi logp-h diagrammile külmutusseadme ringprotsessi koostamisel; oskab leida protsessi erinevates lõikude soojusenergeetilisi väärtusi ning COP-arvu. Oskab põhjendada eelpoolnimetatud praktilist väärtust külmutusseadmete ekspluatatsioonis.
<u>Kirjalik töö</u> Külmutusseadme koosnevus (skeemi koostamisega).	Õpilane koostab lihtsa külmutusseadme tööskeemi ja kirjeldab selle kooslust ning seadmete (kompressorid, aurustid, kondensaatorid, ressiivrid jms.) otstarvet.	Õpilane kirjeldab ja põhjendab koostatud külmutusseadme tööskeemis olevate seadmete (kompressorid, aurustid, kondensaatorid jms.) toimimisjärge ja –suunda.	Õpilane näitab sügavaid ja mitmekülgeid teadmisi ja oskusi külmutusseadme skeemi koostamisel, oskab põhjendada ühe või teise seadme valikut koostatavasse skeemi, selgitab kompressorites ja soojusvahetites toimuvaid protsesse ja oskab neid analüüsida ja võrrelda ning toob praktilisi näiteid.
<u>Töö simulaatoril</u> Külmutus ja kliimaseadmete ekspluatatsioon ja hooldus Õhu konditsioneerimine	Õpilane lahendab simulaatoril antud ülesande pinnapealselt	Õpilasel esinevad ülesande lahendamisel mõningad vead, kuid lahenduskaik on loogiline ja arusaadav	Õpilane lahendab simulaatoril antud ülesannet korrektselt
Kokkuvõtva hinde kujunemine	Õpilane on sooritanud kirjalikud tööd ja testid nõuetekohaselt		
Õppematerjalid	1. Albri, R.(2011). Külmatehnika I. Tallinn: Eesti Mereakadeemia 2. Seppänen, O., Seppänen, M. (1988). Hoone sisekliima kujundamine. Tallinn: Koolibri 3. Halminen, E., Kuvaja, O., Köttö, R. (2001) Ventilatsioonitööd. Tallinn : Ehitame 4. Külmutusagensite küllastanud aurude logp-h diagrammid 5. Loengukonspektid 6. Slaidid		

Õppekava "750kW ja suurema peamasinate efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik" moodulite rakenduskava

Sihtrühm	Kutsekeskhariduse laevamehaanika õppeliini õpilased		
Õppevorm	statsionaarne		
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht	Õpetajad
M-33	Elektritehnika	1,5 EKAP 40 tundi	Aleksander Topper

Eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab vajalikud teadmised ja oskused elektrotehnikast, alalis- ja vahelduvvoolu teooriast, elektrilistest ning magnetilistest nähtustest ja elektrimõõtmistest.

Õppimise käigus arendab õpilane füüsikaalaseid teadmisi.

Nõuded mooduli alustamiseks: Puuduvad

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Õppemeetodid	Hindamismeetodid ja ülesanded	Mooduli teemad
1. Selgitab alalis- ja vahelduvvoolu teooriat	- Toob välja alalis- ja vahelduvvooluahelate erinevused - Loetleb elektriliste suuruste ja magnetiliste suuruste mõõtühikuid	Sissejuhatav loeng	Vastamine õpetaja küsimustele	ELEKTROTEHNIKA PÕHISEOSED JA MÕÕTÜHIKUD 10 tundi Alalisvooluahelad. Vahelduvvooluahelad. Elektriliste ja magnetiliste suuruste mõõtühikuid
2. Kirjeldab elektrivoolu ja magnetvälja vastastikuseid seoseid	- Selgitab elektromagnetismi põhimõtteid - Lahendab magnetahela kohta koostatud ülesandeid	Interaktiivne loeng koos demonstratsiooniga	Vastamine õpetaja küsimustele Ülesannete lahendamine	ELEKTRIVÄLI JA MAGNETISM 8 tundi Elektriväli. Elektromagnetism, Elektromagnetiline induksioon. Magnetahelad ja nende arvutamine
3. Loeb elektriskeeme ja koostab lihtsamaid elektrialahelaid	- Rakendab õpitut praktiliste ülesannete lahendamisel - Valib etteantud elektriskeemi järgi elektrialahela nõutavad elemendid - Koostab stendil skeemi järgi	Ülesannete lahendamine Laboritöö - elektrialahelate praktiline koostamine	Ülesannete lahendamine Stendil paaristööna valminud elektrialahela tutvustamine	ELEKTRIAHELAD JA SKEEMID 12 tundi . Alalis- ja vahelduvvooluahelate arvutusmeetodid. Elektriskeemid.

	elektriahela			
4. Kasutades mõõteriistu ja järgides ohutusreegleid mõõdab elektrilisi ja mitteelektrilisi suurusi	- Selgitab erinevate mõõteriistade tööpõhimõtteid - Teostab mõõtmised ja koostab mõõtetulemuste tabelid	Laboritöö	Stendiettekanne	ELEKTRIMÕÕTMISED 10 tundi Elektrimõõtmised kui metroloogia eriharu. Elektrimõõteriistad, mõõtmismeetodid ja lisavarustus.
Iseseisev töö moodulis	Iseseisva töö maht sisaldub moodulis (4 tundi): Mõõtühikute tabeli koostamine			
Praktiline töö	Elektriskeemi järgi elektriahela koostamine. Elektrimõõtmiste teostamine			
Hindamine	Eristav hindamine			
Hindekriteeriumid	Hinne „3“		Hinne „4“	
Ülesannete lahendamine	2/3 ülesannetest on lahendatud õigesti ettenähtud aja jooksul		3/4 ülesannetest on lahendatud õigesti ettenähtud aja jooksul	
Õpetaja küsimustele vastamine	Vastus on konarlik.		Vastus on õige, kuid liiga üldine	
Paaristööna valminud skeemi järgi koostatud elektriahela stendiettekanne	Ahel on koostatud skeemi järgi, demonstreerimisel töötab, kuid koostamisel ei mahutud ettenähtud ajalimiiti, esitlus on konarlik ja kõik ühendused ei ole korrektselt fikseeritud		Ahel on koostatud etteantud aja jooksul skeemi järgi ja demonstreerimisel töötab, ühendused on korralikult fikseeritud, kuid esitlus ei ole täpne.	
Teostab elektri-mõõtmised ja koostab mõõtetulemuste tabelid	On teostatud kõiki mõõtmisi etteantud skeemi järgi, kuid tabel ei ole koostatud korrektselt.		Mõõtmised on teostatud vastavalt etteantud skeemile täpselt ja kantud õigesti tabelisse, esineb üksikuid parandusi	
			Kõik mõõtmised on teostatud vastavalt etteantud skeemile täpselt, kantud õigesti ja ilma parandusteta tabelisse	

Kokkuvõtva hinde kujunemine	Kokkuvõtva hindamise eelduseks on ülesannete lahendamise, küsimustele vastamise ja stendiettekannete positiivne hindamine, kusjuures hindest 2/3 osakaal on stendiettekannetel ning 1/3 ülesannete lahendustel ja küsimustele vastamisel.		
Õppematerjalid	1. Lahtmets, R. (2002).Elektrotehnika 1. Alalisvool. Tallinn. 2. Lahtmets, R. (2002).Elektrotehnika 1. Vahelduvvool. Tallinn. 3. Puurand, H. (1996).Üldelektrotehnika. Tallinn. 4. Võrk, L., Mägi, M. (1989). Elektrotehnika. Tallinn 5. Tobias, A. (1997).Elektrotehnika ülesannete kogu 1. Elektriabelad. EMA: Tallinn 6. Elektriabelad. Laboratoorsed tööd ja metoodilised juhendid kursusele "Elektrotehnika ja elektroonika alused". (1995). EMA: Tallinn		

Õppekava "750kW ja suurema peamasinate efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik" moodulite rakenduskava

Sihtrühm	Kutsekeskhariduse laevamehaanika õppeliini õpilased			
Õppevorm	statsionaarne			
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht	Õpetajad	
M-34	Laeva elektriseadmed	3 EKAP 80 tundi	Aleksander Topper	
Eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab teadmised erinevat tüüpi elektrimasinate ehitusest ja tööpõhimõtetest, laeva elektrijaamade, elektrivõrkude, elektriagamite põhimõttelistest skeemidest, nende komponentide otstarbest ja ehitusest, loeb ja kasutab laeva elektriseadmete tehnilist dokumentatsiooni.				
Nõuded mooduli alustamiseks: • Läbitud moodul: <i>Elektritehnika (M-33)</i>				
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Õppemeetodid	Hindamismeetodid ja ülesanded	Mooduli teemad
1. Nimetab erinevaid elektriseadmeid ja selgitab nende kasutamist	• Valmistab ette generaatori käivitamiseks ja teostab ümberlülitamisi • Nimetab laeva kõrgepingeseadmeid • Selgitab jooniste/juhiste abil laeva elektrisüsteemi	• Interaktiivne loeng • Elektriskeemide • tutvustamine	• Suuline küsimuste esitamine ja vastamine • Selgitab laeva elektrisüsteemi	ELEKTRISEADMED 20 tundi Generaator ja jaotussüsteemid. Generaatorite ettevalmistamine, käivitamine, paraleelimine ja ümberlülitamine. Kõrgepingeseadmed. Järjestikskeemid ja nendega seotud süsteemid.
2. Kirjeldab laeva elektrijaama, elektrivõrku ja jaotus-seadme töö põhimõtteid	• Selgitab laeva elektrivarustuse põhimõtteid • Iseloomustab laeva elektrijaotussüsteemi • Eristab laevas kasutatavaid vahelduv- ja alalisvoolusüsteeme.	• Interaktiivne loeng - Laeva elektrivarustuse üldskeemi koostamine juhendamisel	• Suuline küsimuste esitamine ja vastamine • Laeva elektrivarustuse üldskeemi koostamine	LAEVA ELEKTRIJAAAM JA –VÕRK 15 tundi Laeva elektrijaamad. Laeva jaotusseade. Laeva elektrivõrk. Laeva vahelduv- ja alalisvoolu süsteemid.
3. Kasutab mehhaanilisi	• Iseloomustab laeva elektrisüsteemi erinevate osade	• Interaktiivne loeng	• Valib ja tutvustab etteantud rikke	ELEKTRISEADMETE HOOLDUS JA REMONT. ELEKTRIMÕÕTMISED 20 tundi

tööriistu, elektrilisi ja elektroonilisi mõõteriistu hoolduseks, rikete leidmiseks ja remondiks	hoolduse ja remondi üldisi põhimõtteid - Valib rikke leidmiseks sobivaid mõõteriistu - Teostab erinevaid elektrilisi testimisi ja elektrimõõtmisi	Praktiline tutvumine mõõteriistadega	avastamiseks kasutatavaidööriistu	Elektrisüsteemi seadmete, jaotuskilpide, elektrimootorite, generaatorite ja alalisvoolu elektrisüsteemide ja –seadmete hooldus ja remont. Elektririkete tuvastamine, rikkekoha leidmine ja kahju vältimine. Elektrilise testimise ja mõõtmise seadmete ehitus ja käitamine.
4. Loeb laeva elektriskeeme ja orienteerub elektriseadmete dokumentatsioonis	- Loetleb elektriseadmete dokumente - Tutvustab ja selgitab erinevaid laeva elektriskeeme	- Tutvustav loeng - Tutvumine ja töö elektriskeemidega	Elektriskeemi selgitamine	DOKUMENTATSIOON JA SKEEMID 15 tundi Laeva elektriseadmete dokumentatsioon. Laeva elektriskeemid.
5. Selgitab elektriohutuse nõudeid laeva elektriseadmetega töötamisel	- Järgib elektriseadmete ja – masinate ohutusjuhiseid - Tunneb ära ja kannab ette elektriohtudest ja ohtlikest seadmetest - Hindab käeshoitavate seadmete ohutut pinget - Mõistab kõrgepingeseadmete ja laeva pardal töötamisega seonduvaid riske	- Interaktiivne loeng - Elektriohutuse juhenditega tutvumine ja õpilaste ettekanded	Ohutusjuhendi kokkuvõtte koostamine ja ettekanne	ELEKTRIOHUTUS 10 tundi Ettevaatusabinõud enne töö või remondi alustamist. Isoleerimis- ja toimingud ohuolukorras. Pardal esinevad erinevad pinged. Elektrilöögi põhjused ja selle ärahoidmiseks võetavad ettevaatusabinõud.
Iseseisev töö moodulis	Iseseisva töö maht sisaldub moodulis (12 tundi): Tutvumine elektriskeemidega ja kokkuvõtte koostamine ohutusjuhendist			
Praktiline töö	Elektriskeemide koostamine ja selgitamine, praktilised elektrimõõdistamised			
Hindamine	Eristav hindamine.			
Hindekriteeriumid	Hinne „3“	Hinne „4“	Hinne „5“	

Suuline küsimuste esitamine ja vastamine	Vastus on konarlik, osaliselt vale.	Vastus on õige, kuid liiga üldine	Vastus on teemakohane, analüüsiv ja täpne
Laeva elektrivarustuse skeemi koostamine	On kasutatud õigeid tingmärke, kuid skeem ei haara kogu elektrivarustus-süsteemi ja vajab ulatuslikku juhendamist	On kasutatud õigeid tingmärke, skeem haarab enamust kogu elektrivarustus-süsteemist, vajab osalist juhendamist	Skeemil on kujutatud terviklik laeva elektrivarustus-süsteem, vajab minimaalset juhendamist
Ohutusjuhendi kokkuvõtte koostamine ja ettekanne	Kokkuvõte on koostatud korrektselt, kuid ohutusnõuete ettekanne napisõnaline	Kokkuvõte on koostatud korrektselt, kuid ohutusnõuete ettekandes esineb üksikuid ebatäpsusi	Kokkuvõte on koostatud korrektselt, ohutusnõuete ettekanne on täpne ja arusaadav
Kokkuvõtva hinde kujunemine	Kokkuvõttev hinne kujuneb suuliste vastuste, elektrimõõdistamiste, elektrivarustuse skeemi koostamise ning ohutusjuhendi kokkuvõtte koostamise ja ettekande eest saadud hinnete kaalutud keskmise alusel, kusjuures määravaks on hinded praktiliste tegevuste eest		
Õppematerjalid	1. Tobias, A. (2010). Laeva elektrimasinad. Tallinn: EMA 2. Tobias, A. (2004). Laeva elektriseadmed. Tallinn: EMA 3. Tobias, A. (2003). Elektrotehnika ülesannete kogu 2. Elektriseadmed. Tallinn: EMA 4. Lehtla, T. (2003). Jõuelektroonika ja elektriajamid. Tallinn : TTÜ.		

Õppekava "750kW ja suurema peamasinate efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahitüürimees" moodulite rakenduskava				
Sihtrühm	Kutsekeskhariduse laevamehaanika õppeliini õpilased			
Õppevorm	statsionaarne			
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht	Õpetajad	
M-35	Masinaehituslik joonestamine	3 EKAP 80 tundi	Anne Saarniit	
Eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane kasutab joonise mõõtmestamise põhialuseid masinaehituslike detailide joonestamisel, kaasaarvatud erinevate keermete, vedrude, hammasrataste, -ülekannete ja liidete joonestamisel. Õppimise käigus arendab õpilane matemaatilisi teadmisi ning loogilist- ja ruumilist mõtlemist.				
Nõuded mooduli alustamiseks: Läbitud moodul: <i>Tehniline joonestamine M-205</i>				
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Õppemeetodid	Hindamismeetodid ja ülesanded	Mooduli teemad
1. Loeb, vormistab ja mõõtmestab erinevaid jooniseid (koostejooniseid). Toob esile objekti keerukuse, konstrueerides erinevaid lõikeid	- Kasutab joonestamisel erinevaid tingmärke, geomeetrilisi kujutisi, joonteliike, mõõtkavasid - Kannab joonisele vajalikud mõõtketid, vajadusel ka tekstilised selgitused - Tunneb ära koostejoonise erinevaid osasid; koostab tükitabeli - Vormistab objekti lõiked nii vaadetes kui isomeetrias	- Loeng - Praktiline läbijoonestamine	Praktiline töö	PROJEKTSIOONID JA MÕÕTMESTAMINE 10 tundi Ruumilise keha projektsioonid; mõõtmestamine. KUJUTISED JA VAATED 15 tundi Kujutised masinaehituses; vaated, lõiked, ristlõiked, liited ja tingmärgid;

2. Eskiisib ja konstrueerib erinevaid masinaehituslikke objekte kolmvaates ning aksonomeetrias	• Valmistab joonise ilma joonlaua ja sirklita silma järgi valitud mõõtkavas, pidades kinni proportsioonidest (eskiisib) • Konstrueerib objektide kolmvaateid ja koostejooniseid	• Loeng • Praktiline läbijoonestamine	• Praktiline töö	
3. Koostab erinevaid liiteid (keermesliide, hammasliide, keevisliide). Kasutab erinevaid vedrude liike ja joonestab neid.	• Kujutab liiteid lihtsustatult • Kasutab materjalide ja liidetete leppemärke • Kasutab liidete tingkujutisi • Kujutab vedrusid vaates, lõikes ja tinglikult • Joonestab ja konstrueerib erinevaid liiteid • Märgib joonistele vajalikud pinnakaredused, tolerantsid ja istud.	• Loeng • Praktiline läbijoonestamine	• Praktiline töö	JOONISTE KOOSTAMINE JA KASUTAMINE 55 tundi Skeemide, koostejooniste, eskiiside ja masinaehitusjooniste lugemine ja koostamine; joonisele tolerantside, istude ja pinnakareduse märkimine
Iseseisev töö moodulis	Iseseisva töö maht sisaldub moodulis (12 tundi): • Masinaehituslike detailide joonestamine, jooniste täiendamine			
Praktiline töö	Iseseisvad praktilised tunnitööd: erinevate masinaehituslike detailide joonestamine (vaated, lõiked); vajalike leppemärkide, tolerantside ja pinnakareduste kandmine joonistele.			
Hindamine	Eristav hindamine			
Hindekriteeriumid <u>Praktiline töö</u>	Hinne „3“ Õpilane tunneb tööde vormistamise ja konstrueerimise põhimõteteid, kuid ei ole esitatud oma joonestustöid piisavalt korrektselt – tööd on määratud, esineb vormistus- ja hooletusvigu. Esineb	Hinne „4“ Õpilane vormistab praktilise töö nõuetekohaselt. On saanud aru konstrueerimise põhimõtetest, kuid joonisel esineb hooletusvigu. Joonisel olevad kujutised on mõõtkavalt ja mõõtudes täpsed. Joonis on esitatud korrektselt, kuid veidi	Hinne „5“ Õpilane vormistab praktilise töö nõuetekohaselt. On saanud aru konstrueerimise põhimõtetest ja joonisel ei esine hooletusvigu ega ebatäpsusi.. Joonis on esitatud korrektselt, ei ole määratud.	

	ebatäpsusi konstrueerimises ja mõõtmestamises.	määratud.	
Kokkuvõtva hinde kujunemine	Kokkuvõtva hinde kujunemiseks tuleb esitada nõuetekohaselt vormistatud praktilised tunnitööd köidetuna kaante vahel.		
Oppematerjalid	• Tehnilise joonestamise erinevad õpikud, konspektid, internetimaterjalid • Asi. U. „Tehnilise joonestamise õpik“ Argo 2009, • Riives. J, Teaste. A, Mägi. R. „Tehniline joonis - õppeotstarbeline käsiraamat“ Tallinn Valgus 1996 • Koloviski. A, Särak. J. „Insenerigraafika“ Tallinn 2006 • Internetimaterjalid: • http://opetaja.edu.ee/tehnotiiger/joonestamine_opilase_raamat.pdf • http://www.e-uni.ee/kutsekeel/joonestamine/index.html		

Õppekava "750kW ja suurema peamasinate efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik" moodulite rakenduskava				
Sihtrühm	Kutsekeskhariduse laevamehaanika õppeliini õpilased			
Õppevorm	statsionaarne			
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht	Õpetajad	
M-36	Vahiteenistus masinaruumis	1,5 EKAP 40 tundi	Vello Reingold	
Eesmärk: Õpetusega taotletakse, et juhindudes STCW koodeksi jaotiste A-III/1, A-VIII/2 osade 4-2, 5-2, 5-4 nõuetest omandab õpilane masinavahi pidamise nõuded ning masinavahis teenindavate seadmete ja süsteemide enamlevinud rikete avastamise ja kõrvaldamise viisid.				
Nõuded mooduli alustamiseks: Puuduvad				
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Õppemeetodid	Hindamismeetodid ja ülesanded	Mooduli teemad
1. Selgitab masinavahi pidamise nõudeid	- Tutvustab masinaruumis vahiteenistuse pidamise dokumentatsiooni ja eekirju - Toob esile erinevaid vahiliike - Kirjeldab vahimehaaniku ja --motoristi kohustusi	- Interaktiivne loeng - Õppeslaidid - Iseseisev töö	- Tunnikontroll - Suuline küsitlus	VAHITEENISTUSE LIIGITUS 10 tundi Vahiteenistus sadamas ja merel. STCW ja riiklikud nõuded vahiteenistuse korraldamiseks
2. Omab ülevaadet laeva propulsiivseadmetest ning masinavahis teenindavatest seadmetest ja süsteemidest	- Kirjeldab laeva mehhanismide ja seadmete ning süsteemide otstarvet, ehitust ja töö põhimõtet - Iseloomustab mehhanismide, seadmete ja süsteemide tööparameetreid, nende mõõtmisviise ning reguleerimis- ja hoidmisviise vahis olles - Selgitab vahis olles tehtavaid avari- ja remonditööd, vahetus- ja remondidetailide hoidmise ja säilitamine nõudeid	- Interaktiivne loeng - Õppeslaidid - Iseseisev töö	- Tunnikontroll - Suuline küsitlus - Probleemi lahendamine	VAHITEENISTUSES TEENINDATAVAD SEADMED JA SÜSTEEMID 14 tundi Laevamehhanismide ja -süsteemide ehituslikud, käivituslikud ning eksploatatsiooni- lised eripärad. Laevamehhanismide, -seadmete ja -süsteemide tööparameetrid, nende mõõtmismeetodid ja –viisid. SPM töös ning SPM teenindavate seadmete ja süsteemides enam levinumad rikked, nende tunnused, avastamise ja kõrvaldamise viisid.

	Järgib ohutusalaseid nõudeid masinavahis olles ja muid laevatöid tehes			
3. Iseloomustab masinaruumi haldamisviise ja reisiks ettevalmistust	- Kirjeldab masinate ja ressursside haldamisnõudeid - Koostab reisiks ettevalmistuse plaani	- Interaktiivne loeng - Õppeslaidid - Iseseisev töö	- Kontrolltöö - Praktiline töö - Suuline küsitlus	MASINARUUMI RESSURSSIDE HALDAMINE 10 tundi Laeva varu -ja vahetusosad, nende hoidmine ja kasutamine laevas. Reisi planeerimine ja ettevalmistamine.
4. Eristab mittepurustavaid defekteerimise viise	- Loetleb defekteerimisviise - Kirjeldab mittepurustavaid kontrollmeetodeid	- Interaktiivne loeng - Õppeslaidid - Iseseisev töö	- Kontrolltöö - Tunnikontroll - Suuline küsitlus	MITTE PURUSTAV DEFEKTEERIMINE 6 tundi Defektide avastamine detaili pinnal või nende sisemuses. Materjalide keemilise koostise ja struktuuri määramine. Füüsikaliste ja mehaaniliste omaduste mõõtmine. Tehnoloogiliste protsesside pidev kontroll Mittepurustavad kontrollimeetodid.
Iseseisev töö moodulis	Iseseisva töö maht sisaldub moodulis (6 tundi): Iseseisev töö STCW ja riiklike dokumentidega vahiteenistuse korraldamise kohta			
Praktiline töö	Reisiks ettevalmistuse plaani koostamine 4 tundi			
Hindamine	Eristav hindamine			
Hindekriteeriumid	Hinne „3“	Hinne „4“	Hinne „5“	
Kirjalik kontrolltöö: 1. STCW koodeksi ja riiklikud nõuded vahiteenistuse korraldamiseks masinaruumis 2. Mittepurustava	Õpilase vastused on napid ja üldsönalised, valmistab raskusi teema sidumine praktikaga	Õpilase vastused on teemakohased, kuid mitte täielikud, suudab siduda käsitletavaid nõudeid praktikaga.	Õpilase vastused on täielikud, selgitab oma vastuseid ja seostab käsitletavaid nõudeid praktikaga	

d defekteerimise viisid			
Probleemi lahendamine Laevamehhanismide, -seadmete ja -süsteemide levinumad rikked, nende tunnused, avastamise ja kõrvaldamise viisid	Õpilane suudab etteantud tunnuste järgi määrata enamuse rikestest, kuid ei suuda välja pakkuda nende kõigil kõrvaldamise viise	Õpilane suudab etteantud tunnuste järgi määrata enamuse rikestest ja suudab välja pakkuda kõrvaldamise viisid	Õpilane suudab etteantud tunnuste järgi määrata enamuse rikestest ja suudab välja pakkuda erinevaid rikete kõrvaldamise viise
Kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli hinne kujuneb hinnete aritmeetilise keskmise alusel. Hindamise eelduseks on kontrolltööde ja tunnikontrolltööde ning probleemi lahendamise positiivne sooritus.		
Oppematerjalid	1. H. Punab. Laeva jõuseadmed. EMA: Tallinn. 2. A.Maastik H Haldre jt. (1995). Hüdraulika ja pumbad. Tallinn. 3. B. E. Tšerepanov.(1986).Laeva abimehhanismid , süsteemid ja nende ekspluatatsioon. Moskva.		

Õppekava "750kW ja suurema peamasinate efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik" moodulite rakenduskava				
Sihtrühm	Kutsekeskhariduse laevamehaanika õppeliini õpilased			
Õppevorm	statsionaarne			
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht	Õpetajad	
M-37	Diiseljõuseadmed	4,5 EKAP 120 tundi	Vello Reingold	
Eesmärk: Õpetusega taotletakse, et tuginedes STCW koodeksi A-III/1 nõutele ja B-III/1 soovitudele omandab õpilane sise põlemismootorite töö põhimõtted, tunneb diiselmootorite ehitust, põhisõlmi ja detaile, laeva diiselmootorite tööd tagavate süsteemide otstarvet ja ülesehitust, kasutab pea- ja abimasinaid, hindab mootori tehnilist seisukorda välistunnuste ja kontrollmõõtmiste abil ning avastab ja kõrvaldab tüüpilisi rikkeid.				
Nõuded mooduli alustamiseks: Puuduvad				
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Õppemeetodid	Hindamismeetodid ja ülesanded	Mooduli teemad
1. Liigitab erinevaid laeva energeetilisi jõuseadmeid.	- Kirjeldab sise põlemismootorite konstruktsiooni ja kasutusala - Selgitab aurujõuseadmete konstruktsiooni ja kasutusala - Tutvustab auru- ja gaasturbiinide konstruktsiooni ja kasutusala	- interaktiivne loeng - mootorite mudelitega tutvumine	- kirjalik tunnikontroll - suuline küsimuste esitamine/ vastamine	LAEVA ENERGEETIKASEADMED 12 tundi Sise põlemismootorid. Aurumasinad. Auruturbiinid. Gaasturbiinid. Laeva peamasinad. Laeva abijõuseadmed.
2. Kirjeldab sise põlemismootorite töö põhimõtet	- Iseloomustab 2- taktilise SPM töö põhimõtet - Selgitab 4- taktilise SPM töö põhimõtet - Toob esile Ottomootori töö põhi – mõte	- interaktiivne loeng - praktiline laboritöö	- suuline küsimuste esitamine/ vastamine - demonstratsioon	SISEPÕLEMISMOOTORID 14 tundi Diiselmootorid. Ottomootorid. 2- ja 4- taktilised sise põlemismootorid. Ristpeamootorid.

3. Tutvustab diiselmooto- rite ehitust, põhisõlmi ja detaile	• Kirjeldab sise põlemismootorite konstruktsiooni • Näitab diiselmootorite liikumatuid osi • Selgitab diiselmootorite liikuvate osade ehitust	• interaktiivne loeng • mootorite mudelitega tutvumine	• kirjalik tunnikontroll • suuline küsimuste esitamine/ vastamine	SISEPÕLEMISMOTORITE KONSTRUKTSIOON 26 tundi Diiselmootorite liikumatud osad. Diiselmootori vânt-kepsmehhanism
4. Loetleb laeva kütuste ja õlide keemilis-füüsikalisi omadusi	• Liigitab keemilis-füüsikaliste omaduste järgi laeva sise põlemismootorite kütuseid • Eristab keemilis- füüsikaliste omaduste järgi laevas kasutatavaid õlisid	• loeng • slaidiprogramm • Iseseisev töö	• suuline küsimuste esitamine/ vastamine • kodune kirjalik töö	KÜTUSED, ÕLID JA MÄARDEAINED 12 tundi Bensiinid. Destilleeritud kütused. Rasked kütused. Määrdeained. Määrdeõlid. Eriotstarbelised õlid.
5. Kirjeldab sise põlemis – mootorite kütuse-süsteeme ja seadmeid	• Selgitab mootori kütusesüsteemi kooslust ja kasutusala • Liigitab konstruktsiooni põhjal kütusekõrgsurve pumпасid • Demonstreerib küttesegu moodustumist ja põlemist silindris	• interaktiivne loeng • praktiline laboritöö	• suuline küsimuste esitamine/ vastamine • demonstratsioon	KÜTUSESÜSTEEM 16 tundi Kütuse punkertangid, settetangid, päevatangid, miksertangid. Plunzer- tüüpi kütuse kõrgsurvepump, klappreguleerimisega kütuse kõrgsurve – pumbad, VIT tüüpi kütuse kõrgsurvepump. Kütusepihustid ja põlemiskambrid.

6. Kirjeldab diiselmootorite heitegaaside väljalaske süsteeme	• Tutvustab sisepõlemismootorite ülelaadimisvajadust • Liigitab turbolaadureid • Selgitab väljalaskegaaside korstna ehitust	• interaktiivne loeng • praktiline laboritöö	• suuline küsimuste esitamine/ vastamine • demonstratsioon	HEITEGAASIDE VÄLJALASKE-SÜSTEEM 10 tundi Liigõhutegur λ. Impulss ja isobaariline ülelaadimine. Radiaal- ja aksiaal turbo- ülelaadurid. Kompensaatorid, katalüsaatorid, summutid, sädemepüüdurid.
7. Kirjeldab laeva diiselmootorite käivituse reverseerimis-seadmeid ja süsteeme	• Eristab sisepõlemismootorite erinevaid käivitusviise • Selgitab sisepõlemismootorite reverseerimise ja juhtumissüsteeme	• loeng • slaidiprogramm	• suuline küsimuste esitamine/ vastamine	DIISELMOOTORI KÄIVITUS- JA JUHTUMISSÜSTEEM 10 tundi Suruõhukäivitus, starterkäivitus. Laeva käigu reverseerimine peamasina reverseerimise teel. Reeversreduktorite abil reguleeritava sammuga sõukruvi. Fikseeritud sammuga sõukruvi
8. Loetleb sisepõlemismootori parameetreid	• Nimetab mootori tööd hindavate põhiparameetrite mõõtmisviise • Iseloomustab laeva peamasina soojusbilanssi • Arvutab kütusekulu	• interaktiivne loeng • ülesande lahendamine	• suuline küsimuste esitamine/ vastamine • ülesande lahendamine	DIISELMOOTORITE PÕHIPARAMEETRID 10 tundi Silindris - põlemisrõhk P_z, komprimeerimise lõpprõhk P_c, keskmine indikaatorrõhk P_i. Indikaatorvõimsus. Efektiivne rõhk. Kütusekulu. Laeva peamasina soojusbilanss.

9. Hindab mootori tehnilist seisukorda väliste tunnuste ja kontrollmõõtmiste abil	- Tunneb ära diiseljõuseadmete töös esinevaid rikkeid ja selgitab nende rikete kõrvaldamise viise - Tutvustab laeva diiseljõuseadmeid teenindavate seadmeid ja süsteeme, nende otstarvet, ehitust ja ekspluatatsiooni. - Kirjeldab laeva reverseerimise viise ja võimalusi, erinevate reverseerimissüsteemide ehitust, kasutust, ekspluatatsiooni, enam esinevaid rikkeid ja nende kõrvaldamisviise	- interaktiivne loeng - praktiline töö	- suuline küsimuste esitamine/ vastamine - mõõtetulemuste esitus	DIISELMOOTRITE EKSPLUATATSIOON 10 tundi Diiselmootorite töös esinevad enamlevinumad rikked. Enamlevinud rikked diisleid teenindavates süsteemides ja seadmetes. Enam levinud rikked laeva juhtimissüsteemis ja – seadmetes.
Iseseisev töö moodulis	Iseseisva töö maht sisaldub moodulis (4 tundi): Kütuste, õlide ja määrdeainete kasutuse tabeli koostamine			
Praktiline töö	1. Laboratoorse töö aruanne: 2- ja 4- taktilise materiaalosade äratundmine ja tööpõhimõtte selgitamine. 2. Diisellaboris diiselmootorite kütuseaparatuuriga ja kütuseaparatuuri kontrollreguleerimisseadmetega tutvumine			
Hindamine	Eristav hindamine			
Hindekriteeriumid	Hinne „3“	Hinne „4“	Hinne „5“	
Kirjalik kodutöö 1. Kütuste, õlide ja määrdeainete kasutuse tabeli koostamine	Dokumenteerib töö vastavalt esitatud nõuetele, kuid tabel ei ole täielik	Dokumenteerib töö vastavalt esitatud nõuetele, kuid tabelis on üksikuid ebatäpsusi	Dokumenteerib töö vastavalt esitatud nõuetele, tabel on korrektne ja täielik.	
Suulised küsimused /vastused Tunnikontroll	Õpilase vastused on napid ja üldsõnalised, valmistab raskusi teema sidumine praktikaga	Õpilase vastused on teemakohased, kuid mitte täielikud, suudab siduda käsitletavat teema praktikaga.	Õpilase vastused on täielikud ja seostab käsitletavat teemat praktikaga	
Kirjalik kontrolltöö 1. Sisepõlemismootorite tööpõhimõtte, ring- ja PV diagramm.	Õpilane suudab käsitleda teemat üldplaanis õigesti	Õpilane käsitleb teemat õigesti, kuid mõnes osas liiga üldiselt	Õpilane käsitleb teemat õigesti ning kõigis osades täpselt ja põhjalikult	

2. Sisepõlemismootorite materjaltehnilised osad, nende ülesanne, konstruktsioon ja valmistamiseks kasutatavad materjalid. 3. Sisepõlemismootorite kütuseaparatuuri osad: kütuse kõrgrsurvepumbad, kütusepihustid, põlemis-kambrid			
Kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli hinne kujuneb hinnete aritmeetilise keskmise alusel Hindamise eelduseks on kirjalike kontrolltööde ja tunnikontrollide ning probleemide lahendamise hindamine positiivse hindegaga.		
Oppematerjalid	1. Õpetaja poolt koostatud õppematerjal 2. Punab, H. (2008). Laeva jõuseadmed. Tallinn : Eesti Mereakadeemia 3. Punab, H. (2003). Laeva üldsüsteemid. Tallinn : Eesti Mereakadeemia J. Läheb " Motoristi käsiraamat" 4. Punab, H. (2010). Laevadiislid - arengud, probleemid ja lahendused, <i>Diiselmootorid</i>. Tallinn : Eesti Mereakadeemia 5. Läheb, J.(2008).Laeva diiselmootorite teooria alused : mehaaniku käsiraamat. Tallinn : Eesti Mereakadeemia 6. Läheb, J.(2008).Laeva diiselmootorite teooria alused : motoristi käsiraamat. Tallinn : Eesti Mereakadeemia 7. Maastik, A. (1995). Hüdraulika ja pumbad. Tartu : Greif 8. Knak, Ch. (1990). Diesel Motor Ships Engines and Machinery. London: The Institute of Marine Engineers. 9. McGeorge, H.(1990). Marine Auxillary Machinery. London.		

Õppekava "750kW ja suurema peamasinate efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik" moodulite rakenduskava				
Sihtrühm	Kutsekeskhariduse laevamehaanika õppeliini õpilased			
Õppevorm	statsionaarne			
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht	Õpetajad	
M-38	Abimehhanismid	3,5 EKAP 90 tundi	Vello Reingold	
Eesmärk: Õpetamisega taotletakse, et õpilane omandab teadmised abimehhanismide ja -seadmete otstarbest, töö põhimõtetest, abimehhanismide ehitusest, põhisõlmedest ja detailidest, nende valmistamiseks kasutatavaid materjalidest, abimehhanismide ja -seadmete tehnilise kasutamise nõuetest, tehnilise seisukorra hindamise viisidest ja tüüpilistest riketest, samuti praktilised oskused abimehhanismide kasutamiseks, nende tehnilist seisukorra hindamiseks ja tüüpiliste rikete kõrvaldamiseks.				
Nõuded mooduli alustamiseks: Puuduvad				
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Õppemeetodid	Hindamise meetodid ja ülesanded	Mooduli teemad
1. Teeb kokkuvõtte abimehhanismide ja – seadmete otstarbest, ehitusest, töö põhimõtetest ja parameetritest.	- Liigitab abimehhanisme kasutusala järgi; - Grupeerib laeva abimehhanisme ja laevasüsteeme töötunnuste järgi. - Kirjeldab abimehhanismide töö põhimõtteid ja parameetreid, paigutust ning kasutusvõimalusi	- loeng - interaktiivne õpe - iseseisev töö	- tunnikontroll - suuline küsitlus - kontrolltöö	LAEVA JÕUSEADMEID JA SÜSTEEME TEENINDAVAD MEHHANISMID JA SEADMED. 25 tundi Hüdraulika põhimõisted ja seadused. Hüdro- ja pneumoajamid. Pumbad ja hüdroajamid. Separaatorid. Filtrid. Ventilaatorid ja kompressorid. Soojusvahetid.
2. Kirjeldab laev propulsiivseadmeid teenindavaid süsteeme	- Selgitab laeva peamasina jahutussüsteemi ehitust - Kirjeldab laeva peamasina õlitussüsteemi ehitust - Tutvustab laeva kütusesüsteemi	- loeng - interaktiivne õpe - praktiline töö	- tunnikontroll - suuline küsitlus - praktiline töö	LAEVA NORMAALSET KASUTUST VÕIMALDAVAD SÜSTEEMID 10 tundi Laeva diiseljõuseadmeid teenindavad süsteemid. Völliliin

	• Selgitab laeva peamasina heitegaaside süsteemi • Kirjeldab laeva võlliliini, kande- ja tugilaagrite ehitust • iseloomustab deidfudiseadet			
3. Liigitab laevaseadmeid ja -mehhanisme	• Selgitab haalamis- ja sildumisseadmete ehitust • Kirjeldab laeva tösteseadmeid • Selgitab laeva ankru ja rooliseadmete ehitust	• loeng • interaktiivne õpe • iseseisev töö	• tunnikontroll • suuline küsitlus	LAEVA KASUTUST JA OHUTUST TAGAVAD MEHHAANISMID JA SEADMED 15 tundi Kepslid, pelid ja vintsid. Tösteseadmed. Ankruseadmed. Rooliseadmed. Stabilisaatorid ja aktiivroolid.
4. Selgitab laeva üldsüsteemide ehitust	• Kirjeldab veemagestusseadmete ehitust ja kasutust laevas • Tutvustab trümmisüsteemide ehitust ja kasutust laevas • Selgitab tuletõrjesüsteemide ehitust ja kasutust laevas • Iseloomustab laeva üldsüsteeme ja kasutust laevas	• loeng • interaktiivne õpe • iseseisev töö	• tunnikontroll • suuline küsitlus	VEEMAGESTID, LAEVA ÜLDSÜSTEEMID 10 tundi Veemagestid ja teda teenindavad süsteemid. Laeva üldsüsteemid: trümmisüsteemid, tuletõrjesüsteemid, elutarbesüsteemid, keskkütte süsteemid.
5. Kirjeldab laeva abimehhanismide ja -seadmete tehnilist eksploatatsiooni	• Selgitab hüdraulika ja pneumaatika süsteemide eksploatatsiooni nõudeid ja eeskirju • Tutvustab pumpade ja pump – süsteemide eksploatatsiooni nõudeid	• loeng • interaktiivne õpe • iseseisev töö	• tunnikontroll • suuline küsitlus • kontrolltöö	LAEVA ÜLDSÜSTEEMIDE EKSPLOATATSIOON JA ENAM LEVINUD RIKKED 15 tundi Pumpade ja hüdrosüsteemide, separaatorite ja filtrite, ventilaatorite ja kompressorite ning soojusvahetite eksploatatsioon, võimalikud rikked ja rikete kõrvaldamine

	• Selgitab kütuse ja õliseparaatori ekspluatatsiooni nõudeid ja eeskirju • Võrdleb laeva haalamisseadmete ja tõstemehhanismide teenindamise ja ekspluatatsiooni eeskirje • Tutvustab ankru- ja rooliseadmete ekspluatatsiooni nõudeid			
6. Tutvustab laeva- süsteemide ja -seadmete remonditöid	• Selgitab laeva diiselmootoriseadmeid teenindavates süsteemides esineda võivaid rikkeid, nende avastamise ja kõrvaldamise viise • Loetleb laeva võlliliinis esineda võivate rikkeid, nende avastamise ja kõrvaldamise viise • Toob esile laeva üldsüsteemides esineda võivate rikkeid, nende avastamise ja kõrvaldamise viise	• loeng • interaktiivne õpe • iseseisev töö	• tunnikontroll • suuline küsitlus	PUMPADE JA HÜDROASÜSTEEMIDE EKSPLUATATSIOON 15 tundi Laeva diiselmootoriseadmeid teenindavate süsteemide defekteerimine, rikete avastamine ja remont. Võlliliini, kande- ja peatugilaageri ning Deifuditoru defekteerimine, rikete avastamine ja kõrvaldamine. Laeva üldsüsteemide: trümmisüsteemid, tuletõrjesüsteemid, elutarbesüsteemid ja keskküttesüsteemid ning veemagestite ja teda teenindavate süsteemide defekteerimine, rikete avastamine ja remont.
Iseseisev töö moodulis	Iseseisva töö maht sisaldub moodulis (14 tundi): • Iseseisev õppetöö eriala kirjandusega, seadmete ja süsteemide manuaalidega			
Praktiline töö	Laboratooriumis: Diiselmootorit teenindavate jahutus,- õlitus,- kütuse- ja käivitussüsteemidele skeemide koostamine. 4 tundi			
Hindamine	Eristav hindamine			
Hindekriteeriumid	Hinne „3“	Hinne „4“	Hinne „5“	

Suulised küsimused /vastused Tunnikontroll	Õpilane vastab teemakohastele küsimustele kasutades eestikeelset terminoloogiat. Vastused on napid ja üldsõnalised. Lahendab üle poolte etteantud ülesannetest.	Õpilane vastab teemakohastele küsimustele kasutades eestikeelset terminoloogiat, selgitab vastuseid. Lahendab enamuse etteantud ülesannetest, kuid esineb üksikuid vigu.	Õpilane vastab teemakohastele küsimustele kasutades täpselt eestikeelset terminoloogiat, selgitab vastuseid. Lahendab kõik etteantud ülesanded, vastab kõigile esitatud lisaküsimustele.
Kirjalik kontrolltöö 1.Laeva abimehaniss – mide ja seadmete klassi –fikatsioon, ning neile esi- tatavad nõuded. Hüdrau- lika põhimõisted 2.Laeva süsteemide ja seadmete ekspluatat – sioon, rikete avastamine ja kõrvaldamine	Vastused on napid ja üldsõnalised, õpilane suudab välja pakkuda tüüplahenduse.	Õpilase vastused on teemakohased, kuid mitte täielikud, selgitab vastuseid. Lahendab ülesanded etteantud teemal, kuid esineb üksikuid vigu	Õpilase vastused on täielikud, selgitab oma vastuseid ja seostab käsitletavaid teemasid praktikaga
Kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli hinne kujuneb hinnete aritmeetilise keskmise alusel. Hinde saamiseks õppija oskab vastata enamusele esitatud küsimustele. Hindamise eelduseks on kontrolltööde ja tunnikontrolltööde positiivne sooritus		
Oppematerjalid	• H. Punab ” Laeva jõuseadmed” • Maastik H Haldre jt. “ Hüdraulika ja pumbad” 1995a. • E. Tserepanov “ Laeva abimehhanismid , süsteemid ja nende ekspluatatsioon. Moskva 1986 • H. Punab “Laeva üldsüsteemid “ Tallinn 2003 • A. Vlasjev. J.I.Reztšik “Sudovõje vspomogatelnõje mehanizmõi sistemõ” L.,”Sudostrojenije” 1989 • Ch. Knak “Diesel Motor Ships Engines and Machinery” The Institute of Marine Engineers London, 1990 • H.D. McGeorge ” Marine Auxilary Machinery” London 1990.		

Õppekava "750kW ja suurema peamasinate efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik" moodulite rakenduskava				
Sihtrühm	Kutsekeskhariduse laevamehaanika õppeliini õpilased			
Õppevorm	statsionaarne			
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad	
M-39	Laevakatlad	1,5 EKAP 40 tundi	Ain Randi	
Eesmärk: Õpetamisega taotletakse et õpilane teab kateldes toimuvaid protsesse ja katelde tüüpilisi rikkeid, kasutab katelseadmeid, leiab ja kõrvaldab tüüpilisi rikkeid.				
Nõuded mooduli alustamiseks: Puuduvad				
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Õppemeetodid	Hindamismeetodid ja ülesanded	Mooduli teemad
1. Kirjeldab auru omadusi	- Selgitab auru füüsilisi omadusi ja auruga seotud põhimõisteid - Iseloomustab termodünaamilisi ringprotsesse	- loeng - interaktiivne õpe	- suuline küsimuste esitamine/ vastamine - kirjalik kontrolltöö	AUR 10 tundi Entalpia. Entroopia. Termodünaamika I ja II seadus. Aurujõuseadme põhimõtte – skeem ja termodünaamiline ringprotsess.
2. Liigitab laevakatlad konstruktsiooni ja ehituse eripära järgi	- Selgitab leektorukatla ja veetorukatla tööpõhimõtet ja ehitust - Kirjeldab kombineeritud ja utilisatsiooni katla ehitust ja tööpõhimõtet - Tutvustab termoõlikatla ehitust ja tööpõhimõtet - Koostab rühmatööna katlaarmatuuri skeemi osa	- loeng - interaktiivne õpe - praktiline laboratoorne rühmatöö	- suuline küsimuste esitamine/ vastamine - kontrolltöö - praktilise laboratoorse rühmatöö osa esitlus	LAEVAKATLAD 20 tundi Katla soojuslevi ja soojus ülekande protsessid. Veetoru katel. Leektoru katel. Kombineeritud katel. Utilisatsiooni katel. Termoõli katlad. Katla kütused ja nende füüsilis-keemilised omadused. Katla põletid ja kolde seaded. Katla armatuur: vaateklaasid, auruventiilid, kaitseklapid, õhu- ja manomeetri ventiilid, toiteklapid.

3. Tutvustab laeva katla eksploatatsiooni eeskirju ja töö parameetreid.	• Selgitab katla eksploatatsiooni ohutusnõudeid • Kirjeldab katla ja teda teenindavate süsteemide välist ülevaatus ja seisukorra hindamist • Kavandab katla eksploatatsioonist välja viimise ja konserveerimine pikemaks seisuajaks	• loeng • interaktiivne õpe	• kirjalik tunnikontroll • suuline küsimuste esitamine/ vastamine	KATLA EKSPLOATATSIOON 10 tundi Ohutustehnika eeskirjad kateldegatöötamisel: katla väline ülevaatus. Kolde ülevaatus. Katla käivitamine, temperatuuri ja rõhu tõstmine nominaal parameetriteni. Katelde sisse- kütmine ja eksploatatsioon katla töö ajal. Katla ohutu eksploatatsioonist välja viimine. Katla konserveerimine pikemaks seisuajaks.
Iseseisev töö moodulis	Iseseisva töö maht sisaldub moodulis (4 tundi): • Tutvumine katelde manuaalidega			
Praktiline töö	Diisellaboris leektorukatla ehitusega tutvumine ja katla tööparameetrite hindamine välistingimuste muutumisel 2 tundi			
Hindamine	Eristav hindamine			
Hindekriteeriumid	Hinne „3“	Hinne „4“	Hinne „5“	
<u>Praktilise laboratoorse rühmatöö osa esitus</u>	Õpilane on rühmatöös koostanud oma osa katlaarmatuuri skeemist lihtsustatult ja esitleb seda nipsisõnaliselt	Õpilane on rühmatöös koostanud oma osa katlaarmatuuri skeemist õigesti, kuid esitleb seda nipsisõnaliselt	Õpilane on rühmatöös koostanud oma osa katlaarmatuuri skeemist täpselt ning esitleb seda seostatult terve armatuuriga	
<u>Kirjalik tunnikontroll</u> <u>Suuline küsimuste esitamine/ vastamine</u>	Õpilase vastused on napid ja üldsõnalisel, valmistab raskusi teema sidumine praktikaga	Õpilase vastused on teemakohased, kuid mitte täielikud, suudab siduda käsitletavat teema praktikaga.	Õpilase vastused on täielikud ja seostab käsitletavat teemat praktikaga	

<u>Kirjalik kontrolltöö</u> 1. Auru füüsikalised omadused, termodünaamika I, II seadus, auru liikumine 2. Laeva katlad, nende konstruktsioon ja kasutus laevas	Õpilane suudab käsitleda teemat üldplaanis õigesti	Õpilane käsitleb teemat õigesti, kuid mõnes osas liiga üldiselt	Õpilane käsitleb teemat õigesti ning kõigis osades täpselt ja põhjalikult
Kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli hinne kujuneb aritmeetilise keskmise hinde alusel. Hindamise eelduseks on kirjalike kontrolltööde ja tunnikontrollide ning enamusele suulistele küsimustele vastamise positiivne hindamine.		
Õppematerjalid	1. Punab, H. (2008). Laeva jõuseadmed. Tallinn : Eesti Mereakadeemia 2. Punab, H. (2003). Laeva üldsüsteemid. Tallinn : Eesti Mereakadeemia J. Läheb " Motoristi käsiraamat" 3. Черепанов, Б.Е.(1986). Судовые вспомогательные и промысловые механизмы, системы и их эксплуатация : [учебник для вузов]. Москва : Агропромиздат 4. Власьев, Б. А. (1989). Судовые вспомогательные механизмы и системы.. Ленинград : Судостроение. 5. Верете, А. Г. (1990). Судовые паровые и газовые энергетические установки. Москва : Транспорт.		

Õppekava "750kW ja suurema peamasinate efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik" moodulite rakenduskava				
Sihtrühm	Kutsekeskhariduse laevamehaanika õppeliini õpilased			
Õppevorm	statsionaarne			
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht	Õpetajad	
M-40	Laevamehhanismide automaatika	3 EKAP 80 tundi	Vello Reingold, Aleksander Topper	
Eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane omandaks teadmised laevamehhanismide ja -süsteemide automatiseerimise ja kaugjuhtimise alustest, töö põhimõtetest ja automaatsüsteemide ülesehitusest ning häälestab, reguleerib ja hooldab automaatikaseadmeid. Õppimise käigus süvendab õpilane oma teadmisi inglise keeles, matemaatikas ja füüsikas ning arendab kutsealast pädevust. Nõuded mooduli alustamiseks: Läbitud moodulid: <i>Elektritehnika (M-33), Laeva elektriseadmed (M-34), Elektroonika II (M-43), Automaatika alused III (M-206)</i>				
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Õppemeetodid	Hindamismeetodid ja ülesanded	Mooduli teemad
1. Liigitab automaat – reguleerimise süsteeme nende ehituse ja funktsioneerimise põhimõtete järgi	- Selgitab laeva automaat-süsteemide reguleerimise põhimõtteid - Klassifitseerib regulaatoreid lähtuvalt toimest	- loeng - interaktiivne õpe	- tunnikontroll - suuline küsitlus - kontrolltöö	REGULEERIMISE PÕHIMÕTTED 10 tundi P – regulaator, I – regulaator, PI – regulaator, D - diferentsiaalregulaator
2. Loetleb automaat – süsteemides kasutatavaid andureid	- Kirjeldab automaatsüsteemides kasutatavaid andureid ja nende tööpõhimõtteid - Liigitab andureid muundus-põhimõtete alusel	- loeng - interaktiivne õpe - iseseisev töö	- tunnikontroll - suuline küsitlus	ANDURID 10 tundi Takistusandur. Induktiivandur. Transistorandur. Selsüünandur. Magneto-elastsed andurid. Takistusandurid. Mehhaanilised andurid. Termohüdraulilised andurid. Mehhaanilised kuluandurid.
3. Selgitab automaat-süsteemides	Liigitab täitureid energiaallikast edastatava	- loeng - interaktiivne õpe	- tunnikontroll - suuline küsitlus	TÄITURSEADMED 10 tundi Elektrilised täitureadmed.

kasutatavaid täiturseadmeid otstarbe, ehituspõhimõtete ja kasutusvaldkondade järgi	energia liigi järgi • Selgitab võimendite struktuuri ja liigitust • Võrdleb eri liiki võimendite ehitust ja tööpõhimõtteid	• iseseisev töö		Mehaanilised täiturseadmed. Hüdraulilised täiturseadmed. Pneumaatilised täiturseadmed.
4. Kirjeldab automaatsüsteemides kasutatavaid võimendeid	• Liigitab võimendeid võimendatava signaali ja reguleeriva elemendi järgi • Defineerib võimendi töökeha mõistet	• loeng • interaktiivne õpe • iseseisev töö	• tunnikontroll • suuline küsitlus	VÕIMENDID 10 tundi Magnetvõimendid. Masinvõimendid. Elektroonilised võimendid. Hüdrovõimendid. Pneumovõimendid.
5. Tutvustab automaat – süsteemides kasutatavaid kontrollmõõteriistu	• Liigitab KMR nende paiknemise ja ülesande järgi • Kirjeldab laeva automaatsüsteemides kasutatavaid KMR lugemi fikseerimise ja ajalise kasutamise järgi	• loeng • interaktiivne õpe • iseseisev töö	• tunnikontroll • suuline küsitlus • kontrolltöö	KONTROLLMÕÕTERIISTAD 10 tundi Termomeetrid. Manomeetrid. Nivoo mõõdikud. Tahomeetrid. Kulunäidikud. Pöördemomendi ja võimsuse kontroll – mõõteriistad
6. Selgitab laeva SPM jahutus- ja õlitussüsteemide automatiseerimist	• Selgitab SPM jahutus- ja õlitus- Süsteemide tööpõhimõtet • Nimetab SPM jahutus- ja õlitussüsteemide automatiseerimise viise	• loeng • interaktiivne õpe • iseseisev töö	• tunnikontroll • suuline küsitlus	SPM JAHUTUSSÜSTEEMI JA ÕLITUS-SÜSTEEMI AUTOMATISEERIMINE 10 tundi Termoregulaatorid, rõhuregulaatorid
7. Kirjeldab erinevaid tüüpe SPM pöörete regulaatoreid	• Selgitab konstruktsioonilt erinevate pöörete regulaatorite tööpõhimõtteid • Seostab tagasisidega ja erinevate režiimidega pöörete regulaatorite kasutamist laeva automaat-seadmetes	• loeng • interaktiivne õpe • iseseisev töö	• tunnikontroll • suuline küsitlus • kontrolltöö	PÖÖRETE REGULAATORID 5 tundi Otsetoimega regulaatorid. Kautse toimega regulaatorid. Tagasisidega regulaatorid. Ühe ja kõigirežiimsed pöörete regulaatorid.
8. Liigitab SPM	• Kirjeldab tööpõhimõtete järgi	• loeng	• tunnikontroll	SPM KONTROLLAUTOMAATIKA

kontroll-, kaitse-, signalisatsiooni- ja blokeer-seadmeid	SPM kontroll- ja , kaitseüsteemide tööd • Pakub lahendusi signalisatsiooni- ja blokeerimissüsteemide kasutamisel laevasüsteemide automatiseerimiseks	• interaktiivne õpe • iseseisev töö	• suuline küsitlus	10 tundi SPM jahutus-, õlitus-, käivitus- ja juhtimis – süsteemide automatiseerimine
9. Kirjeldab laeva üldsüsteemide distantsjuhtimis-süsteeme	• Selgitab laeva pilsi- ja ballastsüsteemide ehitust ja tööpõhimõtet • Tutvustab laeva üldsüsteemide automatiseerimise viise • Toob esile laeva katelde automatiseerimise põhimõtteid	• loeng • interaktiivne õpe • iseseisev töö	• tunnikontroll • suuline küsitlus	LAEVA ÜLDSÜSTEEMIDE AUTO – MATISEERIMINE 5 tundi Distants nivooandurid. Pumpade, seadmete ja süsteemide distants automaatlülitus-skeemid. Katla automaatika.
Iseseisev töö moodulis	-			
Praktiline töö	Kontroll- juhtimisahelate koostamine 6 tundi			
Hindamine	Eristav hindamine.			
Hindekriteeriumid	Hinne „3“	Hinne „4“	Hinne „5“	
Kirjalik kontrolltöö 1. Automaatreguleerimissüsteemid Automaatregulaatorite toime viisid 2. Automaatkontroll – mõõteriistad, nende tööpõhimõte ja kasutus laevas. 3. Sisepõlemismootorite pöörete regulaarorid ja	Õpilane vastab teemakohastele küsimustele oma osa sõnadega kasutades eestikeelset terminoloogiat. Vastused on napid ja üldsõnalised, õppija suudab välja pakkuda tüüplahenduse.	Õpilane vastab teemakohastele küsimustele oma osa sõnadega kasutades eestikeelset termino – loogiat, selgitab vastuseid. Lahendab ülesanded etteantud teemal, kuid esineb üksikuid vigu.	Õpilane vastab teemakohastele küsimustele oma osa sõnadega kasutades eestikeelset terminoloogiat, selgitab vastuseid. Lahendab ülesanded etteantud teemal. Õpilane selgitab oma vastuseid kasutades eestikeelset terminoloogiat, vastab kõigile esitatud küsimustele	

nende tööpõhimõtted.			
Kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli hinne kujuneb aritmeetilise keskmise hinde alusel. Hinnatakse eristavalt. Hinde saamises õppija oskab vastata enamusele esitatud küsimustele. Hindamise eelduseks on kontrolltööde tööde ja testide tunnikontrolltööde positiivne sooritus.		
Oppematerjalid	1. М.М.Кацман “Электрические машины автоматических устройств” М.: Форум Инфра – М. 2002. 2. А.С.Клюев “Автоматическое регулирование” М.: “Вышая школа”1986. 3. В.С.Онасенко “Судовая автоматика” М.: “Транспорт”1988.		

Õppekava "750kW ja suurema peamasinate efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik" moodulite rakenduskava

Sihtrühm	Kutsekeskhariduse laevamehaanika õppeliini õpilased		
Õppevorm	statsionaarne		
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht	Õpetajad
M-41	Tehniline termodünaamika	3 EKAP 80 tundi	Mihhail Zujev

Eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane teab füüsika olemust igapäeva elus ning oskab realselt rakendada füüsikat laevatööde teostamisel.

Õpetamise käigus arendab õpilane õpipädevust ning loob seoseid õpitud füüsika ja õpitava eriala vahel.

Nõuded mooduli alustamiseks:

- Läbitud üldainete moodul: *Loodusained*

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Õppemeetodid	Hindamismeetodid ja ülesanded	Mooduli teemad
1. Selgitab termodünaamilise keha termilisi olekuparameetrid.	• Kirjeldab termodünaamilise keha termilisi olekuparameetreid läbi eluliste näidete. • Lahendab gaasi olekuvõrrandite ja gaasisegude ülesandeid.	• Loeng • Diskussioon	• Kirjalik töö • Praktilised ülesanded • Kontrollib lahendite tulemust ning vormistab ülesande korrektselt.	TERMODÜNAAMILINE KEHA 30 tundi Termodünaamilise keha termilisi olekuparameetreid
2. Kirjeldab termodünaamika I ja II seadust ja mõisteid erisoojus, entalpia, siseenergia ja entroopia.	• Selgitab termodünaamika I ja II seadust tehnikas. • Teostab erisoojuse, entalpia, entroopia ja siseenergia arvutused.	• Loeng • Küsimuste esitamine ja vastamine	• Kirjalik töö • Kontrollib lahendite tulemust ning vormistab ülesande korrektselt.	TERMODÜNAAMIKA SEADUSED 22 tundi
3. Defineerib termodünaamika mõisted.	• Selgitab termodünaamika mõisteid	• Loeng • Diskussioon	• Kirjalik töö	TERMODÜNAAMIKA MÕISTED 4 tundi

	Kirjeldab termodünaamika olemust läbi eluliste näidete			
4. Tutvustab termodünaamilisi põhiprotsesse ideaalgaasidega ja gaaside segunemist.	- Selgitab termodünaamilisi põhiprotsesse ideaalgaasidega - Iseloomustab gaaside segunemist läbi eluliste näidete.	- Loeng - Küsimuste esitamine ja vastamine	Kirjalik töö	IDEAALGAASIDE PÕHIPROTSESSID 24 tundi Termodünaamilised põhiprotsessid.
Iseseisev töö moodulis	Iseseisva töö maht sisaldub moodulis (4 tundi): Termodünaamiliste parameetrite arvutamine			
Praktiline töö	Arvutusülesanded 5 tundi			
Hindamine	Eristav hindamine			
Hindekriteeriumid	Hinne „3“	Hinne „4“	Hinne „5“	
<u>Kirjalik töö</u> Termodünaamiline keha Termodünaamika seadused Termodünaamika mõisted Termodünaamika seadused Ideaalgaaside põhiprotsessid	Õpilane selgitab termodünaamika mõisteid ja arvutab parameetreid, kuid selgitused on üldsõnalised ning tal esinevad arvutusvead.	Õpilane selgitab termodünaamika mõisteid ja arvutab parameetreid, kuid tal esinevad arvutusvead.	Õpilane selgitab füüsikalisi mõisteid ja arvutab parameetreid. Õpilane seostab õpitud igapäevaeluga ja toob elulisi näiteid.	
<u>Praktiline töö</u>	Õpilase ülesannete lahenduskäik on loogiline, kuid selles esinevad vead	Õpilane on üldjoontes lahendanud ülesanded korrektselt, kuid tal esinevad mõningad hooletusvead	Õpilane on korrektselt lahendanud arvutusülesanded	
Kokkuvõtva hinde kujunemine	Kokkuvõttev hinne kujuneb kirjalike tööde ja praktiliste harjutusülesannete hinnete keskmise järgi. Eelduseks on, et õpilane on teinud nõuetekohaselt 4 kirjalikku tööd ning esitanud õigete lahenditega praktilised harjutusülesanded (arvutusülesanded)			
Õppematerjalid	- <u>Ots, A.</u> (1972). Termodünaamika. Tallinn: Kirjastus <u>Valgus</u> - <u>Mikk, I.</u> (1977). Soojustehnika käsiraamat. Tallinn: Kirjastus <u>Valgus</u>			

Õppekava "750kW ja suurema peamasinate efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik" moodulite rakenduskava

Sihtrühm	Kutsekeskhariduse laevamehaanika õppeliini õpilased			
Õppevorm	statsionaarne			
Mooduli nr M-42	Mooduli nimetus Metallide tehnoloogia	Mooduli maht 3 EKAP 80 tundi	Õpetajad Ellar Seidelberg	
Eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab teadmised metallide tehnoloogiate süsteemist, oskab väliste tunnuste järgi määratleda rakendatud tehnoloogiaid metallist detailide jms laevaosiste valmistamisel, neis võimalikke töötlusvigu (praak), nende materjalide iseäralikke omadusi ja neile kohaseid võimalikke järel- ning jätkutöötusi. Õppimise käigus areneb laeva ehitusosiste eksploatatsiooni mõistmine ja remonditavuse mõistmine.				
Nõuded mooduli alustamiseks: Läbitud moodul: <i>Materjaliõpetus III M-201</i>				
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Õppemeetodid	Hindamismeetodid ja ülesanded	Mooduli teemad
1. Orienteerub metallide tehnoloogiate süsteemis, nende tehnoloogiate tunnustes. Toob esile praagi tehnoloogiate rakenduste juures.	- Selgitab metallide tehnoloogiate valdkondi - Leiab töötlusvead tehnoloogiate valdkondadele	- Loeng	- Õpimapp - Referaat	METALLIDE TEHNOLOOGIA VALDKONNAD 46 tundi Metallurgia, valamine, survetöötlemine, lõikamine, termotöötlemine, keevitamine ja lõikamine, uuemad metallide töötlemise viisid, nende iseloomulikud tunnused, võimalikud vajakajäämised kvaliteedis.
2. Seostab materjalide liigid rakendatavate tehnoloogiatega ja vastupidi. Mõistab eksploatatsiooni iseärasusi ühele või	Seostab materjalide liigid neile sobivate tehnoloogiate rakendamise ja valmistatud esemete või nende detailide eripärad rakendatud tehnoloogia-	- Anaüüs - Proovitööd	- Rühmatöö - Praktiline töö	MATERJALIDE JA OLEMASOLEVATE DETAILIDE TÖÖDELDAVUS 34 tundi Materjalid ja neile vastavad tehnoloogiad ning vastupidi. Erineva süsinikusisaldusega teraste termotöödeldavus, nende mehaaniliste omaduste

teisele tootele ja sobilike tehnoloogiavalikuid järel- ja jätkutöötlustele	tega ning võimalike järg-nevate töötlustega.			muutumine ja survetöödeldavus
Iseseisev töö moodulis	Iseseisva töö maht sisaldub moodulis (10 tundi): • Referaat: Töötlusvead tehnoloogiates			
Praktiline töö	Töö kirjandusega paberkandjal ja arvutis Termo- ja survetöötluste proovid			
Hindamine	Eristav hindamine			
Hindekriteeriumid	Hinne „3“	Hinne „4“	Hinne „5“	
Õpimapp	Esinevad ainult üldmõisted	Esinevad üldmõisted ja neid on kirjeldatud	Esinevad kõik käsitletavat mõisted, need on kirjeldatud ja praktiliste näidetega	
Referaat	Teemakäsitus on liiga üldsõnaline, esineb eksimusi sisus ja vigu vormistamisel	Teemakäsitus on põhjalik, kuid esineb hooletusvigu vormistamisel.	Teemakäsitus on põhjalik, analüüsiv ning kõiki vormistamisnõudeid on järgitud	
Rühmatöö	Väljundis on käsitus pinnapealne, rühmatöös osalemine on passiivne	Väljund on ammendav ühes omapoolsete seisukohtadega	Väljund on ammendav ja täpne, omapoolsete seisukohtadega, analüüsiv	
Praktiline töö	Tööd on sooritatud kuid tulemused on osalised	Tööd on sooritatud ja on mõneti osaline (75-89%) tulemustelt, selgitused osalised.	Tööd on sooritatud, tulemused on 90-100% positiivsed ning suudab selgitada neid	
Kokkuvõtva hinde kujunemine	Koordhinne kujuneb tööde konsensusliku hinde alusel.			
Oppematerjalid	• Kulu, P. jt. Metalliopetus ja metallide tehnoloogia • Kulu, P. jt. Materjalid. http://www.ene.ttu.ee/leonardo/materjalid/index.html • Kozlov, J. Materjaliõpetus: (õppevahend kutsekeskoolidele masinate remondi ja hoolduse erialal) Tln.: Valgus, 1988 • Kulu, P. Eurometallid. Tln.: Tallinna Tehnikaülikool, 2001			

Õppekava "750kW ja suurema peamasinate efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik" moodulite rakenduskava

Sihtrühm	Kutsekeskhariduse laevamehaanika õppeliini õpilased			
Õppevorm	statsionaarne			
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht	Õpetajad	
M-43	Elektroonika II	3 EKAP 80 tundi	Aleksander Topper	
Eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane tunneb elektroonikakomponente ja nende tööpõhimõtteid, koostab lihtsaid elektroonikaahelaid, kasutada õigesti elektronmõõteriistu ja mõõdab elektroonikaseadmete põhilisi elektrilisi suurusid. Õpingute käigus õpilane süvendab oma teadmisi füüsikast ning arendab kutsealast pädevust.				
Nõuded mooduli alustamiseks: Läbitud moodul: <i>Elektritehnika (M-33)</i>				
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Õppemeetodid	Hindamismeetodid ja ülesanded	Mooduli teemad
1. Iseloomustab põhilisi passiivkomponente ja passiivahelaid	- Selgitab põhiliste passiivkomponentide tööpõhimõtteid - Arvutab põhilisi passiivahelaid	- Interaktiivne loeng - Praktiline töö	- Suuline küsimus/vastus - Arvutuse selgitus	ELEKTROONIKA PÕHIMÕISTED 2 tundi PASSIIVKOMPONENDID JA -AHELAD 10 tundi
2. Kirjeldab pooljuht-elementide põhilisi erinevusi tööpõhimõtetes	- Liigitab diode - Selgitab transistoride tunnusjooni ja parameetreid - Tutvustab türistoride kasutust	- Interaktiivne loeng - Iseseisev töö pooljuhtide karakteristikutega	- Suuline küsimus/vastus - Erinevate pooljuhtelementide karakteristikute tutvustamine	POOLJUHTELEMENDID 20 tundi Pooljuhid. Dioidid ja nende liigid. Transistorid - bipolaartransistorid ja väljatransistorid. Integraallülitused. Türistorid ja nende liigid. Pooljuhtide tunnusjooned ja parameetrid. Muud jõulülitid.
3. Selgitab jõuelektroonika mõistet	- Toob esile alaldite ja vaheldite erinevused - Iseloomustab sagedus-muundurite tööpõhimõtteid	- Interaktiivne loeng - Praktiline tutvumine alalditega	- Suuline küsimus/vastus - Alaldite kasutuse tutvustamine	JÕUELEKTROONIKA 10 tundi Alaldid. Vaheldid. Sagedusmuundurid. Pingeregulaatorid. Kaitselülitused

4. Tutvustab võimendite kasutamist laevas	• Liigitab võimendeid • Iseloomustab võimendite rakendusi	• Interaktiivne loeng • Praktiline tutvumine võimenditega	• Suuline küsimus/vastus	VÕIMENDID 15 tundi Võimendite liigitus. Põhimõisted, tunnusjooned ja parameetrid. Võimendusastmed, astmete sidestamine. Tagasisidestus. Võimsusvõimendid. Impulsivõimendid. Alalispingevõimendid. Operatsioonvõimendid ja nende rakendused.
5. Selgitab genereerimise põhimõtet	• Iseloomustab genereerimistingimusi • Tutvustab digitaalseid muundureid	• Interaktiivne loeng • Töö generaatoriga	• Suuline küsimus/vastus • Tutvustab digitaalseid muundureid	GENERAATORID JA MUUNDURID 15 tundi Genereerimistingimused. Generaatorite liigid. Digitaalmuundurid. AD-muundurid ja DA-muundurid.
6. Mõistab mikroprotsessorite ja kontrollrite kasutusala.	• Tunneb ära mikroprotsessori ja selgitab nende tööd • Nimetab kontrollrite kasutamist laeva	• Interaktiivne loeng • Töö generaatoriga	• Suuline küsimus/vastus	MIKROPROTSESSORID 5 tundi Mikroprotsessorid ja kontrollrid.
7. Mõõdab sideaparatuuri sagedusala		Praktiline töö	• Praktiliste mõõtmistulemuste esitamine	SIDEELEKTROONIKA 5 tundi Sagedusalad, modulatsioon, raadioelektronika.
Iseseisev töö moodulis	Iseseisva töö maht sisaldub moodulis (4 tundi): • Pooljuhtide karakteristikute koostamine			
Praktiline töö	Elektronahelate koostamine erinevate skeemide järgi 8 tundi			
Hindamine	Eristav hindamine			
Hindekriteeriumid	Hinne „3“	Hinne „4“	Hinne „5“	
<u>Suulised küsimused/vastused</u>	Õpilane vastab esitatud küsimustele üldsõnaliselt	Õpilane oskab vastata esitatud küsimustele sisuliselt.	Õpilane vastab esitatud küsimustele näidates mitmekülgeid teadmisi	
<u>Iseseisev kirjalik töö</u> Pooljuhtide karakteristikute	Õpilase koostatud pooljuhtide	Õpilase koostatud pooljuhtide karakteristikud	Õpilase koostatud pooljuhtide karakteristikud on	

koostamine	karakteristikud on vormistatud vigadega	on täielikud, kuid esineb vormistamise vigu	täpsed ja korrektselt vormistatud
Praktiline töö Elektronahelate koostamine	Õpilane koostab skeemi järgi lihtsa elektronahela etteantud elementidest, kuid vajab juhendamist	Õpilane koostab skeemi järgi lihtsa elektronahela etteantud elementidest, kirjeldab ja põhjendab nende otstarvet, kuid vajab osalist juhendamist	Õpilane koostab skeemi järgi iseseisvalt lihtsa elektronahela etteantud elementidest, kirjeldab ja põhjendab nende otstarvet, selgitab ahelas toimimise põhimõtet
Kokkuvõtva hinde kujunemine	Kokkuvõttev hinne kujuneb suuliste vastuste, iseseisva töö ja praktiliste tööde hinnete alusel, kusjuures iseseisva töö ja praktiliste tööde hinded moodustavad ½ üldhinde kujunemisest. Kokkuvõtva hindamise eelduseks on iseseisva töö ja praktiliste tööde sooritamine positiivsele hindele		
Õppematerjalid	• Pütsep, R. (1998). Elektroonika. Tallinn : Tallinna Transpordikool. • Rumjantseva, G. Koost. (2001). Elektrotehnika ja elektroonika alused. Elektriahelad. Tallinn : Eesti Mereakadeemia. • Abo, L. (1997). Elektroonikakomponendid. Tallinn : Lembit Abo. • Laansoo, A. (2005). Elektroonika : loengukonspekt. Tallinn: EMA. • Laansoo, A. (2005). Elektroonika : laboratoorsed tööd. Tallinn: EMA.		

Õppekava "750kW ja suurema peamasinate efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik" moodulite rakenduskava

Sihtrühm	Kutsekeskhariduse laevamehaanika õppeliini õpilased			
Õppevorm	statsionaarne			
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht	Õpetajad	
M-44	Turbiinid III	1,5 EKAP 40 tundi	Vello Reingold, Ain Randi	
Eesmärk: Õpetamisega taotletakse, et õpilane teab turbiinide ehitust ja töö põhimõtet; turboajamite ohutu kasutuse nõudeid, turboajamite töös esinevate häirete ja tüüpiliste rikete tekkepõhjust, nende vältimist ja tegutsemiskorda nende ilmnemisel, turbiinide perioodilise hoolduse, kontrolli ja remondi nõudeid.				
Nõuded mooduli alustamiseks: Läbitud moodul <i>Diiseljõuseadmed M-37</i>				
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Õppemeetodid	Hindamismeetodid ja ülesanded	Mooduli teemad
1. Liigitab turbiine käivitavaid erinevaid töökehi	- Kirjeldab veeauru füüsikalise-keemilisi omadusi - Selgitab põlemisgaaside füüsikalise-keemilisi omadusi - Iseloomustab SPM väljalaskegaase	- loeng - interaktiivne õpe	- tunnikontroll - suulised küsimused/vastused - kontrolltöö	TURBIINI KÄITAVAD TÖÖKEHAD 10 tundi Aur ja tema omadused. Põlemisgaas ja tema omadused. SPM heitegaas ja tema omadused.
2. Grupeerib turbiine konstruktsiooniliste erinevuste järgi	- Selgitab turbiinide ehituse ja töö põhimõtteid - Toob esile erinevused turbiinide ehituses, töö põhimõtetes ja parameetrites	- loeng - õppeslaidid - iseseisev töö	- tunnikontroll - suulised küsimused/vastused - kontrolltöö	TURBIINIDE LIIGITUS 14 tundi Aktiiv turbiin. Reaktiiv turbiin. Gaasiturbiin. SPM heitegaasidel töötav turboülelaadur, tema ja töö põhimõtet.
3. Kirjeldab turbiinide konstruktsiooni	- Loetleb turbiinide konstruktsiooni elemente - Demonstreerib maketil või joonisel turbiini üksikuid elemente	- loeng - õppeslaidid - iseseisev töö	- tunnikontroll - suulised küsimused/vastused - kontrolltöö	TURBIINIDE EHITUS 10 tundi Turbiini korpus. Rotor. Tüüsid. Võlli laagrid ja -tihendid.

4. Järgib turbiinide käivitamise ja töörežiimi viimise parameetrid ja ohutustehnika nõudeid töötamisel turbiinidega	- Selgitab ohutustehnika nõudeid turbiinide käivitamisel, töö ajal ja seiskamisel - Kirjeldab turbiinide enam levinumaid rikkeid - Toob näiteid rikete avastamise ja kõrvaldamise võimalustest	- loeng - õppeslaidid - iseseisev töö	- tunnikontroll - suulised küsimused/vastused	TURBIINIDE EKSPLUATATSIOON 6 tundi Ohutustehnika töötamisel ülerõhulise auru ja heitegaasidega ning töötamisel turbiinidega. Turbiinide käivitamine ja töörežiimi viimine. Turbiinide käivitamise ja töötamise parameetrid. Turbiinide enam levinumad rikked, nende avastamine ja kõrvaldamine
Iseseisev töö moodulis	Iseseisva töö maht sisaldub moodulis (6 tundi): Klassis õpitu iseseisev läbitöötamine, individuaalsete ülesannete iseseisev lahendamine.			
Praktiline töö	-			
Hindamine	Eristav hindamine			
Hindekriteeriumid	Hinne „3“	Hinne „4“	Hinne „5“	
Suulised küsimused/vastused Tunnikontrollid	Õpilane vastab teemakohastele küsimustele kasutades eestikeelset terminoloogiat. Vastused on napid ja üldsõnalised, õpilane suudab välja pakkuda tüüplahenduse.	Õpilane vastab teemakohastele küsimustele oma osa kohta kasutades eestikeelset terminoloogiat, selgitab vastuseid. Lahendab ülesanded etteantud teemal, kuid esineb üksikuid vigu.	Õpilane vastab teemakohastele küsimustele oma osa kohta kasutades õiget eestikeelset terminoloogiat, selgitab vastuseid. Lahendab ülesanded etteantud teemal. Vastab kõigile esitatud lisaküsimustele.	
Kirjalik kontrolltöö 1. Aur, tema termodünaamilised parameetrid 2. Turbiinide liigid, konstruktsioon ja tööpõhimõtted 3. Turbiinide ehitus	Õpilase vastused on napid ja üldsõnalised, valmistab raskusi teema sidumine praktikaga	Õpilase vastused on teemakohased, kuid mitte täielikud, suudab siduda käsitletavaid nõudeid praktikaga.	Õpilase vastused on täielikud, selgitab oma vastuseid ja seostab käsitletavaid nõudeid praktikaga	
Kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli hinne kujuneb hinnete aritmeetilise keskmise alusel. Hindamise eelduseks on tunnikontrolltööde ja kontrolltööde positiivne sooritus.			
Oppematerjalid	1. H. Punab.Laeva jõuseadmed. 2. B. E. Tserepanov. (1986). Laeva abimehhanismid , süsteemid ja nende ekspluatatsioon. Moskva. 3. H.D. McGeorge ” Marine Auxilary Machinery” London 1990. 4. Верете, А. Г. (1990). Судовые паровые и газовые энергетические установки. Москва : Транспорт.			

Õppekava "750kW ja suurema peamasinate efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik" moodulite rakenduskava

Sihtrühm	Kutsekeskhariduse laevamehaanika õppeliini õpilased			
Õppevorm	statsionaarne			
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht	Õpetajad	
M-45	Simulaatoritreening, laevamehaanik	3 EKAP 80 tundi	Vello Reingold	
Eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane kinnistab praktiliste harjutustega oma oskusi reguleerida ja hoida seadme optimaalseid töörežiime, tegutseda nende kõrvalekallete korral ja teha koostööd sillavahiga, pidada masinavahti. Õppimise käigus süvendab õpilane oma teadmisi inglise keeles, matemaatikas ja füüsikas ning arendab infotehnoloogilist ja kutsealast pädevust.				
Nõuded mooduli alustamiseks: Läbitud moodulid: <i>Vahiteenistus masinaruumis (M-36), Diiseljõuseadmed (M-37), Abimehhanismid (M-38)</i>				
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Õppemeetodid	Hindamismeetodid ja ülesanded	Mooduli teemad
1. Kirjeldab erinevaid vahiliike ja planeerib masina ressursside haldamist.	- selgitab masinameeskonnal erinevaid vahiliike - teostab masina ressursside haldamist - osaleb masinavahi meeskonnatöös	Praktiline töö - harjutustund	Kontrollküsimustele vastamine	PROPULSIIVSEADMETE EKSPLO – ATATSIOON 10 tundi Sadama vaht. Ankruvaht. Sõiduvaht
2. Teostab ettevalmistused laevaseadmete ja -süsteemide käivitamiseks	Valmistab ette käivituseks laeva elektrisüsteemid, abimehhanismid ja seadmed, propulsiivseadmete kompleksi	Praktiline töö - harjutustund	Kontrollülesannete lahendamine	EKSPLUATATSIOONIKS ETTEVALMISTUS 20 tundi Laeva elektrivarustuse ettevalmistus Abimasinate ja süsteemide ettevalmistus Peamasina ettevalmistus
3. Viib läbi laeva seadmete ja süsteemide käivitamist	- Käivitab laeva elektrienergia varustamise, laevaseadmed ja –süsteemid. - Käivitab peamasina	Praktiline töö - harjutustund	Kontrollülesannete lahendamine	KÜLMALAEVA ELLUÄRATAMINE 20 tundi Kaldavool, laevavool, laeva abimehhanismide, seadmete ja süsteemide käivitus. Peamasina käivitus.

4. Täidab masinavahi ülesandeid	• Viib läbi laeva seadmete ja süsteemide vahiteenistusliku eksploatatsiooni vastavalt vahiliigile. • Avastab rikkeid ja kõrvaldab need	• Praktiline töö - harjutustund	• Kontroll harjutus - ülesannete lahendamine	MASINARUUMI VAHITEENISTUS 30 tundi Peamasina eksploatatsioon vahis. Pea – masina töös esineda võivad rikked ja nende kõrvaldamise viisid. Abimasinate ja -süsteemide eksploatatsioon vahis. Abimehhanismide ja -süsteemide töös esineda võivad rikked ja nende kõrvaldamise viisid.
Iseseisev töö mooduli	Iseseisva töö maht sisaldub moodulis (10 tundi):			
	• Iseseisev töö simulaatormanuaalidega			
Praktiline töö	Praktilised simulaatori harjutustunnid			
Hindamine	Hindamine eristav			
Hindekriteeriumid	Hinne „3“	Hinne „4“	Hinne „5“	
	Õpilane lahendab ja kommenteerib teemakohaseid harjutusülesanded. Ülesannete lahendused ja kommentaarid on napid ja üldsõnalised, õppija suudab välja pakkuda tüüplahenduse.	Õpilane lahendab ja kommenteerib teemakohaseid harjutusülesanded. Selgitab oma ülesannete lahendusi. Lahendustes ja vastustes esineb üksikuid vigu.	Õpilane lahendab ja kommenteerib teemakohaseid harjutusülesandeid., selgitab oma harjutus – ülesannete lahendeid ja vastab kõigile esitatud küsimustele.	
Kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli hinne kujuneb aritmeetilise keskmise hinde alusel. Hinde saamiseks õppija oskab vastata enamusele esitatud küsimustele. Hindamise eelduseks on harjutusülesannete positiivne sooritus.			
5. Õppematerjalid	• Punab, H. (2008). Laeva jõuseadmed. Tallinn : Eesti Mereakadeemia • Punab, H. (2003). Laeva üldsüsteemid. Tallinn : Eesti Mereakadeemia • Läheb, J.(2008).<u>Laeva diiselmootorite teooria alused : mehaaniku käsiraamat</u>. Tallinn : Eesti Mereakadeemia • Läheb, J.(2008).<u>Laeva diiselmootorite teooria alused : motoristi käsiraamat</u>. Tallinn : Eesti Mereakadeemia • Simulaatori manuaalid			

Õppekava "750kW ja suurema peamasinate efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik" moodulite rakenduskava

Sihtrühm	Kutsekeskhariduse laevamehaanika õppeliini õpilased			
Õppevorm	statsionaarne			
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht	Õpetajad	
M-46	Lukksepatööde praktika II	12 EKAP 320 tundi	Ellar Seidelberg	
Eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane oskab lukksepatöid Koosteluksepp tasemel ja lõiketöötlemist tööpinkidel, s.h korraldada oma töökohta, käsitseda käsi-, mehaanilisi, elektrilisi, ja pneumaatilisi käsitööriistu. Valdab põhilisi lukksepatöö võtteid detailide valmistamisel, liideta koostamisel, osandamisel, detailide ettevalitamisel keevitamiseks tagades seejuures tööohutuse ja sooritusõigsuse. Õppimise käigus arendab õpilane praktilisi töövõtteid ning väärtustab turvalisust ja säästlikku arengut.				
Nõuded mooduli alustamiseks: Puuduvad				
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Õppemeetodid	Hindamismeetodid ja ülesanded	Mooduli teemad
1. Kasutab lukksepatöö ohutustehnika nõudeid	- Selgitab ohtusid, mida võib ette tulla lukksepatöödel - Valib vajalikud kaitsevahendid vastavaks lukksepatööks - Rakendab ohutustehnika reegleid töösituatsioonis	- Loeng - Diskussioon - Analüüs	Eneseanalüüs	TÖÖKOHT 20 tundi Töökoha (statsio- ja mittestatsionaarse; 2D ja 3D-na) korraldamine. Tööohutusala instrueerimine. Tööriided.
2. Loeb dokumentatsiooni	Tunneb ära tehnilise dokumentatsiooni vormid, loeb ja kasutab neid õigesti	Harjutus	- Praktiline töö - Suuline vastus	TEHNILINE DOKUMENTATSIOON 20 tundi Tehnilise dokumentatsiooni vormid, nende lugemine ja kasutamine.

3. Mõõdab ja märgib detaile ning valmistab ette toorikuid	• Loeb vastavalt tööjoonisele ja tükitabelile vajaliku informatsiooni ja valib valib vastava toormaterjali. • Arvestab toormaterjali valimisel ja lõikamisel materjali säästlikku kasutamist ning taaskasutuse võimalust. • Arvestab töötlusvarudega. • Kasutab töövahendeid ja –võtteid vastavalt tehnoloogiatele ja ergonoomiliselt õigesti.	• Loeng • Diskussioon • Laboratoorne töö • Harjutus	• Praktiline töö	MATERJALID 30 tundi Enamkasutatavad materjalid (sillega nähtavate tunnuste, mehaaniliste omaduste, tehnoloogiliste omaduste, markide, toodete järgi). Materjalide omadused ja kuju ning nende töötlemine. MÕÕTERIISTAD JA MÕÕTMINE 30 tundi Mõõtmise alused. Mõõtriistade (täpsus: kuni 0,1mm; kuni 0,01mm, enamalt) kasutamine. Mõõtmise tehnoloogiad ja mõõtmine. Kuju ja asendihälbed.
4 .Käsitseb käsi-, mehaanilisi, elektrilisi, pneumaatilisi tööriistu lukksepatöödel ning valmistab ette detaile keevitamiseks.	• Kasutab elektrilisi, pneumaatilisi käsitööriistu, tööpinke vastavalt tehnoloogiatele. • Valmistab ette keevisliite pooled vastavalt etteantud nõuetele.	• Harjutus • Diskussioon • Laboratoorne töö	• Praktiline töö	TÕÕRIISTAD 90 tundi Lukksepatööriistad ning nende kasutamine ja hooldamine. LUKKSEPATÖÖDE TEHNOLOOGIA 130 tundi Toorikute ettevalmistamine ja nende töötlemine detailideks. Detailide puhastamine ja pesemine. Liidete koostamine. Detailide ettevalmistamine keevitamiseks. MASINAD 32 tundi Masinaelemendid, tolerantsid ja istud.
Iseseisev töö moodulis	-			

Hindamine	Eristav hindamine		
Hindekriteeriumid	Hinne „3“	Hinne „4“	Hinne „5“
Eneseanalüüs	Selgitab ohtusid, mida võib ette tulla lukksepatöödel, kuid ei vali nõutavaid kaitsevahendeid etteantud tööks	Selgitab ohtusid, mida võib ette tulla lukksepatöödel ja rakendatavaid ohutustehnika reegleid, kuid ei vali kõiki kaitsevahendeid etteantud tööks	Selgitab ohtusid, mida võib ette tulla lukksepatöödel ja rakendatavaid ohutustehnika reegleid ning valib kõik vajalikud kaitsevahendid vastavaks etteantud tööks
Suuline vastus. Tehnilise dokumentatsiooni tundmine	Tunneb ära tehnilise dokumentatsiooni vormid, loeb neid ja selgitab mõningaid nende kasutusvaldkondi	Tunneb ära tehnilise dokumentatsiooni vormid, loeb neid ja loetleb mitmeid kasutusvaldkondi	Tunneb ära tehnilise dokumentatsiooni vormid, loeb neid ja loetleb spetsiifilisi kasutusvaldkondi
Kirjalik töö Materjalide tundmine ja nende omadused	Tunneb silmale nähtavate tunnuste järgi ära enamuse enamkasutatavatest materjalidest, kuid eksib nende omaduste selgitamisel	Tunneb silmale nähtavate tunnuste järgi ära enamuse enamkasutatavatest materjalidest, selgitab nende omadusi	Tunneb silmale nähtavate tunnuste järgi ära enamuse enamkasutatavatest materjalidest, selgitab nende omadusi ja töötlemist.
Praktiline töö Detailide mõõtmine ja märkimine ning toorikute ettevalmistamine	Loeb vastavalt tööjoonisele ja tükitabelile vajaliku informatsiooni, valib vastava toormaterjali. Kasutab mõõtmisel õigeid mõõteriistu ja märkimisel õigeid töövahendeid. Ei arvesta aga toormaterjali valimisel ja lõikamisel materjali säästlikku kasutamist ning taaskasutuse võimalust.	Loeb vastavalt tööjoonisele ja tükitabelile vajaliku informatsiooni, valib vastava toormaterjali, arvestab toormaterjali valimisel ja lõikamisel materjali säästlikku kasutamist ning taaskasutuse võimalust ja arvestab töötlusvarudega.	Loeb vastavalt tööjoonisele ja tükitabelile vajaliku informatsiooni, valib vastava toormaterjali, arvestab toormaterjali valimisel ja lõikamisel materjali säästlikku kasutamist ning taaskasutuse võimalust ja arvestab töötlusvarudega. Kasutab töövahendeid ja –võtteid vastavalt tehnoloogiatele ja ergonoomiliselt õigesti.
Praktiline töö Lukksepatööriistade kasutamine ja hooldamine	Kasutab elektrilisi, pneumaatilisi käsitööriistu, tööpinke vastavalt tehnoloogiatele. Töö lõpetamisel ei järgi hooldusnõudeid.	Kasutab elektrilisi, pneumaatilisi käsitööriistu, tööpinke vastavalt tehnoloogiatele. Töö lõpetamisel ei järgi aga alati hooldusnõudeid	Kasutab elektrilisi, pneumaatilisi käsitööriistu, tööpinke vastavalt tehnoloogiatele. Töö lõpetamisel järgib kõiki puhastus- ja hooldusnõudeid

Praktilised tööd. Kokku 5 detaili valmistamine	Toorikute ettevalmistamisel ja nende detailideks töötlemisel on järgitud üldjoonist, kuid on eksimusi töötlemise täpsuses, detailide puhastamises ja viimistlemises.	Toorikute ettevalmistamisel ja nende detailideks töötlemisel on järgitud joonist, töötlemisel on järgitud tolerantse, kuid esineb puudusi viimistlemises.	Toorikute ettevalmistamisel ja nende detailideks töötlemisel on järgitud joonist, töötlemisel on järgitud tolerantse, detailide pesemine ja viimistlemine on nõutud tasemel.
Praktiline töö Detailide ettevalmistamine keevitamiseks	Valmistab ette keevisliite pooled vastavalt etteantud joonistele, kuid ei kasuta viimistlemiseks kõiki võimalikke vahendeid, mistõttu viimistlustase jätab soovita.	Valmistab ette keevisliite pooled vastavalt etteantud nõuetele, kasutab viimistlemiseks kõiki võimalikke vahendeid, kuid viimistlustase jätab soovita.	Valmistab ette keevisliite pooled vastavalt etteantud nõuetele, kasutab õigeid vahendeid, viimistlustase korrektne.

Kokkuvõtva hinde kujunemine	Hinne kujuneb suuliste vastuste, kirjalike ja praktiliste tööde kaalutud keskmiste hinnete alusel
Oppematerjalid	• Makijenko, N. (1988). Lukksepatööd : (õpik kutsekeskkoolidele). Tallinn: Valgus. • Makijenko, N. (1986). Lukksepatööde praktikum. Tln. : Valgus, • Покровский, Б. С., Скакун, В. А. (2007). Слесарное дело. Москва,

Õppekava "750kW ja suurema peamasinate efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik" moodulite rakenduskava

Sihtrühm	Kutsekeskhariduse laevamehaanika õppeliini õpilased		
Õppevorm	statsionaarne		
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht	Õpetajad
M-47	Laevamehhanismide remont	12 EKAP 320 tundi	Ain Randi, Ene Takk ja TTÜ Eesti Mereakadeemia õppetöökodade meistrid

Eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab vajalikud teadmised laevaseadmete remondi mõistetest ja liikidest, defekteerimise meetoditest, demontaaži ja montaažitööde korraldusest ning laevaehituses ja remoditöödel kasutatavate materjalide valikust, samuti praktilised oskused teha laeval vajalikke lukksepatöid ja metallide lõiketöötlemist metallilõikepinkidel, keevitada elekterkaar- ja gaaskeevitusega, määrata kütuste, õlide ja tehnilise vee omadusi ning järgib tööohutusnõudeid.

Õpingute käigus arendab õpilane kutse- ja erialased oskusi ning iseseisvuse ja vastutuse ulatust ning enesemääratluspädevust.

Nõuded mooduli alustamiseks:

- Läbitud moodulid: *Masinaehituslik joonestamine (M-35), Diiseljõuseadmed (M-37), Abimehhanismid (M-38), Materjaliõpetus III (M-201), Praktilised lukksepatööd II (M-46).*

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Õppemeetodid	Hindamismeetodid ja ülesanded	Mooduli teemad
1. Selgitab laeva ja seadmete remondi liike ja meetodeid	• Kirjeldab plaanilis-ennetuslikku ja vajadusel põhinevaid remondi-süsteeme • Iseloomustab remondi tegemise võimalusi meeskonna endi jõududega	• Interaktiivne loeng	• Küsimuste esitamine /vastamine	REMONT - LAEVA TEHNILISE EKSPLOATATSIOONI VAJALIK OSA (A. Randi) 6 tundi Plaanilis-ennetuslik ja vajadusele põhinevad remondisüsteemid. Tehaseremont ja selle liigid. Remont meeskonna jõududega
2. Hindab laevaseadmete, konstruktsioonide, laevakere ja veealuse osa remondi vajadust erinevate meetodite abil.	• Kirjeldab laevaseadmete ja konstruktsioonide tüüpiliste vigastuste ja defektide liike, tekkepõhjusi ning nende määramise meetodeid • Teeb kokkuvõtte laevakere tüüpilistest defektidest, nende määramise meetoditest ja kõrvaldamise viisidest	• Interaktiivne loeng • Iseseisev töö	• Küsimuste esitamine /vastamine • Iseseisva töö esitus	LAEVASEADMETE JA KONSTRUKTSIOONIDE VIGASTUSED JA DEFEKTIID (A. Randi) 10 tundi Laevakere ja mehhanismide kulumine. Defektide liigitamine, kindlaksmääramise meetodid ja leidmine kaudsete tunnuste järgi. Visuaalne kontroll, ülemõõtmine, füüsikaliste mittepurustavate meetodite kasutamine pind-

	Loetleb laeva veealuse osa enamesinevaid rikkeid ja nende kõrvaldamise viise			ja sisedefektide kindlaksmääramisel. LAEVA KEREKONSTRUKTSIOONIDE REMONT (A. Randi) 8 tundi Laevakere tüüpilised defektid. Deformatsioonide ja seinapaksuse mõõtmine. Kereplaadistiku osade asendamine. Keevitustehnoloogia valik. Keevisliidete kvaliteedi kontroll. LAEVA VEEALUSE OSA REMONT JA DOKKIMINE (A. Randi) 8 tundi Laeva veealuse osa remondi vajadus ja perioodilisus. Dokiseadmed - liigid ja tööpõhimõte. Kuiv- ja ujvdokid. Veealuse osa remont ilma dokkimiseta. Laevakere hooldus ja remont. Rooliseadme ja sõukruvi tüüpilised defektid ja nende kõrvaldamine. Laeva ettevalmistamine dokkimiseks ja vettelaskmiseks pärast dokkimist.
3. Valib sobivaid meetodid laeva jõuseadmete defekteerimiseks ja remondiks	- Nimetab laeva diiselmootorite demontaaži üldreegleid - Selgitab mootorite osade defekteerimise, demontaaži, remondi, montaaži ja põhinõudeid ja tehnoloogiaid - Hindab katla tehnilist seisukorda - Kirjeldab võlliliini demontaaži, montaaži ja tsentreerimise põhimõtteid	- Interaktiivne loeng - Praktiline töö	- Küsimuste esitamine /vastamine - Demonstratsioon	JÕUSEADMETE DEFEKTEERIMINE JA REMONT (A. Randi) 20 tundi, (T. Keridan) 80 tundi Diiselmootorite demontaaži üldreeglid. Detailide puhastamine ja defekteerimine. Silindrikaante, kolvide, silindrihülsside ja liuglaagrite remont. Väntvõlli seisukorra määramine. Katla tehniline seisukord. Katlatorude vahetamine. Koldemüüririte remont. Turbiinide, rootorite, tihendite ja laagrite remont. Rootorite tasakaalustamine. Võlliliini defektid. Võlliliini demontaaž,

				montaaž ja tsentreerimine.
4. Iseloomustab laeva abimehhanismide, torustike ja armatuuri tüüpilisi rikkeid ja nende kõrvaldamise võtteid	• Teeb kokkuvõtte pumpade ja kompressorite tüüpilistest rikedest ja nende kõrvaldamine meetoditest • Pakub lahendusi torustike ja armatuuri remondiks ja katsetamiseks.	• Interaktiivne loeng • Iseseisev töö • Praktiline töö	• Küsimuste esitamine /vastamine • Demonstratsioon	ABIMEHHANISMIDE, TORUSTIKE JA ARMATUURI DEFEKTEERIMINE JA REMONT 30 tundi (A. Randi) Pumpade ja kompressorite tüüpilised rikked ja nende kõrvaldamine. Mehhanismide koostamine, montaažilõtkude kindlaks-tegemine, paigaldamine vundamentidele ja tsentreerimine. Torustike ja armatuuri defektid, remont ja katsetamine.
5. Selgitab kulunud detailide taastamisvõimalusi ja erinevaid taastamistehnoloogiaid	• Kaalub kulunud detailide taastamisvõimalusi • Hindab erinevaid kulunud detailid taastamistehnoloogiaid	• Interaktiivne loeng • Iseseisev töö	• Küsimuste esitamine /vastamine • Iseseisva töö esitlus	DETAILIDE TAASTAMINE (A. Randi) 10 tundi Kulunud detailide taastamisviisid. Ülekeevitamine, pealesulatamine, metalliseerimine, galvaanilised pinnakatted. Malmdetailide vigastuste parandamine. Detailide taastamine polümeersete materjalidega.
6. Uurib laeva remondijärgse katsetamine meetodeid ja remondidokumente	• Grupeerib laeva kere-konstruktsioonide, seadmete, mehhanismide ja süsteemide remondijärgse katsetamise nõudeid ja meetodeid ning kai- ja käigukatseid • Liigitab remondidokumente ja nende koostamise aluseid • Täidab mõõdistamiskaarte ja teisi remondiga seonduvaid dokumente	• Interaktiivne loeng • Iseseisev töö	• Küsimuste esitamine /vastamine • Iseseisva töö esitlus	SEADMETE REMONDIJÄRGNE KATSETAMINE. REMONTDOKUMENTATSIOON (A. Randi) 8 tundi Seadmete ja mehhanismide remondijärgne katsetamine. Veetiheduse ja hermeetilisuse proovid, Hüdrauliline ja pneumaatiline surveproov. Kai- ja käigukatseid. Remontdokumentatsioon ja selle koostamine.

7. Demonstreerib metallide lõiketöötlemist erinevatel tööpinkidel	- Näitab praktilisi oskusi metalldetailide töötlemisel treipingil, puurpingil, freespingil, hõõvelpingil ja lihvingil - Teritab erinevaid lõiketeri ja puure	Praktiline töö	Demonstratsioon	METALLIDE LÕIKETÖÖTLEMINE METALLILÕIKEPINKIDEL (K. Oikimus) 60 tundi
8. Valmistab detailid ette ja järgides ohutustehnika nõudeid näitab praktilisi keevitamisoskusi	- Demonstreerib metalli lõikamist gaasi- ja elektrikeevitus-seadmetega - Ühendab plekkdetailide punktkeevitustangidega - Kasutab remonttöödel keeviskonstruktsioonide valmistamiseks MMA ja MIG/MAG keevitus-seadmeid - Ühendab vasktorud gaasikeevitusseadmega.	- Interaktiivne loeng - Praktiline töö	Demonstratsioon	GAASIKEEVITUS KÄSIKAARKEEVITUS e.MMA KEEVITUS. KEEVITAMINE SULAVA ELEKTROODIGA e. MIG/MAG KEEVITUS PUNKTKEEVITUS (R. Tjumentsev) 50 tundi
9. Määrab kütuste, õlide ja tehnilise vee omadusi	- Analüüsib kütuste ja õlide omadusi - Selgitab katlakivi tekkimise põhjusi - Määrab vee ja õli viskoossust - Iseloomustab leektäppi kinnises ja lahtises tiiglis	- Interaktiivne loeng - Praktiline töö	- Küsimuste esitamine /vastamine - Analüüside tulemuste aruanne	KÜTUSTE, ÕLIDE JA TEHNILISE VEE OMADUSED (E. Takk) 30 tundi Nafta. Õlid. Määrded. Vee olekud ja pehmendamine. Viskoossus. pH määramine. Leektäpp.
Iseseisev töö moodulis	Iseseisva töö maht sisaldub moodulis: Kirjalikud kodutööd: 1. Laevakere veealuse osa puhastamise meetodid. 2 tundi 2. Tsentrifugaalpumba tsentreerimine elektrimootoriga. 2 tundi 3. Detailide taastamise tehnoloogia galvaniseerimise teel. 4 tundi 4. Mõõdistamiskaardi koostamine ja täitmine. 2 tundi			

Praktiline töö	1. Diiselmootori osaline lahtivõtmine, ülemõõdistamine ja koostamine 2. Tsentrifugaalpumba demontaaž, lahtivõtmine, koostamine, paigaldamine ja tsentreerimine 3. Metalldetailide töötlemine treipingil, puurpingil, freespingil, hõõvelpingil, lihvpingil ja lõikeinstrumentide teritamine 4. Metalli lõikamine gaasi- ja elektri keevitusseadmetega 5. Plekkdetailide ühendamine punktkeevitustangidega 6. Keeviskonstruktsioonide valmistamine MMA ja MIG/MAG keevitusseadmetega 7. Viskoossuse määramine erinevatel temperatuuridel
Hindamine	Mitteeristav hindamine
Kokkuvõtva hinde kujunemine	Hindamise eelduseks on praktiliste tööde positiivne sooritamine, iseseisvates töodes on teema käsitletud etteantud ulatuses või ülesanne õigesti lahendatud, oskab vastata enamusele suulistele küsimustele.
Õppematerjalid	• Laansoo, A. (2014). Keevitamine. MIG/MAG-keevitus. Tallinn: Argo Kirjastus. • Läheb, J. (2008). Laeva diiselmootorite ehitus. Tallinn : Eesti Mereakadeemia. • Razdrogin, J. (1964). Laevaremondilukksepa õpik. Tallinn : Eesti Riiklik Kirjastus. • Rihvk, E. (2007). Metallitööd Tallinn : Koolibri. • Denežnõi, P. (1990). Treimistööd. Tallinn : Valgus • Желтобрюх, Н. Д. (1990). Технология судостроения и ремонта судов. Ленинград : Судостроение. • Промыслов, Л. А.. (1987). Электрогазосварочные работы в судостроении и судоремонте. Ленинград : Судостроение. • Якубо, Д. П.. (1987). Справочник по горюче-смазочным материалам в судовой технике. Ленинград : Судостроение. • Беньковский, Д. Д.. (1986). Технология судоремонта. Москва : Транспорт. • Держилов, Ф. С.. (1981). Технология судоремонта. Москва : Транспорт. • Loengukonspekt

Õppekava "750 kW ja suurema peamasinate efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik" moodulite rakenduskava

Sihtrühm	Kutsekeskhariduse laevamehaanika õppeliini õpilased			
Õppevorm	statsionaarne			
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht	Õpetajad	
M-48	Erialane inglise keel (motorist)	3 EKAP 80 tundi	Katrin Sune, Gertrud Kasemaa	
Eesmärk:Õppeaine eesmärk on, et õpilane oskab inglisekeeles suhelda, töötada erinevate tekstidega, vahetada laeva ja tema ohutust puudutavat infot ning luua õppijale vajalikud baas teadmised vastavalt STCW koodeksi jaotise A-III/1 nõuetele. Õppimise käigus arendab õpilane inglise keele oskust, kutse- ja suhtluspädevust.				
Nõuded mooduli alustamiseks: Puuduvad				
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Õppemeetodid	Hindamismeetodid ja ülesanded	Mooduli teemad
1.Nimetab laeva osasid inglise keeles	- Nimetab inglise keeles laevatekiosasid - Nimetab inglisekeeles laeva masinaosasid	- Loeng - Mõttega lugemine - Slaidi esitlus	Sõnavara test	LAEVAOSAD 6 tundi Laevapõhiosad. Tekiosad. Masinaosad
2. Kirjeldab laevade tüüpe inglise keeles	- Kirjeldab kaubalaevade tüüpe - Kirjeldab reisilaevade tüüpe - Kirjeldab eriotstarbeliste laevade tüüpe	- Loeng - Mõttega lugemine - Slaidi esitlus - Ideekaart	Kirjelduse kirjutamine	LAEVADE TÜÜBID 10 tundi Kaubalaevad. Reisilaevad. Eriotstarbelised laevad.
3. Teab peast laevatöodes kasutatavat sõnavara	- Selgitab riski ja ohutust töökohal - Kasutab hooldus- ja remonditöödeks vajalikku sõnavara - Nimetab inglise keeles tööriistu - Eristab laeva abimehhanisme ja teab nende ülesandeid	- Loeng - Mõttega lugemine - Slaidi esitlus - Dialog	- Sõnavara test - Jutustamine - Dialog - Kirjelduse kirjutamine	TÖÖOPERATSIOONID LAEVAS 16 tundi Tööohutus. Remondi- ja hooldustööd. Tööriistad. Masinaruumi käsklused.

	• Edastab masinaruumi käsklusi ja saab aru talle antavatest käsklustest			
4. Kirjeldab individuaalseid ja kollektiivseid päästevahendeid	• Teab peast individuaalseid päästevahendeid • Teab peast kollektiivseid päästevahendeid	• Loeng • Mõttega lugemine • Slaidi esitlus	• Teksti jutustamine • Sõnavara test	PÄÄSTEVAHENDID 6 tundi Individuaalsed päästevahendid. Kollektiivsed päästevahendid.
5. Edastab sõnumeid hädaolukorras	• Edastab sõnumeid tööõnnetuste, tulekustutustööde, veesissetungi ja avariilukordade korral	• Loeng • Mõttega lugemine • Dialoog • Raport	• Dialoog • Raporti kirjutamine	HÄDAOLUKORRAD LAEVAS 20 tundi Tööõnnetused. Vee sissetung. Tulekahju. Inimene üle parda. Avariilukorrad.
6. Nimetab laeva meeskonna liikmeid ja nende ülesandeid	• Nimetab laeva meeskonna liikmeid • Mõistab laeva meeskonna liikmete ülesandeid	• Loeng • Mõttega lugemine • Ideekaart	• Suuline kirjeldus	LAEVA MEESKOND JA ÜLESANDED 6 tundi Tekimeeskond. Masinameeskond. Teenindav personal.
7. Kasutab IMO meresidepidamise standardväljendeid (IMO SMCP)	• Tõlgendab IMO meresidepidamise standardväljendeid	• Loeng • Mõttega lugemine • Diskussioon • Dialoog	• Loeng • Dialoog	ERIJUHTUMITEST TEATAMINE 4 tundi Peamasina ja abiseadmete tööst teatamine. Kütuse ja ballastvee pumpamisest teatamine. Teavitamine seadmete eriolukordadest ja parandustöödest.
8. Kirjeldab erinevaid diiselmasina tüüpe inglise keeles	• Kirjeldab aeglase-, keskmise- ja kiire pöördega laevamasinat • Kirjeldab ristpeaga ja ristpeata laevamasinat • Kirjeldab reasmootorit ja V-	• Loeng • Mõttega lugemine • Slaidi esitlus	• Suuline kirjeldus	ERINEVAD DIISELMASINA TÜÜPID 12 tundi Aeglase-, keskmise- ja kiire pöördega laevamasinad. Ristpeaga ja ristpeata laevamasinad. Reasmootor ja V-mootor.

	mootorit			
Iseseisev töö moodulis	Iseseisva töö maht sisaldub moodulis (10 tundi): Raporti kirjutamine õnnetusjuhtumist laevas; avariolukorra kirjeldamine; õpimapi koostamine			
Praktiline töö	Kõigi käsitletavate teemade juures toimub keele praktiline kasutamine			
Hindamine	Eristav hindamine			
Hindekriteeriumid	Hinne „3“	Hinne „4“	Hinne „5“	
<u>Teksti jutustamine</u> Päästevahendid	Õpilane toob välja olulisemad seisukohad, kuid vastused ei ole soravad ja esinevad grammatilised vead	Õpilase vastused on soravad, kuid sinevad mõned grammatilised vead	Õpilase vastused on veatud, väga hea hääldusega ja grammatilisi vigu ei esine	
<u>Vestluses osalemine või dialoogi esitamine</u> Tulekahju Veesissetung Laevatöodes kasutatav sõnavara Erijuhtumitest teatamine	Õpilane toob välja olulisemad seisukohad, kuid vastused ei ole oravad ja esinevad grammatilised vead	Õpilase vastused on soravad, kuid esinevad mõned grammatilised vead	Õpilase vastused on veatud, väga hea hääldusega ja grammatilisi vigu ei esine	
<u>Kirjeldus ja raport</u> Laevade tüübid Avariolukorrad Laeva meeskond Erinevad diiselmehhanismid	Õpilane kasutab grammatiliselt vigast keelt ja ettenähtud sõnavara ei ole täielik	Õpilane valdab grammatiliselt õiget keelt, sõnavara on ulatuslik	Õpilane kasutab grammatiliselt õiget keelt, valdab ettenähtud sõnavara täielikult	

Sõnavara test Laevaosad Tööohutus, remonditööd ja tööriistad Päästevahendid Tööõnnetused ja inimene üle parda Masinaruumi käsklused	Õpilane valdab vähemalt 50% ettenähtud sõnavarast	Õpilane valdab vähemalt 75% ettenähtud sõnavarast	Õpilane valdab vähemalt 90% ettenähtud sõnavarast
Õpimapp	Töölehtede täitmisel kasutab õpilane grammatiliselt õiget keelt, merealases sõnavaras kasutab ainult lihtsaid lauseid	Töölehtede täitmisel valdab õpilane grammatikat ja merealase inglise keele sõnavara hästi, ei tee väärarvamusi põhjustavaid vigu	Kõik töölehed on õpilase poolt täidetud grammatiliselt õiges keeles kasutades merealase inglise keele sõnavara, vigu tuleb ette harva
Kokkuvõtva hinde kujunemine	Kokkuvõttev hinne kujuneb tekstide jutustamise, dialoogide esitamise, sõnavara testide, raporti kirjutamise ja õpimapi koondhindena.		
Õppematerjalid	• Ohutus laeva pardal= Безопасность на судне : IMO meresidepidamise ohutusfraasid ; Стандартные фразы безопасности ИМО для общения на море. (2000). Tõlkinud Aun, E. Niidas, R. Tallinn: Euroõlikool. • Fetissova, N. (2002). English for shipping management and marine engineering programs : 1 year. Tallinn : Estonian Maritime Academy. • English for marine engineers. (1998). Compiled by Rein Niidas. Tallinn : Eesti Merehariduskeskus. • Blakely. (1987). English for maritime studies. London [etc.] : Prentice Hall. • Kluijven, P.C. Van. (2005). The international maritime language programme. Alkmaar : Alk & Heijnen Publishers. • (2000). On-board communication phrases. Tallinn: Eesti Mereakadeemia, • MarEng programm		

Õppekava "750 kW ja suurema peamasinate efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik moodulite rakenduskava

Sihtrühm	Kutsekeskhariduse laevamehaanika õppeliini õpilased			
Õppevorm	statsionaarne			
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht	Õpetajad	
M-49	Erialane inglise keel (vahimehaanik)	6 EKAP 160 tundi	Katrin Sune, Gertrud Kasemaa	
Eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab vahiohvitseri kohustuste täitmiseks vajaliku merealase inglise keele oskused vastavalt STCW koodeksi jaotise A-III/1 nõuetele ning omandab praktilise keeleoskuse vastavalt tasemele B1 Õppimise käigus arendab õpilane inglise keele oskust, kutse- ja suhtluspädevust.				
Nõuded mooduli alustamiseks: Läbitud moodul: <i>Erialane inglise keel (M-48)</i>				
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Õppemeetodid	Hindamismeetodid ja ülesanded	Mooduli teemad
1. Kirjeldab laeva abimehhanisme inglise keeles	- Kirjeldab laeva soojendussüsteemi - Kirjeldab laeva jahutussüsteemi - Kirjeldab laeva ventilatsioonisüsteemi - Kirjeldab erinevaid pumpasid ja nende töö põhimõtet - Kirjeldab käivitusõhu süsteemi - Kirjeldab määrideõli süsteemi	- Loeng - Mõttega lugemine - Slaidi esitus	- Sõnavara test - Teksti jutustamine	LAEVA ABIMEHCHANISMID 34 tundi Soojendussüsteem; jahutussüsteem; ventilatsioonisüsteem; destilleerimiseseade; pumbad; diiseldiisgeneraator; käivitusõhu süsteem; määrideõli süsteem
2. Nimetab ja kirjeldab laevamasina liikuvaid osasid inglise keeles	- Nimetab ja selgitab vāntvõlli töö põhimõtet ning remonti - Nimetab ja selgitab kepsu töö põhimõtet ning remonti - Nimetab ja selgitab ristpea töö põhimõtet ning remonti - Nimetab ja selgitab laagrite töö põhimõtet - Nimetab ja selgitab kolvi töö põhimõtet ning remonti - Nimetab ja selgitab kolvisääre	- Loeng - Mõttega lugemine - Slaidi esitus	- Sõnavara test - Teksti jutustamine	MASINA LIIKUVAD OSAD 24 tundi vāntvõll; keps; ristpea; kolb; kolvisäär; laagrid; nukkvõll

	töö põhimõtet ning remonti • Nimetab ja selgitab nukkvõlli töö põhimõtet ning remonti			
3. Nimetab ja kirjeldab laevamasina liikumatuid osasid inglise keeles	• Kirjeldab alusraami ja tugipukki • Kirjeldab silindrikaant, silindriplokki, silindrihülssi ja nende remonti • Selgitab turboülelaadija ja läbipuheõhu ressiiveri ülesannet	• Loeng • Mõttega lugemine • Slaidi esitlus	• Sõnavara test • Teksti jutustamine	MASINA LIIKUMATUD OSAD 28 tundi alusraam; tugipukk; silindrikaas; silindriplokk; silindrihülss; turboülelaadija; läbipuheõhu ressiiver
4. Kasutab vahimehaaniku kohustustega seotud sõnavara inglise keeles	• Täidab laeva (dokumente • Mõistab laevas kehtivaid juhendeid ja annab korraldusi • Edastab ohutusosalast informatsiooni • Kasutab inglise keelt tööalastel eesmärkidel	• Loeng • Mõttega lugemine • Slaidi esitlus • Diskussioon • Dialoog	• Dialoogi esitamine • Teksti jutustamine	VAHIMEHAANIKU ÜLESANDED 22 tundi laevadokumendid; merereostuse vältimine; keskkonnakaitset puudutav informatsioon; vahil üleandmine;
5. Kirjeldab laeva seadmeid ja süsteeme inglise keeles	• Kirjeldab laeva rooliseadet • Kirjeldab laeva ankruseadet • Kirjeldab päästeseadmeid • Kirjeldab sildumisseadmeid • Kirjeldab puksiirseadet • Kirjeldab lastiseadet • Kirjeldab lastiluuke	• Loeng • Mõttega lugemine • Slaidi esitlus	• Suuline kirjeldus • Kirjelduse kirjutamine	LAEVA SEADMED JA SÜSTEEMID 32 tundi rooliseade; ankruseade; päästeseadmed; sildumisseadmed; puksiirseade; lastiseade; lastiluuigid
6. Kasutab meditsiinalast terminoloogiat inglise keeles	• Edastab informatsiooni haige olukorrast	• Loeng • Mõttega lugemine • Slaidi esitlus • Dialoog	• Dialoogi esitamine	ESMAABI 12 tundi esmaabi osutamine merel; uppuja päästmine
7. Suhtleb paljurahvuselises meeskonnas	• Täidab ohvitseri ülesandeid mitmekeelse meeskonna puhul	• Loeng • Mõttega lugemine	• Teksti jutustamine	MEESKONNATÖÖ 8 tundi mitmekeelse meeskonna juhendamine; erinevate kultuuride mõju meeskonna

				koostööle merel
Iseseisev töö moodulis	Iseseisva töö maht sisaldub moodulis (24 tundi): • Laevadokumentide täitmine ja õpimapi koostamine			
Praktiline töö	Kõigi käsitlevate teemade juures toimub keele praktiline kasutamine			
Hindamine	Eristav hindamine			
Hindekriteeriumid	Hinne „3“	Hinne „4“	Hinne „5“	
<u>Teksti jutustamine</u> Merereostuse vältimine (MARPOL) Meeskonnatöö Laeva abimehhanismid Masina liikuvad osad Masina liikumatud osad	Õpilane toob välja olulisemad seisukohad, kuid vastused ei ole soravad ja esinevad grammatilised vead	Õpilase vastused on soravad, kuid esinevad üksikud grammatilised vead	Õpilase vastused on veatud, väga hea hääldusega ja grammatilisi vigu ei esine	
<u>Dialogi esitamine</u> Esmaabi osutamine merel ja uppuja päästmine Vahi üleandmine Keskkonnakaitset puudutav informatsioon	Õpilane toob välja olulisemad seisukohad, kuid vastused ei ole soravad ja esinevad grammatilised vead	Õpilase vastused on soravad, kuid esinevad üksikud grammatilised vead	Õpilase vastused on veatud, väga hea hääldusega ja grammatilisi vigu ei esine	
<u>Kirjeldus</u> Rooliseade Ankruseade; Päästeseadmed; Sildumisseadmed; Puksiirseade Lastiseadmed ja luugiseade	Õpilane kasutab grammatiliselt õiget keelt, kuid ettenähtud sõnavara ei ole täielik	Õpilane valdab grammatikat hästi, ettenähtud sõnavara ulatuslik	Õpilane kasutab grammatiliselt õiget keelt, valdab ettenähtud sõnavara täielikult	

Sõnavara test Laeva abimehhanismid Masina liikuvad osad Masina liikumatud osad	Õpilane valdab vähemalt 50% ettenähtud sõnavarast	Õpilane valdab vähemalt 75% ettenähtud sõnavarast	Õpilane valdab vähemalt 90% ettenähtud sõnavarast
Laevadokumendid Erinevate laevadokumentide täitmine	Õpilane toob välja olulisemad üksikasjad, kuid pikemate laevadokumentide täitmine jääb ebaselgeks	Õpilase erialane sõnakasutus on üldjoontes täpne, üksikud eksimused ei takista dokumentide täitmist	Õpilane saab täielikult aru pikematest ja keerukamatest dokumentidest, vigu tuleb ette harva
Õpimapp	Töölehtede täitmisel kasutab õpilane grammatiliselt õiget keelt, merealases sõnavaras kasutab ainult lihtsaid lauseid	Töölehtede täitmisel valdab õpilane grammatikat ja merealase inglise keele sõnavara hästi, ei esine väärnimõistmist	Kõik töölehed on õpilasel täidetud grammatiliselt õiges keeles kasutades merealase inglise keele sõnavara, vigu tuleb ette harva
Kokkuvõtva hinde kujunemine	Kokkuvõttev hinne kujuneb sõnavara testide, tekstide jutustamise, dialoogide esitamiste, kirjelduste, aruannete ja ettekannete kirjutamise, laevadokumentide täitmise, õpimapi koostamise ja raporti kirjutamise tulemusena.		
Õppematerjalid	- Ohutus laeva pardal= Безопасность на судне : IMO meresidepidamise ohutusfraasid ; Стандартные фразы безопасности ИМО для общения на море. (2000). Tõlkinud Aun, E. Niidas, R. Tallinn: Euroülikool. - Fetissova, N. (2002). English for shipping management and marine engineering programs : 1 year. Tallinn : Estonian Maritime Academy. - Fetissova, N. (2004). English for shipping management and marine engineering programs : 2 year. Tallinn : Estonian Maritime Academy. - English for marine engineers. (1998). Compiled by Rein Niidas. Tallinn : Eesti Merehariduskeskus. - Blakely. (1987). English for maritime studies. - Kluijven, P.C. Van. (2005). The international maritime language programme. (2000). On-board communication phrases. Tallinn: Eesti Mereakadeemia, - MarEng programm		

Õppekava "Siseveelaeva laevajuht" moodulite rakenduskava				
Sihtrühm	Kolmanda taseme kutseõppe siseveelaeva laevajuhtimise õppeliini õpilased			
Õppevorm	statsionaarne			
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht	Õpetajad	
M-50	Meresõidupraktika masinameeskonnas	12 EKAP 320 tundi	Praktikajuhendajad	
Eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane saab praktilisi kogemusi laevamotoristi ja vanemmotoristi tööülesannete täitmiseks. Õpetamise käigus arendab õpilane enesemääratluspädevust, suhtluspädevust ja rakendab oma erialaseid teadmisi praktikakohas.				
Nõuded mooduli alustamiseks: Läbitud: • Ohutusalane baaskursus (M-20) • Tervisekontroll ja väljastatud „Meremehe tervisetõend“ • ISPS koolitus (M-28) ja väljastatud sellekohane tunnistus • Praktikaeeelne juhendamine ning väljastatud praktikapäevik				
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Õppemeetodid	Hindamismeetodid ja ülesanded	Mooduli teemad
1. Täidab laevamotoristi praktikaülesandeid	• Rakendab ohutusalasel väljaõppel omandatud teadmisi ning kirjeldab töökorraldust ,masinaruumis • Kirjeldab peaenergeetikaseadmete tööprotsesse ja nende iseloomustatavate parameetrite kontrollimist laevas • Juhendab abimehhanismide käsitlemist masinaruumis toetustasandil	• Praktiliste ülesannete täitmine • Küsimuste esitamine ja vastamine • Praktikapäeviku täitmine • Praktikaaruande koostamine	• Praktikaaruanne	

	• Kirjeldab masinaruumis teostatavaid põhilisi remonttöid			
Iseseisev töö moodulis	Praktikaaruande (õpimapi) koostamiseks vajalike materjalide kogumine laeval			
Praktiline töö	Kasutab laeval töötades laevajuhtimis-, laadimis- ja lossimisseadmeid			
Hindamine	Mitteeristav hindamine			
Hindamismeetodid <u>Praktikaaruanne</u>	Praktikaaruandega hinnatakse, kuidas õpilane: • Rakendab ohutusalasel väljaõppel omandatud teadmisi ning kirjeldab töökorraldust masinaruumis • Kirjeldab peaenergeetikaseadmete tööprotsesse • Juhendab abimehhanismide käsitlemist masinaruumis toetustasandil • Kirjeldab masinaruumis teostatavaid põhilisi remonttöid			
Kokkuvõtva hinde kujunemine	Õpilane on esitanud nõuetekohaselt ja õigeaegselt praktikapäeviku ning esitanud ja kaitsnud praktikaaruande			
Õppematerjalid	Praktikaaruande koostamise juhend			

Õppekava "750 kW ja suurema peamasinate efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik" moodulite rakenduskava

Sihtrühm	Kutsekeskhariduse laevamehaanika õppeliini õpilased			
Õppevorm	statsionaarne			
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht	Õpetajad	
M-201	Materjaliõpetus III	3 EKAP 80 tundi	Ene Takk	
Eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane teab materjalide liigitust, omadusi, märgistust, hoidmisnõudeid ja kasutusvõimalusi, jäätmekäitluse nõudeid, korrosiooni olemust ja korrosioonitõrje viise ning oskab eristada erinevaid materjale nende omaduste alusel. Õpingute käigus arendab õpilane loodusainete ja infotehnoloogiaalaseid pädevusi.				
Nõuded mooduli alustamiseks:				
Läbitud <i>Loodusained</i> mooduli osa - ainestruktuur				
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Õppemeetodid	Hindamismeetodid ja ülesanded	Mooduli teemad
1. Liigitab materjale nende omaduste ja struktuuri järgi	- tunneb metallide siseehitust - kirjeldab metallide füüsikalisi omadusi - loetleb keemilisi omadusi - iseloomustab mehaanilisi omadusi ja nende määramise meetodeid - nimetab ja kirjeldab tehnoloogilisi omadusi - teab materjalide kasutusomadusi	- Loeng - Praktiline töö	- Referaat - Kirjalik töö	MATERJALIDE STRUKTUUR JA OMADUSED 14 tundi Metallide kristalliline struktuur, anisotroopsus, polümorfism. Omaduste liigitus (füüsikalised, keemilised, mehaanilised, tehnoloogilised, kasutusomadused). Mehaaniliste omaduste katsetamine.
2. Kirjeldab metalsete materjalide kasutus-	tõlgendab faasidiagrammi	- Loeng - Diskussioon	- Referaat - Kirjalik töö	METALSED MATERJALID 40 tundi

valdkondi ja teraste omaduste muutmise viise	- eristab malmide ja teraste sorte, nende markeeringut ja kasutamist - eristab värvilisi metalle ja nende sulameid - iseloostab antifriktsioonsulameid ja joodiseid ning nende kasutusvaldkondi - kasutab käsiraamatuid materjalide valikul - kirjeldab teraste termilise ja termokeemilise töötlemise viise			Raua-süsinikusulamite faasidiagramm. Malmid (liigitus, kasutusvaldkonnad, markeeringud). Terased (liigitus, kasutusvaldkonnad, markeeringud). Värvilised metallid ja nende sulamid (alumiinium, vask, titaan, magneesium). Antifriktsioonsulamid. Joodised. Teraste termiline töötlemine (löömutamine, normaliseerimine, karastamine, noolutamine, vanandamine). Teraste termokeemiline töötlemine (tsementeerimine, nitreerimine).
3. Iseloostab erinevaid komposiitmaterjale ja nende kasutamise viise	- loetleb komposiitmaterjalide liigitustarmatuuri järgi - iseloostab komposiitmaterjalide liigitust maatriksi järgi - toob esile komposiitmaterjalide plusse ja miinuseid	- Loeng - Diskussioon	Kirjalik töö	KOMPOSIITMATERJALID 6 tundi Komposiitmaterjalide struktuur ja liigitus. Plastid.
4. Orienteerub kütuste ja määrdeainete valdkonnas	- iseloostab erinevaid kütuseid - eristab kütuste markeeringuid - grupeerib määrdeaineid ja kirjeldab nende kasutusvaldkondi	- Loeng - Õppekäik laeval - Praktilised ülesanded	Referaat	KÜTUSED JA MÄÄRDEAINED 10 tundi Kütuste koostis, omadused markeeringud. Määrdeainete liigitus ja kasutus-valdkonnad
5. Toob esile korrosiooni olemuse ja võrdleb selle tõrje viise	- määrab korrosiooni kemismi - eristab korrosiooni liike - toob näiteid korrosiooni	- Loeng - Diskussioon	Kirjalik töö	KORROSIOON 10 tundi Korrosiooni mõiste ja liigid. Korrosiooni vastu võitlemine (mittemetalliline ja metalliline kaitse,

	kahjustuste kohta võrdleb erinevate kaitsemeetodite efektiivsust			korrosioonikindlad sulamid, protektorkaitse, inhibiitorid)
Iseseisev töö moodulis	Iseseisva töö maht sisaldub moodulis (12 tundi): - Metallide omaduste liigitus - Teraste liigitus ja termiline töötlemine - Määrdeainete liigitus ja kasutusvaldkonnad			
Praktiline töö	Kirjeldab ja määrab erinevaid metalle nende kaalu ja värvuse järgi			
Hindamine	Eristav hindamine			
Hindekriteeriumid	Hinne „3“	Hinne „4“	Hinne „5“	
<u>Kirjalik töö</u> Metallide struktuur Värvilised metallid Plastid Kütuste liigitus ja omadused Korrosioonikaitse	Õpilane on esitanud teema üldjoontes õigesti, ilma suuremate eksimusteta	Õpilane on esitanud teema minimaalsete vigadega	Õpilane on esitanud teema vigadeta ja lävendit ületaval tasemel	
<u>Referaat</u> Metallide omaduste liigitus Teraste liigitus ja termiline töötlemine Määrdeainete liigitus ja kasutusvaldkonnad	Õpilane valdab teemat üldsõnaliselt, esineb eksimusi mõistetes ning talle valmistab raskusi teoreetilise materjali seostamine praktikaga ja ta vajab materjali leidmisel referaadi jaoks juhendamist	Õpilane valdab teemat põhjalikult, kuid esineb üksikuid teemakohaseid vigu. Ta seostab teoreetilist materjali praktikaga ning leiab materjali referaadi jaoks iseseisvalt ja esitab selle ilma suuremate faktivigadeta	Õpilane valdab teemat põhjalikult ja vastab kõigile esitatud küsimustele. Ta seostab teoreetilist materjali praktikaga ja oskab seda rakendada (pakub välja sobivaid lahendusi) ning on võimeline iseseisvalt leidma täiendavat materjali referaadi jaoks ja seda analüüsivalt esitama	
Kokkuvõtva hinde kujunemine	Õpilane on esitanud kõik nõutud kodused tööd (referaadid) ja teinud kõik kirjalikud tööd positiivsele hindele.			
Õppematerjalid	- Kulu, P., Kübarsepp, J., Hendre, E., Metusala, E., Tapupere, O. (2001) <i>Materjalid</i>. Kirjastus TTÜ: Tallinn www.ene.ttu.ee/leonardo/materjalid/Materjalid.pdf - Hendre, E., Kulu, P. (2003). <i>Materjalitehnika</i>. TTÜ: Tallinn			

	• Läheb, J. (2008). <i>Laeva diiselmootorite ehitus</i>. EMA : Tallinn • Punab, H. (2003). <i>Laevakütused</i>. EMA : Tallinn • Talimets, E. (1983). <i>Metallide korrosioon ja korrosiooni tõrje</i>. TPI: Tallinn. • Kozlov, J. (1988). <i>Materjaliõpetus</i>. Kirjastus Valgus: Tallinn • Ostapenko, N. (1975). <i>Metallide tehnoloogia</i>. Kirjastus Valgus: Tallinn • Loengukonspekt

Õppekava "750 kW ja suurema peamasinate efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik" moodulite rakenduskava

Sihtrühm	Kutsekeskhariduse laevamehaanika õppeliini õpilased			
Õppevorm	statsionaarne			
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht	Õpetajad	
M-202	Rakendusmehaanika III	3 EKAP 80 tundi	Mihhail Zujev	
Eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane teab teoreetilise mehaanika aluseid ja masinaelementide arvutuste ning projekteerimise põhimõtteid. Oskab määrata konstruktsioonelementidele mõjuvaid pingeid, jõudusid ja jõumomente. Õppimise käigus arendab õpilane teadmisi mehaanikast.				
Nõuded mooduli alustamiseks: Läbitud <i>Loodusained</i> moodulis füüsika osa				
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Õppemeetodid	Hindamismeetodid ja ülesanded	Mooduli teemad
1. Selgitab teoreetilise mehaanika aluseid	- Selgitab teoreetilise mehaanika olemust - Loetleb mehaanika põhisuunad - Selgitab staatika, kinemaatika ja dünaamika põhiõlemust - Kirjeldab staatikat, kinemaatikat ja dünaamikat läbi eluliste näidete - Teostab õigesti staatika, kinemaatika ja dünaamika arvutused, kontrollib saadud tulemust ning vormistab ülesande vastuse korrektselt	- Loeng - Slaidi esitlus	Kirjalik töö	MEHHAANISMIDE TÖÖ TEOREETILISED ALUSED 15 tundi Mehhanismide koostisosad TEOREETLINE MEHAANIKA 20 tundi Staatika. Kinemaatika. Dünaamika
1. Selgitab masinate ja mehhanismide	Kirjeldab masinate ja mehhanismide osasid ja võrdleb	- Loeng - Slaidi esitlus	Kirjalik töö	MASINAELEMENDID 25 tundi

koostisosi ja masinaelementide arvutuste põhimõtteid.	- neid - Selgitab masinaelementide arvutusi ja projekteerimise põhimõtteid. - Kasutab arvutuste tegemisel õigeid valemeid			Masinaelementide koostisosad
2. Määrab konstruktsiooni-elementidele mõjuvaid pingeid, jõudusid ja jõumomente	- Defineerib jõu, jõumomendi ja pinge mõisteid - Selgitab konstruktsioonelementidele mõjuvaid pingeid, jõudusid ja jõumomente	- Loeng - Slaidi esitus	Kirjalik töö	TUGEVSÕPETUS 20 tundi Jõud. Jõumoment. Pinge
Iseseisev töö moodulis	-			
Praktiline töö	Staatika, kinemaatika ja dünaamika arvutused			
Hindamine	Eristav hindamine			
Hindekriteeriumid	Hinne „3“	Hinne „4“	Hinne „5“	
Kirjalik töö Teoreetiline mehaanika Tugevusõpetus Masinaelemendid ja mehhanismid	Õpilane selgitab teoreetilise mehaanika aluseid ja masinaelementide arvutuste ning projekteerimise põhimõtteid ning määrab konstruktsioonelementidele mõjuvaid pingeid, jõudusid ja jõumomente, kuid esinevad arvutusvead	Õpilane selgitab teoreetilise mehaanika aluseid ja masinaelementide arvutuste ning projekteerimise põhimõtteid ning määrab konstruktsioonelementidele mõjuvaid pingeid, jõudusid ja jõumomente, kuid selgitused ei ole põhjendatud	Õpilane selgitab teoreetilise mehaanika aluseid ja masinaelementide arvutuste ning projekteerimise põhimõtteid ning määrab konstruktsioonelementidele mõjuvaid pingeid, jõudusid ja jõumomente. Rakendab oma teadmisi igapäevases elus ning toob elulisi näiteid	
Kokkuvõtva hinde kujunemine	Õpilane on esitanud nõuetekohaselt 3 kirjalikku tööd			

Oppematerjalid

- Kenk, K. 2013. Mehaanika alused. Staatika. Kinemaatika
- Kenk, K. 2013. Mehaanika alused. Dünaamika

Õppekava "750 kW ja suurema peamasinate efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik" moodulite rakenduskava

Sihtrühm	Kutsekeskhariduse laevamehaanika õppeliini õpilased			
Õppevorm	statsionaarne			
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht	Õpetajad	
M-205	Tehniline joonestamine III	3 EKAP 80 tundi	Anne Saarniit	
Eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane teab peast joonestamise tingmärke; punkti, sirglõigu, tasapinna ja ruumilise keha projektsioone ning kujutisi masinaehituses. Loeb, eskiisib ja konstrueerib erinevaid skeeme, jooniseid ja koostejooniseid (laevaehituslikke jooniseid). Õppimise käigus arendab õpilane loogilist mõtlemist, ruumitaju ning matemaatikaalast pädevust.				
Nõuded mooduli alustamiseks: Puuduvad				
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Õppemeetodid	Hindamismeetodid ja ülesanded	Mooduli teemad
1. Loeb, vormistab ja mõõtmestab erinevaid jooniseid (koostejooniseid).	- tunneb joonestamisel kasutatavaid erinevaid tingmärke, geomeetrilisi kujutisi, joonteliike, mõõtkavasid (mõõtsuhteid), - selgitab joonisel kasutatavate joonte ja mõõtkavade tähendust - tunneb, nimetab ja kirjeldab geomeetrilisi objekte, nende tunnuseid (nt milline on koonus, koonuse tunnused mille poolest erineb püramiid ja koonus jne), - kannab joonisele vajalikud	- Loeng - Slaidide esitlus - Praktiline läbijoonestamine (vaadete konstrueerima õppimine)	Praktiline töö	PROJEKTSIOONID JA MÕÕTMESTAMINE 20 tundi Punkti, sirglõigu, tasapinna ja ruumilise keha projektsioonid; mõõtmestamine.

	mõõtketid, vajadusel ka tekstilised selgitused • vormistab praktilise töö standardite nõuetele vastavalt (raamjoon, kirjanurk, korrektselt valitud joonteliigid ja –jämedused, vajadusel selgitused, mõõtketid jne), • tunneb koostejoonise erinevaid osasid; koostab tükitabeli • nimetab ja kirjeldab erinevaid liiteid (keermes-, keevis-, hammasliited), ja tunneb liidete tingmärke; • eskiisib ja konstrueerib erinevaid liiteid, kasutab neid joonistel korrektselt.			
2. Eskiisib ja konstrueerib geomeetrilisi kehasid ja objekte kolmvaates ning aksonomeetrias.	• valmistab joonise ilma joonlaua ja sirkliita silma järgi valitud mõõtkavas, pidades kinni proportsioonidest (eskiisib) • konstrueerimisel eristab olulisi vaateid, nimetab neid ja tunneb ära (eestvaade, pealtvaade, vaade vasakult), • valib õige mõõtsuhte (mõõtkava), • konstrueerib objektide kolmvaateid ja koostejooniseid lähtuvalt	• Loeng • Slaidide esitlus • Praktiline läbijoonestamine (vaadete konstrueerimise õppimine)	• Praktiline töö	JOONISTE KOOSTAMINE JA KASUTAMINE 40 tundi Skeemide, koostejooniste, eskiiside ja ehitusjooniste lugemine; tehnilise joonise koostamine

	etteantud mõõtkavast			
	• konstrueerib vaadete alusel ruumilise vaate (aksonomeetria)			
3. Toob esile objekti keerukuse, konstrueerides erinevaid lõikeid	• tunneb ära erinevad lõiked (liht- ja liitlõige) ning nende erinevused, oskab teadmisi praktikas kasutada • vormistab objekti lõiked ka isomeetrias	• Loeng • Slaidide esitus • Praktiline läbijoonestamine (vaadete konstrueerimise õppimine)	• Praktiline töö	KUJUTISED JA VAATED 20 tundi Kujutised masinaehituses; vaated, lõiked, ristlõiked, liited ja tingmärgid;
Iseseisev töö moodulis	Iseseisva töö maht sisaldub moodulis (18 tundi): • Standardkiri; Kolmnurga ABC kolmvaade, isomeetria, tegelik suurus; Geomeetriliste kehade kolmvaade ja isomeetria; Avaga püramiidi kolmvaade ja isomeetria; Lõigatud püramiidi kolmvaade, tegelik lõikepind, isomeetria ja pinnalaotus; Objekti kolmvaade ja poolvaatlõige; Objekti kolmvaade, lõige ja kohtlõige; Põltiliide ja tükitabel; Suvila plaan, vaated ja lõige.			
Praktiline töö	iseseisvad praktilised tunnitööd: joonestada objekti varjatud kontuurid; leida etteantud objekti isomeetria sobivad vaated, joonestada ette antud objekti puuduvad vaated; konstrueerida lõige; eskiisida etteantud objekti kolmvaade ja lõige			
Hindamine	Eristav hindamine			
Hindekriteeriumid	Hinne „3“	Hinne „4“	Hinne „5“	
Praktiline töö Standardkiri; Kolmnurga ABC kolmvaade, isomeetria, tegelik suurus; Geomeetriliste kehade kolmvaade ja isomeetria; Avaga püramiidi kolmvaade ja isomeetria; Lõigatud püramiidi	Õpilane vormistab praktilise töö nõuetekohaselt. On saanud aru konstrueerimise põhimõtetest, kuid joonisel esineb konstruktiivseid vigu. Joonisel esinevad kujutised on mõõdetult ebatäpsed. Joonis ei ole esitatud piisavalt korrektselt, on määrdunud.	Õpilane vormistab praktilise töö nõuetekohaselt. On saanud aru konstrueerimise põhimõtetest, kuid joonisel esineb hooletusvigu. Joonisel olevad kujutised on mõõdetult täpsed. Joonis on esitatud korrektselt, ei ole määrdunud.	Õpilane vormistab praktilise töö nõuetekohaselt. On saanud aru konstrueerimise põhimõtetest ja joonisel ei esine hooletusvigu. Joonisel ei ole ebatäpsusi. Joonis on esitatud korrektselt, ei ole määrdunud.	

kolmvaade, tegelik lõikepind, isomeetria ja pinnalaotus; Objekti kolmvaade ja poolvaatlõige; Objekti kolmvaade, lõige ja kohtlõige; Pottliide ja tükitabel; Suvila plaan, vaated ja lõige			
Kokkuvõtva hinde kujunemine	Õpilane lahendab kõik praktilised tööd positiivsele hindele ning esitab kõik nõutud kodused praktilised tööd köidetuna kaante vahel.		
Oppematerjalid	• Tehnilise joonestamise erinevad õpikud, konspektid, internetimaterjalid • Asi. U. „Tehnilise joonestamise õpik“ Argo 2009, • Riives. J, Teaste. A, Mägi. R. „Tehniline joonis - õppeotstarbeline käsiraamat“ Tallinn. Valgus 1996 • Koloviski. A, Särak. J. „Insenerigraafika“ Tallinn 2006 • Tunniteemasid käsitlevad konspektid (õpetaja poolt koostatud konspekt erinevate joonestusõpikute ja netikonspektide põhjal) • Internetimaterjalid: • http://opetaja.edu.ee/tehnotiiger/joonestamine_opilase_raamat.pdf • http://www.e-uni.ee/kutsekeel/joonestamine/index.html		

Õppekava "750 kW ja suurema peamasinate efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik" moodulite rakenduskava

Sihtrühm	Kutsekeskhariduse laevamehaanika õppeliini õpilased		
Õppevorm	statsionaarne		
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht	Õpetajad
M-206	Automaatika alused III	3 EKAP 80 tundi	Aleksander Topper

Eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab automaatika põhimõisted, andurite ja regulaatorite tööpõhimõtted, mõistab negatiivse ja positiivse tagasiside olemust ning tagasiside mõju automaatikasüsteemi parameetritele ja stabiilsusele.

Õpingute käigus arendab õpilane füüsikaalaseid pädevusi ja rakendab tehnoloogiaid töösituatsioonides.

Nõuded mooduli alustamiseks: Puuduvad

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Õppemeetodid	Hindamismeetodid ja ülesanded	Mooduli teemad
1. Selgitab automaatreguleerimise ja -juhtimise põhimõtteid.	- kirjeldab automaatika põhimõisteid, juhtimise meetodeid - selgitab avatud ja suletud automaatikasüsteemide põhimõttelist erinevust	- Loeng - Praktilised ülesanded	Kirjalik töö	AUTOMAATIKA OLEMUS 30 tundi Automaatika põhimõisted, juhtimine ja automaatjuhtimine. Automaatkontroll, -reguleerimine, ja – kaitse. Negatiivne ja positiivne tagasiside. Regulaator ja reguleerimisobjekt. Avatud ja suletud juhtimissüsteemid
2. Loeb automaatkontrolli, -reguleerimise ja -juhtimise funktsionaalseid skeeme.	- kirjeldab automaatika funktsionaalskeemidel kasutatavad tingmärke ja lühendeid - defineerib avatud automaatika juhtimissüsteeme	- Loeng - Praktilised ülesanded	Kirjalik töö	AUTOMAATIKASÜSTEEMI ELEMENDID 34 tundi Andurid, nende mõiste, struktuur ja tundlikkus. Tajurite (reostaat-, tenso-, mahtuvus-, induktiiv-, pieso-, halli tajurid, fotoelektrilised tajurid) tööpõhimõtted. Võimendid. Automaatika funktsionaalskeemidel kasutatavad tingmärgid ja lühendid

3. Koostab automaatika lihtskeeme	- eristab andurite ja tajurite tööpõhimõtteid - mõtestab lahti lihtsamaid automaatikaseadmete skeeme	Praktilised ülesanded	Praktiline töö	AUTOMAATIKA LIHTSKEEMID 16 tundi
Iseseisev töö moodulis	Iseseisva töö maht sisaldub moodulis (10 tundi): Automaatikaelementide grupeerimine			
Praktiline töö	Lihtsa automaatikaskeemi stendil (töölaual) kokkupanek 8 tundi			
Hindamine	Mitteeristav hindamine			
<u>Kirjalik töö</u> Automaatika mõisted Automaatikasüsteemi elemendid	- kirjeldab automaatika põhimõisteid, juhtimise meetodeid - selgitab avatud ja suletud automaatikasüsteemide põhimõttelist erinevust - kirjeldab automaatika funktsionaalskeemidel kasutatavad tingmärke ja lühendeid - defineerib avatud automaatika juhtimissüsteeme			
<u>Praktiline töö</u> Automaatikastendi kokkupanek	- eristab andurite ja tajurite tööpõhimõtteid - mõtestab lahti lihtsamaid automaatikaseadmete skeeme			
Kokkuvõtva hinde kujunemine	Kirjalikud tööd on sooritatud vastavalt nõuetele ning iseseisvalt on kokku pandud töötav lihtne automaatikaskeem			
Oppematerjalid	Loengumaterjalid, automaatika aluste konspektid internetist			

Õppekava "750 kW ja suurema peamasinat efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik" moodulite rakenduskava

Sihtrühm	Kutsekeskhariduse laevamehaanika õppeliini õpilased			
Õppevorm	statsionaarne			
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht	Õpetajad	
M-77	Masinaruumi ressursside juhtimine ja STCW konventsiooni 2010 (Manila) täiendused	1 EKAP 26 tundi	kursus	
Eesmärk: Õpetusega taotletakse, et kursuse käigus õpilane täiendab juhtimise- ja meeskonnatöö alaseid teadmisi ja oskusi laeva, meeskonna, reisijate ja kauba ohutuse ning keskkonna kaitse tagamiseks kooskõlas STCW konventsiooni nõuetega ning vastavalt STCW koodeksi jaotise A-III/1 nõuetele koos STCW konventsiooni 2010 (Manila) täiendustega. Õppimise käigus arendab õpilane meeskonnatöö oskust ning suhtlus- ja tegevuspädevust, samuti täienevad erialased teadmised.				
Nõuded mooduli alustamiseks: • Läbitud moodulid: Psühholoogia III (M-2); Inglise keel, laevamehaanik III (M-49); Vahiteenistus masinaruumis (M-36); Simulaatortreening, Laevamehaanik (M-45); Meresõidupraktika, laevamehaanik III (M-51).				
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Õppemeetodid	Hindamismeetodid ja ülesanded	Mooduli teemad
• Tutvustab rahvusvaheliste merekonventsioonide soovitusi ja seoseid siseriiklike õigusaktidega	• Võrdleb rahvusvaheliste konventsioonide ja siseriiklike õigusaktide nõudeid	• Interaktiivne loeng	• Suuline vastus	RAHVUSVAHELISTE MEREKONVENTSIOONIDE SOOVITUSED JA SEOSED SISERIIKLIKE ÕIGUSAKTIDEGA 2 tund MLC. STCW. COLREG
• Analüüsib inimvõime piire, hoiakuid, olukorrateadlikkust ja kultuuriteadlikkust laevatöodes	• Nimetab inimese mälu funktsioone • Analüüsib väsimuse põhjuseid ja võimalikke tagajärgi • Selgitab inimese hoiakuid ja tegureid, mis mõjutavad situatsiooniteadlikkust • Kirjeldab erinevate kultuuride mõju	• Loeng • Slaidide esitus	• Suuline vastus	INIMVÕIMEKUS 4 tundi Inimvõime piirid. Hoiakud. Olukorrateadlikkus. Kultuuriteadlikkus.

	inimese käitumisele			
• Selgitab sidepidamise tähtsust ning enesekehtestamise vajadust ja situatsiooniteadlikkuse saavutamist	• Selgitab sidepidamise põhimõtteid • Edastab teavet vahi üleandmisel • Kirjeldab sidepidamist sillaga • Mõistab enesekehtestamise võimalusi • Iseloomustab ohule reageerimise võimalusi	• Loeng • Slaidide esitlus	• Suuline vastus	SIDE JA SUHTLEMINE 4 tundi Sidepidamise põhimõtted. Teabe edastamine vahi üleandmisel. Side sillaga. Autoriteet ja enesekehtestamine. Ohtudele reageerimine
• Iseloomustab meeskonnaliikmete valmisolekut töökohustuste täitmiseks	• Selgitab laevas ette tulevate juhtimisprobleemide lahendamise strateegiat • Jaotab masinameeskonna töökoormusi • Kirjeldab meeskonna valmisoleku taset	• Loeng • Slaidide esitlus	• Suuline vastus	MEESKONNATÖÖ 4 tundi Lühiajaline strateegia. Töökoormus. Inimene ja automaatika. Meeskonna seisund.
• Tunneb juhtimise ja ressursihaldamise põhimõtteid	• Kirjeldab laeva personali juhtimist ja väljaõpet • Selgitab masinaruumi tööülesannete ja töökoormuse jaotust, aja ja ressursipiiranguid • Selgitab otsuste tegemise põhimõtteid • Kavandab silla ja masinaruumi koostööd	• Loeng • Slaidide esitlus	• Suuline vastus	JUHTIMINE JA RESSURSIDE HALDAMINE 4 tundi Tõrgete juhtimine. Juhtimisstiil. Otsuste tegemine. Masinaruumi ressursside haldamine. Koostöö silla ja masinaruumi vahel.
• Kirjeldab juhtimismeetodeid kriisiolukorras	• Iseloomustab meeskonna juhtimise põhimõtteid kriisiolukorras • Selgitab reisijate juhtimist kriisiolukorras	• Loeng • Slaidide esitlus	• Suuline vastus	KRIISID 3 tundi Kriisi ohjamine. Rahvamasside juhtimine. Juhtumi kriitiline hindamine
Iseseisev töö	Iseseisva töö maht sisaldub moodulis (2 tundi): • Tutvub rahvusvaheliste MLC, STCW, COLREG – 72 konventsioonidega			
Hindamine	Mitteeristav hindamine			
Hindekriteeriumid	Suuliste vastustega hinnatakse, kuidas õpilane: 1. Võrdleb rahvusvaheliste konventsioonide ja siseriiklike õigusaktide nõudeid			

Suuline vastus	2. Nimetab inimese mälu funktsioone 3. Analüüsib väsimuse põhjuseid ja võimalikke tagajärgi 4. Selgitab inimese hoiakuid ja tegureid, mis mõjutavad situatsiooniteadlikkust 5. Kirjeldab erinevate kultuuride mõju inimese käitumisele 6. Selgitab sidepidamise põhimõtteid 7. Edastab teavet vahi üleandmisel 8. Kirjeldab sidepidamist sillaga 9. Mõistab enesekehtestamise võimalusi 10. Iseloomustab ohule reageerimise võimalusi 11. Selgitab laevas ette tulevate juhtimisprobleemide lahendamise strateegiat 12. Jaotab masinameeskonna töökoormusi 13. Kirjeldab meeskonna valmisoleku taset 14. Kirjeldab laeva personali juhtimist ja väljaõpet 15. Selgitab masinaruumi tööülesannete ja töökoormuse jaotust, aja ja ressursipiiranguid 16. Selgitab otsuste tegemise põhimõtteid 17. Kavandab silla ja masinaruumi koostööd 18. Iseloomustab meeskonna juhtimise põhimõtteid kriisiolukorras 19. 20. Selgitab reisijate juhtimist kriisiolukorras
Kokkuvõtva hinde kujunemine	Hinne kujuneb suuliste vastuste ja praktiliste tööde sooritamise alusel, kursuse lõppedes väljastatakse õpilasele Oxford Aviation Academy MCRM (Maritime Crew Resource management) tunnistus.
Õppematerjalid	• Loengukonspekt MLC. COLREG. STCW koodeks

Õppekava "750 kW ja suurema peamasinat efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik" moodulite rakenduskava

Sihtrühm	Kutsekeskhariduse laevamehaanika õppeliini õpilased			
Õppevorm	statsionaarne			
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht	Õpetajad	
M-78	Kõrgepingeseadmed laevas	1 EKAP 26 tundi	kursus	
Eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab baas- ja laiendatud teadmised kõrgepingesüsteemidest, süsteemiga seotud normdokumentidest, kasutusohutusest, kaitsest, hooldusest ja rikete tuvastamisest erinevatel merenduses kasutatavatel kõrgepingeseadmetel.				
Nõuded mooduli alustamiseks: • Läbitud moodulid: Elektritehnika (M-33) ja Laeva elektriseadmed (M-34)				
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Õppemeetodid	Hindamismeetodid ja ülesanded	Mooduli teemad
1. Selgitab üldist elektriteooriat, mahtuvuse mõju ja induktiivsust vahelduv- ja alalisvoolu ringides, elektriõhtude liike ja kaitset lühiühenduste eest – liigvoolu, ülekuumenemist ja mehaanilisi kahjustusi	- Nimetab elektri põhilisi mõõtühikuid - Iseloomustab elektrienergia tüüpilisi kasutusvaldkondi laevas - Selgitab elektriga seotud ohtusid - Kirjeldab elektrikaitsemeetodeid ja erinõudeid kõrgepingele	- Interaktiivne loeng - Konkreetselt laeva elektrivarustuse üldskeemiga tutvumine	Suulistele küsimustele vastamine	KÕRGEPIINGE PÕHIALUSED 7 tundi Elektri põhialused. Elektrienergia kasutamine. Elektriga seotud ohud. Sissejuhatus elektrikaitse
2. Kirjeldab elektri tootmist laevas, kõrgepinge kasutamise eeliseid ja ohte, võrgu lahtiühendamise	- Selgitab laeva elektrijaama kontrollimist - Tutvustab laeva elektrienergia jaotusskeeme - Kirjeldab maandusriikete	- Interaktiivne loeng - Elektriskeemidega tutvustamine	- Suulistele küsimustele vastamine - Laeva elektrivarustuse üldskeemi tutvustamine	LAEVADE ELEKTRIVÕRGUD 5 tundi Elektrienergia tootmine. Elektrienergia jaotamine. Laevade elektrisüsteemide maandamine

strateegiaid rikke korral ning maandusvea kõrvaldamist.	tuvastamist laeva kõrgepingeseadmetes			
3. Tutvustab kõrgepingeseadmete ohutu töö tagamise protseduure, kõrgepingeseadmete kontrollimist, peamisi rikete tuvastamise tehnikai	• Valib ja tutvustab etteantud rikke avastamiseks kasutatavaid tehnikaid ja tööriistu	• Interaktiivne loeng • Praktiline tutvumine kõrgepingeseadmetega	• Suuliste küsimustele vastamine	KÕRGEPINGE SEADMED JA KONTROLLIMINE 6 tundi Kõrgepingesüsteemid ja – seadmed. Kõrgepingeseadmete kasutusohutus. Rikke tuvastamine kõrgepingesüsteemis
4. Selgitab kõrgepingest tulenevaid ohtusid inimestele ja seadmetele, võimalikke rikkeid ja süsteemi kaitsmist kõrgepingeseadme rikke korral, rakendatavad meetmeid, volitatud isiku kohustusi kõrgepinge ohutul haldamisel	• Loetleb kõrgepingest tulenevaid ohtusid inimestele ja seadmetele • Tutvustab volitatud isiku kohustusi kõrgepinge ohutul haldamisel	• Tutvustav loeng • Tutvumine kõrgepinge haldamisega seotud dokumentidega	• Suuliste küsimustele vastamine	KÕRGEPINGE HALDAMINE LAEVADEL 8 tundi Terminoloogia. Süsteemi kaitse. Ohutu juhtimine.
Iseseisev töö moodulis	Iseseisva töö maht sisaldub moodulis (2 tundi): • Tutvumine elektriskeemidega			
Praktiline töö	Tutvumine laeva elektriskeemidega, kõrgepingeseadmetega ja kõrgepinge haldamisega seotud dokumentidega			
Hindamine	Mitteeristav hindamine			
Hindekriteeriumid	Suuliste vastustega hinnatakse, kuidas õpilane:			

Suuline vastus	• Nimetab elektri põhilisi mõõtühikuid • Iseloomustab elektrienergia tüüpilisi kasutusvaldkondi laevas • Selgitab elektriga seotud ohtusid • Kirjeldab elektrikaitsemeetodeid ja erinõudeid kõrgepingele • Selgitab laeva elektrijaama kontrollimist • Tutvustab laeva elektrienergia jaotuskeeme • Kirjeldab maandusriikete tuvastamist laeva kõrgepingeseadmetes • Valib ja tutvustab etteantud rikke avastamiseks kasutatavaid tehnikaid ja tööriistu • Loetleb kõrgepingest tulenevaid ohtusid inimestele ja seadmetele • Tutvustab volitatud isiku kohustusi kõrgepinge ohutul haldamisel
Kokkuvõtva hinde kujunemine	Hinne kujuneb küsitluste ja praktiliste tööde ning kokkuvõtliku testi tulemusel. Kursuse lõppedes väljastatakse õpilasele tunnistus kursuse eduka läbimise kohta
Õppematerjalid	• Loengukonspekt • STCW koodeks • Tobias, A. (2010). Laeva elektrimasinad. Tallinn: EMA • Tobias, A.(2004). Laeva elektriseadmed. Tallinn: EMA • Lehtla, T. (2003). Jõuelektroonika ja elektriajamid. Tallinn : TTÜ

ÜLDÕPINGUD

Õppekava "750kW ja suurema peamasinate efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik" moodulite rakenduskava

Sihtrühm	Kutsekeskhariduse laevamehaanika õppeliini õpilased			
Õppevorm	statsionaarne			
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht	Õpetajad	
M-101	Keel ja kirjandus	6 EKAP 160 tundi	Külli Loopmann	
Eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane mõistab loetud tekste ning väljendab ennast õppekeeles selgelt ja arusaadavalt nii suuliselt kui ka kirjalikult. Õpingute käigus arendab õpilane suhtluspädevust ning õpipädevust.				
Nõuded mooduli alustamiseks: Puuduvad				
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Õppemeetodid	Hindamismeetodid ja ülesanded	Mooduli teemad
1. Väljendub selgelt, eesmärgipäraselt ja üldkirjakeele normidele vastavalt nii suuliselt kui ka kirjalikus suhtluses	- Kõneleb arusaadavalt, valib sobiva sõnakasutuse vastavalt suhtlussituatsioonile - Koostab ja vormistab teksti vastavalt juhendile, järgides kirjutamisel õigekirjareegleid	- Tekstide koostamine suuliselt ja kirjalikult, võrdlemine, analüüs - Rollimäng - Töö õpiku ja teatmeteostega - Õigekirjaharjutused - Ametikirjade koostamine - Õpimapi täitmine	- Esitlus - Kirjalik töö	Kõne, ettekanne, kirjeldus, intervjuu (2 t) Õigekirjareeglid (2 t) Teatmeteoste kasutamine (2 t) Ametikiri (2 t)
2. Arutleb loetud, vaadatud või kuulatud teksti põhjal teemakohaselt ja	- Selgitab ja kasutab teksti analüüsimiseks tarvilikke põhimõisteid - Tutvustab loetud kirjandusteose	- Funktsionaalne lugemine - Mõistekaardi koostamine - Tekstide võrdlemine	- Teksti analüüs - Esitlus - Essee	Tekstiliigid (meedia, reklaam, tarbekirjad, teadustekstid, ilukirjandus) (4 t) Ilukirjanduse liigid ja ajalooline kujunemine (2 t)

põhjendatult	autorit, kirjeldab tegevusaega ja – kohta ning olulisi sündmusi, toob välja tähtsamad probleemid ning annab neile hinnangu	ja analüüs • Loeng • Ajurünnak • Loovharjutus • Paaris- ja rühmatöö • Õpimapi täitmine		Ilukirjanduse olemus ja kujundlikkus (4 t) Eesti ja maailmakirjandus, tähtsamad esindajad (20 t) Kunstiliikide erinevus ja omavahelised seosed (4 t) Ilukirjandusliku teose analüüs (30 t)
3. Koostab eri liike tekste, kasutades alustekstidena nii teabe- ja ilukirjandus-tekste kui ka teisi allikaid neid kriitiliselt hinnates	• Koostab ja vormistab teksti vastavalt juhendile, järgides kirjutamisel õigekirjareegleid • Kasutab erinevatest infoallikatest saadud teavet enda loodud tekstides ja igapäevaelus, põhjendab infoallika valikut • Koostab kirjelduse, essee, retsensiooni, artikli analüüsi	• Tekstide võrdlemine ja analüüs • Kommenteeriv lugemine • Loovharjutus • Teatmeteoste kasutamine • Mõistekaardi koostamine • Erinevate tekstide loomine • Õpimapi täitmine	• Kirjalik töö • Teksti analüüs • Esitlus • Essee	Keel suhtlusvahendina (2t) Oskuskeel, tarbetekstid (4t) Sõnavara rikastamise vahendid (4t) Funktsionaalne lugemine ja kirjutamine (materjali kogumine, süstematiseerimine, sidusus) (10t) Ilukirjanduslike tekstide stiililised iseärasused, suhestumine lugejaga, kirjandusteose analüüs (60t)
4. Loeb ja mõistab sidumata tekste (tabel, graafik, diagramm), hindab neis esitatud infot, teeb järeldusi ja loob uusi seoseid	• Leiab sidumata tekstist vajaliku info ja kasutab saadud teavet eesmärgipäraselt suulises esinemises või enda loodud tekstides • Koostab etteantud faktide põhjal tabeli või diagrammi • Analüüsib tabelites, diagrammides esitatud teavet, teeb sellest kokkuvõtte	• Erinevate meediakanalite kasutamine infootsingutes • Praktiline harjutus • Suuline ettekanne • Kirjalik lühikokkuvõtte • Õpimapi täitmine	• Kirjalik töö	Infootsing erinevatest allikatest (4t) Info edasiandmine graafilisel teel ja selle mõtestamine (2t) Erialaste jooniste lahtimõtestamine, sõnastamine (2t)
5. Väärtustab lugemist, suhestab loetut iseendaga ja tänapäeva	• Põhjendab oma lugemiseelistusi ja –kogemusi • Sõnastab oma arvamuse loetu	• Teose lugemine • Teksti analüüs	• Essee	

elunähtustega, oma kodukohaga	kohta, põhjendab seda			
6. Tõlgendab ja analüüsib kirjandusteost, seostab seda ajastu ühiskondlike ja kultuuriliste sündmustega	• Arutleb teose probleemide ja väärtushinnangute üle, toob sobivaid näiteid nii tekstist kui ka oma elust • Avaldab ja põhjendab oma arvamust, kasutab oma näidete kinnitamiseks tekstinäiteid ja tsitaate	• Teose lugemine • Teksti analüüs	• Essee	
Iseseisev töö moodulis	Iseseisva töö maht sisaldub moodulis (24 tundi): • Ilukirjanduslike teoste lugemine • Meediatekstide jälgimine • Essee loetud teose kohta • Õigekirjareeglite kordamine			
Praktiline töö	Erinevate tarbetekstide koostamine, tekstide analüüs			
Hindamine	Eristav hindamine			
Hindekriteeriumid	Hinne „3“	Hinne „4“	Hinne „5“	
<u>Kirjalik õigekeelsustöö</u> Ortograafia Kokku- lahkukirjutamine Algustähe ortograafia Kirjavahemärgid Ühildumid Lauseehitus ja sõnavalik	Õpilane sooritab kirjalikud tööd vastavalt reeglitele 50% ulatuses Õpilane paigutab tööd õpimappi	Õpilane sooritab kirjalikud tööd vastavalt reeglitele 75% ulatuses Õpilane paigutab tööd õpimappi	Õpilane sooritab kirjalikud tööd vastavalt reeglitele, lubatud 1 – 2 eksimust Õpilane paigutab tööd õpimappi	

<u>Tarbekirjad</u> Avaldus Volikiri Esildis Seletuskiri Protokoll	Õpilane koostab ,vormistab, paigutab õpimappi 2 tarbekirja, milles ei esine üle kolme vea	Õpilane koostab , vormistab, paigutab õpimappi 2 tarbekirja, milles ei esine õigekirjavigu, kuid on eksitud paigutuse suhtes	Õpilane koostab, vormistab ja paigutab õpimappi 2 õigekirjavigadeta korrektselt vormistatud tarbekirja
<u>Erinevat liiki tekstide koostamine</u> Kirjalik kokkuvõtte tabelis või diagrammis kujutatud materjali kohta Lühikokkuvõtte erialasest tekstist, kasutades teatmeteoseid Sündmuse kirjeldus vaatluse põhjal	Õpilane koostab ja paigutab õpimappi kokkuvõtte tabelis (diagrammis) antud informatsioonist, erialasest artiklist, koostab vaatluse põhjal kirjelduse, andes edasi kõige olulisema. Töös võib esineda õigekirja- ja stiilivigu.	Õpilane koostab ja paigutab õpimappi kokkuvõtte tabelis (diagrammis) antud informatsioonist, erialasest artiklist, koostab vaatluse põhjal kirjelduse, eristades tähtsamat ja vähemtähtsamat informatsiooni, järgides stiilinõudeid ja olulisemaid õigekirjareegleid.	Õpilane koostab ja paigutab õpimappi kokkuvõtte tabelis (diagrammis) antud informatsioonist, erialasest artiklist, koostab vaatluse põhjal kirjelduse, eristades tähtsamat ja vähemtähtsamat informatsiooni, järgides stiilinõudeid ja kõiki õigekirjareegleid , vormistab töö korrektselt
<u>Essee</u> Loetud teose analüüs Ühiskondlik-poliitiline temaatika Eetika Isiksuse areng, seda mõjutavad tegurid	Õpilane kirjutab etteantud teemal mõtteliselt seotud teksti, järgib kirjaliku töö ülesehitusreegleid, sõnastab peamõtte, püüdes seda tõestada. Järgib olulisemaid õigekirjareegleid. Õpilane paigutab tööd õpimappi.	Õpilane kirjutab etteantud teemal mõtteliselt seotud teksti, järgib kirjaliku töö ülesehitusreegleid, sõnastab teemas sisalduvad probleemid, analüüsib neid ja lähtuvalt analüüsist jõuab peamõtteni. Kasutab töös erinevaid näiteid, tsitaate. Järgib olulisemaid õigekirjareegleid, oskab oma teksti kontrollimisel kasutada sõnastikke. Õpilane paigutab tööd õpimappi.	Õpilane kirjutab etteantud teemal mõtteliselt seotud teksti, järgib kirjaliku töö ülesehitusreegleid, sõnastab teemas sisalduvad probleemid, analüüsib neid ja lähtuvalt analüüsist jõuab peamõtteni. Kasutab töös erinevaid näiteid, tsitaate. Ei eksi õigekirjareeglite vastu, oskab oma teksti kontrollimisel kasutada sõnastikke. Moodustab korrektseid lauseid, kasutab erinevaid stiilivõtteid ja rikkalikku sõnavara. Jõuab isikupäraste järeldusteni, ei kasuta stampväljendeid. Õpilane paigutab tööd õpimappi.

Suuline ettekanne Teksti analüüs, esitlus	Õpilane tutvustab loetud teksti etteantud küsimuste põhjal, sõnastab temaatika, toob välja olulisemad probleemid.	Õpilane tutvustab loetud teksti etteantud küsimuste põhjal, sõnastab temaatika, toob välja olulisemad probleemid, võrdleb neid, iseloomustab tegelasi. Annab teosele hinnangu ja põhjendab seda.	Õpilane tutvustab loetud teksti etteantud küsimuste põhjal, sõnastab temaatika, toob välja olulisemad probleemid, võrdleb neid, iseloomustab tegelasi. Annab teosele hinnangu ja põhjendab seda, leiab oma seisukohtade tõestuseks loetust tsitaate. Esineb selgelt, loogiliselt. Vastab täiendavatele küsimustele.
Kokkuvõtva hinde kujunemine	Kokkuvõttev hinne kujuneb õpiväljundite hinnete põhjal, eelduseks on, et õpilane on kõikides väljundites ületanud lävendi taseme ja kirjalikud tööd on koondatud õpimappi		
Oppematerjalid	• Nahkur, A. 2005. Kirjandus antiigist renessansini. Gümnaasiumiõpik. Tln (CD I; II; töövihik) • Nahkur, A. 2007. Kirjandus realismist postmodernismini. Gümnaasiumiõpik. Tln (CDI; II; töövihik) • Nahkur, A. 2009. Antiigist postmodernismini. Gümnaasiumi lugemik. Tln 2009 • Ennus K. jt, 2003. XX sajandi kirjanikke. Tln • Nootre, S. 2004. Kirjanduse kõnetus. Gümnaasiumiõpik. Tln • Talvet, J. 1999. Maailmakirjandus I, II. Tln • Talvet, J. 1993. Maailmakirjanduse lugemik. Tln • Annus, E. jt, 2006. Uuem eesti kirjandus. Tln • Riismaa, P jt, 2002. Eelmise sajandi eesti kirjandus. Tln • Hennoste, M. 1988. Eesti kirjandus tekstides I, II Tln • Hennoste, M. 1993. Kirjanduse lugemik. Tln • Hennoste, M. 1995 Tekstiõpetuse õpik (Töövihik). Tln • Kilgi, A. 2004. Keeleviit. Kutseõppeasutuse eesti keele õpik (Töövihik I, II). Tln • Teatmeteosed (sõnastikud, leksikonid); • Jaotusmaterjalid, testid, kontrolltööd; • Meedia- ja tarbetekstid; • Raadio- ja telesaated, elektroonilised materjalid; • Ilukirjanduslikud tekstid ja tervikteosed		

Õppekava "750kW ja suurema peamasinate efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik" moodulite rakenduskava

Sihtrühm	Kutsekeskhariduse laevamehaanika õppeliini õpilased		
Õppevorm	statsionaarne		
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht	Õpetajad
M-102	Võõrkeel: inglise keel	4,5 EKAP 120 tundi	Katrin Sune, Gertrud Kasemaa

Eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane suhtleb õpitavas võõrkeeles argisuhtluses nii kõnes kui kirjas iseseisva keeekasutajana. Õppimise käigus arendab õpilane suhtluspädevust ja iseseisvat kirjalikku ja suulist keeekasutust arvestades suhtlusolukordi ja -partnereid.

Nõuded mooduli alustamiseks: Puuduvad

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Õppemeetodid	Hindamismeetodid ja ülesanded	Mooduli teemad
1. Suhtleb õpitavas võõrkeeles argisuhtluses nii kõnes kui kirjas iseseisva keeekasutajana; esitab ja kaitseb erinevates mõttevahetustes, suhtlussituatsioonides oma seisukohti	- Kasutab iseseisvalt võõrkeelset põhisoavara ja tutavas olukorras grammatiliselt üsna õiget keelt - Esitab ja põhjendab lühidalt oma seisukohti erinevates mõttevahetustes - Väljendab end/suhtleb õpitava keele erinevate osaoskuste kaudu (loeb, kuulab, räägib, kirjutab B1 tasemel)	- loeng - mõttega lugemine ja jutustamine - diskussioon - dialog - slaidi esitus - ideekaart	- mõttega jutustamine - dialogis või diskussioonis osalemine - kirjeldus või tutvustus - lugemis-, kuulamis- ja keelestruktuuride ülesanded	KEELETEHNOLOOGILISED RAKENDUSED IGAPÄEVAELUS 40 tundi asukoha kirjeldus; tunnete ja enesetunde kirjeldus; õnnetusjuhtumid ja õnnetuste ärahoidmine; toit ja toitumisharjumused; sport, transport; ajavormid; kaudne kõne; passiivi moodustamine; tingimuslaused; modaalverbid; eessõnad; artiklid; omadussõnade võrdlemine; gerundium ja infinitiiv

2. Kirjeldab võõrkeeles iseennast, oma võimeid ja huvisid, mõtteid, kavatsusi ja kogemusi seoses valitud erialaga	• Tutvustab vestluse käigus iseennast ja oma sõpra/eakaaslast • Koostab oma kooli (lühidelt) tutvustuse • Põhjustab kooli ja erialavalikut, hindab oma sobivust valitud erialal töötamiseks	• loeng • mõttega lugemine ja jutustamine • diskussioon • dialoog • slaidi esitus • ideekaart	• sõnavara test • mõttega jutustamine • dialoogis osalemine • kirjeldust või tutvustust • lugemis – ja kuulamisülesanded	MINA JA KESKKOND 20 tundi mina ja eakaaslaste; kooli tutvustus; erinevad erialad; oma erialavaliku põhjustamine ja valitud eriala tutvustamine; võimed, huvid ja eelnevad kogemused seoses valitud erialaga
3. Kasutab võõrkeeles arendamiseks endale sobivaid võõrkeeles õppimise strateegiaid ja teabeallikaid, seostab võõrkeelesõpet elukestva õppega	• Hindab oma võõrkeelesõpetamise taset • Põhjustab võõrkeelesõpetamise vajalikkust, loob seoseid eriala ja elukestva õppega • Eristab võõrkeelseid teabeallikaid info otsimiseks, kasutab neid ja hindab nende usaldusväärsust	• Diskussioon • Erinevate sõnaraamatute ja seletavate sõnaraamatutega tutvumine ja nende kasutamine	• Essee	VÕÕRKEELESÕPETAMISE ARENDAMISE STRATEEGIAID 20 tundi
4. Mõistab Eesti ja teiste rahvaste elukeskkonda ja kultuuri ning arvestab nendega võõrkeeles suhtlemisel	• Kirjeldab oma kasutatavaid suhtluskeskkondi (nende eeliseid, puudusi ja ohte) ja suhtlemist nendes keskkondades • Võrdleb sihtkeele / emakeele* maa (de) ja Eesti elukeskkonda, kultuuritraditsioone ja –norme • Arvestab sihtkeele kõneleja kultuurilise eripäraga • Tutvustab (oma eakaaslastele välismaal) Eestit ja soovib külastada mõnda sihtkohta	• loeng • mõttega lugemine ja jutustamine • diskussioon • rollimäng • dialoog • slaidi esitus • ideekaart	• sõnavara test • mõttega jutustamine • dialoogis või vestluses osalemine • kirjeldust või tutvustust • lugemis – ja kuulamisülesanded	MINA JA MAAILM 28 tundi erinevad suhtluskeskkonnad (suhtlemine olukeskkonnas, internet, mobiiltelefon); Eesti riikluse, geograafilise asendi, looduse, kliima, tehnikasaavutuste, vaatamisväärsuste ja kultuuritraditsioonide nimetamine ja kirjeldamine; erinevate riikide Eesti riikluse, geograafilise asendi, looduse, kliima, tehnikasaavutuste, vaatamisväärsuste ja kultuuritraditsioonide nimetamine ja kirjeldamine; oma rahva ja kultuuri võrdlemine sihtkeelt kõneleva rahva ja kultuuriga; Eesti tutvustamine eakaaslastele välismaal;

5. On teadlik edasiõppimise ja tööturul kandideerimise rahvusvahelistest võimalustest; koostab tööleasumiseks vajalikud võõrkeelsed taotlusdokumendid	• Kirjeldab võõrkeeles oma tööpraktikat ja analüüsib oma osalemist selles • Tutvustab õpitavas võõrkeeles oma eriala hetkeseisu tööturul ja edasiõppimise võimalusi • Koostab võõrkeeles töökohale/praktikakohale kandideerimise avalduse, CV/Europassi, arvestab sihtmaa eripäraga • Sooritab näidistööintervjuu	• loeng • mõttega lugemine ja jutustamine • diskussioon • rollimäng • dialoog • slaidi esitus • ideekaart	• mõttega jutustamine • dialoogis või diskussioonis osalemine • kirjeldus või tutvustus • lugemis – ja kuulumisülesanded	HARIDUS JA TÖÖ 12 tundi Praktika läbimine; mina õppijana; mina tööturul; tööintervjuu koostamine; elukestev õpe
Iseseisev töö moodulis	Iseseisva töö maht sisaldub moodulis (20 tundi): • Essee (Multikultuursus töökeskkonnas) • CV koostamine (Töökohale kandideerimine) • Mitteametliku kirja kirjutamine • Ametliku kirja kirjutamine • Lühijutu kirjutamine			
Praktiline töö	Kõigi käsitletavate teemade juures toimub keele praktiline kasutamine			
Hindamine	Eristav hindamine			
Hindekriteeriumid	Hinne „3“	Hinne “4”	Hinne “5”	
Mõttega jutustamine Võimed, huvid ja eelnevad kogemused seoses valitud erialaga Erinevad suhtluskeskkonnad (suhtlemine olmekeskkonnas, internetis,	Õpilane toob välja olulisemad seisukohad, kuid vastused ei ole soravad ja esinevad grammatilised vead	Õpilase vastused on soravad, kuid esinevad mõned grammatilised vead	Õpilase vastused on veatud, väga hea hääldusega ja grammatilisi vigu ei esine	

mobiiltelefonis) Õnnetusjuhtumid ja õnnetuste ärahoidmine Transport			
<u>Vestluses/ diskussioonis osalemine või dialoogi esitamine</u> Mina ja eakaaslased Toit ja toitumisharjumused Oma rahva ja kultuuri võrdlemine sihtkeelt kõneleva rahva ja kultuuriga Mina õppijana Tööintervjuu koostamine Sport	Õpilane toob välja olulisemad seisukohad, kuid vastused ei ole soravad ja esinevad grammatilised vead	Õpilase vastused on soravad, kuid esinevad mõned grammatilised vead	Õpilase vastused on veatud, väga hea hääldusega ja grammatilisi vigu ei esine
<u>Essee, kirjeldus või tutvustus</u> Asukoha kirjeldus Enesetunde kirjeldus Kooli tutvustus Oma erialavaliku põhjendamine ja valitud eriala tutvustamine Eesti riikluse, geograafilise asendi, looduse, kliima,	Õpilane ei kasuta grammatiliselt õiget keelt ja ettenähtud sõnavara ei ole täielik	Õpilane valdab grammatiliselt õiget keelt ja sõnavara võrdlemisi ulatuslik	Õpilane kasutab grammatiliselt õiget keelt, valdab ettenähtud sõnavara täielikult

tehnikasaavutuste, vaatamisväärsuste ja kultuuritraditsioonide nimetamine ja kirjeldamine Erinevate riikide Eesti riikluse, geograafilise asendi, looduse, kliima, tehnikasaavutuste, vaatamisväärsuste ja kultuuritraditsioonide nimetamine ja kirjeldamine Eesti tutvustamine eakaaslasele välismaal Mina tööturul Multikultuursus töökeskkonnas			
Sõnavara test Erinevad erialad Suhtlemine olmekeskkonnas, internet, mobiiltelefon	Õpilane valdab põhilist osa ettenähtud sõnavarast	Õpilane valdab kogu ettenähtud sõnavara	Õpilane valdab kogu ettenähtud sõnavara
Ülesannete lahendamine Võimed, huvid ja eelnevad kogemused seoses valitud erialaga Erinevad suhtluskeskkonnad	Õpilane kasutab grammatiliselt õiget keelt, kuid pikemate lausete üksikasjad ja väljendusviis jäävad ebaselgeks.	Õpilane kasutab grammatiliselt õiget keelt, aga esinevad üksikud vead.	Õpilane kasutab grammatiliselt õiget keelt. Ette tulnud üksikuid vigu suudab ise märgata ja parandada.

Elukestev õpe			
<u>Keelestruktuuride ülesanded</u> Ajavormid Kaudne kõne Passiiv Tingimuslaused Modaalverbid Eessõnad Artiklid, omadussõnad Gerundium ja infinitiiv	Õpilane kasutab lihtsamate tekstide puhul grammatiliselt õiget keelt, kuid pikemate tekstide puhul esinevad vead	Õpilane kasutab grammatiliselt õiget keelt pikemate ja keerulisemata keelestruktuuridega lausete puhul.	Õpilane väljendab ennast pikemate ja keerulisemate keelestruktuuridega lausetega.
Kokkuvõtva hinde kujunemine	Kokkuvõttev hinne kujuneb iga üksiku teema ja/või alateema hindamise tulemusena		
Oppematerjalid	• Evans, V., Dooley, J. 2002. Enterprise coursebook 4 • Jaotusmaterjal		

Õppekava "750kW ja suurema peamasinate efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik" moodulite rakenduskava

Sihtrühm	Kutsekeskhariduse laevamehaanika õppeliini õpilased		
Õppevorm	statsionaarne		
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
M-103	Võõrkeel: vene keel	3 EKAP 80 tundi	Julija Smirnova

Eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane suhtleb õpitavas võõrkeeles argisuhtluses nii kõnes kui kirjas iseseisva keeikasutajana. Õppimise käigus arendab õpilane suhtluspädevust ja iseseisvat kirjalikku ja suulist keeikasutust arvestades suhtlusolukordi ja -partnereid.

Nõuded mooduli alustamiseks: Puuduvad

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Õppemeetodid	Hindamismeetodid ja ülesanded	Mooduli teemad
1. Suhtleb õpitavas võõrkeeles argisuhtluses nii kõnes kui kirjas iseseisva keeikasutajana; esitab ja kaitseb erinevates mõttevahetustes, suhtlussituatsioonides oma seisukohti	- Kasutab iseseisvalt võõrkeelset põhisojavara ja tuttavas olukorras grammatiliselt üsna õiget keelt - Esitab ja põhjendab lühidalt oma seisukohti erinevates mõttevahetustes	- loeng - mõttega lugemine ja jutustamine - diskussioon - dialog - slaidi esitus - ideekaart	- mõttega jutustamine - dialogis või diskussioonis osalemine - kirjeldus või tutvustus - lugemis-, kuulamis- ja keelestruktuuride ülesanded	KEELETEHNOLOOGILISED RAKENDUSED IGAPÄEVAELUS 10 tundi asukoha kirjeldus; tunnete ja enesetunde kirjeldus; õnnetusjuhtumid ja õnnetuste ärahoidmine; toit ja toitumisharjumused; sport, transport; ajavormid; kaudne kõne; lihtminevik; tingimuslaused; modaalverbid; eessõnad; artiklid; omadussõnade võrdlemine

2. Kirjeldab võõrkeeles iseennast, oma võimeid ja huvisid, mõtteid, kavatsusi ja kogemusi seoses valitud erialaga	• Tutvustab vestluse käigus iseennast ja oma sõpra/eakaaslast • Koostab oma kooli (lühhi) tutvustuse • Põhjendab kooli ja erialavalikut, hindab oma sobivust valitud erialal töötamiseks	• loeng • mõttega lugemine ja jutustamine • diskussioon • dialoog • slaidi esitlus • ideekaart	• sõnavara test • mõttega jutustamine • dialoogis osalemine • kirjeldust või tutvustus • lugemis – ja kuulamisülesanded	MINA JA KESKKOND 20 tundi mina ja eakaaslast; kooli tutvustus; erinevad erialad; oma erialavaliku põhjendamine ja valitud eriala tutvustamine; võimed, huvid ja eelnevad kogemused seoses valitud erialaga
3. Kasutab võõrkeeles arendamiseks endale sobivaid võõrkeeles õppimise strateegiaid ja teabeallikaid, seostab võõrkeeles õpet elukestva õppega	• Hindab oma võõrkeeles oskuse taset • Põhjendab võõrkeeles õppimise vajalikkust, loob seoseid eriala ja elukestva õppega • Eristab võõrkeelseid teabeallikaid info otsimiseks, kasutab neid ja hindab nende usaldusväärsust	• Diskussioon • Erinevate sõnaraamatute ja seletavate sõnaraamatutega tutvumine ja nende kasutamine	• Essee	VÕÕRKEELEOSKUSE ARENDAMISE STRATEEGIAID 18 tundi
4. Mõistab Eesti ja teiste rahvaste elukeskkonda ja kultuuri ning arvestab nendega võõrkeeles suhtlemisel	• Kirjeldab oma kasutatavaid suhtluskeskkondi (nende eeliseid, puudusi ja ohte) ja suhtlemist nendes keskkondades • Võrdleb sihtkeele / emakeele* maa (de) ja Eesti elukeskkonda, kultuuritraditsioone ja –norme • Arvestab sihtkeele kõneleja kultuurilise eripäraga • Tutvustab (oma eakaaslastele välismaal) Eestit ja soovib külastada mõnda sihtkohta	• loeng • mõttega lugemine ja jutustamine • diskussioon • rollimäng • dialoog • slaidi esitlus • ideekaart	• sõnavara test • mõttega jutustamine • dialoogis või vestluses osalemine • kirjeldust või tutvustus • lugemis – ja kuulamisülesanded	MINA JA MAAILM 20 tundi erinevad suhtluskeskkonnad (suhtlemine olmekeskkonnas, internet, mobiiltelefon); Eesti riikluse, geograafilise asendi, looduse, kliima, tehnikasaavutuste, vaatamisväärsuste ja kultuuritraditsioonide nimetamine ja kirjeldamine; erinevate riikide Eesti riikluse, geograafilise asendi, looduse, kliima, tehnikasaavutuste, vaatamisväärsuste ja kultuuritraditsioonide nimetamine ja kirjeldamine; oma rahva ja kultuuri võrdlemine sihtkeelt kõneleva rahva ja kultuuriga; Eesti tutvustamine eakaaslastele välismaal;

5. On teadlik edasiõppimise ja tööturul kandideerimise rahvusvahelistest võimalustest; koostab tööleasumiseks vajalikud võõrkeelsed taotlusdokumendid	• Kirjeldab võõrkeeles oma tööpraktikat ja analüüsib oma osalemist selles • Tutvustab õpitavas võõrkeeles oma eriala hetkeseisu tööturul ja edasiõppimise võimalusi • Koostab võõrkeeles töökohale/praktikakohale kandideerimise avalduse, CV, arvestab sihtmaa eripäraga • Sooritab näidistööintervjuu	• loeng • mõttega lugemine ja jutustamine • diskussioon • rollimäng • dialoog • slaidi esitus • ideekaart	• mõttega jutustamine • dialoogis või diskussioonis osalemine • kirjeldus või tutvustus • lugemis – ja kuulamisülesanded	HARIDUS JA TÖÖ 12 tundi Praktika läbimine; mina õppijana; mina tööturul; tööintervjuu koostamine; elukestev õpe
Iseseisev töö moodulis	Iseseisva töö maht sisaldub moodulis (12 tundi): • Iseseisva töö maht • Essee - Multikultuursus töökeskkonnas • CV koostamine • Mitteametliku kirja kirjutamine • Ametliku kirja kirjutamine			
Praktiline töö	Kõigi käsitletavate teemade juures toimub keele praktiline kasutamine			
Hindamine	Eristav hindamine			
Hindekriteeriumid	Hinne „3“	Hinne “4”	Hinne “5”	
<u>Mõttega jutustamine</u> Võimed, huvid ja eelnevad kogemused seoses valitud erialaga Erinevad suhtluskeskkonnad (suhtlemine olmekeskkonnas, internetis,	Õpilane toob välja olulisemad seisukohad, kuid vastused ei ole soravad ja esinevad grammatilised vead	Õpilase vastused on soravad, kuid esinevad mõned grammatilised vead	Õpilase vastused on veatud, väga hea hääldusega ja grammatilisi vigu ei esine	

mobiiltelefonis) Õnnetusjuhtumid ja õnnetuste ärahoidmine Transport			
<u>Vestluses/ diskussioonis osalemine või dialoogi esitamine</u> Mina ja eakaaslased Toit ja toitumisharjumused Oma rahva ja kultuuri võrdlemine sihtkeelt kõneleva rahva ja kultuuriga Mina õppijana Tööintervjuu koostamine Sport	Õpilane toob välja olulisemad seisukohad, kuid vastused ei ole soravad ja esinevad grammatilised vead	Õpilase vastused on soravad, kuid esinevad mõned grammatilised vead	Õpilase vastused on veatud, väga hea hääldusega ja grammatilisi vigu ei esine
<u>Essee, kirjeldus või tutvustus</u> Asukoha kirjeldus Enesetunde kirjeldus Kooli tutvustus Oma erialavaliku põhjendamine ja valitud eriala tutvustamine Eesti riikluse, geograafilise asendi, looduse, kliima,	Õpilane ei kasuta grammatiliselt õiget keelt ja ettenähtud sõnavara ei ole täielik	Õpilane valdab grammatiliselt õiget keelt ja sõnavara võrdlemisi ulatuslik	Õpilane kasutab grammatiliselt õiget keelt, valdab ettenähtud sõnavara täielikult

tehnikaavutuste, vaatamisväärsuste ja kultuuritraditsioonide nimetamine ja kirjeldamine Erinevate geograafilise asendi, looduse, kliima, tehnikaavutuste, vaatamisväärsuste ja kultuuritraditsioonide nimetamine ja kirjeldamine Eesti tutvustamine eakaaslasel välismaal Mina tööturul Multikultuursus töökeskkonnas			
Sõnavara test Erinevad erialad Suhtlemine olmekeskkonnas, internetis, mobiiltelefonis	Õpilane valdab põhilist osa ettenähtud sõnavarast	Õpilane valdab kogu ettenähtud sõnavara	Õpilane valdab kogu ettenähtud sõnavara
Ülesannete lahendamine Võimed, huvid ja eelnevad kogemused seoses valitud erialaga Erinevad suhtluskeskkonnad Elukestev õpe	Õpilane kasutab grammatiliselt õiget keelt, kuid pikemate lausete üksikasjad ja väljendusviis jäävad ebaselgeks.	Õpilane kasutab grammatiliselt õiget keelt, aga esinevad üksikud vead.	Õpilane kasutab grammatiliselt õiget keelt. Ette tulnud üksikuid vigu suudab ise märgata ja parandada.

<u>Keelestruktuuride ülesanded</u> Ajavormid Kaudne kõne Lihtminevik Tingimuslaused Modaalverbid Eessõnad Artiklid, omadussõnad	Õpilane kasutab lihtsamate tekstide puhul grammatiliselt õiget keelt, kuid pikemate tekstide puhul esinevad vead	Õpilane kasutab grammatiliselt õiget keelt pikemate ja keerulisemata keelestruktuuridega lausete puhul.	Õpilane väljendab ennast pikemate ja keerulisemate keelestruktuuridega lausetega.
Kokkuvõtva hinde kujunemine	Kokkuvõttev hinne kujuneb iga üksiku teema ja/või alateema hindamise tulemusena		
Oppematerjalid	• Jaotusmaterjal		

Õppekava "750kW ja suurema peamasinate efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik" moodulite rakenduskava

Sihtrühm	Kutsekeskhariduse laevamehaanika õppeliini õpilased		
Õppevorm	statsionaarne		
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht	Õpetajad
M-104	Matemaatika	5 EKAP 130 tundi	Reet Ronk

Eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane kasutab oma matemaatikateadmisi elus edukalt toimetulekuks
Õppimise käigus arendab õpilane õpipädevust.

Nõuded mooduli alustamiseks: Puuduvad

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Õppemeetodid	Hindamismeetodid ja ülesanded	Mooduli teemad
1. Kasutab õpitud matemaatikateadmisi ja -oskusi uutes situatsioonides ning eluliste ülesannete lahendamisel, analüüsid ja hinnates tulemuste tõepärasust	- Sõnastab ülesande mõtte, toob/kirjutab välja andmed, määrab otsitavad suurused toob/kirjutab välja vajalikud seosed ja valemid - Kirjeldab lahenduskäiku, vajadusel illustreerib seda joonisega/skeemiga, teostab vajalikud arvutused, vormistab lahenduskäigu, kontrollib lahenduskäigu õigsust - Teeb järeldusi tulemuse tõepärasuse kohta lähtuvalt igapäevaelust - Valib ja kasutab ülesannete	- Loeng - Ülesannete koostamine	- Kirjalik töö - Ülesannete koostamine	ARVUTAMINE 12 tundi ; tehted ratsionaalarvudega, ümardamine, arvu absoluutväärtus, tehted astmete ja juurtega, arvu kümne astmed, arvu standardkuju, arvutamine taskuarvutiga, ühend ja ühisosa. AVALDISED. VÕRRANDID JA VÕRRATUSED 24 tundi ; ratsionaalavaldiste lihtsustamine, võrre, valemite teisendamine, lineaarvõrrand, ruutvõrrand, biruutvõrrand, murdvõrrand, kahe tundmatuga lineaarvõrrandisüsteem, lineaar ja ruutvõrratus, lineaarvõrratuste süsteem, arvtelje erinevad piirkonnad. PLANIMEETRIA 12 tundi ; tasapinnaliste

	lahendamisel ülesande sisust lähtuvalt õigeid valemeid ja matemaatilisi sümbboleid • Teeb järeltulemuste tõepärasuse kohta lähtuvalt igapäevaelust			geomeetriliste kujundite (kolmnurk, ruut, ristkülik, romb, trapets, korrapärase kuusnurk, ring) elemendid, ümbermõõdud ja pindalad. STEREOMEETRIA 14 tundi; püstprisma, korrapärase püramiidi, silindri, koonuse ja kera elemendid, pindalad ja ruumala
2. Kasutab vajadusel erinevaid teabeallikaid ning saab aru erinevatest matemaatilise info esitamise viisidest	• Kasutab vajadusel õpetaja koostatud juhendmaterjale ja näpunäiteid ülesande õigeks lahendamiseks • Kasutab vajaliku teabe leidmiseks nii paber kandjal kui ka Internetis leiduvaid teabeallikaid • Leiab tekstist, tabelist, jooniselt, graafikult, diagrammilt vajaliku info • Koostab tabelleid, jooniseid, graafikuid ja diagramme õpitud materjali ulatuses	• Loeng	• Kirjalik töö • Iseseisev töö	TRIGONOMEETRIA 12 tundi; Phütagorase teoreem, teravnurga siinus, koosinus, tangens, täisnurkse ja isekülgse kolmnurga lahendamine. JOONED TASANDIL 14 tundi ; punkti asukoha määramine tasandil, lõigu pikkus, kahe punkti vaheline kaugus, vektori mõiste ja tähistamine, vektori pikkus, nullvektor, ühikvektor, vastandvektor, vektorite geomeetiline liitmine; sirge, parabooli ja ringjoone võrrand, sirge joonestamine võrrandi järgi.
3. Seostab matemaatikat teiste õppeainetega, kasutab nende õppimisel oma matemaatikaalaseid teadmisi ning oskusi	• Kasutab analoogiat objektidevaheliste seoste leidmiseks • Nimetab järguühikuid ja teisendab pikkus-, raskus-, pindala, ruumala, mahu, aja- ja rahaühikuid, arvutab protsente ja promille • Kasutab muutumist ja seoseid	• Loeng • Ülesannete koostamine	• Kirjalik töö • Ülesannete koostamine	PROTSENDID 8 tundi; osa ja tervik, protsent, promill. MÕÕTÜHIKUD 6 tundi ; mõõtühikute vahelised seosed ja teisendamine.

	käsitlevat matemaatikat, võrdleb erinevaid suurusi • Valib ja kasutab ülesannete lahendamisel ülesande sisust lähtuvalt õigeid valemeid ja matemaatilisi sümboloid			
4. Esitab oma matemaatilisi mõttekäike loogiliselt, väljendab oma mõtet selgelt ja täpselt nii suuliselt kui kirjalikult	• Kasutab analoogiat objektidevaheliste seoste leidmiseks • Kasutab loogikat etteantud probleemide lahendamisel ning eristab olulist ebaolulisest • Teab ja kasutab matemaatilise statistika ja tõenäosusteooria elemente • Teeb järeldusi tulemuse tõepärasuse kohta lähtuvalt igapäevaelust	• Loeng • Ülesannete koostamine	• Kirjalik töö • Rühmatöö • Ülesannete koostamine	TÕENÄOSUSTEooria JA STATISTIKA 14 tundi; tõenäosusteooria põhimõisted, sündmuse tõenäosus, tõenäosuse summa ja korrutis, kombinatoorika, statistika põhimõisted ja arvarakteristikud, statistiliste andmete kogumine, süstematiseerimine.
5. Kasutab matemaatika võimalusi enda ja teiste tegevuse tasuvuse ning jätkusuutlikkuse hindamisel	• Arvutab bruto- ja netopalka ning mitmesuguseid igapäevaeluga seotud tulusid ja kulusid ning teisendab enamkasutatavaid valuutasid • Arutleb säästmise vajalikkuse üle, toob näiteid tarbimise ja kulutamise tasakaalustamise võimaluste kohta • Selgitab matemaatiliste tehete abil loteriide ja laenudega seotud	• Loeng • Ülesannete koostamine	• Kirjalik töö • Ülesannete koostamine	MAJANDUSMATEMAATIKA ELEMENDID 14 tundi; raha ja valuuta, liht- ja liitintress; laen ja hoiustamine, laenu tagasimaksegraafik, palk ja kehtivad maksud, käibemaks, hinnamuutused.

	riske • Kasutab loogikat etteantud probleemide lahendamisel ning eristab olulist ebaolulisest • Kasutab analoogiat objektidevaheliste seoste leidmiseks			
Iseseisev töö moodulis	Iseseisva töö maht sisaldub moodulis (20 tundi): 1. Arvutamine (2 tundi) 2. Mõõtühikud (2 tundi) 3. Avaldised, võrrandid, võrratused (4 tundi) 4. Protsendid (2 tundi) 5. Majandusmatemaatika elemendid (2 tundi) 6. Jooned tasandil (2 tundi) 7. Trigonomeetria (2 tundi) 8. Planimeetria (2 tundi) 9. Stereomeetria (2 tundi)			
Praktiline töö	-			
Hindamine	Eristav hindamine			
Hindekriteeriumid	Hinne „3“	Hinne „4“	Hinne „5“	
<u>Kirjalik töö</u>	Õpilane lahendab ja koostab antud teema kohta elementaarseid ülesandeid	Õpilane lahendab ja koostab antud teema kohta keskmise raskusastmega ülesandeid	Õpilane lahendab ja koostab antud teema kohta keerukamaid ja mahukamaid ülesandeid	
Arvutamine Mõõtühikud Avaldised, võrrandid, võrratused Protsendid				

Majandusmatemaatika elemendid Jooned tasandil Trigonomeetria Planimetria Stereomeetria Tõenäosusteooria ja statistika			
Ülesannete koostamine Mõõtühikud Protsendid Majandusmatemaatika elemendid Jooned tasandil Planimetria Stereomeetria Tõenäosusteooria ja statistika	Õpilane koostab antud teema kohta elementaarseid ülesandeid	Õpilane koostab antud teema kohta keskmise raskusastmega ülesandeid	Õpilane koostab antud teema kohta keerukamaid ja mahukamaid ülesandeid
Kokkuvõtva hinde kujunemine	Õpilane on sooritanud kõik antud ainevaldkonda kuuluvad kirjalikud tööd, iseseisvad tööd ja rühmatööd positiivsele tulemusele.		
Oppematerjalid	• Jaotusmaterjalid • Matemaatika töövihik S.Torri		

Õppekava "500-se ja suurema kogumahutavusega laeva vahitüürimees" moodulite rakenduskava

Sihtrühm	Kutsekeskhariduse laevajuhtimise õpeliini õpilased		
Õppevorm	statsionaarne		
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht	Õpetajad
M-105	Loodusained	6 EKAP 160 tundi	Ene Takk, Mihhail Zujev

Eesmärk:

Õpetusega taotletakse, et õpilane omab loodusteaduslikku maailmapilti, väärtustab ja järgib jätkusuutliku arengu põhimõtteid

Õppimise käigus arendab õpilane enesemääratluspädevust.

Nõuded mooduli alustamiseks: Puuduvad

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Õppemeetodid	Hindamismeetodid ja ülesanded	Mooduli teemad
1. Mõistab loodusainete omavahelisi seoseid ja eripära, saab aru mudelite tähtsusest reaalsete objektide kirjeldamisel	• Kirjeldab Maa sfääre kui süsteeme ja nendega seotud mudeleid • Kirjeldab Maa evolutsioonilist arengut, elus- ja eluta looduse tunnuseid • Teostab õigesti arvutused, kontrollib saadud tulemust ning vormistab ülesande vastuse korrektselt • Võrdleb erinevate piirkondade kliimat, mullastiku, taimestiku ja loomastiku omavahelisi seoseid • Kirjeldab ja toob näiteid	• Loeng • Praktilised ülesanded • Ajurünnak • Esitlus • Rühmatöö	• Referaat • Kirjalik töö • Esitlus	UNIVERSUM JA SELLE KUJUNEMINE 20 tundi Maa kui süsteem. Universumi evolutsioon.

	loodusteaduste, tehnoloogia ja ühiskonna vahelistest seostest • Selgitab loodusainete omavahelist seotust ja erinevusi, kasutades õpitud mõisteid loodusnähtuste kirjeldamisel • Kirjeldab abiootiliste tegurite toimet organismidevahelisi suhteid ja looduses toimivaid aineringe • Kirjeldab tähtsamaid mikromaailma mudeleid, tuumareaktsioone ning radioaktiivsust • Kasutab keemiliste elementide perioodilisustabelit ja ühendite molekulaarmudeleid mikromaailma kirjeldamisel ja ainete omaduste selgitamisel			
2. Mõtestab ja kasutab loodusainetes omandatud teadmisi keskkonnas toimuvate nähtuste selgitamisel ja väärtustamisel ning igapäeva elu probleemide lahendamisel	• Selgitab loodusainete omavahelist seotust ja erinevusi, kasutades õpitud mõisteid loodusnähtuste kirjeldamisel • Kirjeldab mehaanika nähtusi ja kasutab selleks õigeid füüsikalisi suurusi ja mõisteid • Kirjeldab korrektsete mõistete ja füüsikaliste suurustega elektromagnetismi nähtusi ja	• Loeng • Esitlus • Diskussioon klassis • Küsimuste esitamine ja vastamine	• Praktilised ülesanded • Kirjalik töö • Kodune kontrolltöö	UNIVERSUM JA SELLE KUJUNEMINE 30 tundi Kehad, nende mõõtmed, mõõtühikute süsteemid ja teisendamised. Astronoomia. ORGANISM KUI TERVIK 34 tundi Orgaanilised ained eluslooduses. Organismide ehitus ja talitlus.

	nendevahelisi seoseid • Iseloomustab soojusenergia muutmise viise, nähtusi, seaduspärasusi • Kirjeldab õigete füüsikaliste suurustega ja mõistetega valguse tekkimise, levimise ja kadumise nähtusi • Kirjeldab oma elukoha (loodus) keskkonda, uurides ja analüüsides seal erinevaid probleeme • Iseloomustab evolutsiooni kulgu ning seostab protsesse looduses nähtavaga • Kirjeldab organismide ehitust, aine- ja energiavahetust, paljunemist ja arengut (eristab rakutüüpe) • Nimetab majandustegevusega kaasnevaid looduskeskkonna probleeme • Selgitab loodus- ja sotsiaalkeskkonnas omavahelisi seoseid ja probleeme			
3. Mõistab teaduse ja tehnoloogia saavutuste mõju	• Nimetab loodusteaduste ning tehnoloogia arengu positiivseid ja negatiivseid ilminguid	• Loeng • Diskussioon • Analüüs	• Kirjalik töö • Esitlus	KESKKOND JA KESKKONNAKAITSE 30 tundi

looduskeskkonnale ja inimesele. Saab aru ümbritseva keskkonna mõjust inimese tervisele	• Selgitab tervisliku toitumise põhimõtteid • Selgitab nakkushaiguste vältimise võimalusi • Iseloomustab inimese keemilist koostist ja mõistab pärandumise seaduspärasusi • Võrdleb looduslikke ja tehismaterjale ning nende omadusi • Kirjeldab orgaaniliste ja anorgaaniliste ainete toimet inimestele ja keskkonnale • Kirjeldab teaduse ning tehnoloogia võimalusi ja piiranguid ühiskonna heaolu ja majanduse arengu tagamiseks • Kirjeldab inimese arengut ja tervislikku seisundit sõltuvalt sotsiaalsest, majanduslikust või looduskeskkonnast			Majanduskeskkond. Elukeskkond, selle süsteemid ning kaitse. Tehnoloogiline ehk tehiskeskond MIKROMAAILM JA AINEEHITUS 30 tundi Aatomi ja molekuli ehitus ja mudelid. Mikromaailma LOODUSTEADUSTE RAKENDUSVÕIMALUSI 10 tundi Loodusteaduste rakendusvõimalusi tehnoloogias ja majanduses.
4. Leiab iseseisvalt usaldusväärset loodusteaduslikku informatsiooni ja kasutab seda erinevate ülesannete lahendamisel	• Kasutab erinevaid teabeallikaid loodusteaduslike ülesannete ja probleemide lahendamisel • Analüüsib erinevate infoallikate usaldusväärsust • Koostab erinevate andmete põhjal tabeleid ja graafikuid • Kasutab õigesti mõõtühikute süsteeme	• Analüüs	• Referaat	LOODUSTEADUSE TEABEALLIKAD 6 tundi

	- Kirjeldab ja kohandab korrektsete lähteandmetega antud ülesandele õige lahendusmudeli ning fikseerib otsitavad suurused - Võrdleb erinevaid eetilisi-moraalseid seisukohti ning nende usaldusväärset			
Iseseisev töö moodulis:	Iseseisva töö maht sisaldub moodulis (12 tundi): - Referaat (Päikesesüsteem) - Kodune KT (Biomolekulide tähtsus inimesele) - Esitlus (Bioloogia rakendusvõimalusi, Keskkonnaprobleemid, Keemilised elemendid, Maa sfäärid)			
Praktiline töö	Pärilikkuse ülesanded -2 tundi Jõudude arvutamine -1 tund Massi ja energia arvutamine -1 tund Tervislik toitumine - 2 tundi Alused, happed, soolad - 2 tundi Anorgaanilised ained – 1 tund Metallid ja mittemetallid – 2 tundi			
Hindamine	Mitteeristav hindamine			
Hindamismeetodid Kirjalikud tööd Maa kui süsteem Organismide ehitus ja talitus Paljunemine Materjalid Orgaaniline ja anorgaaniline keemia	Kirjalikes töödes hinnatakse, et õpilane: - Kirjeldab Maa sfääre kui süsteeme ja nendega seotud mudeleid - Kirjeldab organismide ehitust, aine- ja energiavahetust, paljunemist ja arengut - Võrdleb erinevate piirkondade kliimat, mullastiku, taimestiku ja loomastiku omavahelisi seoseid - Võrdleb looduslikke ja tehismaterjale ning nende omadusi - Kirjeldab orgaaniliste ja anorgaaniliste ainete toimet inimestele ja keskkonnale - Kirjeldab inimese arengut ja tervislikku seisundit sõltuvalt sotsiaalsest, majanduslikust või looduskeskkonnast			

	• Selgitab loodusainete omavahelist seotust ja erinevusi, kasutades õpitud mõisteid loodusnähtuste kirjeldamisel
<u>Praktilised tööd</u> Pärilikkus Jõud Mass ja energia Tervislik toitumine Alused, happed, soolad Anorgaanilised ained Metallid ja mittemetallid	Praktilistes töödes hinnatakse, et õpilane: • Mõistab pärandumise seaduspärasusi • Kirjeldab mehaanika nähtusi ja kasutab selleks õigeid füüsikalisi suurusi ja mõisteid • Kirjeldab korrektsete mõistete ja füüsikaliste suurustega elektromagnetismi nähtusi ja nendevahelisi seoseid • Iseloomustab soojusenergia muutmise viise, nähtusi, seaduspärasusi • Kirjeldab õigete füüsikaliste suurustega ja mõistetega valguse tekkimise, levimise ja kadumise nähtusi • Kirjeldab tähtsamaid mikromaailma mudeleid, tuumareaktsioone ning radioaktiivsust • Kasutab keemiliste elementide perioodilisustabelit ja ühendite molekulaarmudeleid mikromaailma kirjeldamisel ja ainete omaduste selgitamisel • Selgitab tervisliku toitumise põhimõtteid • Selgitab nakkushaiguste vältimise võimalusi • Kasutab õigesti mõõtühikute süsteeme • Kirjeldab ja kohandab korrektsete lähteandmetega antud ülesandele õige lahendusmudeli ning fikseerib otsitavad suurused • Teostab õigesti arvutused, kontrollib saadud tulemust ning vormistab ülesande vastuse korrektselt
<u>Suulised ettekanded</u> Bioloogia rakendusvõimalusi Ökoloogia Keskonnaprobleemid Keemilised elemendid Maa sfäärid	Suulistes ettekannetes hinnatakse, et õpilane: • Kirjeldab Maa evolutsioonilist arengut, elus- ja eluta looduse tunnuseid • Kirjeldab abiootiliste tegurite toimet organismidevahelisi suhteid ja looduses toimivaid aineringe • Kasutab keemiliste elementide perioodilisustabelit ja ühendite molekulaarmudeleid mikromaailma kirjeldamisel ja ainete omaduste selgitamisel • Nimetab majandustegevusega kaasnevaid looduskeskkonna probleeme • Selgitab loodus- ja sotsiaalkeskkonnas omavahelisi seoseid ja probleeme • Nimetab loodusteaduste ning tehnoloogia arengu positiivseid ja negatiivseid ilminguid • Kirjeldab ja toob näiteid loodusteaduste, tehnoloogia ja ühiskonna vahelistest seostest

	• Võrdleb erinevaid eetilisi- moraalseid seisukohti ning nende usaldusväarsust • Kirjeldab teaduse ning tehnoloogia võimalusi ja piiranguid ühiskonna heaolu ja majanduse arengu tagamiseks • Kirjeldab oma elukoha (loodus) keskkonda, uurides ja analüüsides seal erinevaid probleeme
Referaat Päikesesüsteem	Referaadis hinnatakse, et õpilane: • Iseloomustab evolutsiooni kulgu ning seostab protsesse looduses nähtavaga • Võrdleb erinevaid eetilisi- moraalseid seisukohti ning nende usaldusväarsust • Kasutab erinevaid teabeallikaid loodusteaduslike ülesannete ja probleemide lahendamisel • Analüüsib erinevate infoallikate usaldusväarsust • Koostab erinevate andmete põhjal tabeleid ja graafikuid
Kodused kontrolltööd Biomolekulide tähtsus inimesele Taime- ja loomarakk	Kodustes kontrolltöodes hinnatakse, et õpilane: • Iseloomustab inimese keemilist koostist • Kirjeldab ja eristab rakutüüpe • Kasutab erinevaid teabeallikaid loodusteaduslike ülesannete ja probleemide lahendamisel
Kokkuvõtva hinde kujunemine:	Õpilane on esitanud 7 praktilist tööd, kirjalikud tööd, iseseisvad tööd, suulised ettekanded, mis vastavad etteandtud tingimustele, kirjutanud referaadi ning koostanud nende põhjal õpimapi.
Oppematerjalid	• Üldmaateadus gümnaasiumile • Füüsika kutsekoolidele • Bioloogia gümnaasiumile I osa • Üldine ja anorgaaniline keemia õpik gümnaasiumile I, II osa

Õppekava "500-se ja suurema kogumahutavusega laeva vahitüürimees" moodulite rakenduskava

Sihtrühm	Kutsekeskhariduse laevajuhtimise õppeliini õpilased		
Õppevorm	statsionaarne		
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht	Õpetajad
M-106	Sotsiaalsained	7 EKAP 184 tundi	Ain Siimann, Ragne Rämmal-Orason, Margit Tohver, Rein Tammik

Eesmärk:

Õpetusega taotletakse, et õpilane mõistab ühiskonna arengu põhjuslikke seoseid, teeb teadlikke valikuid seonduvalt iseenda ja sotsiaalse keskkonnaga, lähtub ühiskonnas kehtivatest väärtustest ja moraalnormidest, ning toimib kõlbelse ja vastutustundliku ühiskonna-liikmena.

Õppimise käigus arendab õpilane enesemääratluspädevust.

Nõuded mooduli alustamiseks: Puuduvad

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Õppemeetodid	Hindamismeetodid ja ülesanded	Mooduli teemad
1. Omab adekvaatset enesehinnangut ning teadmisi, oskusi ja hoiakuid, mis toetavad tervikliku ja terviseteadliku inimese kujunemist	- Analüüsib juhendamisel enda isiksust ja kirjeldab enda tugevusi ja nõrkusi, lähtudes erinevatest rollidest ja kohustusest ühiskonnas - Analüüsib üksikisiku, perekonna ja erinevate institutsioonide rolli ühiskonna arengus - Nimetab ja kirjeldab terviseriske ning vigastusi, reageerimist nendele ja ennetamise võimalusi	- Loeng - Juhtumi analüüs - Slaidide esitlus - Rollimäng - Rühmatöö - Õppefilm	Kirjalik töö	INIMESE ARENG JA PEREKONNAELU (R. Rämmal-Orason) 40 tundi Inimene kui sotsiaalne olend. Perekonna osa inimese elus ja ühiskonna arengus. Kooselu ajalugu ja kooseluvormid. Perekonnavormide mitmekesisus, nende eelised ja puudused. Küpsus ja vastutus. Meremees pereinimesena. Inimsuhted. Armumine. Armastus. Seksuaalsuhted. Seksuaalne tervishoid. Rasedus. Lapse sünn. Lapse areng. Kodu kui turvaline keskkond. Pere eelarve. Töötav mees ja töötav naine. Konfliktide

	• Tegeleb teadlikult ja võimetekohaselt tervisespordiga, treenides sobiva koormusega ning kasutades treeningujärgselt taastumist soodustavaid harjutusi			ennetamine ja lahendamine. Kodutunne kui väärtus. KEHALINE AKTIIVSUS (R. Tammik) 40 tundi Kehalise aktiivsuse mõju ja selle roll tervise ja elukvaliteedi hoidmisel ja parendamisel. Vajalikud teadmised iseseisvaks spordiga tegelemiseks. Esmaabi ja vigastuste vältimine. Treeningu ülesehitamise erinevad viisid, põhimõtted ja ohutusnõuete järgimine. Treeningujärgne lihashooldus (venitamine). Erinevad kaasaegsed treeningvahendid. Sport kui kultuuri osa, spordi ja kehakultuuri roll ühiskonnas.
2. Omab arusaama esinevatest nähtustest, protsessidest ja konfliktidest ühiskonnas ning nende seostest ja vastastikusel mõjust	• Selgitab nüüdisühiskonna kujunemist, struktuuri ja korraldust • Määratleb Eesti ajaloo olulisemad pöördepunktid sündmused muinasajast tänapäevani, ja paigutab tähtsamad Eesti ajaloo ja kultuuri sündmused õigesse ajaperioodi ja Euroopa ning maailma ajaloo konteksti • Selgitab, millised muutused on toimunud taasiseseisvumisjärgses Eesti majanduses,	• Loeng • Slaidide esitus • Diskussioon • Õppefilm	• Kirjalik töö	ÜHISKONNA ARENG JA AJALUGU (A. Siimann) 40 tundi Eesti ajaloo pöördepunktid. Muutused maailmas 20. sajandil ja 21. sajandi algul. Riigi toimimine. Ideoloogiad. Inimõigused. Humanitaarõigused. Põhiseadus.

	õigusruumis, valitsemiskorralduses, riigikaitstes ja kultuurielus, eristades põhjusi ja tagajärgi • Toob asjakohaseid näiteid sotsiaalainetes käsitletavate ja ühiskonnas esinevate nähtuste omavaheliste seoste kohta			
3. Mõistab kultuurilise mitmekesisuse ning demokraatia ja selle kaitsmise tähtsust ning jätkusuutliku arengu vajalikkust, aktsepteerides erinevusi	• Arutleb teiste rahvaste kommete, traditsioonide ja religiooni ning nende omavaheliste konfliktide teemadel • Iseloomustab demokraatliku valitsemiskorralduse toimemehhanisme Eesti ja Euroopa Liidu näitel • Selgitab Eesti rolli NATOs, EL-s ja ÜROs	• Juhtumi analüüs • Loeng • Slaidide esitlus • Mõttega lugemine	• Esitlus	RAHVASTIK JA MAJANDUS (M. Tohver) 52 tundi Ühiskonna areng. Arengumaa. Arenenud riik. Üleilmastumine. Rahvastik ja asustus. Majandussüsteemid. Majanduse struktuur. Tootmist mõjutavad tegurid. Kõrgtehnoloogiline tootmine. Rahvusvaheline firma. Geograafiline tööjaotus. Rahvusvaheline kaubandus. Jätkusuutlik areng.
4. Hindab üldinimlike väärtusi, nagu vabadus, inimväärikus, võrdõiguslikkus, ausus, hoolivus, sallivus, vastutustunne,	• Kirjeldab poliitilisi ideoloogiasid ja selgitab nende erisusi, lähtudes Eesti poliitmaastikust • Kirjeldab Eesti riigikaitse strateegiat, ülesehitust ja ressursse • Demonstreerib grupi koosseisus seisanguid, pöördeid ja rivisammu ning	• Loeng • Õppefilm	• Praktiline töö • Uurimustöö	RIIGIKAITSE (R. Tammik) 12 tundi Riviõpe. Relvade käsitlemine

õiglus, isamaalisus ning lugupidamine enda, teiste ja keskkonna vastu	teostab juhendamisel relvaohutuse kontrolli ning kustutab tulekolde • Põhjendab inimeste ja riikide jätkusuutliku käitumise vajalikkust • Analüüsib teabeallikate abil riigi majanduse struktuuri ning panust maailma majandusse • Tunneb üleilmastumise majanduslikke, poliitilisi, sõjalisi ja kultuurilisi tahke, nimetab erineva arengutasemega riike • Analüüsib kaartide ja statistiliste andmete põhjal riigi või regiooni rahvaarvu muutumist, rahvastiku paiknemist ja soolis-vanuselist struktuuri • Määrab enda asukohta kaardil, kasutades koordinaatide süsteemi, mõõdab vahemaid ja määrab asimuuti • Kasutab teabeallikaid sh geograafilisi-, topograafilisi ja poliitilisi kaarte info leidmiseks ja rakendamiseks • Selgitab inimõiguste olemust ja nende vajalikkust, analüüsib inimõiguste tähtsuse tähenduse			

	muutumist 20.-21. sajandil ning toob näiteid üksikisiku põhiõiguste muutumisest ajaloo vältel • Selgitab enda õigusi ja kohustusi kodanikuna • Orienteerub õigusaktides, kasutades erinevaid infokanaleid • Kasutab kontekstis sotsiaalainete põhimõisteid • Nimetab erinevaid julgeolekuriske, sh Eesti Vabariigile, ning selgitab nende maandamise võimalusi			
Iseseisev töö moodulis	Iseseisva töö maht sisaldub moodulis (27 tundi): • Ajatelg (Eesti ajaloo olulisemad pöördepunktid) • Esseed • Uurimustöö kindla riigi majanduse kohta • Lapsepõlve analüüs • Juhtumite analüüs ja lahendusvõimalused			
Praktiline töö	Praktiline riviõpe, praktilised kehalise kasvatuse ülesanded			
Hindamine	Mitteeristav hindamine			
Hindamismeetodid <u>Kirjalik töö</u> Eesti majandus Inimõigused	Kirjalike töödega hinnatakse, kuidas õpilane: • Analüüsib juhendamisel enda isiksust ja kirjeldab enda tugevusi ja nõrkusi, lähtudes erinevatest rollidest ja kohustusest ühiskonnas • Analüüsib üksikisiku, perekonna ja erinevate institutsioonide rolli ühiskonna arengus • Analüüsib oma lapsepõlve ning oskab leida põhjuseid ja seoseid praeguse eluetapiga • Analüüsib erinevaid perekonnaelu puudutavaid juhtumeid ning leiab lahendusvõimalusi			

Eesti ajaloo pöördepunktid Ideoloogiad Riviõppe olemus Minu õigused ja kohustused Eesti Vabariigi kodanikuna Eesti poliitmaastik	• Nimetab ja kirjeldab terviseriske ning vigastusi, reageerimist nendele ja ennetamise võimalusi • Nimetab erinevaid julgeolekuriske, sh Eesti Vabariigile, ning selgitab nende maandamise võimalusi • Selgitab inimõiguste olemust ja nende vajalikkust, analüüsib inimõiguste tähtsuse tähenduse muutumist 20.-21. sajandil ning toob näiteid üksikisiku põhiõiguste muutumisest ajaloo vältel • Selgitab enda õigusi ja kohustusi kodanikuna • Orienteerub õigusaktides, kasutades erinevaid infokanaleid • Kirjeldab poliitilisi ideoloogiaid ja selgitab nende erisusi, lähtudes Eesti poliitmaastikust • Kirjeldab Eesti riigikaitse strateegiat, ülesehitust ja ressursse • Arutleb teiste rahvaste kommete, traditsioonide ja religiooni ning nende omavaheliste konfliktide teemadel • Iseloomustab demokraatliku valitsemiskorralduse toimemehhanisme Eesti ja Euroopa Liidu näitel • Selgitab Eesti rolli NATOs, EL-s ja ÜROs • Selgitab nüüdisühiskonna kujunemist, struktuuri ja korraldust • Määratleb Eesti ajaloo olulisemad pöördepunktid sündmused muinasajast tänapäevani, ja paigutab tähtsamad Eesti ajaloo ja kultuuri sündmused õigesse ajaperioodi ja Euroopa ning maailma ajaloo konteksti • Selgitab, millised muutused on toimunud taasiseseisvumisjärgses Eesti majanduses, õigusruumis, valitsemiskorralduses, riigikaitstes ja kultuurielus, eristades põhjusi ja tagajärgi
<u>Praktiline töö</u> Koordinaatide määramine Seisangud, pöörded, rivisamm Kergejõustik	Praktiliste töödega hinnatakse, kuidas õpilane: • Määrab enda asukohta kaardil, kasutades koordinaatide süsteemi, mõõdab vahemaid ja määrab asimuuti • Demonstreerib grupi koosseisus seisanguid, pöörded ja rivisammu ning teostab juhendamisel relvaohutuse kontrolli ning kustutab tulekolde • Kasutab teabeallikaid sh geograafilisi-, topograafilisi ja poliitilisi kaarte info leidmiseks ja rakendamiseks • Tegeleb teadlikult ja võimetekohaselt tervisespordiga, treenides sobiva koormusega ning kasutades treeningujärgselt taastumist soodustavaid harjutusi
<u>Suuline ettekanne</u> Mõisted Majandusorganisatsioonid	Suuliste ettekannetega hinnatakse, kuidas õpilane: • Kasutab kontekstis sotsiaalainete põhimõisteid ja oskab neid lahti seletada • Toob asjakohaseid näiteid sotsiaalainetes käsitletavate ja ühiskonnas esinevate nähtuste omavaheliste seoste kohta

<u>Uurimustöö</u> Riigi majandus	Uurimustööga hinnatakse, kuidas õpilane: • Analüüsib teabeallikate abil riigi majanduse struktuuri ning panust maailma majandusse • Analüüsib kaartide ja statistiliste andmete põhjal riigi või regiooni rahvaarvu muutumist, rahvastiku paiknemist ja soolis-vanuselist struktuuri • Põhjustab inimeste ja riikide jätkusuutliku käitumise vajalikkust • Tunneb üleilmastumise majanduslikke, poliitilisi, sõjalisi ja kultuurilisi tahke, nimetab erineva arengutasemega riike
Kokkuvõtva hinde kujunemine	Õpilane on sooritanud kirjalikud ja suulised tööd ning iseseisvad tööd vastavalt etteantud nõuete ning täitnud treeningpäeviku vastavalt juhendile
Oppematerjalid	• Mäesalu, A. 1997. Eesti ajalugu I, Avita • Laur, M. 1997. Eesti ajalugu II, Avita • Adamson, A. 200. Lähiajalugu, Argo • Raudla, H. 2012. Ühiskonnaõpetus gümnaasiumile I osa, Avita • Raudla, H. 2012. Ühiskonnaõpetus gümnaasiumile II osa, Avita • Ainsaar, M., Müristaja, H., Nõmmik, A. 2003. Maailma ühiskonnageograafia gümnaasiumile • Annuk, T. 1999 Perekonnaõpetus. • Niiberg, T. 2011 Suhtlemise kuldreeglid. • Eesti Vabariigi Kaitseministeerium. 2003. Riigikaitse õpik gümnaasiumidele ja kutseõppeasutustele

Õppekava "500-se ja suurema kogumahutavusega laeva vahitüürimees" moodulite rakenduskava

Sihtrühm	Kutsekeskhariduse laevajuhtimise õppeliini õpilased			
Õppevorm	statsionaarne			
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad	
M-107	Kunstiained	1,5 EKAP 40 tundi	Eteri Parts	
Eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane kasutab kunstialaseid teadmisi ja kogemusi oma elukvaliteedi tõstmiseks ja isiksuse arendamiseks. Õppimise käigus arendab õpilane enesemääratluspädevust.				
Nõuded mooduli alustamiseks: Puuduvad				
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Õppemeetodid	Hindamismeetodid ja ülesanded	Mooduli teemad
4. Eristab näidete alusel kunstiliike ja muusikažanreid	- Võrdleb näidete alusel erinevate kunstiliikide ja muusikažanride emotsionaalset mõju - Toob näiteid oma kokkupuudetest erinevate kunstiliikide ja muusikažanritega	- Loeng - Diskussioon - Muusika kuulamine - Piltide vaatamine	- Kirjalik töö - Essee	KUNST JA MUUSIKA MEIE ÜMBER 10 tundi
5. Tunneb maailma ning Eesti kunsti ja muusika olulisi teoseid ning seostab neid ajalooga	- Määrab kunsti- ja muusikakultuuri ajastuid ajateljel - Uurib ja kirjeldab enda poolt valitud kunsti- ja muusikateoste ajaloolist ja kultuuriloolist tausta	- Loeng - Diskussioon - Muusika kuulamine - Piltide vaatamine	- Ajatelg - Esitlus	ERI AJASTUTE KUNSTI JA MUUSIKA SEOSEID TÄNAPÄEVAGA 20 tundi
6. Tutvustab Eesti kunsti ja muusika eripära ja	Koostab oma Eesti lemmikteostest virtuaalse kogu ja	Analüüs	Esitlus	EESTI KUNST JA MUUSIKA 10 tundi

tähtteoseid	esitleb seda (3 kunstiteost + 3 muusikateost)			
7. Analüüsib oma suhet kultuuriga ja loomingulisust läbi vahetu kogemuse	Kirjeldab kogetud kunsti- ja muusikaelamust ja/või omaloomingu eelistusi	Diskussioon	Essee	
8. Kasutab kunsti ja muusikat elukvaliteedi tõstmiseks ja isiksuse arendamiseks	Asetab valitud teosed ja nende autorid "suuremasse pilti", analüüsides nende suhet oma ajaga ja teiste autoritega	Küsimuste esitamine ja vastamine	Esitlus	
9. Väljendab ennast läbi loomingulise tegevuse	Mõistab ja esitleb ühte enda jaoks tähendusrikast muusika- või kunstiteost ja põhjendab oma valikut ning kirjeldab selle emotsionaalset mõju endale	Diskussioon	Esitlus	
Iseseisev töö moodulis	Iseseisva töö maht sisaldub moodulis (6 tundi): - Essee – Mina, kunst ja muusika - Virtuaalse kogu koostamine			
Praktiline töö	Virtuaalse kogu esitlemine			
Hindamine	Mitteeristav hindamine			
Hindekriteeriumid	Võrdleb näidete alusel erinevate kunstiliikide ja muusikažanride emotsionaalset mõju			
<u>Kirjalik töö</u> Kunstiliigid Muusikažanrid				
<u>Essee</u> Mina, kunst ja muusika	Kirjeldab kogetud kunsti- ja muusikaelamust ja/või omaloomingu eelistusi			

	• Toob näiteid oma kokkupuudetest erinevate kunstiliikide ja muusikažanritega
Ajatelg Muusika- ja kunstikultuuri ajastud	• Määrab kunsti- ja muusikakultuuri ajastuid ajateljel
Esitlus Minu virtuaalne kogu	• Koostab oma Eesti lemmikteostest virtuaalse kogu ja esitleb seda (3 kunstiteost + 3 muusikateost) • Asetab valitud teosed ja nende autorid "suuremasse pilti", analüüsides nende suhet oma ajaga ja teiste autoritega • Uurib ja kirjeldab enda poolt valitud kunsti- ja muusikateoste ajaloolist ja kultuuriloolist tausta • Mõistab ja esitleb ühte enda jaoks tähendusrikast muusika- või kunstiteost ja põhjendab oma valikut ning kirjeldab selle emotsionaalset mõju endale
Kokkuvõtva hinde kujunemine	Õpilane on teinud kirjalikud tööd, mis vastavad etteantud tingimustele, koostanud ajatelje, kirjutanud essee ning teinud ettekande oma virtuaalsest kunsti- ja muusikakogust.
Oppematerjalid	• Leesi, L. 2003. Kunstilugu koolidele. Avita • Jaotusmaterjal

VALIKÕPINGUD

Õppekava “750kW ja suurema peamasinate efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik“ moodulite rakenduskava

Sihtrühm	Kutsekeskhariduse laevamehaanika õppeliini õpilased		
Õppevorm	statsionaarne		

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht	Õpetajad
M-7	Meremajanduse alused II <i>Valikaine</i>	1,5 EKAP 40 tundi	Tõnis Hunt

Eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane mõistab meremajanduse toimimise mehhanisme. Õppimise käigus arendab õpilane loogilist mõtlemist ning infotehnoloogilist pädevust.

Nõuded mooduli alustamiseks:

- Läbitud moodul *Õpitee ja töö muutuvast maailmas (M-1)*

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Õppemeetodid	Hindamismeetodid ja ülesanded	Mooduli teemad
1. Kirjeldab meremajanduse toimimise mehhanisme.	• Selgitab majanduse, logistika ning meremajanduse toimimise aluseid • Seostab meremajandust logistika ja majandusega • Kirjeldab laevandusturu põhimõtteid • Defineerib meretranspordi nõudlust ja pakkumist • Selgitab meretranspordi nõudluse ja pakkumise omavahelisi seoseid	• Loeng • Arutelu klassis • Küsimuste esitamine ja vastamine	• Kirjalik töö	MAJANDUSE PÕHITÕED 2 tundi Pakkumine, nõudlus, turg. LOGISTIKA PÕHITÕED 5 tundi Olemus. Logistiline kett ja tarneahel. Transpordi logistika. Transpordi liigid. Kombineeritud transport, multimodaalne ja intermodaalne transport. Ümberlaadimine. – MEREMAJANDUSE KÄSITLUSALA 8 tundi Käsitlusvaldkondi, merendusklaster, laevandusesektori põhilised seosed, laevanduse eritunnused. Merendusklaster. LAEVANDUSTURG 4 tund Alamturud. Jagunemise 3 kriteeriumit. MERETRANSPORDI NÕUDLUS 10 tundi

				Merekaubandus maailmas, kaupade jagunemine, olulisemad kaubavood, olulisemad marsruudid, merevedude geograafiast, meretranspordi nõudlust mõjutavad tegurid. MERETRANSPORDI PAKKUMINE 10 tundi Veomaht, pakkumist mõjutavad tegurid (laeva tüüp, seilamiskiirus, aeg sadamates, opereerimise/hoolduse suhe, ruumi utiliseerimistegur).
Iseseisev töö moodulis	Iseseisva töö maht sisaldub moodulis: • Referaat (Roheline meretransport või Meretranspordi tulevik või Väävlidirektiiv) 3 tundi			
Praktiline töö	Praktilised ülesanded logistikast (logistilise keti koostamine ja kirjeldamine, logistilised tegevused, transpordiliigid ja keskkond) 2 tundi			
Hindamine	Eristav hindamine			
Hindekriteeriumid	Hinne „3“	Hinne „4“	Hinne „5“	
Kirjalikud tööd Meremajanduse nõudlus ja pakkumine Logistika Laevandusturg Meremajanduse käsitusala	Õpilane mõistab meremajanduse toimimise mehhanisme, kuid selgitused on napisõnalised ja nendes esineb ebatäpsusi	Õpilane mõistab meremajanduse toimimise mehhanisme, selgitab ja toob praktilisi näiteid	Õpilane mõistab meremajanduse toimimise mehhanisme, selgitab ja toob praktilisi näiteid ning analüüsib meretranspordi keskkonnaprobleeme	
Kokkuvõtva hinde kujunemine	Õpilane on esitanud nõuetekohaselt iseseisvad tööd ning sooritanud positiivsele hindele kõik kirjalikud tööd.			
Õppematerjalid	1. Villemi, M. (2003). Logistika alused. Tallinn : Tallinna Tehnikaülikooli Kirjastus 2. <u>Stopford, M. (2009). Maritime economics.</u> New York : Routledge 3. <u>McConville, J. (1999). Economics of maritime transport.</u> London : Witherby & Co 4. Alderton, P. (2004). Reeds sea transport : operation and economics. London : Adlard Coles Nautical 5. Branch, A.(1996). Elements of shipping. London [etc.] : Chapman & Hall 6. McConville, J.81999). Economics of maritime transport : theory and practice. . London : Witherby & Co			

7.	Review of Maritime Transport
8.	Loengumaterjalid

Õppekava "750kW ja suurema peamasinate efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik" moodulite rakenduskava

Sihtrühm	Kutsekeskhariduse laevamehaanika õppeliini õpilased			
Õppevorm	statsionaarne			
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht	Õpetajad	
M-8	Laevade administreerimine III <i>Valikaine</i>	1,5 EKAP 40 tundi	Marge Rennig	
Eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane teab rahvusvaheliste koodide nõudeid laeva varustamisest, jäätmekäitlusest, hooldusest, käitumise eripäradest mitmerahvuselises meeskonnas, töökaitse nõudeid ja oskab läbi viia töökaitsealast instrueerimist. Teab oma kohustusi laevas häirete läbiviimisel. Õppimise käigus arendab õpilane suhtluspädevust ning kutsealast pädevust.				
Nõuded mooduli alustamiseks: Läbitud moodulid: <i>Laevade ehitus ja teooria III (M-42)</i> ja <i>Meremajanduse alused II (M-43)</i>				
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Õppemeetodid	Hindamismeetodid ja ülesanded	Mooduli teemad
1. Selgitab rahvusvaheliste õigusaktide nõudeid laeva varustamisest ja jäätmekäitlusest.	- Nimetab rahvusvahelised konventsioonid ja koodeksid - Selgitab merendusorganisatsioonide tegevust - Selgitab MARPOLI ja SOLASE konventsioonide sisu - Selgitab ISM ja ISPS koodeksite põhimõtteid - Kirjeldab jäätmete käitlemist ja varustamist laevas	- Loeng - Diskussioon - Rühmatöö - Analüüs	- Kirjalik töö - Suuline ettekanne	MERENDUSORGANISATSIOONID 2 tundi RAHVUSVAHELISED KONVENTSIOONID JA KOODEKSID 18 tundi SOLAS (INTERNATIONAL CONVENTION FOR THE SAFETY OF LIFE AT SEA) MARPOL (INTERNATIONAL CONVENTION FOR THE PREVENTION OF POLLUTION FROM SHIPS) ISM (INTERNATIONAL SAFETY MANAGEMENT CODE)- laeva varustamine ja prügikäitlus ISPS (INTERNATIONAL SHIPS AND PORT FACILITY SECURITY CODE)
2. Kirjeldab töökaitse nõudeid.	Nimetab tööohutuse ja tervishoiu alaseid seadusi ja määrusi	- Loeng - Diskussioon - Rühmatöö	Kirjalik töö	TÖÖOHUTUS 4 tundi Vabariigi tööohutuse ja tervishoiu alased seadused ja määrused

	Selgitab nõudeid lähtudes valitud erialast			
3. Kirjeldab laevapere õppuste läbiviimist vastavalt STCW A-II/1 ja A-III/1 nõuetele	Kirjeldab oma kohustusi vastavalt häireplaanile	- Loeng - Diskussioon - Rühmatöö - Analüüs	Kirjalik töö	RAHVUSVAHELISED KONVENTSIONID JA KOODEKSID 16 tundi SOLAS (INTERNATIONAL CONVENTION FOR THE SAFETY OF LIFE AT SEA) ISPS (INTERNATIONAL SHIPS AND PORT FACILITY SECURITY CODE)
Iseseisev töö moodulis	Iseseisva töö maht sisaldub moodulis (6 tundi):			
	Merendusorganisatsioonide esitlus			
Praktiline töö	-			
Hindamine	Mitteeristav hindamine			
<u>Kirjalikud tööd</u> Rahvusvahelised konventsioonid ja koodeksid ISPS ISM Tööohutus Õppehäired	Kirjalikes töödes hinnatakse, kuidas õpilane: - Nimetab rahvusvahelised konventsioonid ja koodeksid - Selgitab MARPOLI ja SOLASE konventsioonide sisu - Selgitab ISM ja ISPS koodeksite põhimõtteid - Kirjeldab jäätmete käitlemist ja varustamist laevas - Nimetab tööohutuse ja tervishoiu alaseid seadusi ja määrusi - Selgitab nõudeid lähtudes valitud erialast - Kirjeldab oma kohustusi vastavalt häireplaanile			
<u>Suuline ettekanne</u> Merendusorganisatsioonid	Suulises ettekandes hinnatakse, kuidas õpilane: Selgitab merendusorganisatsioonide tegevust			
Kokkuvõtva hinde kujunemine	Õpilane on teinud ära kirjalikud tööd ja esitluse, lähtudes etteantud nõuetest.			
Õppematerjalid	- Merendust reguleerivad õigusaktid http://www.vta.ee/atp/index.php?id=114 - Rahvusvahelised merenduskonventsioonid http://www.vta.ee/atp/index.php?id=384 - Jaotusmaterjalid			

Õppekava "750kW ja suurema peamasinate efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik" moodulite rakenduskava

Sihtrühm	Kutsekeskhariduse laevamehaanika õppeliini õpilased			
Õppevorm	statsionaarne			
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht	Õpetajad	
M-56	Laeva elektriseadmete eksploatatsioon <i>Valikaine</i>	3 EKAP 80 tundi	Aleksander Topper	
Eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab teadmised laeva elektriseadmetes toimuvatest füüsilistest protsessidest, seadmete paigaldamise ja töörežiimide nõuetest, iseloomulikest riketest ning nende leidmisest ja kõrvaldamisest, kasutades elektriskeeme, elektrilisi kontrollmõõduriistu ja kontrollmõõtmisi, järgides elektrihoituse eeskirju.				
Nõuded mooduli alustamiseks: Läbitud moodul: <i>Laeva elektriseadmed (M-34)</i>				
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Õppemeetodid	Hindamismeetodid ja ülesanded	Mooduli teemad
1. Selgitab eksploatatsiooni mõistet	- Iseloomustab laeva elektriseadmete eksploatatsiooni põhimõtteid - Loetleb laeva elektririkete ja -avariide üldisemaid põhjusi	Interaktiivne loeng	Suuline küsimuste esitamine ja vastamine	EKSPLOATATSIOON MÕISTE 2 tundi Aine sisu. Eksploatatsioon mõiste. Rikete ja avariide tekkimise üldisemad põhjused.
2. Kirjeldab elektrimasinate iseloomulikke rikkeid ja nende kõrvaldamist	- Eristab alalisvoolumasinate, asünkroonmootorite ning sünkroongeneraatorite rikked - Kontrollib elektrimasinate temperatuuri - Selgitab elektrimasinate vibratsiooni põhjusi ja nende kõrvaldamist	- Interaktiivne loeng - Praktiline töö	- Suuline küsimuste esitamine ja vastamine - Praktilise töö tulemuste esitus	PÖÖRLEVATE ELEKTRIMASINATE EKSPLOATATSIOON 16 tundi Alalisvoolumasinate, asünkroonmootorite ning sünkroongeneraatorite rikked ja remont. Elektrimasinate jahutus ja temperatuuri kontrollimine. Elektrimasinate tsentreerimine, vibratsioon ja selle põhjuste kõrvaldamine. Elektrimasinate kuivatamine. Elektrimasinate katsetamine.

3. Tutvustab trafode osa laeva elektriseadmete süsteemis	• Võrdleb trafode töörežiime • Analüüsib trafode võimalikke avarisiid ja rikkeid • Mõõdab trafode isolatsiooni	• Interaktiivne loeng • Praktiline tutvumine mõõteriistadega ja praktiline töö	• Suuline küsimuste esitamine ja vastamine • Isolatsioonitakistuse mõõtmise demonstratsioon	TRAFOD 10 tundi Trafode töörežiimid. Trafode hooldus. Võimalikud avariid ja rikked. Isolatsioon ja selle kontroll.
4. Selgitab kommutatsiooni-kaitseaparatuuri ülesandeid	• Tunneb ära kommutatsiooni-kaitseaparatuuri rikked ja valib remondiviisid • Tutvustab kommutatsiooni-kaitseaparatuuri perioodilise hoolduse nõudeid • Soovitab kommutatsiooni-kaitseaparatuuri reguleerimise ja häälestamise meetodeid	• Interaktiivne loeng	• Suuline küsimuste esitamine ja vastamine	KOMMUTATSIOONI-KAITSEAPARATUUR 16 tundi Rikked. Remont. Perioodiline hooldus. Reguleerimine ja häälestamine
5. Kirjeldab laeva peakilbi ehitust ja hooldamise nõudeid	• Selgitab elektrikilbis lattide hooldamist ja demonstreerib seda stendil • Iseloomustab laeva peakilbis olevaid mõõteriistu ja hooldamist	• Interaktiivne loeng • Praktiline töö	• Praktilised hooldustööd	PEAKILBI EKSPLUATATSIOON 16 tundi Lattide ja mõõteriistade hooldus
6. Valib laeva elektri-seadmete montaaži-võtted lähtuvalt elektriskeemist	• Nimetab montaažile esitatavaid nõudeid • Demonstreerib elektriseadmete montaaživõtteid	• Interaktiivne loeng • Praktiline rühmatöö	• Praktiline montaažitöö	ELEKTRISEADMETE MONTAAŽ 20 tundi Montaažile esitatavad nõuded. Montaaživõtted.
Iseseisev töö moodulis	-			
Praktiline töö	• Mõõdab elektrimasinate temperatuuri • Mõõdab trafode isolatsiooni • Demonstreerib erinevate elektrielementide montaaživõtteid			
Hindamine	Eristav hindamine			
Hindekriteeriumid	Hinne „3“	Hinne „4“	Hinne „5“	

Õpetaja suulistele küsimustele vastamine	Vastus on konarlik	Vastus on õige, kuid liiga üldine	Vastus on teemakohane, analüüsiv ja täpne
Praktilised tööd	Tööd on teostatud lähtudes juhenditest, kuid vajab täiendavat juhendamist, esitlus on kohati ebatäpne	Tööd on teostatud lähtudes juhenditest, esitlus on arusaadav	Tööd on teostatud lähtudes juhenditest, teostatud täpselt ja esitlus on korrektne
Kokkuvõtva hinde kujunemine	Kokkuvõttev hinne kujuneb suuliste vastuste, praktiliste mõõtetööde ja erinevate elektrielementide montaaživõtete demonstratsiooni eest saadud hinnete keskmise alusel		
Õppematerjalid	1. Tobias, A.(2004). Laeva elektriseadmed. Tallinn: EMA 2. Pütsep, R. (2004). Elektrimõõtmised : Praktilised tööd; ülesanded. Tallinn : Ilo 3. Селиванов, П. П. (1982). Ремонт и монтаж судового электрооборудования:(учебник для техникумов). Москва : Транспорт 4. Железняков, А. Т. (1982). Справочник по ремонту электрооборудования на судах. Ленинград : Судостроение		

Õppekava "750kW ja suurema peamasinate efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik" moodulite rakenduskava				
Sihtrühm	Kutsekeskhariduse laevamehaanika õppeliini õpilased			
Õppevorm	statsionaarne			
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht	Õpetaja(d)	
M-203	Füüsiline ja riigikaitsealane ettevalmistus, valikaine	4,5 EKAP 120 tundi	Rein Tammik	
Eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane oskaks ujuda või püsida veepinnal ja omandaks uppuja/kannatanu päästmisvõtteid, suudaks transportida päästetavat, mõistab ühiskonnas toimuvaid protsesse, teab Eesti Kaitsejõudude struktuure ja ülesehitust ning ülesandeid ja kasutusel olevat relvastust, demonstreerib rivivõtteid, orienteerub maastikul, suudab osutada esmaabi. Õpingute käigus arendab õpilane ajaloo-, ühiskonnaõpetuse-, bioloogia-, eesti keele-, füüsika-, geograafia-, keemia-, matemaatika-, kehalise kasvatus- ja võõrkeeltealaseid pädevusi ning kaaslas abistavat ja toetavat meeskonnatöö pädevust, samuti enesemääratluspädevust.				
Nõuded mooduli alustamiseks:				
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Õppemeetodid	Hindamismeetodid ja ülesanded	Mooduli teemad
1. Eristab kasutatavaid ujumisstiile.	- Läbib etteantud distantsi kasutades erinevaid ujumistiile - Kasutab vajadusel puhkeasendit	Teoreetiline käsitlus läbitavatest harjutustest, praktilised harjutused vees	Praktiline töö	UJUMINE 20 tundi Ujumise tehnikad. Riietest vabanemine vees. Individuaalsete päästevahendite kasutamine vees. Vettehüpped. Sukeldumine.
2. Kasutab individuaalseid- ja kollektiivseid päästevahendeid	- Riietub ettenähtud aja jooksul päästekombinesooni - Sooritab vettehüpped - Vabaneb ülerriietest vees - Ronib päästevahendisse	Teoreetiline käsitlus läbitavatest harjutustest, praktilised harjutused vees	Praktiline töö	INDIVIDUAALSEID- JA KOLLEKTIIVSEID PÄÄSTEVAHENDID 10 tundi Individuaalsed kaitsevahendid. Päästevahendite kasutamine.
3. Valdab päästetava, transportimisviise ja elustamisvõtteid	- Läheneb päästetavale, transportib päästetavat üksi, kahekesi vastavalt olukorrale - Teostab elustamisvõtteid, annab	Teoreetiline käsitlus läbitavatest harjutustest, praktilised harjutused	Praktiline töö	UPPUJA PÄÄSTMINE JA TRANSPORT 10 tundi Lähenedamine päästetavale ja transport. Esmased tegevused elustamisel

	vajadusel esmaabi	vees		
4. Selgitab riikidevahelise julgeolekukoostöö valmidust, saab aru ühiskonnas toimuvatest protsessidest ja sõjalistest konfliktidest	• Toob näiteid kriiside, konfliktide põhjustest ja tunnustest, analüüsib mõningate konfliktidega seotud arengut ning nende ärahoidmiseks või ohjamiseks kasutatavaid meetodeid. • Eristab rahvusvahelise julgeolekukeskkonna erinevaid arenguetappe ja tunnuseid ning toob näiteid külma sõja aegsest ja tänapäevasest julgeolekukorraldusest. • Selgitab koostööjulgeoleku üldisi põhimõtteid ning peamisi julgeolekuga tegelevaid organisatsioone	• Loeng • Tunnikontroll • õppekäik - Okupatsioonide Muuseumisse	• Kirjalik töö	TÄNAPÄEVA KRIISID, SÕJAD JA RELVAKONFLIKTID 8 tundi Rahvusvahelised kriisid ja konfliktid. Konflikti arengufaasid ja tunnused. Sõja mõiste. Nüüdisaegsed rahvusvahelised konfliktid ja nende ohjamine. . Rahvusvahelised rahuoperatsioonid, rahvusvahelise sekkumise põhjused ja tagajärjed. NATO, EL, ÜRO, OSCE
5. Selgitab Eesti Kaitsejõudude struktuure, kasutatavat relvastust, kutsealuse ja ajateenija õigusi ja kohustusi	• Kirjeldab kaitseväge ja Kaitseliidu ülesehitust, ülesandeid, juhtimist, kaitseväge õppeasutusi. • Iseloomustab kaitseväes kasutatavaid relvi ja relvasüsteeme. • Selgitab oma ettekujutust ajateenistusest, ajateenija õigustest ja • kohustustest ning kaitseväge distsipliinist.	• Loeng • Slaidiprogramm • Tunnikontroll	• Kirjalik töö	EESTI KAITSEJÕUDUDE STRUKTUUR JA ÜLESANDED 8 tundi Eesti kaitsejõud. Kohustuslik ajateenistus, lepinguline tegevteenistus, üldine reservteenistus. Kaitseväge struktuur ja ülesanded. Kaitseväge juhtimine. Kaitseväge õppeasutused. Väeliikide ülesehitus, ülesanded ja juhtimine. Kaitseliidu ülesehitus ja ülesanded. Traditsioonid Eesti kaitsejõududes, vormiriietuse kandmise põhimõtted, sümbolika. KAITSEVÄETEENISTUS 6 tundi

				Kaitseväeteenistuse seadus. Kaitseväeteenistuskohustus. Kaitseväe distsipliin. Kutsealuse kutsumine ajateenistusse. Ajateenistusse kutsumisest vabastamine ja ajapikendus. Asendusteenistus. Ajateenija õigused ja kohustused.
6. Oskab rivivõtteid, tunneb käsklusi, tegutseb organiseeritult jao ja rühma koosseisus	• Kirjeldab rivikorra kujunemise ajalugu, kasutamise vajadust ja tähtsust. • Täidab oma kohustusi ja ülesandeid organiseeritud tegutsemisel jao ja rühma koosseisus. • Selgitab ja kasutab kontekstis järgmisi mõisteid: <i>rivi, viirg, kolonn, rivi laius, rivi sügavus, kahe-, kolme- või neljaviiruline rivi.</i>	• Loeng • Video riviõppustest	• Praktiline töö	RIVIÕPE 6 tundi Ajalooline ülevaade rivikorra kujunemisest. Kaitseväe traditsioonid ja tseremooniad. Praktiline riviõpe – rivi, viirg, kolonn, tiib, rinne, rivi tagakülg, vahe, kaugus, rivi laius, rivi sügavus, kahe-, kolme- või neljaviiruline rivi. Käsklused – eelkäsklus, täitekäsklus, käemärgid. Üksiksõduri riviõpe. Jagu koondrivis. Rühma koosseis.
7. Nimetab ja näitab käsitulirelva põhiosasid, järgib ohutusnõudeid tulirelva kasutamisel ja hooldamisel, võtab iseseisvalt laskeasendeid ning kasutab õiget päästmistehnikat.	• Nimetab käsitulirelva (AK 4 või Galil AR näitel) põhiosad ja teab nende koostööd. • Tunneb ja järgib ohutusnõudeid tulirelva kasutamisel ja hooldamisel. • Käitub lasketiirus turvaliselt, võtab iseseisvalt laskeasendeid ning kasutab õiget päästmistehnikat, selgitab lasu sooritamist mõjutavaid tegureid. • Selgitab ja kasutab kontekstis	• Loeng • Ohutusalane instruktaaž • Relvade praktiline tutvustamine	• Praktiline töö	RELVAÕPE 6 tundi Relvad. AK4 taktikalise- tehnilised andmed. Relva käsitsemine ja hooldamine. Ballistika. Kuuli lennujoone kuju, tabatav ja tabamatu ala. Kuulide hajumine ja seda põhjustavad tegurid. Üldohutusnõuded ning ohutusnõuded relva ja laskemoona käsitsemisel, relva hooldamisel. Laskmine - hingamise ja lasu päästmise tehnika, laskeasendid. Laskekäsklused lasketiirus.

	järgmisi mõisteid: <i>automaatrelv, püstol, kaartulerehv, laskemoon, lask.</i>			
8. Kasutab topograafilisi kaarte, orienteerub maastikul.	- Määrab paberkaardil kasutatavat mõõtkava, hindab maastikul silma järgi erinevaid kaugusi ja analüüsib topograafilise kaardi leppemärke. - Orienteerub maastikul kaardi ja kompassi järgi liigendatud maastikul mööda etteantud marsruuti ja iseloomustab öist orienteerumist piiravaid tegureid. - Selgitab ja kasutab kontekstis järgmisi mõisteid: <i>mõõtkava, kaardi leppemärgid, kaardi koordinaadid, direktsiooninurk, magnetiline asimuut, suunaparand, punkt-, joon- ja pindobjektid maastikul</i>	- Loeng - Kompassi ja kaardi praktiline kasutamine	Praktiline töö	TOPOGRAAFIA JA ORIENTEERUMINE 6 tundi Topograafia üldmõisted. Kaardi mõõtkava, leppemärgid, koordinaadid. Kompass ja selle kasutamine. Kompassi kasutamise piirangud. Orienteerumine maastikul ja pimedas. Üldised juhised ning piirangud käsi-GPSi kasutamiseks maastikul VÄLILAAGER 40 tundi
Iseseisev töö	Iseseisva töö maht sisaldub moodulis (20 tundi): - Kasutab võimalusi iseseisvalt oma ujumisoskuste täiendamiseks - Kodune töö – aruanne õppekäigust Okupatsioonide Muuseumisse			
Praktiline töö	Erinevate ujumisstiilide ja demonstreerimine basseinis Päästekombinesooni riietumine, üleriietest vabanemine basseinis Päästetava transportimine Esmaste elustamisvõtete praktiline näitamine Riviõpe – käskluste täitmine, rivis liikumine AK4 lahtivõtmine ja kokkupanek Praktiline väike-kaliibrilisest püssist laskmine			

	Kaardi ja kompassi kasutamine maastikul orienteerumisel Välilaagris osalemine		
Hindamine	Eristav hindamine		
Hindekriteeriumid	Hinne „3“	Hinne „4“	Hinne „5“
Praktiline töö Ujumine, pinnal püsimine- puhkeasend, vettehüpped, päästetava transport	Õpilane demonstreerib vähemalt kahte erinevat ujumistehnikat ja vettehüppetehnikat, kasutab individuaalseid päästevahendeid ja vabaneb vees riietest, läheneb ja transpordib päästetavat vähemalt 25m	Õpilane demonstreerib vähemalt kahte erinevat ujumistehnikat ja vettehüppetehnikat, kasutab individuaalseid päästevahendeid ja vabaneb vees riietest, läheneb ja transpordib päästetavat kasutades erinevaid tehnikaid	Õpilane demonstreerib erinevaid ujumis- ja vettehüppetehnikaid, suudab läbida vees vähemalt 200m, kasutab individuaalseid päästevahendeid ja vabaneb kiiresti vees riietest, läheneb ja transpordib päästetavat kasutades erinevaid võtteid ja grupitehnikat
Kirjalik töö Tänapäeva kriisid ja relvakonfliktid Aruanne õppekäigust Okupatsioonide Muuseumisse Kaitsejõud, Kaitseleit Kaitseväeteenistus ja väljaõpe	Õpilane käsitleb teemat liiga üldsõnaliselt, esineb eksimusi mõistetes	Õpilane käsitleb teemat põhjalikult, kuid esineb hooletusvigu	Õpilane käsitleb teemat põhjalikult ja analüüsivalt
Mooduli hinde kujunemine	Õpilane on teinud praktilised esitlused vees ja kirjalikud tööd on sooritatud positiivsetele hinnete. Õpilane on koostanud aruande õppekäigust Okupatsioonide Muuseumisse vastavalt etteantud vormile, sooritanud rivi-, relvaõppe- ja orienteerumisülesanded ja osalenud välilaagris.		
Õppematerjalid	• Riigikaitse gümnaasiumidele ja kutseõppeasutustele. (2012). Kaitseväe ühendatud õppeasutused: Tartu. • Kaitseväeteenistuse seadus (2000). Riigi Teataja I,2000, 28, 167. • Kaitseväe rivimäärustiku kinnitamine. VV määrus 05.05.1998 nr 92. Riigi Teataja I, 1998, 54, 803.		

Õppekava "750kW ja suurema peamasinate efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik" moodulite rakenduskava

Sihtrühm	Kutsekeskhariduse laevamehaanika õppeliini õpilased		
Õppevorm	statsionaarne		
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht	Õpetajad
M-204	Mereõigus III <i>Valikaine</i>	2 EKAP 52 tundi	Rene Allik

Eesmärk:

Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab teadmised merendusalasest õigussüsteemist, oskab kasutada õiguslaseid andmebaase ja kasutada omandatud õiguslaseid teadmisi praktikas.

Õppimise käigus arendab õpilane ettevõtlikkus-, enesemääratlus- ja Infotehnoloogilist pädevust

Nõuded mooduli alustamiseks:

- Läbitud moodul *Õpitee ja töö muutuv keskkonnas*

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Õppemeetodid	Hindamismeetodid ja ülesanded	Mooduli teemad
1. Orienteerub rahvusvahelise mereõiguse süsteemis, kasutab merenduslaseid õigusmõisteid ja merenduslaseid õigussuhteid reguleerivaid akte	• Selgitab rahvusvahelise mereõiguse reguleerimisala ja reguleeritavaid valdkondi • Orienteerub merenduslalases õigussüsteemis ja seostab erinevaid merenduslaseid õigusmõisteid erialaainete teemadega • Leiab merenduslaseid õigusakte ja lisamaterjale käsitletavate teemade kohta kasutades erinevaid andmebaase veebikeskkonnas • Orienteerub konventsioonide õiguslikus olemuses • Tunneb prahilepinguid	• Loeng • Praktiline õigusaktide otsimine veebikeskkonnas	• Praktiline töö	RAHVUSVAHELISE AVALIKU MEREÕIGUSE MÕISTE JA KUJUNEMINE 10 tundi Sissejuhatus ainesse, mereõiguse kujunemise ajalooline ülevaade, kaasaegne süsteem, mereõiguse terminoloogia Rahvusvahelise mereõiguse reguleerimisala ja eesmärgid (IMO ja ILO konventsioonid) Rahvusvahelise mereõiguse III konverentsMontego Bay 1982, UNCLOS konventsioon Rahvusvaheline Mereorganisatsioon (IMO) Rahvusvahelise mereõiguse subjektid. Rahvusvaheline Arbitraažikohus. MERENDUSALASTE ÕIGUSAKTIDE SÜSTEEM 10 tundi rahvusvahelised merenduslased õigusaktid (konventsioonid, IMO resolutsioonid,

	• Eristab operaatorit reederist • Eristab merinõuet ja merivõlga • Tunneb mugavuslipu printsiipi • Eristab laeva kinnipidamist laeva arestist • Tunneb täitemenetlust			piirkondlikud kokkulepped, siseriiklikud seadused, määrused, ringkirjad). Eraõiguse olemus. Laeva ost-müük, registreerimine/kinnistamine, laeva prahtimine (time-charter, bareboat charter, dimais charter jt) Shipman 98 (laeva operaatori tähendus). Avatud laevaregistrid ja „mugavuslipp“. Laeva kinnipidamine, arest (merinõue ja merivõlg), täitemenetlus ja sundmüük.
2.Toob esile merealade põhilised erinevused	• Kirjeldab erinevaid merealasi • Näitab kaardil käsitletud merealasi	• Loeng • Töö kaartidega	• Referaat	MEREALADE JA MEREPÕHJA ÕIGUSLIK REŽIIM 10 tundi Merealade mõiste ja nende õiguslik režiim Merealuse maapõue mõiste ja õiguslik režiim Territoriaalmeri , sisemeri, avameri, üldkasutatav veeteed, suletud ja poolsuletud meri, rahvusvahelised väinad. Avamere vabadused ja riigi kohustused. Mandrilava ja süvamere põhi.
3.Seostab meresõiduohutuse ja merekeskkonna kaitse nõuded	• Mõtestab lahti meresõiduohutuse sisu, valdab asjakohast terminoloogiat • Selgitab rahvusvahelise merekeskkonna kaitsmise nõudeid	• Loeng • Slaidide esitus	• Kirjalik töö	MERESÕIDUOHUTUS JA MEREKESKKONNA KAITSE 10 tundi Meresõiduohutuse seadus, Sadamaseadus Laeva mõiste, reisilaeva ja reisija mõiste, sadama mõiste, sadamate liigid, sadamaala, akvatoorium Rahvusvaheline merekeskkonna kaitsmine, reostamise vältimine, saastamise vähendamine
4. Mõistab oma õigusi ja kohustusi töökeskkonnas toimimisel	• Kasutades meretöö seaduse teksti selgitab meretöölepingu sõlmimise olulisi punkte • Toob esile meretöölepingu erisusi töötamisel reisi-, kauba-	• Loeng • Õigusaktide tekstid	• Rühmatöö	REEDER NING LAEVAPERE LIIKME ÕIGUSED JA KOHUSTUSED 12 tundi ILO Meretöö konventsioon (Genf 2006), Kalandustöö konventsioon (C188- 2007) Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) meretöö alased konventsioonid (nr 108, nr.

	või kalalaeval Tunneb reederi kohustusi			147 jt). ITF (Rahvusvaheline transporditöötajate föderatsioon). Meretöö seadus 2014 Meretöölepingu sõlmimise ja lõppemise erisus, laevapere liikme, reederi ja kapteni õigused ja kohustused, nende erisused Tervisekontroll, töö- ja puhkeaeg, töö- ja elutingimused, töövahendus-laeva mehitamine (crewing). Kalandustöö regulatsiooni erisusi- kalurite töötingimused, miinimumnõuded töötamiseks kalalaeva
Iseseisev töö moodulis	Iseseisva töö maht sisaldub moodulis (8 tundi): - Referaat või seminar: Avamere vabadused ja muud merealad - Kodune töö: Etteantud teema järgi õigusaktide otsimine			
Praktiline töö	- Eesti merealad kaardil - Õigusprobleemi lahendamine - Praktiline õigusaktide otsimine arvutiga			
Hindamine	Eristav hindamine			
Hindekriteeriumid	Hinne „3“		Hinne „4“	
<u>Kirjalik töö</u> Laevad, sadamad ja ehitised	Õpilane teab ainult üldmõisteid		Õpilane teab mõisteid ja kirjeldab neid	
<u>Rühmatöö</u> Õigusprobleemi lahendamine	Õpilane orienteerub mereõiguslikus õigussüsteemis pinnapealselt, rühmatöös osalemine on passiivne.		Õpilane leiab kiiresti otsitava õigusakti ja esitab omapoolseid seisukohti õigusprobleemi lahendamisel	
			Õpilane teab kõiki käsitletavaid mõisteid, kirjeldab neid ja toob praktilisi näiteid.	
			Õpilane orienteerub täpselt mereõiguslikus õigussüsteemis, esitab omapoolseid seisukohti ja analüüsib käsitletava õigusprobleemi olemust ja põhjust	

Praktiline töö Õigusaktide otsimine arvutiga	Õpilane leiab üksikuid merendusalseid õigusakte	Õpilane leiab merendusalseid õigusakte ja teab nende reguleerimisala	Õpilane leiab merendusalseid õigusakte ja teab nende reguleerimisala, selgitab nende sisu ja tegevusvaldkondi ilma suuremate eksimusteta
Kokkuvõtva hinde kujunemine	Õpilane on esitanud referaadi, sooritanud kirjaliku töö ja osalenud rühmatöös ning need on hinnatud positiivse hindega		
Oppematerjalid	• Lindpere, H . 2003. Kaasaegne rahvusvaheline mereõigus. Kirjastus Ilo: Tallinn (peatükid 1,2,3,8 p.3) • UNCLOS 1982 • SOLAS 1978 • COLREG 1972 • ILO Meretöö konventsioon 2006 • Meresõiduohutuse seadus; Sadamaseadus; Laeva lipuõiguse ja laevaregistrise seadus; Laeva asjaõiguse seadus; Kaubandusliku meresõidu seadus; Võlaõigusseadus (töövõtuleping, agendileping, veoleping, ekspedeerimisleping), Meretöö seadus jt • Materjal õpetajai soovitusel (näit. Veeteede Ameti kodulehekülj jne) • Loengukonspekt • Õigusaktidega tutvumine: Riigi Teataja www.riigiteataja.ee		

Õppekava "750kW ja suurema peamasinate efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik" moodulite rakenduskava

Sihtrühm	Kutsekeskhariduse laevamehaanika õppeliini õpilased			
Õppevorm	statsionaarne			
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht	Õpetajad	
M-208	Merekultuur ja etikett <i>Valikaine</i>	1,5 EKAP 40 tundi	Rein Albri	
Eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane mõistab merekultuuri ja selle mõju kutselise meresõidu arengule ning käitub laeval vastavalt etiketireeglitele. Õppimise käigus arendab õpilane meeskonnatöö oskust, suhtlus- ja enesemääratluspädevust.				
Nõuded mooduli alustamiseks: Puuduvad				
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Õppemeetodid	Hindamismeetodid ja ülesanded	Mooduli teemad
1. Kirjeldab Eesti meresõidu ajaloo etappe, nimetab tuntud meresõitjaid, selgitab kutsealaseid etiketi- ja vormi kandmise nõudeid.	- Nimetab tähtsamaid Eesti meresõitjaid - Selgitab meresõidu mõju Eesti majandusele ja kultuurile - Selgitab vormi kandmise nõudeid - Selgitab meremeestele kehtivaid etiketireegleid - Käitub lähtuvalt etiketile - Kannab vormi järgides seejuures vormi kandmise nõudeid	- Loeng - Küsimuste esitamine ja vastamine	- Kirjalik töö - Essee	MEREKULTUUR 20 tundi Eestiga seotud meresõidu algus ja areng. Meresõidu mõju Eesti majandusele ja kultuurile. Eestiga seotud peamised veeteed. Eestiga seotud meresõitjad läbi aegade. ETIKETT JA EETILINE KÄITUMINE 20 tundi Etikett kui kutse-eetika osa. Meremehele kehtivad etiketinõuded ja nende sidusus kutsealase tööga. Eetiline käitumine meeskonnatöös. Meremehe vormirõivad ja nende kandmine.

Iseseisev töö moodulis	Iseseisva töö maht sisaldub moodulis (6 tundi): • Essee – Kuidas peab käituma õige meremees?		
Praktiline töö	-		
Hindamine	Eristav hindamine		
Hindekriteeriumid	Hinne „3“	Hinne „4“	Hinne „5“
Kirjalik töö Meremehe etiketinõuded	Õpilane selgitab üldsõnaliselt meremeestele kehtivaid etiketireegleid	Õpilane selgitab meremeestele kehtivaid etiketireegleid ja põhjendab etiketi järgimise vajalikkust	Õpilane selgitab meremeestele kehtivaid etiketireegleid ja põhjendab etiketi järgimise vajalikkust ning toob konkreetseid näiteid igapäevaelust
Kirjalik töö Merekultuur ja –ajalugu	Õpilane nimetab üksikuid Eesti meresõitjaid läbi aegade ja selgitab üldsõnaliselt meresõidu mõju Eesti majandusele ja kultuurile	Õpilane nimetab Eesti meresõitjaid läbi aegade ja selgitab meresõidu mõju Eesti majandusele ja kultuurile	Õpilane nimetab Eesti meresõitjaid läbi aegade, selgitab ja analüüsib meresõidu mõju Eesti majandusele ja kultuurile
Essee Kuidas peab käituma õige meremees?	Õpilane kirjutab etteantud teemal mõtteliselt seotud teksti, essee kirjutamisel on lähtunud kooli kirjalike tööde vormistamise juhendist, kuid teemakohane arutelu on pinnapealne ega vasta etteantud mahule	Õpilane kirjutab etteantud teemal mõtteliselt seotud teksti, essee kirjutamisel on lähtunud kooli kirjalike tööde vormistamise juhendist, teemakohane arutelu on osalt puudulik, kuid töö vastab etteantud mahule	Õpilane kirjutab etteantud teemal mõtteliselt seotud teksti, essee kirjutamisel on lähtunud kooli kirjalike tööde vormistamise juhendist, teemakohane arutelu on põhjalik ning töö vastab etteantud mahule
Kokkuvõtva hinde kujunemine	Õpilane on sooritanud kirjalikud tööd nõuetekohaselt ning esitanud essee.		
Õppematerjalid	1. Loengukonspekt (slaidid) 2. Nordmann, A. (1999). <u>Mereteedelt</u>. Tallinn : Eesti Mereakadeemia 3. Nordmann, A. (2004). <u>Kaugetel meredel ja ookeanidel</u>. Tallinn : Eesti Mereakadeemia 4. Tuulik, M. (2002). <u>Eetika ja moraal : kõik algab meist endast</u>. Tallinn : Ilo		

Õppekava "750kW ja suurema peamasinate efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik" moodulite rakenduskava

Sihtrühm	Kutsekeskhariduse laevamehaanika õppeliini õpilased			
Õppevorm	statsionaarne			
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht	Õpetajad	
M-209	Eesti keel algajatele <i>Valikaine</i>	1,5 EKAP 40 tundi	Külli Loopmann	
Eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane saavutab keeletaseme A2 Õppimise käigus arendab õpilane suhtluspädevust ja iseseisvat kirjalikku ja suulist keelekasutust arvestades suhtlusolukordi ja -partnereid.				
Nõuded mooduli alustamiseks: Puuduvad				
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Õppemeetodid	Hindamismeetodid ja ülesanded	Mooduli teemad
1. Tutvustab iseennast, oma kodu, huviseid ja teisi inimesi	- tutvustab iseennast - tutvustab oma kodu ja pere - tutvustab oma huviseid - kirjeldab sõpra või eakaaslast - nimetab erinevaid riietusesemeid - kirjeldab inimese iseloomu - kirjeldab inimese välimust	- Loeng - Mõttega lugemine - Rollimäng	- Kirjeldus - Jutustamine	INIMESE KIRJELDUS 10 tundi Enese tutvustamine; oma kodu ja pere tutvustamine; oma huviseid tutvustamine; eakaaslase kirjeldus; riietusesemed; inimese iseloomu kirjeldus; inimese välimuse kirjeldus; lihtolevik; kestev olevik
2. Küsib ja annab informatsiooni tänaval liigeldes	- kirjeldab kohta või hoonet - juhatab õiget teed - küsib õiget teed - kasutab kohamääruse eessõnu	- Loeng - Rollimäng - Ideekaart	Jutustamine	ASUKOHA KIRJELDUS 6 tundi Koha või ehitise kirjeldus; suuna küsimine tänaval; suuna andmine tänaval; kohamääruse eessõnad
3. Tutvustab erinevaid	nimetab erinevaid ameteid	Loeng	Sõnavara test	AMETID JA ELUKUTSED 4 tundi

ameteid	mõistab erinevate modaalverbide tähendusi	Diskussioon	Vestluses osalemine	Erinevad ametid ja elukutsed; modaalverbid
4. Mõistab erinevate toiduainete ja jookide nimetusi	- mõistab erinevate toitude ja jookide nimesid - esitab söögikohas tellimust - kasutab õigeid ajamääruse eessõnu	Slaidi esitlus	Sõnavara test	TOIT 4 tundi Toidud; joogid; eelistused; söögikohas tellimine; ajamääruses kasutatavad eessõnad
5. Kirjeldab loodust ja kliimat	- kirjeldab ilma ja erinevaid aastaagu - nimetab erinevate loomade nimesid - kirjeldab mineviku sündmusi - kasutab lihtmineviku ja kestva mineviku ajavorme	- Loeng - Diskussioon	Vestluses osalemine	LOODUS 6 tundi Ilm; aastaajad; loomad; lihtmineviku ja kestva mineviku ajavormide kasutamine
6. Avaldab arvamust erinevate olukordade kohta	- koostab lühidalt tulevikuplaane - kasutab lihttuleviku ajavormi - kirjeldab erinevaid sündmusi ja olukordi - kasutab artikleid	Diskussioon	Vestluses osalemine	ARVAMUSE AVALDAMINE 2 tundi
7. Kirjutab lühikirja	kirjutab lühikirja sõbrale ja vastata lühidalt	Loeng	Lühikiri	KIRJA KIRJUTAMINE 8 tundi
Iseseisev töö moodulis	Iseseisva töö maht sisaldub moodulis (4 tundi): Lühikirja kirjutamine sõbrale ja kirjale vastamine			
Praktiline töö	Kõigi käsitletavate teemade juures toimub keele praktiline kasutamine			
Hindamine	Eristav hindamine			
Hindekriteeriumid	Hinne „3“	Hinne „4“	Hinne „5“	
<u>Teksti jutustamine</u>	Õpilase teadmised ja oskused vastavad	Õpilase vastused on soravad, kuid esinevad	Õpilase vastused on veatud, väga hea hääldusega ja	

Enese, kodu, pere ja huvide tutvustamine Koha või ehitise kirjeldus Tulevikuplaan	lävendile, kuid vastused ei ole soravad ja esinevad grammatilised vead	mõned grammatilised vead	grammatilisi vigu ei esine
<u>Vestluses osalemine</u> Suuna küsimine ja juhatamine tänaval Eelistused söögikohas ja toidu tellimine	Õpilase teadmised ja oskused vastavad lävendile, kuid vastused ei ole soravad ja esinevad grammatilised vead	Õpilase vastused on soravad, kuid esinevad mõned grammatilised vead	Õpilase vastused on veatud, väga hea hääldusega ja grammatilisi vigu ei esine
<u>Kirjeldus</u> Eakaaslase välimuse ja iseloomu kirjeldus Ilm ja aastaajad	Õpilane kasutab grammatiliselt õiget keelt, kuid ettenähtud sõnavara ei ole täielik	Õpilane valdab grammatikat hästi, ettenähtud sõnavara on ulatuslik	Õpilane kasutab grammatiliselt õiget keelt, valdab ettenähtud sõnavara täielikult
<u>Sõnavara test</u> Riietusesemed Erinevad ametid ja elukutsed Toidud ja joogid Loomad ja linnud	Õpilane valdab põhilist osa ettenähtud sõnavarast	Õpilane valdab enamust ettenähtud sõnavarast	Õpilane valdab täielikult ja vigadeta ettenähtud sõnavara
<u>Ülesannete lahendamine</u> Minevik, olevik, tulevik Kohamäärus Modaalverbid Ajamäärus	Õpilane kasutab grammatiliselt õiget keelt, kuid pikemate lausete üksikasjad ja väljendusviis võivad jääda ebaselgeks.	Õpilane kasutab grammatiliselt õiget keelt, aga esinevad üksikud vead.	Õpilane kasutab grammatiliselt õiget keelt. Ette tulnud üksikuid vigu suudab ise märgata ja parandada.
Kokkuvõtva hinde kujunemine	Kokkuvõttev hinne kujuneb sõnavara testide, teksti jutustamise ja vestluses osalemise koondhindena.		
Õppematerjalid	• Jaotusmaterjal		

Õppekava "750kW ja suurema peamasinate efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik" moodulite rakenduskava

Sihtrühm	Kutsekeskhariduse laevamehaanika õppeliini õpilased			
Õppevorm	statsionaarne			
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht	Õpetajad	
M-210	Inglise keel algajatele <i>Valikaine</i>	1,5 EKAP 40 tundi	Katrin Sune	
Eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane saavutab keeletaseme A2 Õppimise käigus arendab õpilane suhtluspädevust ja iseseisvat kirjalikku ja suulist keelekasutust arvestades suhtlusolukordi ja -partnereid.				
Nõuded mooduli alustamiseks: Puuduvad				
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Õppemeetodid	Hindamismeetodid ja ülesanded	Mooduli teemad
1 Tutvustab iseennast, oma kodu, huvisid ja teisi inimesi	- tutvustab iseennast - tutvustab oma kodu ja pere - tutvustab oma huvisid - kirjeldab sõpra või eakaaslast - nimetab erinevaid riietusesemeid - kirjeldab inimese iseloomu - kirjeldab inimese välimust	- Loeng - Mõttega lugemine - Rollimäng	- Kirjeldus - Jutustamine	INIMESE KIRJELDUS 10 tundi Enese tutvustamine; oma kodu ja pere tutvustamine; oma huvide tutvustamine; eakaaslase kirjeldus; riietusesemed; inimese iseloomu kirjeldus; inimese välimuse kirjeldus; lihtolevik; kestev olevik
2 Küsib ja annab informatsiooni tänaval liigeldes	- kirjeldab kohta või hoonet - juhatab õiget teed - küsib õiget teed - kasutab kohamääruse eessõnu	- Loeng - Rollimäng - Ideekaart	Jutustamine	ASUKOHA KIRJELDUS 6 tundi Koha või ehitise kirjeldus; suuna küsimine tänaval; suuna andmine tänaval; kohamääruse eessõnad

3	Tutvustab erinevaid ameteid	• nimetab erinevaid ameteid • mõistab erinevate modaalverbide tähendusi	• Loeng • Diskussioon	• Sõnavara test • Vestluses osalemine	AMETID JA ELUKUTSED 4 tundi Erinevad ametid ja elukutsed; modaalverbid
4	Mõistab erinevate toiduainete ja jookide nimetusi	• mõistab erinevate toitude ja jookide nimesid • esitab söögikohas tellimust • kasutab õigeid ajamääruse eessõnu	• Slaidi esitus	• Sõnavara test	TOIT 4 tundi Toidud; joogid; eelistused; söögikohas tellimine; ajamääruses kasutatavad eessõnad
5	Kirjeldab loodust ja kliimat	• kirjeldab ilma ja erinevaid aastaaegu • nimetab erinevate loomade nimesid • kirjeldab mineviku sündmusi • kasutab lihtmineviku ja kestva mineviku ajavorme	• Loeng • Diskussioon	• Vestluses osalemine	LOODUS 6 tundi Ilm; aastaajad; loomad; lihtmineviku ja kestva mineviku ajavormide kasutamine
6	Avaldab arvamust erinevate olukordade kohta	• koostab lühidalt tulevikuplaane • kasutab lihttuleviku ajavormi • kirjeldab erinevaid sündmusi ja olukordi • kasutab artikleid	• Diskussioon	• Vestluses osalemine	ARVAMUSE AVALDAMINE 4 tundi
7	Kirjutab lühikirja	• kirjutab lühikirja sõbrale ja vastata lühidalt	• Loeng	• Lühikiri	KIRJA KIRJUTAMINE 6 tundi
Iseseisev töö moodulis		Iseseisva töö maht sisaldub moodulis (4 tundi): • Lühikirja kirjutamine sõbrale ja kirjale vastamine			
Praktiline töö		Kõigi käsitletavate teemade juures toimub keele praktiline kasutamine			
Hindamine		Eristav hindamine			

Hindekriteeriumid	Hinne „3“	Hinne „4“	Hinne „5“
<u>Teksti jutustamine</u> Enese, kodu, pere ja huvide tutvustamine tutvustamine Koha või ehitise kirjeldus Tulevikuplaan	Õpilase teadmised ja oskused vastavad lävendile, kuid vastused ei ole soravad ja esinevad grammatilised vead	Õpilase vastused on soravad, kuid esinevad mõned grammatilised vead	Õpilase vastused on veatud, väga hea hääldusega ja grammatilisi vigu ei esine
<u>Vestluses osalemine</u> Suuna küsimine ja juhatamine tänaval Eelistused söögikohas ja toidu tellimine	Õpilase teadmised ja oskused vastavad lävendile, kuid vastused ei ole soravad ja esinevad grammatilised vead	Õpilase vastused on soravad, kuid esinevad mõned grammatilised vead	Õpilase vastused on veatud, väga hea hääldusega ja grammatilisi vigu ei esine
<u>Kirjeldus</u> Eakaaslase välimuse ja iseloomu kirjeldus Ilm ja aastaajad	Õpilane kasutab grammatiliselt õiget keelt, kuid ettenähtud sõnavara ei ole täielik	Õpilane valdab grammatikat hästi, ettenähtud sõnavara on ulatuslik	Õpilane kasutab grammatiliselt õiget keelt, valdab ettenähtud sõnavara täielikult
<u>Sõnavara test</u> Riietusesemed Erinevad ametid ja elukutsed Toidud ja joogid Loomad ja linnud	Õpilane valdab põhilist osa ettenähtud sõnavarast	Õpilane valdab enamust ettenähtud sõnavarast	Õpilane valdab täielikult ja vigadeta ettenähtud sõnavara

Ülesannete lahendamine Lihtolevik ja kestev olevik Kohamääruse eessõnad Modaalverbid Ajamääruses kasutatavad eessõnad Lihtminevik ja kestev minevik Artiklid	Õpilane kasutab grammatiliselt õiget keelt, kuid pikemate lausete üksikasjad ja väljendusviis võivad jääda ebaselgeks.	Õpilane kasutab grammatiliselt õiget keelt, aga esinevad üksikud vead.	Õpilane kasutab grammatiliselt õiget keelt. Ette tulnud üksikuid vigu suudab ise märgata ja parandada.
Kokkuvõtva hinde kujunemine	Kokkuvõttev hinne kujuneb sõnavara testide, teksti jutustamise ja vestluses osalemise koondhindena.		
Õppematerjalid	• Jaotusmaterjal		

Õppekava "750kW ja suurema peamasinate efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik" moodulite rakenduskava

Sihtrühm	Kutsekeskhariduse laevamehaanika õppeliini õpilased		
Õppevorm	statsionaarne		
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht	Õpetajad
M-211	Vene keel algajatele <i>Valikaine</i>	1,5 EKAP 40 tundi	Julija Smirnova

Eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane saavutab keeletaseme A2

Õppimise käigus arendab õpilane suhtluspädevust ja iseseisvat kirjalikku ja suulist keelekasutust arvestades suhtlusolukordi ja -partnereid.

Nõuded mooduli alustamiseks: Puuduvad

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Õppemeetodid	Hindamismeetodid ja ülesanded	Mooduli teemad
1. Tutvustab iseennast, oma kodu, huvisid ja teisi inimesi	- tutvustab iseennast - tutvustab oma kodu ja pere - tutvustab oma huvisid - kirjeldab sõpra või eakaaslast - nimetab erinevaid riietusesemeid - kirjeldab inimese iseloomu - kirjeldab inimese välimust	- Loeng - Mõttega lugemine - Rollimäng	- Kirjeldus - Jutustamine	INIMESE KIRJELDUS 10 tundi Enese tutvustamine; oma kodu ja pere tutvustamine; oma huvide tutvustamine; eakaaslase kirjeldus; riietusesemed; inimese iseloomu kirjeldus; inimese välimuse kirjeldus; lihtolevik; kestev olevik
2. Küsib ja annab informatsiooni tänaval liigeldes	- kirjeldab kohta või hoonet - juhatab õiget teed - küsib õiget teed - kasutab kohamääruse eessõnu	- Loeng - Rollimäng - Ideekaart	Jutustamine	ASUKOHA KIRJELDUS 6 tundi Koha või ehitise kirjeldus; suuna küsimine tänaval; suuna andmine tänaval; kohamääruse eessõnad
3. Tutvustab erinevaid ameteid	- nimetab erinevaid ameteid - mõistab erinevate	- Loeng - Diskussioon	- Sõnavara test - Vestluses osalemine	AMETID JA ELUKUTSED 4 tundi

	modaalverbide tähendusi			Erinevad ametid ja elukutsed; modaalverbid
4. Mõistab erinevate toiduainete ja jookide nimetusi	- mõistab erinevate toitude ja jookide nimesid - esitab söögikohas tellimust - kasutab õigeid ajamääruse eessõnu	Slaidi esitus	Sõnavara test	TOIT 4 tundi Toidud; joogid; eelistused; söögikohas tellimine; ajamääruses kasutatavad eessõnad
5. Kirjeldab loodust ja kliimat	- kirjeldab ilma ja erinevaid aastaaegu - nimetab erinevate loomade nimesid - kirjeldab mineviku sündmusi - kasutab lihtmineviku ja kestva mineviku ajavorme	- Loeng - Diskussioon	Vestluses osalemine	LOODUS 6 tundi Ilm; aastaajad; loomad; lihtmineviku ja kestva mineviku ajavormide kasutamine
6. Avaldab arvamust erinevate olukordade kohta	- koostab lühidalt tulevikuplaane - kasutab tuleviku ajavormi - kirjeldab erinevaid sündmusi ja olukordi	Diskussioon	Vestluses osalemine	ARVAMUSE AVALDAMINE 10 tundi
Iseseisev töö moodulis	Iseseisva töö maht sisaldub moodulis (4 tundi): Sõnavara õppimine			
Praktiline töö	Kõigi käsitletavate teemade juures toimub keele praktiline kasutamine			
Hindamine	Eristav hindamine			
Hindekriteeriumid	Hinne „3“	Hinne „4“	Hinne „5“	
Teksti jutustamine Enese, kodu, pere ja huvide tutvustamine tutvustamine	Õpilase teadmised ja oskused vastavad lävendile, kuid vastused ei ole soravad ja esinevad grammatilised vead	Õpilase vastused on soravad, kuid esinevad mõned grammatilised vead	Õpilase vastused on veatud, väga hea hääldusega ja grammatilisi vigu ei esine	

Koha või ehitise kirjeldus Tulevikuplaan			
<u>Vestluses osalemine</u> Suuna küsimine ja juhatamine tänaval Eelistused söögikohas ja toidu tellimine	Õpilase teadmised ja oskused vastavad lävendile, kuid vastused ei ole soravad ja esinevad grammatilised vead	Õpilase vastused on soravad, kuid esinevad mõned grammatilised vead	Õpilase vastused on veatud, väga hea hääldusega ja grammatilisi vigu ei esine
<u>Kirjeldus</u> Eakaaslase välimuse ja iseloomu kirjeldus Ilm ja aastaajad	Õpilane kasutab grammatiliselt õiget keelt, kuid ettenähtud sõnavara ei ole täielik	Õpilane valdab grammatikat hästi, ettenähtud sõnavara on ulatuslik	Õpilane kasutab grammatiliselt õiget keelt, valdab ettenähtud sõnavara täielikult
<u>Sõnavara test</u> Riietusesemed Erinevad ametid ja elukutsed Toidud ja joogid Loomad ja linnud	Õpilane valdab põhilist osa ettenähtud sõnavarast	Õpilane valdab enamust ettenähtud sõnavarast	Õpilane valdab täielikult ja vigadeta ettenähtud sõnavara
<u>Ülesannete lahendamine</u> Minevik, olevik, tulevik Kohamäärus Modaalverbid Ajamäärus	Õpilane kasutab grammatiliselt õiget keelt, kuid pikemate lausete üksikasjad ja väljendusviis võivad jääda ebaselgeks.	Õpilane kasutab grammatiliselt õiget keelt, aga esinevad üksikud vead.	Õpilane kasutab grammatiliselt õiget keelt. Ette tulnud üksikuid vigu suudab ise märgata ja parandada.
Kokkuvõtva hinde kujunemine	Kokkuvõttev hinne kujuneb sõnavara testide, teksti jutustamise ja vestluses osalemise koondhindena.		
Õppematerjalid	Jaotusmaterjal		

Õppekava "750kW ja suurema peamasinat efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik" moodulite rakenduskava

Sihtrühm	Kutsekeskhariduse laevamehaanika õppeliini õpilased			
Õppevorm	statsionaarne			
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht	Õpetajad	
M-212	Rakendusmatemaatika <i>Valikaine</i>	3 EKAP 80 tundi	Reet Ronk	
Eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane mõistab matemaatika olemust, otstarvet ja ja tähtsust inimtegevuses ning kultuuri arengus, omandab teatud matemaatika alased teadmised ja meetodid ning oskab neid kasutada ülesannete lahendamisel. Õppimise käigus arendab õpilane loogilist mõtlemist, arutlusoskust; täiendab matemaatikaalaseid teadmisi ja –oskusi.				
Nõuded mooduli alustamiseks: Läbitud moodul <i>Matemaatika (M-104)</i>				
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Õppemeetodid	Hindamismeetodid ja ülesanded	Mooduli teemad
1. Kasutab õpitud matemaatikateadmisi arvutamiseks	- Teostab vajalikud arvutused, vormistab lahenduskäigu, kontrollib lahenduskäigu õigsust - Teeb järeldusi tulemuse tõeärasuse kohta lähtuvalt igapäevaelust - Valib ja kasutab ülesannete lahendamisel ülesande sisust lähtuvalt õigeid valemeid ja matemaatilisi sümboleid	- Interaktiivne loeng - Ülesannete lahendamine	- Ülesannete lahendamine - Enesetest	REAALARVUD 12 tundi Arvuvallad. Tehted ligikaudsete arvudega. Tehted astmete ja juurtega
2. Kasutab Bradise tabelit ja teab logaritme	Kasutab vajadusel õpetaja koostatud juhendmaterjale ja näpunäiteid ülesande õigeks	- Interaktiivne loeng - Ülesannete lahendamine	- Ülesannete lahendamine - Enesetest	FUNKTSIOONID 20 tundi Logaritmi mõiste. Logaritmivõrrandid. Logaritmimine ja potenseerimine. Logaritmid

	lahendamiseks			tabeli kasutamine
	• Leiab tabelist vajaliku info			
3. Seostab matemaatikat teiste õppeainetega	• Kasutab analoogiat objektidevaheliste seoste leidmiseks • Teab kraadi ja radiaanimõõtu • Valib ja kasutab ülesannete lahendamisel ülesande sisust lähtuvalt õigeid valemeid ja matemaatilisi sümboleid	• Interaktiivne loeng • Ülesannete lahendamine	• Ülesannete lahendamine • Enesetest	TRIGONOMEETRIA 8 tundi Kraadi ja radiaanimõõt. Bradise tabeli kasutamine
4. Esitab oma matemaatilisi mõttekäike loogiliselt	• Kasutab analoogiat objektidevaheliste seoste leidmiseks • Kasutab loogikat etteantud probleemide lahendamisel ning eristab olulist ebaolulisest	• Interaktiivne loeng • Ülesannete lahendamine	• Ülesannete lahendamine • Enesetest	KOMPLEKSARVUD 16 tundi Tehted kompleksarvudega. Kompleksarvude geomeetriline tõlgendus. Kompleksarvude trigonomeetriline kuju, tehted trigonomeetrilisel kujul antud kompleksarvudega.
5. Oskab leida ja rakendada tuletist ja integraali	• Kasutab loogikat ülesannete lahendamisel • Kasutab analoogiat objektidevaheliste seoste leidmiseks	• Interaktiivne loeng • Ülesannete lahendamine	• Ülesannete lahendamine • Enesetest	TULETIS JA INTEGRAAL 24 tundi Tuletise mõiste. Summa ja vahe tuletis. Korrutise JA jagatise tuletis. Tuletise leidmine. Integraali mõiste. määratud ja määramata integraal.
Iseseisev töö moodulis	Iseseisva töö maht sisaldub moodulis (12 tundi):			
	• Reaalarvud (2 tundi) • Trigonomeetria (2 tundi) • Funktsioonid (2 tundi) • Tuletis ja integraal (4 tundi) • Kompleksarvud (2 tundi)			
Praktiline töö	-			

Hindamine	Eristav hindamine		
Hindekriteeriumid	Hinne „3“	Hinne „4“	Hinne „5“
<u>Kirjalik töö</u> Reaalarvud Trigonomeetria Funktsioonid Tuletis ja integraal Kompleksarvud	Õpilane lahendab ja koostab antud teema kohta elementaarseid ülesandeid	Õpilane lahendab ja koostab antud teema kohta keskmise raskusastmega ülesandeid	Õpilane lahendab ja koostab antud teema kohta keerukamaid ja mahukamaid ülesandeid
Kokkuvõtva hinde kujunemine	Kokkuvõtva hinde jaoks tuleb sooritada kõik antud teemade kohta käivad tööd positiivsele hindele		
Õppematerjalid	• Jaotusmaterjalid • Torri, S. (1988). Matemaatika töövihik kutsekeskkooli 1.-2. kursusele. 2. osa, Trigonomeetria. Tallinn : Kutsehariduskomitee □ Raamat • Torri, S. (1989). Matemaatika töövihik. 3. osa : kutsekeskkooli õpilastele. Tallinn : Eesti NSV Hariduskomitee • Torri, S. (1989). Matemaatika töövihik. 4. osa : kutsekeskkooli õpilastele. Tallinn : Eesti NSV Hariduskomitee.		

Õppekava "750kW ja suurema peamasinat efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik" moodulite rakenduskava

Sihtrühm	Kutsekeskhariduse laevamehaanika õppeliini õpilased		
Õppevorm	statsionaarne		
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht	Õpetajad
M-213	Rakendusfüüsika <i>Valikaine</i>	3 EKAP 80 tundi	Mihhail Zujev

Eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane teab füüsika olemust igapäeva elus ning oskab realselt rakendada füüsikat laevatööde teostamisel.

Õpetamise käigus arendab õpilane õpipädevust ning loob seoseid õpitud füüsika ja õpitava eriala vahel.

Nõuded mooduli alustamiseks:

- Läbitud üldainete moodul *Loodusained* füüsika osa

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Õppemeetodid	Hindamismeetodid ja ülesanded	Mooduli teemad
1. Selgitab liikumise parameetrite, jõudude, töö ja võimsuse arvutamist.	• Kirjeldab liikumise parameetrite, jõudude, töö ja võimsuse olemust läbi eluliste näidete. • Teostab õigesti liikumise parameetrite, jõudude, töö ja võimsuse arvutused, kontrollib saadud tulemust ning vormistab ülesande vastuse korrektselt.	• Loeng • Diskussioon	• Kirjalik töö • Praktilised ülesanded	MEHHAANILINE TÖÖ JA ENERGIA 22 tundi Liikumise parameetrite, jõudude, töö ja võimsuse arvutamine gravitatsiooniväljas.
2. Selgitab võnkumist, vibratsiooni ja resonantsi tehnikas.	• Selgitab võnkumist, vibratsiooni ja resonantsi tehnikas. • Teostab õigesti võnkumise, vibratsiooni ja resonantsi arvutused, kontrollib saadud tulemust ning vormistab ülesande vastuse korrektselt.	• Loeng • Küsimuste esitamine ja vastamine	• Kirjalik töö	LAINED JA VALGUS 16 tundi Võnkumised, vibratsioon ja resonants tehnikas. SOOJUS 20 tundi Rõhk voolavates vedelikes ja gaasides. Vaakum. Vedelike soojuspaisumine.

				Hüdrodünaamika. Soojus ja selle mõõtmine.
3. Defineerib füüsikalisi mõisteid	Selgitab mõisteid, nende omust läbi eluliste näidete	Loeng	Kirjalik töö	FÜÜSIKALISED MÕISTED 4 tundi
4. Selgitab elektrivoolu olemust ning oskab arvutada ning mõõta vooluringis esinevaid füüsikalisi suurusi.	- Selgitab elektrivoolu olemust - Kirjeldab elektrivoolu olemust läbi eluliste näidete - Arvutab ning mõõdab vooluringis esinevaid füüsikalisi suurusi.	- Loeng - Küsimuste esitamine ja vastamine	Kirjalik töö	MAGNETISM JA ELEKTER 18 tundi Elektrivoolu soojuslik toime. Vooluringide arvutamine.
Iseseisev töö moodulis	Iseseisva töö maht sisaldub moodulis (4 tundi): Liikumise parameetrite arvutamine			
Praktiline töö	Füüsikalised arvutusülesanded 5 tundi			
Hindamine	Eristav hindamine			
Hindekriteeriumid	Hinne „3“	Hinne „4“	Hinne „5“	
Kirjalik töö Mehaaniline töö ja energia Lained, valgus, soojus Magnetism ja elekter Füüsikalised mõisted	Õpilane selgitab füüsikalisi mõisteid ja arvutab parameetreid ning mõõdab vooluringis esinevaid suurusi, kuid selgitused on üldsõnalised ning tal esinevad arvutusvead.	Õpilane selgitab füüsikalisi mõisteid ja arvutab parameetreid ning mõõdab vooluringis esinevaid suurusi, kuid tal esinevad arvutusvead.	Õpilane selgitab füüsikalisi mõisteid ja arvutab parameetreid ning mõõdab vooluringis esinevaid suurusi. Õpilane seostab õpitud igapäevaeluga ja toob elulisi näiteid.	
Kokkuvõtva hinde kujunemine	Õpilane on teinud nõuetekohaselt 4 kirjalikku tööd ning esitanud õigete lahenditega praktilised harjutusülesanded (arvutusülesanded)			
Oppematerjalid	- Pärgmäe, E. Füüsika õpik kutsekoolidele. Atlex:Tartu, 2002 - Karu, G. Füüsika lühikursus gümnaasiumile I: Elekter ja magnetism. Koolibri:Tallinn, 1997 - Karu, G. Füüsika lühikursus gümnaasiumile II: Elektrodünaamika. Koolibri:Tallinn, 1997 - Jaotusmaterjal			

Õppekava "750kW ja suurema peamasinat efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik" moodulite rakenduskava

Sihtrühm	Kutsekeskhariduse laevamehaanika õppeliini õpilased		
Õppevorm	statsionaarne		
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht	Õpetajad
M-214	Rakenduskeemia <i>Valikaine</i>	1,5 EKAP 40 tundi	Ene Takk

Eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane õpib säästlikult ja elukeskkonna saastumise ohtu arvestades töötama keemiliste ainete ja materjalidega, seostab keemiateadmisi argielu ja kutseala probleemidega.

Õppimise käigus arendab õpilane keemiaalaseid teadmisi ning meeskonnatöö oskust.

Nõuded mooduli alustamiseks:

- Läbitud *Loodusained* mooduli teema Mikromaailm ja aineehitus

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Õppemeetodid	Hindamismeetodid ja ülesanded	Mooduli teemad
1. Kasutab õigesti keemia põhimõisteid	• Kasutab keemiliste elementide sümboleid • Kirjeldab aatomi ehitust • Hindab happelise, aluselise keskkonna pH-d	• Loeng • Rühmatöö	• Referaat • Rühmatöö	KEEMIA PÕHIMÕISTED 4 tundi Happesus, leelisus. Aatom, molekul, keemiline reaktsioon. Keemiliste elementide ja ühendite tähistamine. Vesinikioon, hüdroksiidioon, lahuse pH
2. Koostab reaktsioonivõrrandeid metallide keemiliste omaduste koht	• Tasakaalustab reaktsioonivõrrandid • Teostab arvutusi reaktsioonivõrrandite alusel	• Loeng	• Praktiline töö	METALLIDE KEEMILISED OMADUSED 4 tundi Metallide reageerimine mittemetallidega. Metallide reageerimine hapete lahustega. Metallide reageerimine veega. Metallide reageerimine soolade lahustega
1. Tunneb ära redoksprotsesside	• Tunneb ära redoksreaktsioonid • Määrab keemiliste elementide	• Loeng	• Praktiline töö	REDOKSPROTSESSID 8 tundi

olemuse	oksüdatsiooniastet Tasakaalustab võrrandid			Redoksreaktsioonid. Oksüdatsiooniastme määramine. Võrrandite tasakaalustamine elektronbilansi meetodil.
2. Kirjeldab metallide saamist ja rakendusvõimalusi	- Kirjeldab olulisemate metallide tootmisprotsesse - Võrdleb puhaste metallide ja sulamite omadusi - Nimetab metallide ja nende ühendite kasutusvõimalusi praktikas - Leiab erinevused ja sarnasused keemilise vooluallika ja elektrolüüsi protsessi põhimõttes	- Loeng - Diskussioon	Referaat	METALLID PRAKTIKAS 12 tundi Metallide saamine maagist. Elektrolüüs. Sulamid. Keemilised vooluallikad
3. Hindab vee kontrolli ja töötlemise tähtsust igapäevases praktikas	- Kirjeldab katlakivi teket - Kasutab erinevaid meetodeid vee kareduse kõrvaldamiseks - Koostab vastavat protsessi kirjeldavat reaktsioonivõrrandit - Loetleb merevee vajalikku konditsiooni viimise meetodeid - Seletab boilerivee töötlemise protseduure	Loeng	Referaat	VEE KONTROLL JA TÖÖTLEMINE 12 tundi Nõuded vee kvaliteedile. Vee karedus ja selle kõrvaldamine. Leelisarvu ja kloriidide määramine katlavees
Iseseisev töö moodulis	Iseseisva töö maht sisaldub moodulis (6 tundi): Referaadid: - Metallide reageerimine mittemetallidega, hapete lahustega, soolade lahustega ja veega - Metallide saamine ja rakendusvõimalused - Vee kontrollimise ja töötlemise tähtsus igapäevases praktikas			
Praktiline töö	Võrrandite tasakaalustamine			

Hindamine	Eristav hindamine		
Hindekriteeriumid	Hinne „3“	Hinne „4“	Hinne „5“
Rühmatöö Keemia põhimõisted Elektrolüüsi kasutamine ja keemilised vooluallikad	Õpilase poolt ettekantud osateema on pealiskaudne.	Õpilase poolt ettekantud osateema on üldteemaga haakuv, kuid lühike.	Õpilase poolt rühmatööna ettekantud osateema on analüütiline ja põhjalik, seostatud praktikaga.
Referaat Metallide reageerimine mittemetallidega, hapete lahustega, soolade lahustega ja veega Metallide saamine ja rakendusvõimalused Vee kontrollimise ja töötlemise tähtsus igapäevases praktikas	Õpilane valdab teemat üldsõnaliselt, esineb eksimusi mõistetes ja talle valmistab raskusi teoreetilise materjali seostamine praktikaga, vajab juhendamist õpematerjali leidmisel.	Õpilane valdab teemat põhjalikult, kuid esineb üksikuid vigu. Seostab teoreetilist materjali praktikaga ja leiab materjali referaadi jaoks iseseisvalt ning esitab selle vigadeta.	Õpilane valdab teemat põhjalikult ja vastab kõigile esitatud küsimustele. Seostab teoreetilist materjali praktikaga ja oskab seda rakendada (pakub välja sobivaid lahendusi), on võimeline iseseisvalt leidma täiendavat materjali referaadi jaoks ja seda analüüsivalt esitama.
Praktiline töö Võrrandite tasakaalustamine	Õpilane määrab oksüdatsiooniastmed õigesti, kuid esineb vigu elektronide üleminekuvõrrandites ja koefitsentides.	Õpilane määrab oksüdatsiooniastmed õigesti, kuid esineb üksikuid vigu koefitsentide määramises.	Õpilane määrab oksüdatsiooniastmed õigesti, elektronide üleminekuvõrrandid on korrektsed ja koefitsendid määratud õigesti.
Kokkuvõtva hinde kujunemine	Õpilane esitab kõik nõutud kodused tööd (referaadid) ning rühmatöö osavastused on esitatud positiivsele hindele		
Õpematerjalid	• Tamm, L. (2005). <i>Üldine ja anorgaaniline keemia. Õpik X klassile</i>. Kirjastus Avita: Tallinn. • Karelson, M., Töldsepp, A. (2011). <i>Üldine ja anorgaaniline keemia gümnaasiumile</i>. Kirjastus Koolibri: Tallinn. • Karolin, L. (2008). <i>Üldise ja anorgaanilise keemia harjutustik</i>. Kirjastus Avita: Tallinn. • Loengukonspekt		

Õppekava "750kW ja suurema peamasinate efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik" moodulite rakenduskava

Sihtrühm	Kutsekeskhariduse laevamehaanika õppeliini õpilased			
Õppevorm	statsionaarne			
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht	Õpetajad	
M-216	Avamerekalur I (kursus) <i>Valikaine</i>	6 EKAP 160 tundi	-	
Eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane saab vajalikud esmateadmised ja –oskused töötamiseks kalapüügilaeva tekimeeskonnas avamerekalurina Õppimise käigus arendab õpilane õpipädevust ja täiendab oma bioloogiaalaseid teadmisi.				
Nõuded mooduli alustamiseks: Läbitud moodulid: <i>Praktilised laevatööd (M-29)</i> ja <i>Merepraktika (M-5)</i> või madruse tunnistuse omanine.				
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Õppemeetodid	Hindamismeetodid ja ülesanded	Mooduli teemad
1. Eristab kalalaevade tüüpe, kirjeldab erinevaid kalapüügi-meetodeid ja –süsteeme, püügi-seadmeid ja –vahendeid ning nende otstarvet	- Leiab andmebaasidest kalapüüki reguleerivad õigusaktid ja refereerib nende sisu - Kirjeldab erinevaid kalalaevu - Tutvustab kalapüügimeetodeid ja –süsteeme, püügiseadmeid ja –vahendeid ning nende otstarvet	- Loeng - Praktilised ülesanded	- Kirjalik töö - Referaat	KALAPÜÜKI REGULEERIVAD ÕIGUSAKTID 20 tundi KALAPÜÜGI TEHNIKA, - SEADMED JA –VAHENDID 40 tundi Kalalaeva tüübid, kalapüügi meetodid ja –süsteemid (traalpüük, võrgupüük). Traalseadmed - vintsid, võrgurullid, traalloogad. Võrguseadmed.
2. Iseloomustab kalade sorteerimise ja töötamise seadmeid, jahutus- ja külmutusseadmeid	- Selgitab kalade sorteerimise ja töötamise seadmete tööpõhimõtteid. - Kirjeldab saagi esmatöötlemist ja säilitamist.	- Loeng - Slaidi- ja videoprogramm	Suulised küsimused/vastused	KALATÖÖTLUSE SEADMED JA SAAGI KÄITLEMINE LAEVAS 40 tundi Kalade sorteerimise ja töötamise seadmed. Kalade jahutus- ja külmutusseadmed. Saagi käitlemisele esitatavad hügieeninõuded.

	Järgib saagi käitlemisele esitatavaid hügieeninõudeid.			Saagi esmatöötlemine ja säilitamine.
3. Valmistab ette ja kasutab kalapüügi-seadmeid, suudab hooldada ja remontida juhiste järgi kalapüügi vahendeid (traalid, võrgud).	- Kirjeldab kalapüügiseadmete praktilise kasutamise viise - Koob ja parandab võrku (traali)	- Loeng - Praktilised ülesanded	Praktiline töö	PÜÜGIVAHENDITE HOOLDUS JA REMONT 60 tundi Traalnooda koostamine, hooldamine ja remont. Võrgujadade koostamine ja hooldamine.
Iseseisev töö moodulis	Iseseisva töö maht sisaldub moodulis (10 tundi): Kalapüüki reguleerivate õigusaktidega tutvumine			
Praktiline töö	Võrgu kudumine ja parandamine 12 tundi			
Hindamine	Eristav hindamine			
Hindekriteeriumid	Hinne „3“	Hinne „4“	Hinne „5“	
<u>Kirjalik töö</u> Kalapüügi seaduse ja eeskirjade kasutamine	Õpilane vastab õigesti 7-le küsimusele 12-st.	Õpilane vastab õigesti 9-le küsimusele 12-st.	Õpilane vastab õigesti kõikidele etteantud küsimustele	
<u>Kirjalik töö</u> Traalnootade ehitus Traalpüügi varustus, otstarve ja tehnilised näitajad	Õpilane ei ole traalnooda skeemide kirjeldamisel määranud kõiki traalnooda tüüpe ja varustuse tehniliste näitajate juures esineb puudujääke	Õpilase traalnooda skeemide kirjeldamisel esineb üksikutes osades vigu ja ta tööst on välja jäänud mõned varustuse tehnilised näitajad	Traalnooda skeemidel kirjeldab ära kõigi traalnootade tüübid ja nende osad ning annab täieliku kirjelduse traalnoodavarustuse kohta, tuues ära nende tehnilised näitajad	
<u>Kirjalik töö</u> Traalpüügi protsessid erinevate traalidega	Õpilase traalpüügiprotsesside kirjelduses esineb suuremaid puudujääke	Õpilane on kirjeldanud traalpüügiprotsesse, kuid protsesside järjestuses esineb vigu	Õpilane on kirjeldanud traalpüügiprotsesse täielikult ja õiges järjekorras	

<u>Kirjalik töö</u> Kalapüüniste valmistamiseks kasutatavad materjalid ja nende tehnilised näitajad	Õpilase töös esineb vigu materjalide ja tehniliste näitajate osas	Õpilane on kirjeldanud kõiki kalapüüniste valmistamiseks kasutatavaid materjale, kuid tehniliste näitajate osas esineb puudjääke	Õpilane on kirjeldanud kõiki kalapüüniste valmistamiseks kasutatavaid materjale ja tehnilisi näitajaid
<u>Kirjalik töö</u> Traalnootade valmistamise tehnoloogia	Õpilane ei ole kirjeldanud täielikult kõiki tehnoloogilisi protsesse	Õpilane ei ole kirjeldanud täielikult kõiki tehnoloogilisi protsesse, kuid ta mõistab traalnootade valmistamise tehnoloogiat	Õpilane on kirjeldanud täielikult kõiki tehnoloogilisi protsesse ja ta mõistab väga hästi traalnootade valmistamise tehnoloogiat
<u>Kirjalik töö</u> Kalade esmatöötlemine laeval	Õpilase kalade esmatöötlemise kirjelduses esineb suuremaid puudujääke	Õpilase kalade esmatöötlemise kirjelduses esineb mõningaid puudujääke	Õpilase kalade esmatöötlemise kirjeldus on korrektne ja selles ei esine sisulisi vigu.
<u>Referaat</u> Läänemere iseloomustus ja kalade bioloogia	Õpilase referaadis esineb puudujääke kalade bioloogiast ning kokkuvõtte on lühike. Referaat ei ole vormistatud nõuetekohaselt	Õpilase referaadis mõningaid vormistusvigu, kuid referaat on sisutihe ning töö sisaldab teemakohast lisamaterjali	Õpilase referaat on vormistatud etteantud nõuetele ja on sisutihe ning kokkuvõtte on põhjalik
<u>Praktiline töö</u> Võrgu kudumine ja parandamine	Õpilane parandab auku, alustab õigesti, kuid ei suuda lõpetada õiges kohas ning silmamõõdu esineb vigu	Õpilane parandab augu, kuid sõlmede tegemisel esineb vigu. Silmamõõt on õige, kuid üksikutel sõlmedel esineb vigu	Õpilane parandab augu, sõlmede tegemine on korrektne. Silmamõõt on õige, üksikutel sõlmedel võib esineda vigu. Traalnooda parandamisel parandab augu vastavalt reeglitele
Kokkuvõtva hinde kujunemine	Õpilane on sooritanud kõik ettenähtud kirjalikud tööd ja praktilise töö positiivsele hindele.		
Õppematerjalid	• Konspekt - Rannakalur. (2013). Tallinn: Eesti Mereakadeemia. • Traalpüügimaterjalid (2001) Tallinn: EMA. • Kalapüüniste ehitus ja remont. (2001) Tallinn: EMA		

Õppekava "750kW ja suurema peamasinate efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik" moodulite rakenduskava

Sihtrühm	Kutsekeskhariduse laevamehaanika õppeliini õpilased		
Õppevorm	statsionaarne		
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht	Õpetajad
M-217	Arvuti töövahendina <i>Valikaine</i>	1,5 EKAP 40 tundi	Jaan Olt

Eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane oskab kasutada arvutit õppimis-, töö- ja suhtlusvahendina.

Õppimise käigus arendab õpilane infotehnoloogilist ja suhtluspädevust.

Nõuded mooduli alustamiseks: Puuduvad

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Õppemeetodid	Hindamismeetodid ja ülesanded	Mooduli teemad
1. Kirjeldab arvuti komponente	• Loetleb arvuti sisend- ja väljundseadmeid • Loetleb arvuti tüüpe • Eristab arvuti komponente vastavalt nende kasutusotstarbele	• Loeng • Esitlus • Analüüs	• Test	ARVUTI RIISTVARA 4 tundi Arvuti sisend- ja väljundseadmed.
2. Koostab ja vormindab dokumente, tabeleid ning esitlusi	• Kirjutab iseseisvalt teksti arvutis • Loob tekstidokumente kasutades vormistusreegleid • Loob tabeleid ja vormindab neid nõuetekohaselt • Loob diagramme • Loob slaidiesitlusi	• Loeng • Esitlus	• Praktilised ülesanded	TEKSTITÖÖTLUS 10 tundi Dokumentide loomine, vormistamine ja küljendamine. TABELTÖÖTLUS 10 tundi Tabelite loomine ja vormindamine. Funktsioonide kasutamine. Diagrammide koostamine. ESITLUS 8 tundi

				Esitluse loomine, reeglid.
3. Kirjeldab arvutiga töötamise ohtusid	- Selgitab arvutiga seonduvaid sotsiaalseid ja füüsilisi ohtusid - Analüüsib enda ajakasutust arvutiga töötamisel - Selgitab arvuti kasutamise mõju inimesele (sotsiaalmeedia, tervis)	Arutelu klassis	Essee	SOTSIAALVÕRGUSTIKUD 8 tundi Sotsiaalvõrgustikud. Netikett – võrgu etikett. Suhtlus ja koostöö digikeskkonnas. Digiturvalisus.
Iseseisev töö moodulis	Iseseisva töö maht sisaldub moodulis (4 tundi): Essee - Arvuti kasutamine igapäevaelus			
Praktiline töö	Praktilised ülesanded 6 tundi (Artikli koostamine, hinnetelege koostamine ja diagrammi loomine, esitluse loomine)			
Hindamine	Eristav hindamine			
Hindekriteeriumid	Hinne „3“	Hinne „4“	Hinne „5“	
Praktilised tööd Artikli koostamine Hinetelehe koostamine ja diagrammi loomine Esitluse loomine	Õpilane kirjutab iseseisvalt teksti arvutis, kasutades mõnd vormistusreeglit, kuid kogu töö ei ole nõuetekohaselt vormistatud. Esineb puudujääke tabelite vormistamisel ning diagrammide loomise	Õpilane kirjutab iseseisvalt teksti arvutis, kasutades vormistusreegleid kuid kogu töö ei ole nõuetekohaselt vormistatud. Tabelid ja diagrammid on lihtsad, kuid nõuetekohaselt vormistatud	Õpilane kirjutab iseseisvalt teksti arvutis. Kogu töö on vormistatud korrektselt järgides kõiki vormistusreegleid. Tabelid ja diagrammid on korrektsed ning nõuetekohaselt vormistatud.	
Essee Arvuti kasutamine igapäevaelus	Õpilane selgitab arvutiga seonduvaid sotsiaalseid ja füüsilisi ohtusid, kirjeldab enda ajakasutust arvutiga töötamisel. Õpilane selgitab arvuti kasutamise mõju inimesele (sotsiaalmeedia, tervis) kuid see on üldine ja laialivalgus ning puudub analüüsiv osa	Õpilane selgitab arvutiga seonduvaid sotsiaalseid ja füüsilisi ohtusid, analüüsib enda ajakasutust arvutiga töötamisel. Õpilane selgitab arvuti kasutamise mõju inimesele (sotsiaalmeedia, tervis) kuid see on liiga üldine.	Õpilane selgitab arvutiga seonduvaid sotsiaalseid ja füüsilisi ohtusid, analüüsib enda ajakasutust arvutiga töötamisel ning selgitab arvuti kasutamise mõju inimesele (sotsiaalmeedia, tervis).	
Test Riistvara osad	Õpilane loetleb mõningaid arvuti sisend- ja väljundseadmeid, nimetab arvuti tüüpe, kuid ei oska neid detailselt kirjeldada. Õpilane tunneb pildilt ära	Õpilane loetleb mõningaid arvuti sisend- ja väljundseadmeid, nimetab arvuti tüüpe, kuid ei oska neid detailselt kirjeldada. Õpilane tunneb pildilt ära üksikud arvuti komponendid.	Õpilane loetleb mõningaid arvuti sisend- ja väljundseadmeid, nimetab arvuti tüüpe, kuid ei oska neid detailselt kirjeldada. Õpilane tunneb pildilt ära üksikud arvuti komponendid.	

	üksikud arvuti komponendid		
Kokkuvõtva hinde kujunemine	Õpilane on esitanud 3 praktilist tööd, mis vastavad etteantud tingimustele, kirjutanud essee ning täitnud riistvara testi.		
Oppematerjalid	Õpetaja poolt koostatud õppe- ja jaotusmaterjalid		

Õppekava "750kW ja suurema peamasinate efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik" moodulite rakenduskava

Sihtrühm	Kutsekeskhariduse laevamehaanika õppeliini õpilased			
Õppevorm	statsionaarne			
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht	Õpetajad	
M-219	Sissejuhatus energiatehnikasse <i>Valikaine</i>	1,5 EKAP 40 tundi	Aleksander Topper	
Eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab teadmised enamkasutatavatest energiaressurssidest, energiatootmise viisidest ning kasutusest, energiatootmise ja kasutamise mõjudest keskkonnale. Õpingute käigus arendab õpilane kutsealast ja õpipädevust.				
Nõuded mooduli alustamiseks: Puuduvad				
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Õppemeetodid	Hindamismeetodid ja ülesanded	Mooduli teemad
1. Selgitab maa energia-bilansi ja –varude mõistet	- Tutvustab energeetika ja energiatarbimise ajaloolise arengu etappe - Iseloomustab erinevate maade energia- ja elektritarbimist	- Loeng - Slaidi- ja video-programm	Suulised küsimused ja vastused	SISSEJUHATUS ENERGIATEHNIKASSE 2 tundi Põhimõisted. Maa energiabilanss. Maa energiavarud. Energeetika ja energiatarbimise ajalooline areng. Maailma maade energia- ja elektritarbimine.
2. Tunneb energia muundureid tööprintsibi järgi	- Kirjeldab elektrimuundurite tööpõhimõtteid - Selgitab soojusvahetite ja –transformaatorite tööd	- Loeng - Slaidi- ja video-programm	Suulised küsimused ja vastused	ENERGIA MUUNDAMINE 6 tundi Generaatorid. Turbiinid. Mootorid. Soojusvahetid ja –transformaatorid.
3. Grupeerib energia edastamist energialiikide järgi	- Iseloomustab kütuste ja mehaanilise energia edastamist - Võrdleb soojuse elektrienergia	- Loeng - Slaidi- ja video-programm	Suulised küsimused ja vastused	ENERGIA EDASTAMINE 6 tundi Kütuste edastamine. Mehaanilise energia edastamine. Soojuse edastamine. Elektrienergia edastamine.

	edastamise viise			
4. Põhjendab energia salvestamise vajadust	• Iseloomustab hüdroenergia ja elektrienergia salvestamist • Kirjeldab keemilise energia salvestamist	• Loeng • Slaidi- ja video-programm	Suulised küsimused ja vastused	ENERGIA SALVESTAMINE 8 tundi Mehaanilise energia salvestamine. Hüdroenergia salvestamine. Soojuse salvestamine. Elektrienergia salvestamine. Keemilise energia salvestamine.
5. Selgitab elektri tootmist erinevat tüüpi elektrijaamades	• Näitab kaardilt Eestis töötavaid elektrijaamu • Argumenteerib taastuvenergiat töötavate elektrijaamade keskkonnasõbralikkust	• Loeng • Slaidi- ja video-programm • Praktiline töö kaardiga • Iseseisev töö	Suulised küsimused ja vastused Praktiline töö kaardiga	ELEKTRIJAAAMAD JA ENERGIASÜSTEEMID 6 tundi Põletuskütuselektrijaamad. Tuumaelektrijaamad. Hüdroelektrijaamad. Tuuleelektrijaamad. Geotermaalelektrijaamad. Päikeselektrijaamad.
6. Tutvustab energia kasutamisi	• Võrdleb energia elektrilisi ja mitteelektrilisi kasutusviise • Selgitab energia mitteelektrilisi kasutusviise	• Loeng • Slaidi- ja video-programm	Suulised küsimused ja vastused	ENERGIA KASUTAMINE 6 tundi Energia mitteelektrilised kasutamisi. Elektrienergia. Elekterküte ja valgustus. Elektrotehnoloogia.
7. Eristab energiaseadmete toimet Maa atmosfääri keskkonnale ja maapinna keskkonnas	• Seostab kasvuhooaegse Maa osoonikihi hõrenemise ja keskkonna saastamisega heitainetega • Kirjeldab erinevaid saasteviise	• Loeng • Slaidi- ja video-programm	Suulised küsimused ja vastused	ENERGIASEADMETE TOIME KESKKONNALE 6 tundi Kasvuhooaegne Maa osoonikihi hõrenemine. Keskkonna saastamine heitainetega. Soojuslik toime keskkonnale. Toime maakasutusele ja maastikule. Elektromagnetväljad. Müra ja valgusaaste.
Iseseisev töö moodulis	Iseseisva töö maht sisaldub moodulis (4 tundi): • Eestis paiknevate elektrijaamade leidmine infotehnoloogiliste vahendite kasutamisega ja praktiline märkimine Eesti kontuurkaardile 4 tundi			

Praktiline töö	Eesti elektri jaamade paiknemine kaardil		
Hindamine	Eristav hindamine		
Kokkuvõtva hinde kujunemine	Kokkuvõttev hindamine toimub komplekse 7 küsimusest koosneva kokkuvõtliku kirjaliku arvestusena kogu materjali ulatuses. Arvestusele lubamise eelduseks on tunnis sisuliselt piisavate suuliste vastuste andmine		
Hindekriteeriumid	Hinne "3"	Hinne "4"	Hinne "5"
	On vastatud kõigile küsimustele, kuid pinnapealselt ja sidudes vastused ainult osaliselt praktikaga	On vastatud kõigile küsimustele piisavas mahus, sidudes vastused osaliselt praktikaga	On vastatud kõigile küsimustele analüüsivalt ja piisavas mahus, sidudes vastused praktikaga
Õppematerjalid	• Risthein, E. (2007) .Sissejuhatus energiatehnikasse. Tallinn: Kirjastus Elektriajam • Meldorf, M. (2000). Elektrisüsteemide stabiilsus. Tallinn: TTÜ kirjastus. • Ingermann, K. (2003). Soojusvarustussüsteemid. Tallinn: TTÜ STI. . • http://www.ene.ttu.ee/elektrijamid/oppeinfo/materjal/AAV3300/Energiatehnika5-2.pdf		

Õppekava "750kW ja suurema peamasinate efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik" moodulite rakenduskava

Sihtrühm	Kutsekeskhariduse laevamehaanika õppeliini õpilased		
Õppevorm	statsionaarne		
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht	Õpetajad
M-222	Laeva külmutus- ja kliimaseadmete eksploatatsioon <i>Valikaine</i>	4,5 EKAP 120 tundi	Rein Albri

Eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane teab ja tunneb 1- ja 2-astmelise külmutusseadme koosnevust ja eksploatatsiooni; oskab külmutusseadet ette valmistada käivitamiseks; oskab neid käivitada vastavalt ohutu eksploatatsiooni eeskirjadele; oskab viia külmutusseadme töö optimaalsesse režiimi ning seda hoida kogu külmutusprotsessi vältel; oskab külmutusseadet pikemaks või lühemaks ajaks tööst välja lülitada; oskab korraldada vahiteenistust ja täita vahizurnaali; teab ja tunneb kõrvalekaldeid optimaalsest töörežiimist ja oskab neid kõrvaldada; tunneb ohutus-, tuleohutus- ja keskkonnaohutuse nõudeid.

Nõuded mooduli alustamiseks:

- Läbitud moodul: *Külmutus ja kliimatehnika I (M-32)*

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Õppemeetodid	Hindamismeetodid ja ülesanded	Mooduli teemad
1. Kirjeldab 1- ja 2-astmelise külmutusseadme ettevalmistamist käivitamiseks.	• Selgitab 1-astmelise külmutusseadme koosnevust ja otstarvet. • Selgitab ettevalmistusoperatsioone 1-astmelise külmutusseadme käivitamiseks. • Selgitab 2-astmelise külmutusseadme koosnevust ja otstarvet. • Selgitab	• Loeng • Küsimuste esitamine ja vastamine • Harjutused simulaatoril • Külmalabor	• Kirjalik töö • Test simulaatoril	1- JA 2-ASTMELISED KÜLMUTUSSEADMED 30 tundi 1- ja 2-astmelise külmutusseadme koosnevus.

	ettevalmistusoperatsioone 2-astmelise külmutusseadme käivitamiseks.			
2. Kirjeldab 1- ja 2-astmelise külmutusseadme käivitamist.	- Selgitab 1-astmelise külmutusseadme käivitamisel teostatavaid tegevusi. - Selgitab 2-astmelise külmutusseadme käivitamisel teostatavaid operatsioone.	- Loeng - Küsimuste esitamine ja vastamine - Harjutused simulaatoril - Külmalabor	- Test simulaatoril - Kirjalik töö	KLM SEADMETE ETTEVALMISTUS KÄIVITAMISEKS 30 tundi Ettevalmistus 1- ja 2-astmelise külmutusseadme käivitamiseks 1- ja 2 -astmelise külmutusseadme käivitamine ja töörežiimi viimine.
3. Kirjeldab 1- ja 2-astmelise külmutusseadme optimaalse töörežiimi tagamist.	- Selgitab 1-astmelise külmutusseadme optimaalse töörežiimi tagamise meetmeid ja parameetreid. - Selgitab 2-astmelise külmutusseadme optimaalse töörežiimi tagamise meetmeid ja parameetreid.	- Loeng - Küsimuste esitamine ja vastamine - Harjutused simulaatoril - Külmalabor	Test simulaatoril	KLM SEADMETE TÖÖREŽIIM 26 tundi 1- ja 2-astmelise külmutusseadme optimaalse töörežiimi tagamine, optimaalsed tööparameetrid, kõrvalekalded optimaalsest režiimist.
1. Kirjeldab ettevalmistamist külmutusseadme seiskamiseks pikemaks või lühemaks ajaks.	Selgitab ettevõetavaid meetmeid külmutusseadme pikemaks või lühiajaliseks seiskamiseks.	- Loeng - Küsimuste esitamine ja vastamine - Harjutused simulaatoril	- Test simulaatoril - Kirjalik töö	KLM SEADMETE SEISKAMINE 24 tundi Külmutusseadme seiskamine pikemaks või lühemaks ajaks.

5. Kirjeldab vahiteenistuse korda ja vahipäeviku täitmist.	Selgitab vahiteenistuse olemust ja vahipäeviku täitmise korda.	- Diskussioon klassis - Küsimuste esitamine ja vastamine	Praktiline ülesanne	VAHIPIDAMINE 6 tundi Vahipäeviku pidamine ja täitmine.
6. Kirjeldab töö- ja tuleohutuse ning keskkonnohutuse nõudeid külmutusseadmetega töötamisel.	Selgitab külmutusseadmete ekspluatatsiooniga kaasnevaid nõudeid tööohutusele, tuleohutusele ja keskkonnohutusele.	- Loeng - Küsimuste esitamine ja vastamine	Test simulaatoril	TÖÖ- JA TULEOHUTUS 4 tundi Töö- ja tuleohutus, keskkonnohutustus.
Iseseisev töö moodulis	-			
Praktiline töö	Praktiline töö toimub külmutussimulaatoril ja töötava külmutusseadme abil külmalaboris.			
Hindamine	Eristav hindamine			
Hindekriteeriumid	Hinne „3“	Hinne „4“	Hinne „5“	
<u>Kirjalik töö</u> 1- ja 2-astmelise külmutusseadme kooslus ja ettevalmistamine käivitamiseks	Õpilane selgitab üldsõnaliselt 1- ja 2-astmeliste külmutusseadmete kooslust ja nende ettevalmistamist käivitamiseks	Õpilane võrdleb ja analüüsib erinevate külmutusseadmete kooslust ja käivituseks vajalikke ettevalmistusoperatsioonide kulgu.	Õpilane näitab sügavaid ja mitmekülgeid teadmisi ning oskusi erinevate külmutusseadmete koosluse ja käivitamiseks ettevalmistavate operatsioonide kirjeldamisel, näitlikustab.	
<u>Kirjalik töö</u> 1- ja 2-astmelise külmutusseadme käivitamine	Õpilane selgitab üldsõnaliselt 1- ja 2-astmelise külmutusseadmete käivitamisprotsessi.	Õpilane võrdleb ja analüüsib erinevate 1- ja 2-astmelise külmutusseadmete käivitamisprotsesse.	Õpilane näitab sügavaid ja mitmekülgeid teadmisi ning oskusi 1- ja 2-astmelise külmutusseadmete käivitamisprotsessi kirjeldamisel; toob esile näiteid.	

<u>Kirjalik töö</u> 1- ja 2-astmelise külmutusseadme optimaalne töörežiim ja selle tagamine	Õpilane selgitab üldsõnaliselt külmutusseadme optimaalseid töörežiime.	Õpilane võrdleb ja analüüsib erinevate külmutusseadmete optimaalseid töörežiime ja nende tagamist külmutusprotsessis.	Õpilane näitab sügavaid ja mitmekülgeid teadmisi ning oskusi erinevate külmutusseadmete optimaalsetest töörežiimidest ja nende tagamisest; oskab kasutada töörežiimi analüüsimiseks logp-h diagrammi.
<u>Kirjalik töö</u> Külmutusseadme seiskamine lühemaks või pikemaks ajaks	Õpilane selgitab üldsõnaliselt ettevalmistavat tegevust külmutusseadme seiskamist ja seiskamisprotsessi.	Õpilane selgitab ja põhjendab külmutusseadme seiskamiseks ettevalmistavate tööde kulgu ja seiskamisprotsessi.	Õpilane näitab sügavaid ja mitmekülgeid teadmisi ning oskusi külmutusseadme seiskamisega seotud ettevalmistustöödest ning seiskamisprotsessist; toob esile praktilisi näiteid.
<u>Test simulaatoril</u> Külmutusseadmete kooslus ja käivitamine Külmutusseadmete seiskamine Optimaalne töörežiim Hälbed külmutusseadmete töös Tööohutus, tuleohutus, keskkonnaohutus	Õpilane on ülesande lahendanud üldjoontes õigesti, kuid esineb sisulisi vigu	Õpilane on ülesande lahendanud üldjoontes õigesti, kuid esinevad pisivead	Õpilane on testi sooritanud korrektselt
<u>Praktiline ülesanne</u>	Õpilane kirjeldab üldsõnaliselt vahipidamise korda ja tal esinevad vead vahipäeviku täitmisel	Õpilane kirjeldab vahipidamise korda korrektselt, kuid esinevad mõningad pisivead vahipäeviku täitmisel	Õpilane kirjeldab vahipidamise korda ja vahipäeviku täitmist korrektselt
Kokkuvõtva hinde kujunemine	Õpilane on sooritanud kirjalikud tööd, praktilise ülesande ja testid nõuetekohaselt.		
Õppematerjalid	• Albri, R. (2011). Külmatehnika I. Tallinn: Eesti Mereakadeemia • Loengukonspektid • Jaotusmaterjal		

Õppekava "750kW ja suurema peamasinate efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik" moodulite rakenduskava

Sihtrühm	Kutsekeskhariduse laevamehaanika õppeliini õpilased			
Õppevorm	statsionaarne			
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht	Õpetajad	
M-223	Väikelaevajuhi kursus <i>Valikaine</i>	6 EKAP 160 tundi	kursus	
Eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab vajalikud esmateadmised ja –oskused väikelaevajuhina. Õppimise käigus arendab õpilane õpipädevust ja täiendab oma meresõidualaseid teadmisi. Nõuded mooduli alustamiseks: Läbitud moodulid: <i>Praktilised laevatööd (M-29) ja Ohutuslane baasväljaõpe (M-20)</i>				
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Õppemeetodid	Hindamismeetodid ja ülesanded	Mooduli teemad
1. Selgitab meresõidupraktika põhimõisteid, väikelaeva ehitust ja masinavärki	- Tutvustab väikelaeva konstruktsiooni - Iseloomustab väikelaeva püstuvust ja uppumatust - Kirjeldab väikelaevadel kasutatavaid mootoreid ja käitureid - Teeb ja kasutab peamisi sõlmi	- Interaktiivne loeng - Praktiline töö	- Suuline küsimuste esitamine ja vastamine - Kirjalik test	MEREPRAKTIKA Terminoloogia. Väikelaeva ehitus ja konstruktsioonid. Väikelaeva Püstuvus (püstuvus ja uppumatus, mereomadused ja trimm). Masinavärk (mootorid, käitured). Otsad ja sõlmed.
2. Teeb kokkuvõtte rahvusvahelistest meresõidu ja sisevetel liiklemise nõuetest	- Selgitab COLREG ja CEVNI reegleid - Toob esile tulekustutusnõuded ja nõuded kasutatavatele tulekustutusvahenditele - Demonstreerib tegutsemist pääste- ja otsinguoperatsioonidel ning õnnetusjuhtumist teavitamist	- Interaktiivne loeng - Praktiline töö	- Suuline küsimuste esitamine ja vastamine - Praktilise töö tulemuste esitus - Kirjalik test	MERESÕIDUOHUTUS Kokkupõrke vältimise reeglid (COLREG); Euroopa sisevetel liikumise koodeks (CEVNI). Kehtivad meresõidu- ja sisevetelalased õigusaktid. Tulekustutusvahendi ja tulekustutusnõuded. Hädaasignaali kasutamine. Rahvusvahelised Signaalkoodid. Tegutsemine pääste- ja otsinguoperatsioonidel ning

				õnnetusjuhtumist teavitamine.
3. Selgitab ilmamate saamise ja iseseisvalt ilma ennustamise võimalusi	• Kasutab infotehnoloogilisi võimalusi ilmamate ja –ennustuse saamiseks • Kirjeldab tegutsemist erinevates ilmaoludes	• Interaktiivne loeng	• Suuline küsimuste esitamine ja vastamine • Kirjalik test	METEOROLOOGIA Mereilmateate ja sisevete ilmamate saamine. Imaennustamise kohalikud märgid. Ilmaoludes toimimine.
4. Tutvustab navigeerimise aluseid, kursi määramist ja parandamist	• Määrab ja parandab kurssi ja arvestab läbitud teekonda • Kasutab orienteerumiseks tooreid, poisid, kaldamärke ja tulede nähtavuskaugust • Iseloomustab elektrooniliste navigeerimisvahendite kasutamist	• Interaktiivne loeng	• Suuline küsimuste esitamine ja vastamine • Kirjalik test	NAVIGATSIOON Navigeerimise alused. Kursi määramine ja arvestatud teekonna arvestamine. Mere ja kaldamärgid. Kaarditööd. Elektroonilised navigeerimisvahendid. Lootsindus.
5. Iseloomustab väikelaeva juhtimise ja käsitlemise erisusi	• Selgitab väikelaeva juhtimist sõltuvalt vee sügavusest, laevatee laiusest, tuulest, lainetusest ja voolust • Toob esile ohutusnõuded sõidul, sadamas, ankrul ja manööverdamisel • Demonstreerib (kirjeldab) ankrusse ja poile jäämist, kai ja teise laeva pardasse tulemist ja sealt lahkumist, teise väikelaeva pukseerimist • Hindab oma tegevust keskkonnareostuse vältimiseks merel, sisevetel ja sadamas ning reostuse avastamisest või	• Interaktiivne loeng • Praktiline	• Suuline küsimuste esitamine ja vastamine • Kirjalik test	VÄIKELAEVA KÄSITLEMINE Väikelaeva juhtimine. Ohutusnõuded sõidul, sadamas, ankrul ja manööverdamisel. Madalikult pääsemine. Leki likvideerimine. Teise väikelaeva pukseerimine. Kai äärest lahkumine, sildumine, ankrusse jäämine ja lahkumine. Keskkonnaohutus, keskkonnareostuse vältimine merel, siseveekogul ja sadamas. Reostusjuhtumitest teavitamine.

	reostusjuhtumist teatamisel			
Iseseisev töö moodulis	Tutvumine (konspekteerimine) rahvusvaheliste konventsioonidega kasutades interneti keskkonda			
Praktiline töö	Elektronkaardiga tutvumine ja kasutamine Sõlmede, pleiside ja markide tegemine			
Hindamine	Mitteeristav hindamine			
Kokkuvõtva hinde kujunemine	Kokkuvõttev hindamine toimub komplekse arvestusena (test + suuline intervjuu) kogu materjali ulatuses. Arvestusele pääsemise eelduseks on kõigi teemade kokkuvõtliku kirjaliku kontrolltöö positiivne sooritus. Mooduli läbimisel ja pärast väikelaevajuhi sõidupraktika läbimist on õpilasel õigus taotleda väikelaevajuhi eksami sooritamist.			
Õppematerjalid	• Varend, R. (1993). Väikelaevajuhile : I. Tallinn : Infotrükk. • Tšerkašeninov, B. A.. (1977). Väikelaevade juhtimine. Tallinn : Valgus • Ots, E. (2013).Õpime madruseks. Tallinn: E.Ots. • Rules Master Pro arvutiprogrammid • Väikelaevajuhi koolitusmaterjal. (2009).Emajõe Nupuklubi. www.nupuklubi.ee/images/VL/start.htm			

Õppekava "750kW ja suurema peamasinat efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik" moodulite rakenduskava

Sihtrühm	Kutsekeskhariduse laevamehaanika õppeliini õpilased		
Õppevorm	statsionaarne		
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
M-224	Vanemmadruse kursus <i>Valikaine</i>	9 EKAP 234 tundi	A. Urb, J.Atspol, A.Pridannikov, K.Sune

Eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane omandaks oskuse ohutult teostada tekimeeskonna tavapäraseid laevatöid, üldisi teadmisi laeva peamistest struktuuriüksustest, eri laevaosadest ja laeva konstruktsioonist, samuti oskuse käsitleda ja hooldada laeva seadmeid ja süsteeme ning pidada vahti vastavalt rahvusvahelistele STCW koodeksi jaotiste A-II/4 ja A-II/5 nõuetele, suudab inglise keeles suhelda, saab aru ja edastab talle antavaid rooli- ja ankrükäsklusi ning käsklusi laeva sildumistöödel, vahetada laeva ja tema ohutust puudutavat infot ning luua õppijale vajalikud baasteadmised.

Õpingute käigus arendab õpilane eesti keele ja inglise keele alaseid pädevusi ning õppimisoskust ja loogilist mõtlemist, süvendab oma teadmisi matemaatikast ja füüsikast ning arendab meeskonnatöö oskust, infotehnoloogilist ja kutsealast pädevust ning kutse- ja suhtluspädevust.

Nõuded mooduli alustamiseks: Puuduvad

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Õppemeetodid	Hindamismeetodid ja ülesanded	Mooduli teemad
- Nimetab laeva osasid inglise keeles - Kirjeldab laevade tüüpe inglise keeles. - Teab peast laevatöodes kasutatavat sõnavara. - Kirjeldab individuaalseid ja kollektiivseid päästevahendeid. - Edastab sõnumeid hädaolukorras.	- Nimetab inglise keeles laeva teki- ja masinaosasid - Kirjeldab kauba-, reisi- ja – eriotstarbeliste laevade tüüpe - Selgitab riski ja ohutust töökohal - Kasutab hooldus- ja remonditöödeks vajalikku sõnavara - Nimetab inglise keeles tööriistu - Nimetab signaallippude tähendusi inglise keeles	- Loeng - Mõttega lugemine - Slaidi esitlus - Diskussioon - Dialog - Õpimapp	- Sõnavara test - Jutustamine - Dialog - Kirjelduse koostamine - Õpimapi esitlus	INGLISE KEEL 60 tundi Laevaosad. Laevade tüübid. Tööoperatsioonid laevas. Päästevahendid. Käsklused . Laeva meeskond ja ülesanded. Lasti käsitlemise protseduurid.

6. Annab käsklusi ja saab aru talle antavatest käsklustest. 7. Eristab laeva meeskonna liikmeid ja nende ülesandeid. 8. Kasutab IMO meresidepidamise standardväljendeid (IMO SMCP)	• Eristab laeva abimehhanismide tähendusi inglise keeles • Nimetab merepoisid ja toodreid • Saab aru edastatud ilmaprognoosist • Kirjeldab ilmastiku olukorda • Teab peast individuaalseid päästevahendeid • Teab peast kollektiivseid päästevahendeid • Edastab rooli- ja ankruskäsklusi ning käsklusi laeva sildumistöödel ja saab aru talle antavatest käsklustest • Kasutab käsklusi kai äärest lahkumisel ja pukseerimiskäsklusi ning saab aru talle antavatest käsklustest • Eristab laeva meeskonnaliikmeid • Mõistab laeva meeskonnaliikmete ülesandeid • Tõlgendab IMO meresidepidamise standardväljendeid • Mõistab lastitöödel kasutatavaid väljendeid • Teab peast laevatöodes kasutatavat sõnavara			
1. Kasutab kaitse- ja päästevahendeid õigesti. 2. Peab sidet vastavalt rahvusvahelise mereorganisatsiooni	• Kirjeldab Rahvusvahelise Laevakokkupõrgete Vältimise Eeskirja – 1972 osasid A,C,D lisade I-IV sätteid • Selgitab Rahvusvahelise	• Loeng • Segatund • Slaidi esitlus • Filmide esitlus • Kontrolltund	• Kirjalik töö • Referaat	MEREPRAKTIKA – VAHIMADRUS 60 tundi Laeva päästevahendid ja seadmed ning nende kasutamine. Kommunikatsioon ja eeskirjad. Tekitööd. Rahvusvaheline laevakokkupõrgete

3. (IMO) nõuetele. Selgitab, kuidas käidelda ohtlikku- ja kahjulikku lasti vastavalt rahvusvahelistele nõuetele 4. Analüüsib põhilisi tekitöid ja operatsioone. 5. Kirjeldab „Rahvusvahelise Laevakokkupõrgete Vältimise Eeskirja (COLREG) – 1972“ osade A, C, D ja lisade I-IV sätteid. 6. Kirjeldab Rahvusvahelise Meremärgistuse ja Tuletornide Administratsioonide Assotsiatsiooni (IALA) poolt loodud ühtsete meremärkide Süsteemi A osa.	Meremärgistuse ja Tuletornide Administratsioonide Assotsiatsiooni (IALA) poolt loodud ühtsete meremärkide Süsteem A osa sätteid. • Seostab Rahvusvahelise Meremärgistuse ja Tuletornide Administratsioonide Assotsiatsiooni (IALA) poolt loodud ühtsete meremärkide Süsteem A osa reegleid õpitava erialaga			vältimise eeskiri (COLREG) – 1972.
1. Liigitab erinevaid laevatüüpe. 2. Kirjeldab laeva osasid ja laeva konstruktsiooni. 3. Arvutab püstuvust, trimmi ja pingeid. 4. Selgitab laeva	• Grupeerib kasutuseesmärgi järgi kaubalaevu, erioots-tarbelisi laevu ja reisilaevu ning selgitab nende kasutamisevõimalusi • Kirjeldab laevakere kuju, omadusi ja mõõtmeid • Nimetab kõiki laevakere osi	• Loeng • Slaidi esitlus • Laevamakettide demonstratsioon • Diskussioon	• Kirjalik töö • Suuline vastus • Praktiline töö	LAEVADE EHITUS JA SEADMED 74 tundi Laevade tüübid. Laevakere ehitus, kuju ja omadused. Tüüpilised laevatööd.

ujuvuse osalise kadumise korral võetavaid põhilisi meetmeid. 5. Kirjeldab laeva propulsiivseadmeid. 6. Kirjeldab laevakere ja mehhanismide hooldustöid ning laeva mereklaarimist.	• Tutvustab laevaseadmeid ja -süsteeme • Kirjeldab laevakere konstruktsiooni • Iseloomustab laeva meresõidumadusi • Kavandab laeva korpuse, teki, laevamehhanismide ja -seadmete hooldustöid • Selgitab laeva mereklaariks seadmist			
1. Selgitab rahvusvaheliste merekeskkonna saaste vältimise nõudeid 2. Kasutab rooliseadme juhtimissüsteeme 3. Kirjeldab navigatsioonivahi pidamise põhimõtteid 4. Kirjeldab laeva sidevahendeid ja alarmsüsteeme 5. Edastab ja võtab vastu teavet visuaalse signaliseerimise teel. 6. Selgitab vaatlaja kohustusi	• Nimetab ja selgitab rahvusvaheliste merekeskkonna saaste vältimise nõudeid • Kirjeldab reostusvastaste seadmete kasutamist ja käitamist. • Selgitab merereostusainete kõrvaldamise viise • Nimetab ja kasutab kõiki rooliseadme juhtimissüsteeme • Kasutab magnet- ja güro-kompassi • Selgitab üleminekut automaatroolilt käsiroolile ja vastupidi • Mõistab käske ja suhtleb vahiohviteriga vahiteenistust puutuvates küsimustes • Kirjeldab vahist lahkumise, vahi pidamise ja vahi üleandmise korda • Selgitab ohutu vahi pidamiseks	• Loeng • Slaidide esitlus • Diskussioon • Praktiline töö	• Suuline küsimus/vastus • Praktiline töö	NAVIGATSIOONIVAHT – VAHIMADRUS 40 tundi MARPOL 73/78 ja SOPEP. Rooliseade ja selle kasutamine. Vahiteenistus merel, sadamas ja ankrus. Laeva sidevahendid, alarmsüsteemid ja nende kasutamine. Visuaalne side ja signaliseerimine merel. Vaatlus.

	vajalikku teavet • Selgitab raadiosidevahendite (VHF, EPIRB, SART) kasutamist • Kasutab RSK-d ja morset • Selgitab vaateleja kohustusi ja vastutust • Määrab objekti asukohasuundi ja teavitab nendest			
Iseseisev töö moodulis	Tutvumine õpetaja poolt nimetatud rahvusvaheliste konventsioonidega kasutades interneti keskkonda			
Praktiline töö	Rahvusvaheliste signaalkoodide ja morse kasutamine etteantud sõnumi koostamisel ning edastamisel Rahvusvaheliste signaalkoodide ja morse kasutamisega edastatud sõnumi vastuvõtmine			
Hindamine	Mitteeristav hindamine			
Kokkuvõtva hinde kujunemine	Kokkuvõttev hindamine toimub suulise kokkuvõtliku intervjuu vormis. Intervjuule pääsemise eelduseks on nii inglise keele, merepraktika, laeva ehitus ja seadmed kui navigatsioonivahi osade lävendi tasemel läbimine. Kursuse läbimisel väljastatakse tõend kursuse läbimise kohta vastavalt STCW koodeksi jaotise A-II/4 ja A-II/5 nõuetele.			
Õppematerjalid	1. English for shipping management 1 year. Tallinn: Eesti Mereakadeemia. 2. IMO Standard Marine Communication Phrases. (1999).Tallinn: Eesti Merehariduskeskus. 3. Ohutus laeva pardal. (2000). Tallinn: Euroülikool, 4. On-board communication phrases. (2000). Tallinn: Eesti Mereakadeemia. 5. Ots, E. (2013).Õpime madruseks. Tallinn: E.Ots. 6. Varend,R.(1997). Laeva taglasetööd I. Tallinn: S.I. 7. Varend,R.(1997). Laeva taglasetööd II. Tallinn: S.I. 8. Alop, A. (1999). Laeva teooria ja laevade üldehitus. Tallinn : Anatoli Alop 9. Rebane, V., Noor, I. .(2007). Laevade ehitus. Tallinn : Eesti Mereakadeemia 10. Rahvusvahelise laevakokkupõrgete vältimise eeskirja konventsioon. (1991). Riigi Teataja II 2005, 19, 64 https://www.riigiteataja.ee/akt/917361. 11. Tšerkašeninov, B. (1977). Väikelaevade juhtimine : (kogumahutavusega kuni 300 registerttonni). Tallinn : Valgus 12. Rahvusvaheline konventsioon inimelude ohutusest merel (SOLAS 1974/78). (1991). Riigi Teataja II 2001, 22, 117. https://www.riigiteataja.ee/akt/78500. 13. Rahvusvaheline konventsioon merereostuse vältimiseks laevadelt (MARPOL 73/78). 14. Meremeeste väljaõppe, diplomeerimise ja vahiteenistuse aluste rahvusvaheline konventsioon, 1978 (STCW). (1995) .			

Riigi teataja II1996, 8, 27. <https://www.riigiteataja.ee/akt/13072790>.

15. Meremeeste väljaõppe, diplomeerimise ja vahiteenistuse koodeksi Manila konverentsi muudatused. (2012). Riigi Teataja II, 23.08.2013

<https://www.riigiteataja.ee/akt/223082013001>.

16. Rules Master Pro ja Martins arvutiprogrammid

17. Jaotusmaterjal (tunnikonspektid)

Õppekava "750kW ja suurema peamasinat efektiivse koguvõimsusega mootorlaeva vahimehaanik" moodulite rakenduskava

Sihtrühm	Kutsekeskhariduse laevamehaanika õppeliini õpilased		
Õppevorm	statsionaarne		
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht	Õpetajad
M-235	Merereostus ja keskkonnakaitse <i>Valikaine</i>	1,5 EKAP 40 tundi	Ene Takk

Eesmärk: Õpetusega taotletakse, et õpilane mõistab keskkonnakaitse olemust, taotlusi ja ülesandeid ning merekeskkonna kaitse nõudeid laevade käitamisega seotud reostuse vältimiseks. Õpetamise käigus arendab õpilane õpipädevust ning loob seoseid lähtuvalt merereostuse vältimise, vähendamise ja kontrollimise nõutest ja õpitava eriala vahel.

Nõuded mooduli alustamiseks: puuduvad

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Õppemeetodid	Hindamismeetodid ja ülesanded	Mooduli teemad
1. Kasutab õigesti keskkonnakaitse põhimõisteid.	- Kirjeldab keskkonnakaitse eesmärke - Hindab Eesti keskkonna hetkeseisu - Hindab Läänemere hetkeseisu	- Loeng - Rühmatöö - film	- Referaat - Rühmatöö	PÕHIMÕISTED 6 tundi Keskkonnakaitse põhimõisted: keskkond keskkonnakaitse looduskaitse loodushoid
2. Biosfäär ja selle koostisosad, aineringed	- Kirjeldab aineringed ja maa sfääre - Iseloomustab omavahel seotud erinevad sfäärid ja aineringed ja ja nende omavahelisi mõjutusi	- Loeng - film	Praktiline töö	MAA SFÄÄRID JA AINERINGED 4 tundi litosfäär, hüdrofäär atmosfäär biosfäär ja pedosfäär erinevad aineringed ja nende ülesanded
3. Merereostusallikad Merereostuse tagajärjed	- Loetleb merereostuse allikaid - Kirjeldab, kuidas ja mida reostus teeb elusorganismidega ja kuidas	- Loeng - õppekäik	kirjalik töö	MEREREOSTUSE PÕHJUSED 16 tundi pestitsiidid, herbitsiidid väetised, pesuvahendid

	see mõjutab ökosüsteeme			kemikaalid ,süsivesinikud heitvesi ja plast kütusereostus
4. Merevee ja ranniku kontroll ja puhastamine	• merereostustõrje eesmärk • merereostustõrje viisid ja vahendid • merevee erikasutus	• Loeng • Praktiline töö • õppekäik merereostustõrje laevale	• Referaat	MEREREOSTUSTÕRJES OSALEVAD STRUKTUURID (PPA). HELCOM NENDE ÜLESANDED 14 tundi Rahvusvahelised konventsioonid EV seadused-politsei ja piirivalve seadus Päästeseadus (koostöö rannikuvees) Hädaolukorraseadus Vabariigi valitsuse määrus 237 Ulatusliku mere- ja rannikureostuse HOLP Läänemere piirkonna merekeskkonna kaitse konventsiooni ratifitseerimise seadus 1995
Iseseisev töö moodulis	Iseseisva töö maht sisaldub moodulis (6 tundi):			
	• Eesti mere ökosüsteemide ohustatus, referaat • Ülevaade Läänemerele toimunud merereostustest meedia kajastuses, referaat			
Praktiline töö	• Osalemine ranniku puhastamise aktsioonides või Teeme Ära talgupäevadel			
Hindamine	Mitteeristav hindamine			
Hindamismeetodid:				
<u>Referaat</u>	Hinnatakse, kuidas õpilane on mõistnud Eesti mere ohustatuse taset ja kajastab merereostuse vähendamiseks rakendatavaid meetmeid			
<u>Praktiline töö</u>	Praktilistes töodes hinnatakse õpilase osalemist keskkonnakaitse alasel üritustel			
Kokkuvõtva hinde kujunemine	Koondhinne kujuneb kirjalike tööde esitamise ja praktilistes tegevustes osalemise kokkuvõttena			
Õppematerjalid	• Loengukonspekt • Ajakiri Keskkonnatehnika • Keskkonnaministeerium :https://envir.ee/vesi-mets-maavarad/merekeskkonna-kaitse/mere-kaitse-ja-kasutus			

